

Raport Roczny Santander Bank Polska S.A. za 2018 rok

Szanowni Państwo,

2018 rok był jednym z najważniejszych dla Santander Bank Polska S.A. (poprzednio Bank Zachodniego WBK S.A.). Wdrożone projekty strategiczne oraz konsekwentnie realizowana w codziennej działalności biznesowej idea „Bank Jaki Chcesz” umocniły naszą pozycję na polskim rynku.

Z sukcesem przeprowadziliśmy proces zmiany marki, podkreślając wieloletnią przynależność do globalnej Grupy Santander, jednej z największych na świecie grup finansowych oraz największej w strefie euro pod względem kapitalizacji rynkowej. Dzięki temu możemy lepiej pokazywać nasze bezpieczeństwo, odpowiedzialność i innowacyjność. Czerpiąc z dotychczasowego dorobku i tradycji, a także wykorzystując potencjał Grupy Santander, wyznaczaliśmy nowe standardy w budowaniu relacji z Klientami oraz tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Bezpieczeństwo i innowacyjność to filary naszych działań - nie można pominąć faktu, że współczesny świat niesie ze sobą wiele cyberzagrożeń, które stają się wyzwaniem nie tylko dla banków i ich Klientów, ale dla także dla całego ekosystemu gospodarczego. Inwestycje w cyberbezpieczeństwo dla ochrony naszych Klientów to dla nas priorytet.

W minionym roku aktywnie kształtowaliśmy strukturę polskiego sektora finansowego, biorąc udział w procesach konsolidacyjnych, czego symbolem jest włączenie do Santander Bank Polska S.A. wydzielonej części działalności Deutsche Bank Polska S.A.

Bodźców do rozwoju Santander Bank Polska S.A. oraz branży dostarczała również dobra koniunktura gospodarcza zarówno na polskim, jak i europejskim rynku.

Rosnąca konkurencja ze strony FinTech mobilizuje sektor do zmian i szybkiego dostosowywania modeli biznesowych do nowych wymogów tak, aby jak najlepiej służyć Klientom. To motywująca rywalizacja, choć życzilibyśmy sobie, aby zasady gry były dla wszystkich takie same, a wymogi regulacyjne dotyczyły każdego podmiotu działającego w branży finansowej.

Pozytywne wyniki, a także znaczące umocnienie pozycji Santander Bank Polska S.A. w ścisłej czołówce krajowych instytucji finansowych, potwierdzają słuszność przyjętej przez nas strategii rozwoju.

Sektor i Santander Bank Polska S.A.

Rok 2018 był dla polskiego sektora bankowego dobry, pomimo utrzymującego się środowiska niskich stóp procentowych oraz wyższych obciążeń regulacyjno-podatkowych. Zysk netto banków komercyjnych wzrósł, wyraźnie przebijając prognozy, które pojawiały się na początku roku i wskazywały, że wzrost będzie zaledwie kilkuprocentowy. Słaba koniunktura i zawirowania na rynku kapitałowym negatywnie wpłynęły na wynik z tytułu opłat i prowizji. Z kolei korzystnymi czynnikami stojącymi za zeszłorocznym zyskiem sektora były: dalsza poprawa wyniku odsetkowego (która wynikała ze wzrostu marży oraz lepszych od zakładanych wolumenów kredytowych, zwłaszcza w bankowości detalicznej), lepsza kontrola kosztów oraz niewielki wzrost kosztów ryzyka pomimo przejścia na nowy standard sprawozdawczości finansowej MSSF 9.

W 2018 r. przyspieszył proces konsolidacji sektora – zrealizowano dwa przejścia, w tym przez Santander Bank Polska S.A., a trzecia transakcja, będzie miała miejsce w 2019 r. Przez cały miniony rok ważnym wątkiem dyskusji sektorowej były kredyty walutowe, w tym ryzyko ustawowej regulacji tej kwestii.

Santander Bank Polska S.A. w minionym roku włączył w swoje struktury wydzieloną część Deutsche Bank Polska S.A., obejmującą bankowość detaliczną wraz z private banking oraz segment małych i średnich przedsiębiorstw. Przedmiotem transakcji było także nabycie 100% akcji domu maklerskiego DB Securities S.A., który zmienił nazwę na Santander Securities S.A.

Jako pierwsza instytucja finansowa na polskim rynku przeprowadziliśmy z sukcesem pionierski projekt - równoległą integrację prawną i operacyjną, połączoną z rebrandingiem sieci placówek. W efekcie do Santander Bank Polska S.A. dołączyło prawie 400 tys. Klientów, którzy od razu uzyskali dostęp do pełnej oferty Banku. Transakcja wzmocniła potencjał Banku do rozwoju w segmencie private banking, zwiększając liczbę obsługiwanych Klientów. Według wewnętrznych szacunków Santander Bank Polska S.A. jest obecnie wiodącym bankiem dla Klientów, których płynne aktywa przekraczają 1 mln zł.

Dzięki wzrostowi organicznemu, wspartemu efektami akwizycji w 2018 roku Santander Bank Polska S.A. zanotował wynik netto należny akcjonariuszom podmiotu dominującego w wysokości 2,2 mld zł. Należności brutto od Klientów zwiększyły się o 28,5% r/r, a depozyty o 36,5% r/r. Znacząco wzrosły aktywa Banku, do kwoty ponad 183 mld zł. Obecnie Bank obsługuje blisko 5 mln Klientów.

Bezpieczeństwo i innowacyjność

Realizując strategię „Bank Jaki Chcesz”, Santander Bank Polska S.A. dąży do tego, aby nie tylko być najlepszym bankiem dla Klientów, ale też innowatorem, którego głównym celem jest wzrost satysfakcji z usług, a tym samym wzrost lojalności Klientów oraz partnerów biznesowych. Transformacja biznesowa skupia się na tworzeniu modelu biznesowego zapewniającego pozytywne doświadczenia Klientów, upraszczaniu oferty produktowej, optymalizowaniu procesów oraz budowie elastycznej strategii dystrybucji.

Inwestujemy w nowe technologie, które zapewniają wygodny i intuicyjny dostęp do usług finansowych, zarówno przez szeroką sieć placówek, jak i kanały zdalne.

Innowacje nie mogą istnieć bez bezpieczeństwa. Nowoczesne technologie wykorzystujemy w codziennej pracy, aby chronić to, co najcenniejsze – dane i środki naszych Klientów. Rozwijamy systemy cyberbezpieczeństwa, prowadzimy projekty edukacyjne, inwestujemy w technologie, aby nasi Klienci wiedzieli, że bezpieczeństwo to teraz Santander Bank Polska S.A.

Jednym z kluczowych obszarów dla Santander Bank Polska S.A. jest rozwój rozwiązań płatnościowych, które stwarzają ogromny potencjał wzrostu satysfakcji Klientów i ich lojalności. Dlatego Bank jako pierwszy w Polsce udostępnił Klientom wszystkie formy płatności cyfrowych - telefonem w aplikacji Santander mobile, BLIK, Apple Pay, Google Pay, Fitbit Pay i Garmin Pay. Naszym Klientom, użytkownikom flagowego Konta Jakie Chcę, których na koniec roku było ponad 1 mln, zaoferowaliśmy bezpłatne przelewy natychmiastowe w systemie Express ELIXIR lub BlueCash.

Inwestujemy również w rozwój płatności dla Klientów firmowych. W 2018 roku - jako pierwsi na krajowym rynku - wprowadziliśmy przelewy w standardzie SWIFT global payments innovation (SWIFT gpi), gwarantującym realizację płatności zagranicznych w czasie zbliżonym do rzeczywistego.

Jednym z najbardziej spektakularnych wdrożeń płatnościowych minionego roku było uruchomienie Santander One Pay FX, czyli pierwszej usługi szybkich płatności zagranicznych dla Klientów detalicznych i firmowych, opartej na technologii blockchain. Santander - jako pierwszy bank na świecie - zaoferował rozwiązanie tego typu, które zostało uruchomione na czterech rynkach – w Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Brazylii oraz w Polsce.

W 2018 roku konsekwentnie wprowadzaliśmy także innowacje i usprawnienia w pozostałych obszarach naszej działalności. Do kluczowych inicjatyw należą: cyfryzacja i robotyzacja procesów, dalszy rozwój CRM, analiza Big Data oraz rozwój kanałów internet i mobile, a także rozwój współpracy z sektorem FinTech. Ponadto, jako pierwsi w sierpniu 2018 roku wykorzystaliśmy chatboty w procesach rekrutacji.

Transformacja cyfrowa objęła swoim działaniem bankowość detaliczną, dla MŚP oraz bankowość korporacyjną. Udostępniliśmy usługę eKsięgowość, umożliwiającą prowadzenie księgowości i finansów firmy on-line z poziomu bankowości elektronicznej. Międzynarodowym firmom zaoferowaliśmy Santander Cash Nexus – globalną platformę zapewniającą kompletny zestaw rozwiązań transakcyjnych dla różnych krajów poprzez bezpośrednią komunikację elektroniczną.

W minionym roku gruntownie przeorganizowaliśmy nasz biznes korporacyjny. Wdrożyliśmy nowy model sprzedaży oraz nową strategię jakości. Celem tych zmian jest przyspieszenie dalszej ekspansji rynkowej w segmencie korporacyjnym. Będzie ona kontynuacją dotychczasowej strategii akwizycji w branżach strategicznych, gdzie przychody w 2018 roku wzrosły o 16% oraz w grupie firm prowadzących działalność na rynkach zagranicznych, w której w minionym roku przychody w obszarze produktów i usług dla handlu zagranicznego wzrosły o 15% r/r.

Transformacja Santander Bank Polska S.A. koncentruje się na doskonaleniu obsługi Klientów i udostępnianiu kompleksowych rozwiązań we wszystkich kanałach w dogodnym dla Klienta miejscu i czasie. Rosnąca liczba naszych lojalnych Klientów jest dowodem, że podążamy w dobrym kierunku.

Nasza odpowiedzialność

Wierzę, że rok 2019 będzie czasem rozmowy o odpowiedzialnej bankowości i odpowiedzialnym biznesie. Duże grupy kapitałowe i banki obowiązują wyższe standardy i to my tę rozmowę powinniśmy rozpocząć. Jako instytucje zaufania publicznego możemy odegrać tu dużą rolę, a nasz głos powinien być słyszalny.

Odpowiedzialność to jeden z fundamentów działalności biznesowej Santander Bank Polska S.A. Dlatego inicjujemy oraz aktywnie angażujemy się w projekty z zakresu Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR). W ubiegłym roku Santander Bank Polska S.A. został wyróżniony przez Global Compact Network Poland statuetką Rzecznika Standardu Etyki.

Naszą misją jest pomaganie Klientom w osiągnięciu codziennych sukcesów. Nie chodzi tylko o wymiar finansowy. Chcemy być wszędzie tam, gdzie widzimy potrzebę i możemy realnie wpłynąć na życie naszych interesariuszy. Dbamy, aby nasze usługi dostosować także do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami. Od lat realizujemy Program Obsługa bez barier, a w minionym roku aplikacja Santander mobile została wyróżniona przez osoby z niepełnosprawnością wzroku.

Wierzimy, że wzajemne zaufanie oraz szacunek to podstawy budowania efektywnego, innowacyjnego i odpowiedzialnego biznesu. Lojalność i satysfakcja naszych interesariuszy zapewniają zrównoważony zysk, który wzmacnia wiarygodność banku wśród akcjonariuszy i umożliwia dalsze inwestowanie zarówno w rozwój produktów, usług, nowych technologii, jak i lokalnych społeczności czy ochronę środowiska naturalnego.

Troszcząc się o naszych pracowników, realizujemy wiele programów globalnych i lokalnych na rzecz przywództwa i rozwoju talentów, tworzymy najlepsze środowisko pracy. Pogłębiamy zaangażowanie, dbając o potrzeby pracowników na każdym etapie życia zawodowego. Za swoje działania Santander Bank Polska S.A. otrzymał nagrodę Top Employer Polska i Top Employer Europe oraz tytuł Najbardziej Pożądanej Pracodawcy na rynku usług bankowych.

Santander Bank Polska S.A. regularnie publikuje Raporty Odpowiedzialnego Biznesu. Pokazujemy, że odpowiedzialność biznesu jest trwale wpisana w strategię Banku i stanowi ważną, integralną część naszej codziennej działalności.

W 2018 roku Santander Bank Polska S.A. realizował projekty społeczne w ramach programów: Jak Jeździsz, Santander Orchestra, Santander Universidades, Obsługa bez barier, działań Fundacji Santander Bank Polska S.A. oraz wolontariatu pracowniczego, w którym uczestniczyło ponad 1300 pracowników.

Zobowiązanie wobec interesariuszy

Korzystając z naszego dotychczasowego dorobku oraz doświadczenia i najlepszych praktyk Grupy Santander, w 2018 roku konsekwentnie realizowaliśmy strategię „Bank Jaki Chcesz”, budując lojalność i zadowolenie naszych Klientów oraz pracowników.

Skuteczności realizowanych przez nas działań dowodzi m.in. tytuł „Bank of the Year in Poland” przyznany Santander Bank Polska S.A. w jednym z najbardziej prestiżowych konkursów branżowych magazynu „The Banker”. Bank otrzymał go w uznaniu swojej działalności, popartej silnym wzrostem wypracowanych wyników, a także za wyróżniającą się na rynku innowacyjność oferowanych produktów i usług. Jury konkursu podkreśliło również znaczący postęp w rozwoju strategicznym oraz zajęcie pozycji lidera w kategorii obsługi klientów private banking. Jesteśmy szczególnie dumni z tego wyróżnienia, ponieważ otrzymaliśmy je w jednym z najbardziej intensywnych okresów w naszej dotychczasowej historii. Santander Bank Polska S.A. został także uhonorowany nagrodą Najlepszy Bank – Best Bank w prestiżowym konkursie Clij Awards Poland, wyróżniającym projekty, firmy oraz liderów segmentu finansowania nieruchomości.

Przed nami nowe wyzwania i nowe cele. W roku 2019 będziemy zwiększać zastosowania sztucznej inteligencji, robotów oraz głębokiego uczenia maszynowego. Z jednej strony pozwoli to na automatyzację procesów, z drugiej umożliwi konsolidację i analizę dużych zbiorów danych. Stworzy możliwości oferowania Klientom usług dopasowanych do ich oczekiwań, szybszą obsługę oraz wpłynie na efektywność w obszarze cyberbezpieczeństwa.

Każdego dnia będziemy pracować z nową energią, aby urzeczywistnić naszą wizję najlepszego banku w Polsce dla Klientów detalicznych i biznesowych, zasługującego na niezachwianą lojalność pracowników, Klientów, akcjonariuszy i społeczności lokalnej. To dobry moment, aby udowodnić obietnicę naszej marki, aby być Bankiem Jaki Chcesz.

Michał Gajewski

Prezes Zarządu Santander Bank Polska S.A

WYBRANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Dane dotyczące sprawozdania finansowego Santander Bank Polska S.A.				
I Wynik z tytułu odsetek	4 063 056	3 785 549	952 227	891 830
II Wynik z tytułu prowizji	1 616 903	1 726 648	378 941	406 777
III Zysk przed opodatkowaniem	2 658 064	2 515 330	622 950	592 581
IV Zysk za okres	2 167 161	1 916 156	507 901	451 423
V Przepływy pieniężne netto - razem	10 271 700	(4 048 528)	2 407 298	(953 784)
VI Aktywa razem	183 038 564	132 863 268	42 567 108	31 854 820
VII Zobowiązania wobec banków	1 039 979	1 414 448	241 856	339 123
VIII Zobowiązania wobec klientów	139 469 776	102 155 522	32 434 832	24 492 441
IX Zobowiązania razem	159 178 207	112 024 431	37 018 188	26 858 575
X Kapitały razem	23 860 357	20 838 837	5 548 920	4 996 245
XI Liczba akcji	102 088 305	99 333 481	-	-
XII Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	233,72	209,79	54,35	50,30
XIII Współczynnik kapitałowy	18,04%	18,95%		
XIV Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	21,73	19,30	5,09	4,55
XV Zysk rozdzielony na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	21,69	19,27	5,08	4,54
XVI Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)*	3,10	5,40	0,73	1,27

*Szczegółowe informacje zostały opisane w nocie 52.

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowanych w wybranych danych finansowych przyjęto następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP z dnia 31.12.2018 r.: 1 EUR = 4,3000 PLN oraz kurs średni NBP z dnia 29.12.2017 r.: 1 EUR = 4,1709 PLN
- dla pozycji rachunku zysków i strat na 31.12.2018 r. – kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2018 r.: 1 EUR = 4,2669 PLN; na 31.12.2017 r. - kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2017 r.: 1 EUR = 4,2447 PLN.

Na dzień 31.12.2018 r. wartości bilansowe denominowane w walutach obcych przeliczone zostały na PLN zgodnie z tabelą nr 252/A/NBP/2018 z dnia 31.12.2018 r.

Sprawozdanie finansowe
Santander Bank Polska S.A. za rok 2018

I. Rachunek zysków i strat Santander Bank Polska S.A.	4
II. Sprawozdanie z całkowitych dochodów Santander Bank Polska S.A.	5
III. Sprawozdanie z sytuacji finansowej Santander Bank Polska S.A.	6
IV. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Santander Bank Polska S.A.	7
V. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych Santander Bank Polska S.A.	9
VI. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego Santander Bank Polska S.A.	10
1. Informacja ogólna o emitencji	10
2. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego	11
3. Zarządzanie ryzykiem	74
4. Zarządzanie kapitałem	100
5. Wynik z tytułu odsetek	103
6. Wynik z tytułu prowizji	105
7. Przychody z tytułu dywidend	105
8. Wynik handlowy i rewaluacja	106
9. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	106
10. Pozostałe przychody operacyjne	107
11. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	107
12. Koszty pracownicze	108
13. Koszty działania banku	108
14. Pozostałe koszty operacyjne	108
15. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	109
16. Zysk na akcję	110
17. Gotówka i operacje z bankami centralnymi	110
18. Należności od banków	110
19. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	111
20. Pochodne instrumenty zabezpieczające	113
21. Należności od klientów	114
22. Inwestycyjne aktywa finansowe	117
23. Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone	119
24. Wartości niematerialne	123
25. Wartość firmy	124
26. Rzeczowy majątek trwały	127
27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	129
28. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	131

29. Pozostałe aktywa	131
30. Zobowiązania wobec banków	131
31. Zobowiązania wobec klientów	132
32. Zobowiązania podporządkowane	133
33. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	133
34. Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	134
35. Pozostałe rezerwy	135
36. Pozostałe zobowiązania	135
37. Kapitał akcyjny	136
38. Pozostałe kapitały	137
39. Kapitał z aktualizacji wyceny	138
40. Rachunkowość zabezpieczeń	139
41. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży	142
42. Wartość godziwa	144
43. Zobowiązania warunkowe	147
44. Aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie	149
45. Leasing finansowy i operacyjny	149
46. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa	151
47. Podmioty powiązane	152
48. Nabycia, sprzedaże i likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych	156
49. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	157
50. Świadczenia na rzecz pracowników	161
51. Program motywacyjny w formie akcji	163
52. Dywidenda na akcję	165
53. Sprawozdawczość według segmentów działalności	165
54. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego	166

I. Rachunek zysków i strat Santander Bank Polska S.A.

		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek		5 174 209	4 703 187
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		4 401 909	-
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		683 986	-
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		88 314	-
Koszty odsetkowe		(1 111 153)	(917 638)
Wynik z tytułu odsetek	Nota 5	4 063 056	3 785 549
Przychody prowizyjne		1 900 245	1 997 881
Koszty prowizyjne		(283 342)	(271 233)
Wynik z tytułu prowizji	Nota 6	1 616 903	1 726 648
Przychody z tytułu dywidend	Nota 7	492 607	299 518
Zyski (straty) netto na udziałach w podmiotach powiązanych		(65)	(288)
Wynik handlowy i rewaluacja	Nota 8	153 564	183 229
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	Nota 9	40 522	44 614
Pozostałe przychody operacyjne	Nota 10	154 335	83 763
Zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa	Nota 49	364 765	-
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	Nota 11	(777 511)	(540 375)
Koszty operacyjne w tym:		(3 023 043)	(2 679 341)
- Koszty pracownicze i Koszty działania	Nota 12,13	(2 590 275)	(2 323 197)
- Amortyzacja		(280 350)	(274 954)
- Pozostałe koszty operacyjne	Nota 14	(152 418)	(81 190)
Podatek od instytucji finansowych		(427 069)	(387 987)
Zysk przed opodatkowaniem		2 658 064	2 515 330
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	Nota 15	(490 903)	(599 174)
Zysk za okres		2 167 161	1 916 156
Zysk na akcję	Nota 16		
Podstawowy (zł/akcja)		21,73	19,30
Rozwodniony (zł/akcja)		21,69	19,27

Noty przedstawione na stronach 10-166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

II. Sprawozdanie z całkowitych dochodów Santander Bank Polska S.A.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
za okres:		
Zysk za okres	2 167 161	1 916 156
Inne całkowite dochody netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	331 641	438 053
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży brutto	-	515 926
Podatek odroczony	-	(98 026)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne brutto	30 274	24 880
Podatek odroczony	(5 752)	(4 727)
Wycena dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	379 159	-
Podatek odroczony	(72 040)	-
Inne całkowite dochody netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	18 865	(7 504)
Wycena kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	10 412	-
Podatek odroczony	(1 978)	-
Wynik ze sprzedaży instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	(142)	-
Podatek bieżący	12	-
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski/straty aktuarialne brutto	13 038	(9 264)
Podatek odroczony	(2 477)	1 760
Inne całkowite dochody netto razem	350 506	430 549
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	2 517 667	2 346 705

Noty przedstawione na stronach 10-166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

III. Sprawozdanie z sytuacji finansowej Santander Bank Polska S.A.

	na dzień:	31.12.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	Nota 17	8 841 902	4 114 801
Należności od banków	Nota 18	2 859 479	2 012 118
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 19	9 776 705	3 421 547
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 20	52 554	146 724
Należności od klientów w tym:	Nota 21	117 492 490	90 537 003
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		116 056 599	-
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		366 751	-
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		1 069 140	-
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Nota 41	177 482	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	25 784 029
Inwestycyjne aktywa finansowe w tym:	Nota 22	36 372 113	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		35 439 836	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		131 005	-
- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		801 272	-
Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone	Nota 23	2 396 937	2 377 037
Wartości niematerialne	Nota 24	775 908	459 976
Wartość firmy	Nota 25	1 688 516	1 688 516
Rzeczowy majątek trwały	Nota 26	870 686	821 532
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	Nota 27	950 886	709 867
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	Nota 28	11 123	8
Pozostałe aktywa	Nota 29	771 783	790 110
Aktywa razem		183 038 564	132 863 268
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Zobowiązania wobec banków	Nota 30	1 039 979	1 414 448
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 20	903 170	578 798
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 19	1 238 002	1 263 859
Zobowiązania wobec klientów	Nota 31	139 469 776	102 155 522
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Nota 41	8 233 994	1 479 667
Zobowiązania podporządkowane	Nota 32	2 543 940	1 488 602
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Nota 33	3 311 969	1 240 244
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		186 769	61 143
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	Nota 34	58 143	25 384
Pozostałe rezerwy	Nota 35	83 644	57 216
Pozostałe zobowiązania	Nota 36	2 108 821	2 259 548
Zobowiązania razem		159 178 207	112 024 431
Kapitały			
Kapitał akcyjny	Nota 37	1 020 883	993 335
Pozostałe kapitały	Nota 38	18 150 998	16 176 183
Kapitał z aktualizacji wyceny	Nota 39	1 030 661	712 303
Zyski zatrzymane		1 490 654	1 040 860
Wynik roku bieżącego		2 167 161	1 916 156
Kapitały razem		23 860 357	20 838 837
Zobowiązania i kapitały razem		183 038 564	132 863 268

Noty przedstawione na stronach 10-166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

IV. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Santander Bank Polska S.A.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku	Razem
				bieżącego	
Nota	37	38	39		
Kapitały według stanu na 31.12.2017	993 335	16 176 183	712 303	2 957 016	20 838 837
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	(32 278)	(200 527)	(232 805)
Kapitały według stanu na 1.01.2018 (przekształcone)	993 335	16 176 183	680 025	2 756 489	20 606 032
Pokrycie negatywnego wpływu wdrożenia MSSF 9*	-	-	-	218 466	218 466
Całkowite dochody razem	-	-	350 506	2 167 161	2 517 667
<i>Zysk za okres</i>	-	-	-	2 167 161	2 167 161
<i>Inne całkowite dochody</i>	-	-	350 506	-	350 506
Emisja akcji**	27 548	-	-	-	27 548
Sprzedaż akcji powyżej wartości nominalnej	-	1 004 291	-	-	1 004 291
Wynik na sprzedaży kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	130	(130)	-
Odpis na pozostałe kapitały	-	958 078	-	(958 078)	-
Odpis na dywidendy	-	-	-	(307 627)	(307 627)
Odpis na pokrycie negatywnego wpływu wdrożenia MSSF 9*	-	-	-	(218 466)	(218 466)
Wycena płatności w formie akcji	-	12 446	-	-	12 446
Stan na 31.12.2018	1 020 883	18 150 998	1 030 661	3 657 815	23 860 357

*Dnia 16.05.2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Santander Bank Polska S.A. podjęło decyzję o przeznaczeniu części zysków zatrzymanych na pokrycie negatywnego wpływu wdrożenia MSSF 9.

** W dniu 9.11.2018 r. Santander Bank Polska S.A. powziął informację o zarejestrowaniu w dniu 9.11.2018 r. przez Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zmiany Statutu Banku polegającej na podwyższeniu kapitału zakładowego Santander Bank Polska S.A. w związku z nabyciem wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. Zmiana Statutu Banku została przyjęta przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 29.05.2018 r. Zarejestrowana zmiana Statutu obejmuje podwyższenie kapitału Santander Bank Polska S.A. Kapitał zakładowy Banku został podniesiony z kwoty 993 334 810 zł do kwoty 1 020 883 050 zł, czyli o kwotę 27 548 240 zł. Akcje objęte w podwyższonym kapitale zakładowym zostały wydane Deutsche Bank AG w związku z finalizacją transakcji nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. przez Santander Bank Polska S.A.

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 1 030 661 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 544 394 tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 542 290 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w wysokości (66 906) tys. zł oraz stan rezerwy na odprawy emerytalne - skumulowany zysk aktuarialny w wysokości 10 883 tys. zł.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Razem
Nota	37	38	39		
Kapitały według stanu na 1.01.2017	992 345	15 132 993	281 754	2 622 428	19 029 520
Całkowite dochody razem	-	-	430 549	1 916 156	2 346 705
<i>Zysk za okres</i>	-	-	-	1 916 156	1 916 156
<i>Inne całkowite dochody</i>	-	-	430 549	-	430 549
Emisja akcji*	990	-	-	-	990
Odpis na pozostałe kapitały	-	1 045 702	-	(1 045 702)	-
Odpis na dywidendy	-	-	-	(535 866)	(535 866)
Wycena płatności w formie akcji	-	(2 512)	-	-	(2 512)
Stan na 31.12.2017	993 335	16 176 183	712 303	2 957 016	20 838 837

*W dniu 3.08.2017 r. Santander Bank Polska S.A. powziął informację o dokonaniu w dniu 3.08.2017 r., przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zmiany Statutu Banku, przyjętej przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku z dnia 17.05.2017 r. W związku z powyższym kapitał zakładowy Banku został podniesiony z kwoty 992 345 340 zł do kwoty 993 334 810 zł czyli o kwotę 989 470 zł. Akcje objęte w podwyższonym kapitale zakładowym zostały w całości opłacone. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło w ramach subskrypcji prywatnej z pozbawieniem dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru akcji zwykłych na okaziciela serii M objętych przez uczestników Programu Motywacyjnego V.

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 712 303 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 237 275 tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 566 134 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w wysokości (91 429) tys. zł oraz stan rezerwy na odprawy emerytalne - skumulowany zysk aktuarialny w wysokości 323 tys. zł.

V. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych Santander Bank Polska S.A.

	za okres:	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk przed opodatkowaniem		2 658 064	2 515 330
Korekty razem:			
Amortyzacja		280 350	274 954
Zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa		(364 765)	-
Zysk z działalności inwestycyjnej		(78 408)	(58 698)
Odpisy z tytułu (odwrócenia) utraty wartości		13 054	8 342
		2 508 295	2 739 928
Zmiany:			
Stanu rezerw		21 523	16 255
Stanu aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu		(6 369 088)	(1 469 353)
Stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających		418 542	(1 462 967)
Stanu należności od banków		(99 654)	(273)
Stanu należności od klientów		(8 366 572)	(3 434 613)
Stanu zobowiązań wobec banków		(4 164 926)	201 824
Stanu zobowiązań wobec klientów		23 435 073	(636 987)
Stanu należności/zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu		6 754 327	1 479 667
Stanu pozostałych aktywów i zobowiązań		(355 130)	278 379
		11 274 095	(5 028 068)
Odsetki naliczone wyłączone z działalności operacyjnej		(516 747)	(522 528)
Dywidendy		(491 480)	(298 972)
Podatek dochodowy zapłacony		(580 950)	(411 583)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		12 193 213	(3 521 223)
Wpływy		5 638 949	3 934 371
Zbycie udziałów w podmiotach zależnych		35	-
Zbycie / zapadalność aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	3 012 773
Zbycie / zapadalność inwestycyjnych aktywów finansowych		4 383 747	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego		73 277	22 226
Dywidendy otrzymane		491 480	298 972
Odsetki otrzymane		690 410	600 400
Wydatki		(10 411 044)	(3 818 079)
Nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. pomniejszone o przejęte środki pieniężne		(186 482)	-
Nabycie udziałów w podmiotach powiązanych pomniejszone o przejęte środki pieniężne		(19 990)	-
Nabycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	(3 491 908)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych		(9 728 225)	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego		(476 347)	(326 171)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4 772 095)	116 292
Wpływy		5 659 259	2 031 978
Emisja dłużnych papierów wartościowych		4 290 794	1 988 788
Wpływy z emisji akcji i dopłat do kapitału		-	990
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		1 368 465	42 200
Wydatki		(2 808 677)	(2 675 575)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(1 235 000)	(1 430 000)
Spłaty kredytów i pożyczek		(1 173 101)	(630 728)
Dywidendy na rzecz właścicieli		(307 627)	(535 866)
Odsetki zapłacone		(92 949)	(78 981)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		2 850 582	(643 597)
Przepływy pieniężne netto - razem		10 271 700	(4 048 528)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		7 506 027	11 554 555
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		17 777 727	7 506 027

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz pozostałe informacje uzupełniające dotyczące sprawozdania z przepływu środków pieniężnych zostały zaprezentowane w nocie 46.

Informacje dotyczące zobowiązań wynikających z działalności finansowej w zakresie kredytów i pożyczek otrzymanych, zobowiązań podporządkowanych oraz emisji dłużnych papierów wartościowych przedstawiono odpowiednio w notach: 30-33.

Noty przedstawione na stronach 10-166 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

VI. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego Santander Bank Polska S.A.

1. Informacja ogólna o emitencie

Bank działa pod nazwą Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Polsce, 00-854 Warszawa, al. Jana Pawła II 17, pod nr KRS 0000008723, NIP 896-000-56-73, REGON 930041341.

W dniu 7.09.2018 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wpisał do rejestru przedsiębiorców zmiany Statutu Banku skutkujące m.in. zmianą nazwy Banku z dotychczasowej Bank Zachodni WBK S.A. na Santander Bank Polska S.A.

Jednostką dominującą najniższego i najwyższego szczebla dla Santander Bank Polska S.A. jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Santander Bank Polska S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na międzybankowych rynkach zagranicznych, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo prowadzi również usługi:

- pośrednictwa obrotu papierami wartościowymi,
- leasingu,
- faktoringu,
- zarządzania aktywami/funduszami,
- dystrybucji usług ubezpieczeniowych,
- handlu akcjami i udziałami spółek prawa handlowego,
- działalności maklerskiej.

2. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

2.1. Oświadczenie o zgodności

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Santander Bank Polska S.A. zostało sporządzone zgodnie ze stosowanymi w sposób ciągły Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską według stanu w dniu 31.12.2018 r., a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami – zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 395) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, a także wymogami wobec emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych określonymi w ustawie z dnia 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Santander Bank Polska S.A. w dniu 21.02.2019 r.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Santander Bank Polska S.A. jest publikowane w tej samej dacie, co skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A.

2.2. Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które mogą mieć zastosowanie w Santander Bank Polska S.A., a nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej wprowadzone

MSSF	Charakter zmian	Obowiązuje od	Wpływ na Santander Bank Polska S.A.
Założenia koncepcyjne sprawozdawczości finansowej	<p>Założenia koncepcyjne zostały opublikowane przez RMSR w marcu 2018 r. Jest to dokument, który przedstawia w kompleksowy sposób zagadnienia dotyczące sprawozdawczości finansowej, zasady wyznaczania standardów i wytyczne dla podmiotów opracowujących spójne polityki rachunkowości oraz ułatwia zrozumienie i interpretację standardów.</p> <p>Założenia koncepcyjne obejmują nowe pojęcia, zaktualizowane definicje i kryteria ujmowania aktywów i zobowiązań oraz objaśnienia istotnych pojęć. Dokument składa się z 8 rozdziałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdział 1 – Cel sprawozdawczości finansowej • Rozdział 2 – Cechy jakościowe użytecznych informacji finansowych • Rozdział 3 – Sprawozdanie finansowe i podmiot sporządzający sprawozdanie • Rozdział 4 – Elementy składowe sprawozdań finansowych • Rozdział 5 – Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania • Rozdział 6 – Wycena • Rozdział 7 – Prezentacja i ujawnianie • Rozdział 8 – Pojęcie kapitału i utrzymywania kapitału <p>Założenia koncepcyjne zostały opublikowane wraz z uzasadnieniem zmian. Rada opublikowała ponadto odrębny dokument pt. „Zmiany do odniesień do Założeń koncepcyjnych w Standardach MSSF” (Amendments to References to the Conceptual Framework in IFRS Standards), który przedstawia zmiany do standardów w celu aktualizacji odniesień do Założeń koncepcyjnych. W większości przypadków zaktualizowano odniesienia w standardach w celu odzwierciedlenia odniesień do Założeń koncepcyjnych. Wprowadzono zwolnienia dla dwóch standardów w zakresie opracowywania polityk rachunkowości w odniesieniu do sald z regulowanej działalności, tj. MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych oraz MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów.</p>	<p>Założenia obowiązują ze skutkiem natychmiastowym w przypadku RMSR i Komitetu ds. Interpretacji MSSF. W przypadku podmiotów opracowujących polityki rachunkowości w oparciu o Założenia koncepcyjne, obowiązują one dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.</p>	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem	<p>Zmiany do MSSF 9 wprowadzają zapisy w odniesieniu do kontraktów z opcją przedpłaty, w których pożyczkodawca może być zmuszony do zaakceptowania kwoty przedpłaty, która jest znacznie niższa niż niespłacone kwoty kapitału i odsetek. Taka kwota przedpłaty mogłaby stanowić płatność dla kredytobiorcy od pożyczkodawcy, a nie rekompensatę od kredytobiorcy dla kredytodawcy. Taki składnik aktywów finansowych będzie kwalifikował się do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (w zależności od modelu biznesowego spółki), aczkolwiek ujemna rekompensata musi stanowić uzasadnioną rekompensatę za wcześniejszą spłatę kontraktu.</p>	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 16 Leasing	<p>Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników</p> <p>MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.</p>	1 stycznia 2019	Opis stanu wdrożenia standardu przedstawiono poniżej.

<p>Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: wycena inwestycji długoterminowych *</p>	<p>Zmiany doprecyzowują, że MSSF 9 Instrumenty Finansowe stosuje się w odniesieniu do długoterminowych inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, a które co do zasady stanowią część inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu (inwestycje długoterminowe). Powyższe wyjaśnienie jest istotne, ponieważ wskazuje, że model oczekiwanych strat kredytowych wynikający z MSSF 9 ma zastosowanie do ww. inwestycji długoterminowych.</p> <p>Rada dodatkowo doprecyzowała, że stosując MSSF 9, podmiot nie uwzględni jakichkolwiek strat jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć ani strat z tytułu utraty należności wynikających z inwestycji netto ujmowanych jako korekty inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnych przedsięwzięciu, które wynikają z zastosowania MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.</p> <p>Wraz ze zmianami Rada opublikowała również przykład ilustrujący, w jaki sposób należy stosować wymogi wynikające z MSR 28 i MSSF 9 w odniesieniu do inwestycji długoterminowych.</p>	<p>1 stycznia 2019</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *</p>	<p>Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami. Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowie zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).</p> <p>W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.</p> <p>Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r.</p>	<p>Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>MSSF 17 Ubezpieczenia*</p>	<p>MSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. W tym celu jednostka będzie ujawniała szereg informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy pieniężne jednostki. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4. Dotyczą one między innymi: poziomów agregacji na jakim wykonywane są obliczenia, metody wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych, rozpoznawania zysku lub straty w czasie, ujmowania reasekuracji, wydzielenia komponentu inwestycyjnego, sposobu prezentacji poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat jednostek sprawozdawczych, w tym oddzielnej prezentacji przychodów z ubezpieczeń, kosztów usług ubezpieczeniowych, a także przychodów lub kosztów finansowych.</p>	<p>1 stycznia 2021</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>KIMSF 23 Niepewność związana z ujęciem podatku*</p>	<p>Interpretacja wyjaśnia, w jaki sposób należy stosować wymogi w zakresie ujmowania i wyceny zawarte w MSR 12 "Podatek dochodowy" w przypadku, gdy występuje niepewność co do sposobu ujęcia podatku dochodowego. Niepewne ujęcie podatkowe to ujęcie podatkowe stosowane, w przypadku którego występuje niepewność co do tego, czy dane podejście zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe.</p> <p>Interpretacja KIMSF 23 w szczególności określa, jeżeli jest niepewność w ujmowaniu podatku dochodowego, czy i kiedy jednostka powinna analizować niepewne pozycje podatkowe oddzielnie, jakie są założenia jednostki dotyczące możliwości kontroli przez organy podatkowe, sposób w jaki jednostka określa dochód do opodatkowania (stratę) podatkową, podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, stopy podatkowe, a także w jaki sposób jednostka ujmuje zmiany w faktach i okolicznościach.</p> <p>Zgodnie z interpretacją, skutki niepewności należy zmierzyć metodą, która najlepiej przewiduje rozwiązanie niepewności - albo metodą najbardziej prawdopodobnej kwoty, albo metodą przewidywanej wartości.</p>	<p>1 stycznia 2019</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>

MSR 19, Zmiany programu, Ograniczenia lub Rozliczenia*	<p>Zmiany do MSR 19 określają sposób ustalania kosztów programów określonych świadczeń emerytalnych przez jednostkę w przypadku wystąpienia zmian w programie tychże świadczeń. MSR 19 „Świadczenia pracownicze” określa w jaki sposób jednostka rozlicza się z programu określonych świadczeń. W przypadku zmiany programu, ograniczenia lub rozliczenia MSR 19 wymaga od jednostki dokonania ponownej wyceny zobowiązania lub składnika aktywów netto z tytułu określonych świadczeń. Zmiany wymagają, aby jednostka wykorzystwała zaktualizowane założenia tej wyceny w celu ustalenia bieżących kosztów usług i odsetek netto za pozostałą część okresu sprawozdawczego po zmianie programu. Wymagając zastosowania zaktualizowanych założeń oczekuje się, że zmiany dostarczą użytecznych informacji dla użytkowników sprawozdania finansowego.</p>	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
--	--	-----------------	---

Cykl 2015–2017	<p>Poniżej przedstawiono podsumowanie zmian opublikowanych w ramach corocznego procesu zmian dot. okresu 2015–2017 r.</p> <p>MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych - Uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu</p> <ul style="list-style-type: none">• Zmiany doprecyzowują, że w przypadku, gdy jednostka przejmuje kontrolę nad jednostką, która stanowi wspólne działanie, stosuje ona wymogi dotyczące połączenia jednostek realizowanego etapami, w tym ponowną wycenę należących do niej udziałów w aktywach i pasywach wspólnego działania według wartości godziwej.• W tym celu jednostka przejmująca dokonuje ponownej wyceny wszystkich posiadanych uprzednio udziałów we wspólnym działaniu.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do połączeń jednostek gospodarczych, dla których data przejęcia przypada w pierwszym dniu rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
----------------	---	-----------------	---

Cykl 2015–2017	<p>MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne - Uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu</p> <ul style="list-style-type: none">• Strona, która posiada udziały, lecz nie sprawuje współkontroli nad wspólnym działaniem, może uzyskać współkontrolę nad wspólnym działaniem w przypadku, gdy działalność wspólnego działania stanowi przedsięwzięcie w rozumieniu MSSF 3. Zmiany doprecyzowują, że posiadane uprzednio udziały w takim wspólnym działaniu nie podlegają ponownej wycenie.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do transakcji, w wyniku których uzyskuje współkontrolę w pierwszym dniu rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
----------------	---	-----------------	---

Cykl 2015–2017	<p>Poniżej przedstawiono podsumowanie zmian opublikowanych w ramach corocznego procesu zmian dot. okresu 2015–2017 r.</p> <p>MSR 12 Podatek dochodowy Skutki podatkowe wypłat dla instrumentów finansowych zaklasyfikowanych jako kapitał własny</p> <ul style="list-style-type: none">• Zmiany doprecyzowują, że skutki podatkowe wypłaty dywidendy są bardziej bezpośrednio związane z transakcjami lub zdarzeniami przeszłymi skutkującymi powstaniem zysków podlegających podziałowi niż z wypłatami na rzecz właścicieli. W związku z powyższym jednostka ujmuje skutki podatkowe wypłaty dywidendy w rachunku zysków i strat, innych całkowitych dochodach lub kapitałach własnych w zależności od pozycji, w jakiej jednostka ujmowała przeszłe transakcje lub zdarzenia.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. W przypadku zastosowania powyższych zmian po raz pierwszy, jednostka stosuje je do skutków podatkowych wypłaty dywidendy ujętych w dniu rozpoczęcia najwcześniejszego okresu porównawczego lub po tej dacie.	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
----------------	--	-----------------	---

Cykl 2015–2017	<p>MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego Koszty finansowania zewnętrznego podlegające kapitalizacji</p> <ul style="list-style-type: none">• Zmiany doprecyzowują, że finansowanie zewnętrzne przeznaczone na wytworzenie dostosowywanego składnika aktywów są wykazywane w ogólnym finansowaniu zewnętrznym, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w pierwszym dniu rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.• Jednostka stosuje powyższe zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.	1 stycznia 2019	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
----------------	---	-----------------	---

Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć	W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów.	1 stycznia 2020	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych oraz MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów	Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami	1 stycznia 2020	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

* Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE.

MSSF 16 Leasing

Opis zmian

MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13.01.2016 r. i zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2017/1986 z 31.10.2017 r. do stosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Standard ma obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się z dniem 1.01.2019 r. lub po tej dacie.

MSSF 16 zastąpił, z dniem 1.01.2019 r., następujące standardy i interpretacje:

- MSR 17 „Leasing”,
- KIMSF 4 „Ustalenie, czy umowa zawiera leasing”,
- SKI 15 „Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne”,
- SKI 27 „Ocena istoty transakcji wykorzystujących prawną formę leasingu”.

Nowy standard dotyczy wszystkich umów leasingu, w tym umów podnajmu aktywów stanowiących przedmiot leasingu, z wyjątkiem pewnych pozycji, wchodzących w zakres innych standardów:

- umów leasingowych dotyczących poszukiwania lub wykorzystywania minerałów, ropy naftowej, gazu ziemnego oraz podobnych nieodnawialnych zasobów,
- umów wchodzących z zakres KIMSF 12 „Umowy na usługi koncesjonowane”
- u leasingodawców: licencji dotyczących własności intelektualnej, wchodzących w zakres MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz
- u leasingobiorców: leasingu aktywów biologicznych wchodzących w zakres MSR 41 „Rolnictwo” oraz praw posiadanych na mocy umów licencji wchodzących w zakresie MSR 38 „Aktywa niematerialne”, dotyczących takich pozycji jak filmy kinowe, nagrania wideo, sztuki teatralne, rękopisy, patenty i prawa autorskie.

Nowy standard przedstawia całościowy model identyfikacji umów leasingu i ich rozliczenia w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. Wprowadzono znaczące zmiany do rozliczeń po stronie leasingobiorcy, w tym zrezygnowano z rozróżniania leasingu operacyjnego od finansowego.

Do identyfikacji umów leasingu MSSF 16 adaptuje model kontroli, wprowadzając rozróżnienie na umowy leasingu i umowy o świadczenie usług w zależności od tego, czy występuje składnik aktywów kontrolowany przez leasingobiorcę.

Zgodnie z MSSF 16 umowa ma charakter leasingu, jeżeli leasingobiorca w zamian za wynagrodzenie ma prawo do sprawowania kontroli, w tym pobierania korzyści ekonomicznych, nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez określony czas.

W myśl MSSF 16 umowę można uznać za umowę leasingu, jeżeli spełnia ona następujące kryteria:

- wypełnienie warunków umowy dotyczy określonego składnika aktywów, który jest możliwy do zidentyfikowania jednoznacznie lub w sposób dorozumiany, a leasingodawca nie może posiadać istotnego prawa do zamiany,
- umowa przekazuje „prawo do kontroli nad użytkowaniem” składnika aktywów w zamian za wynagrodzenie. Oznacza to, że leasingobiorca posiada prawo do kierowania użytkowaniem (ang. right of use) oraz prawo do otrzymywania w istocie wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania tego składnika aktywa biorąc przy tym pod uwagę zakres prawa do korzystania z aktywa.

Określony składnik aktywów to taki, który można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować. Możliwa do fizycznego wydzielenia część składnika aktywów spełnia kryterium identyfikacji, natomiast część składnika aktywów niemożliwa do fizycznego wydzielenia nie może być uznana za konkretny składnik aktywów i nie może być przedmiotem umowy leasingu zgodnie z MSSF 16.

Umowy, które dają leasingodawcy prawo do zamiany składnika aktywów nie mogą być uznane za umowy leasingu, ponieważ wypełnienie warunków umowy nie zależy od wykorzystania konkretnego składnika aktywów. Prawo do podmiany składnika aktywów jest uznawane za istotne, jeżeli podmiana składnika aktywów jest zarówno wykonalna w praktyce jak i ekonomicznie uzasadniona, a także może zostać dokonana bez zgody leasingobiorcy. Umowy, które dają leasingodawcom istotne prawa do zamiany nie spełniają warunków MSSF 16 i są ujmowane zgodnie z MSSF 15.

Prawo do kontroli nad użytkowaniem konkretnego składnika aktywów jest przeniesione, jeżeli leasingobiorca ma możliwość zarówno kierowania wykorzystywaniem składnika aktywów jak i otrzymywania korzyści z jego wykorzystywania. Umowy, na mocy, których leasingobiorca otrzymuje wszystkie korzyści z użytkowania składnika aktywów, ale nie ma możliwości kierowania jego wykorzystaniem, nie są uznawane za umowy leasingu. Zdolność kierowania wykorzystywaniem składnika aktywów objawia się możliwością podejmowania decyzji w zakresie wykorzystywania konkretnego składnika aktywów (przykładowo poprzez ustalanie, jak, kiedy i w jaki sposób konkretny składnik aktywów jest używany), które w istotny sposób wpływają na korzyści otrzymywane przez leasingobiorcę z tytułu użytkowania składnika aktywów.

Zasadą generalną jest, że na dzień rozpoczęcia leasingu leasingobiorca rozpoznaje zobowiązanie z tytułu leasingu (zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych) oraz składnik aktywów, który stanowi prawo do użytkowania przedmiotu leasingu przez okres trwania umowy leasingowej (prawo do użytkowania składnika aktywów) w odniesieniu do wszystkich umów leasingu. Jednocześnie dano jednostkom sprawozdawczym możliwość skorzystania z dwóch uproszczeń dotyczących umów krótkoterminowych oraz leasingu przedmiotów niskowartościowych opisanych poniżej:

- Umowy krótkoterminowe. MSSF 16 dopuszcza, aby leasingobiorcy stosowali obecne metody ujmowania umów leasingu operacyjnego do ujmowania umów leasingu krótkoterminowego. Leasing krótkoterminowy charakteryzuje się maksymalnym możliwym okresem trwania umowy, włączając opcje jej odnowienia, o długości 12 miesięcy. Ustalenie czy leasing jest krótkoterminowy opiera się wyłącznie na maksymalnym możliwym okresie trwania umowy, to jest okresie, dla którego powstają wykonywalne prawa i obowiązki. Leasingobiorcy nie mogą skorzystać ze wskazanego uproszczenia w przypadkach umów krótkoterminowych z opcją zakupu aktywa będącego przedmiotem leasingu niezależnie od intencji i oczekiwań leasingobiorcy, co do przedmiotu umowy.
- Leasing przedmiotów niskowartościowych. MSSF 16 nie nakłada na leasingobiorców obowiązku ujmowania aktywów oraz zobowiązań leasingowych dla aktywów niskocennych, takich jak: tablety, komputery, telefony, meble biurowe o niskiej wartości początkowej. Sugerowana przez RMSR maksymalna jednostkowa wartość początkowa aktywa kwalifikującego się do zwolnienia wynosi 5.000 USD (jednostkowa wartość początkowa w momencie nabycia). Leasingobiorca dokonując oceny, czy przedmiot leasingu jest niskiej wartości, uwzględnia jego wartość w stanie nowym, nie patrząc na faktyczny wiek i zużycie przedmiotu umowy.

Zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych wycenia się na podstawie wartości bieżącej płatności leasingowych w okresie trwania umowy leasingowej. Płatności, które uwzględnia się w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu obejmują, następujące elementy:

- płatności stałe pomniejszone o jakiegokolwiek należne zachęty,
- płatności zmienne zależne od indeksu lub stopy,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Z kolei, wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- płatności leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce, w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

Stopa dyskonta powinna być ustalana odrębnie dla każdej umowy leasingowej. Stopa dyskonta wykorzystywana przez leasingobiorcę do ustalenia wartości bieżącej opłat leasingowych, jest stopą, którą leasingodawca obciąża leasingobiorcę, jeśli jest znana. W przeciwnym wypadku leasingobiorca korzysta ze swojej krańcowej stopy procentowej.

Standard nie wprowadza natomiast znaczących zmian do wymogów dotyczących leasingodawców. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikacje leasingów, jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcia księgowego, jako dwóch oddzielnych typów leasingu.

Opis wdrożenia

Zgodnie z MSSF 16 Leasing, Santander Bank Polska S.A. wdrożył jednolite zasady sprawozdawczości, wymagające od leasingobiorców ujmowania aktywów i zobowiązań w przypadku wszystkich umów leasingu z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w standardzie.

Projekt wdrożenia MSSF 16 w Santander Bank Polska S.A. został uruchomiony w drugiej połowie 2017 r. i został podzielony na dwa etapy:

- analiza luki oraz
- wdrożenie operacyjne zidentyfikowanych w ramach pierwszego etapu niezbędnych zmian w dokumentach, politykach, procedurach wewnętrznych, schematach księgowych oraz w systemach informatycznych pozwalających na zaadresowanie w pełni wymogów nowego standardu.

Na moment publikacji niniejszego raportu Santander Bank Polska S.A. zakończył prace związane z wdrożeniem standardu.

W realizację projektu zaangażowani byli przedstawiciele departamentów odpowiedzialnych za politykę rachunkowości, zarządzanie nieruchomościami, administrowanie umowami z dostawcami, rachunkowość operacyjną, sprawozdawczość, wymogi kapitałowe, podatki oraz zarządzanie kosztami, a nadzór nad terminową realizacją projektu oraz jego wysoką jakością sprawował członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Rachunkowości i Kontroli Finansowej.

W 2018 r. Santander Bank Polska S.A. koncentrował się na:

- przeprowadzaniu procedur zapewniających kompletność zidentyfikowanych przedmiotów użytkowanych na podstawie umów leasingu, najmu, dzierżawy a także innych umów nienazwanych, na mocy, których w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres,
- analizie okresu leasingu, jaki należy przyjąć do wyceny prawa do użytkowania aktywa oraz korespondującego z nim zobowiązania finansowego z uwzględnieniem opcji przedłużenia oraz wypowiedzenia oraz oceny prawdopodobieństwa skorzystania z tych praw przez strony umowy leasingu,
- opracowywaniu podejścia do wyliczenia krańcowej stopy procentowej,
- identyfikacji koniecznych zmian w istniejących procesach, procedurach, planie kont i prowadzonych przez Santander Bank Polska S.A. rejestrach umów,
- opracowywaniu i wdrażaniu efektywnego środowiska kontroli wewnętrznej zapewniającego właściwe i w pełni poprawne rozróżnienie umów o usługę od umów leasingu, w tym umów zawierających komponent leasingu,
- analizie wymogów sprawozdawczych oraz przepisów regulujących ocenę adekwatności kapitałowej oraz implementacji rozwiązań adresujących nowe potrzeby informacyjne i sprawozdawcze.

Zastosowanie MSSF 16 wymagało od Santander Bank Polska S.A. analizy danych oraz dokonania pewnych szacunków, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Kluczową oceną była ocena czy analizowany kontrakt jest umową leasingu lub zawiera komponent leasingu bądź też jest umową o świadczenie usług. W odniesieniu do tej oceny, Santander Bank S.A. na dzień pierwszego zastosowania standardu zdecydował się skorzystać z możliwości zaadaptowania klauzuli praw nabytych sprowadzających się do odstąpienia od ponownej oceny, czy umowa zawiera leasing (ang. grandfathering rule).

Jako konsekwencja wyboru klauzuli praw nabytych Santander Bank Polska S.A. Do umów leasingu podlegających pod MSSF 16 zaliczył następujące umowy najmu, dzierżawy, użytkowania oraz inne umowy nienazwane, na mocy, których w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres:

- najem lokali, w których funkcjonują oddziały, biura regionalne, jak również budynki wykorzystywane w celach administracyjnych, w których działają Centra Wsparcia Biznesu, Centra Bankowości Korporacyjnej, i okołodministracyjnych,

- najem i użytkowanie gruntów oraz powierzchni, na których zlokalizowane są lokale użytkowe, parkingi ściśle związane z oddziałem, Centrum Wsparcia Biznesu lub centralami bankowości oraz bankomaty i inne urządzenia samoobsługowe oraz
- leasing operacyjny środków transportu w postaci samochodów osobowych.

W ramach zidentyfikowanych grup aktywów podlegających pod MSSF 16 Santander Bank Polska S.A. nie zidentyfikował aktywów spełniających definicję leasingu nieruchomości inwestycyjnej.

W odniesieniu do umów leasingu i zawierających komponent leasingu Santander Bank Polska S.A. dokonał szacunków wpływających na wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz korespondujących z nimi zobowiązań z tytułu leasingu obejmujących ustalenie:

- okresu leasingu oraz
- stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych.

Okres leasingu

Santander Bank Polska S.A. ustalił okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z:

1. okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca skorzysta z tej opcji, oraz
2. okresami, w których istnieje opcja wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca nie skorzysta z tej opcji.

Oceniając, czy można z wystarczającą pewnością założyć, że Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca skorzysta z opcji przedłużenia leasingu, lub że nie skorzysta z opcji wypowiedzenia leasingu, Santander Bank Polska S.A. uwzględnił wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią dla Santander Bank Polska S.A. zachętę ekonomiczną do tego, aby skorzystał z opcji przedłużenia leasingu lub nie skorzystała z opcji wypowiedzenia leasingu.

Dla umów zawartych na czas oznaczony Santander Bank Polska S.A. przyjął okres leasingu zgodny z okresem umowy leasingu, chyba, że znane były okoliczności wskazujące na skorzystanie z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia. Dla umów zawartych na czas nieoznaczony okres leasingu jest przyjmowany zwykle na okres 3 lat, chyba, że dana lokalizacja zostanie objęta modernizacją. W takiej sytuacji przyjmuje się okres nieprzekraczający 5 lat.

W odniesieniu do transakcji subleasingu, w ramach której bazowy składnik aktywów jest dalej oddawany w subleasing przez Santander Bank Polska S.A. jako zasadniczego leasingobiorcę („pośredniego leasingodawcę”) podmiotowi trzeciemu, a leasing („główny leasing”) między głównym leasingodawcą a leasingobiorcą pozostaje w mocy, okres umowy subleasingu nie przekracza okresu zasadniczej umowy leasingu.

Krańcowa stopa procentowa

Stopa dyskonta odpowiada krańcowej stopie Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy na moment pierwszego zastosowania MSSF 16 i została ustalona, jako suma dwóch elementów:

1. stopy wolnej od ryzyka (ang. „risk-free rate”),
2. marży kredytowej (ang. „credit spread”).

Średnie ważone krańcowe stopy procentowe zastosowane do zobowiązań dla leasingu finansowego na dzień pierwszego zastosowania dla poszczególnych walut wynoszą:

- złoty polski: 3,84%
- dolar amerykański: 4,14 %
- EURO: 1,87%

Wpływ MSSF 16 na sytuację majątkową i finansową Santander Bank Polska S.A.

MSSF 16 Leasing ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Santander Bank Polska S.A.

W rachunku zysków i strat pojawi się w 2019 r. zmiana w klasyfikacji kosztów (czynsze związane z wynajmem/dzierżawą zostaną zastąpione amortyzacją oraz kosztami odsetek) oraz momencie ich ujęcia (ujęcie wydatków leasingowych w nowym modelu będzie następowało relatywnie szybciej w stosunku do teraźniejszego wzoru ujęcia kosztów leasingu operacyjnego) a suma bilansowa wzrośnie.

Poniżej przedstawiono wartość każdej klasy aktywa z tytułu prawa do użytkowania:

Klasa aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Grunty	Budynki i budowle	Środki transportu	Inne	Razem
Razem	20 412	621 143	2 267	4 128	647 950

Wszystkie wskazane wyżej przedmioty umowy leasingu zostaną ujęte na moment pierwszego zastosowania MSSF 16 oddzielnie od innych aktywów w ramach pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”. Umowy te dotychczas klasyfikowane były zgodnie z MSR, 17 jako leasing operacyjny, a co za tym idzie opłaty z tego tytułu ujmowane były w kosztach operacyjnych w pozycji „Koszty działania” w miarę upływu okresu umowy.

Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Santander Bank Polska S.A. z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiono w nocie objaśniającej nr 45.

Poniżej przedstawiono uzgodnienie różnicy pomiędzy kwotami przyszłych opłat, do których Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązany z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 na koniec 2018 r. oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w sprawozdaniu finansowej w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16:

Opis	Wartość
Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Santander Bank Polska S.A. z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego wg stanu na 31 grudnia 2018 r.	772 809
Dyskonto obliczone przy krańcowej stopie Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcy	(93 016)
Wartość zobowiązań leasingowych zaklasyfikowanych jako leasing finansowy przed dniem pierwszego zastosowania MSSF 16	190 953
Wartość zobowiązań z tytułu umów wynikająca z uwzględnienia opcji przedłużenia i wypowiedzenia	11 963
Wyłączenie - leasing krótkoterminowy	(17 685)
Wyłączenie - aktywa o niskiej wartości	(3 291)
Zobowiązania z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 na 1.01.2019 r. - RAZEM	861 732

Wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania nie jest tożsama z wartością zobowiązań z tytułu leasingu z uwagi na:

- podjętą przez Santander Bank Polska S.A. decyzję o uznaniu rezerw na umowy leasingowe rodzące obciążenia za alternatywę wobec oceny utraty wartości. Wybór tej opcji oznaczał korektę składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania o kwotę rezerwy z tytułu leasingów rodzących obciążenia ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania o kwotę 8 397 tys. zł.
- korektę wartości bilansowej składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania o wartość składników aktywów i zobowiązań rozpoznanych zgodnie z MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć* w związku z odpowiednio korzystnymi i niekorzystnymi warunkami leasingu operacyjnego uzyskanymi w ramach połączenia przedsięwzięć w kwocie 21 578 tys. zł,
- rezerwy na koszty demontażu. W odniesieniu do umów leasingu zawierających zapis o obowiązku Santander Bank Polska S.A. przywrócenia stanu pierwotnego leasingowanego aktywa po zakończeniu umowy leasingu Santander Bank Polska S.A. Koszty z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych są aktywowane w ramach składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz amortyzowane przez szacowany okres ekonomicznego użytkowania. Wartość godziwa kosztów z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych jest szacowana przez Santander Bank Polska S.A. na bazie średniego historycznego kosztu przywrócenia pierwotnego stanu lokalizacji za okres 12 ostatnich miesięcy. Wartość bieżąca oszacowanych rezerw na przywrócenie stanu pierwotnego na dzień 1.01.2019 r. wynosi 7 146 tys. zł i będzie prezentowana po tej dacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach linii „Pozostałe rezerwy”.

Uzgodnienie wartości aktywów z tytułu prawa do użytkowania z zobowiązaniami z tytułu leasingu przedstawiono poniżej:

Opis	Wartość
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zgodnie z MSSF 16 na 1 stycznia 2019 r., w tym:	647 950
- zobowiązania z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 na 1 stycznia 2019 r.	670 779
- rezerwy na umowy rodzące obciążenia	(8 397)
- korekta o wartość aktywów i zobowiązań rozpoznanych zgodnie z MSSF 3	(21 578)
- rezerwa na koszty demontażu	7 146

Zobowiązania z tytułu leasingu zostały wycenione w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty począwszy od 1.01.2019 r., które obejmują stałe opłaty w wartości netto.

Zobowiązanie z tytułu leasingu nie obejmuje:

- zmiennych opłat leasingowych, które nie zależą od indeksu lub stawki,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- ceny wykonania opcji kupna,

z uwagi na brak zapisów umownych dotyczących takich rodzajów płatności, a w przypadku opcji kupna z uwagi na brak wystarczającej pewności co do prawdopodobieństwa skorzystania z tej opcji.

Zmienne opłaty, które uzależnione są od czynników zewnętrznych takich jak np. wartość przychodów ze sprzedaży w leasingowanej lokalizacji, nie występują.

Santander Bank Polska S.A. skorzystał z dwóch dopuszczalnych zwolnień dotyczących:

- rozliczania umów krótkoterminowych (których okres obowiązywania nie przekracza 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia umowy i które nie zawierają opcji zakupu przedmiotu umowy) oraz
- dotyczących aktywów o małej wartości (gdzie za aktywo o małej wartości uznaje się aktywa o wartości początkowej nieprzekraczającej 20 tys. zł)

w formie ujmowania ich bezpośrednio w koszty, zwykle metodą liniową, przez okres obowiązywania umowy leasingu.

Santander Bank Polska S.A., na potrzeby pierwszego zastosowania standardu, zastosował zmodyfikowaną metodę retrospektywną i wycenił składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu i odstąpił od obowiązku przekształcenia danych porównawczych.

Santander Bank Polska S.A. na dzień pierwszego zastosowania standardu zdecydował się jednorazowo skorzystać z dodatkowych uproszczeń, innych niż te opisane wcześniej, dostępnych na potrzeby pierwszego zastosowania standardu. Polegały one na:

- wyłączeniu początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania,
- zastosowaniu pojedynczej stopy dyskontowej do portfela leasingów o w miarę podobnych cechach (takich jak leasingi o podobnym pozostałym okresie leasingu dla podobnej klasy bazowego składnika aktywów w podobnym środowisku gospodarczym),
- uznaniu rezerw na umowy leasingowe rodzące obciążenia za alternatywę wobec oceny utraty wartości.

W odniesieniu do umów zawierających element leasingowy i jeden lub więcej dodatkowych elementów leasingowych lub elementów nieleasingowych i niewskazujących na sposób podziału wynagrodzenia na elementy leasingowe oraz nieleasingowe, Santander Bank Polska S.A. skorzystał z praktycznego rozwiązania dopuszczonego przez MSSF 16 i odstąpił od alokacji wynagrodzenia w umowie do każdego elementu leasingowego na podstawie względnej jednostkowej ceny elementu leasingowego oraz całkowitej jednostkowej ceny elementów nieleasingowych. Jako praktyczne rozwiązanie Santander Bank Polska S.A. wybrał, aby nie wyodrębniać elementów nieleasingowych od elementów leasingowych, i zamiast tego ujmuje każdy element leasingowy oraz jakiegokolwiek towarzyszące elementy nieleasingowe, jako pojedynczy element leasingowy.

Santander Bank Polska S.A. jako leasingodawca nie był zobowiązany, na mocy MSSF 16, do wprowadzania na jakichkolwiek korekt przy przejściu w przypadku leasingów, w których jest leasingodawcą. Natomiast Santander Bank Polska S.A. jako pośredni leasingodawca dokonał ponownej oceny subleasingów, które wcześniej sklasyfikowano jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17 i które są kontynuowane w dniu pierwszego zastosowania. Na podstawie przeprowadzonej oceny subleasingów Santander Bank Polska S.A. utrzymał klasyfikację wszystkich umów subleasingu, jako leasingu operacyjnego.

2.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które zostały po raz pierwszy zastosowane w roku obrotowym 2018

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujące od	Wpływ na Santander Bank Polska S.A.
KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe *	Interpretacja KIMSF 22 wyjaśnia moment ustalenia daty transakcji dla potrzeb określenia kursu walutowego do przeliczenia na moment początkowego ujęcia składnika aktywów, kosztów lub przychodów, gdy jednostka ujmuje przekazaną przedpłatę lub otrzymaną zaliczkę w walucie obcej. Interpretacja dotyczy sytuacji, gdy transakcja jest wyrażona w walucie obcej i jednostka ujmuje przekazaną przedpłatę lub otrzymaną zaliczkę w walucie obcej wcześniej niż ujęcie składnika aktywów, kosztów lub przychodów związanych z daną transakcją.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 9 Instrumenty finansowe	Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.	1 stycznia 2018	Wpływ został opisany poniżej.
MSSF 15 Przychody z umów z klientami	Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.	1 stycznia 2018	Wpływ został opisany poniżej.
Objaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami	Objaśnienia dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.	1 stycznia 2018	Wpływ został opisany poniżej.
Roczne zmiany do MSSF 2014-2016	Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. "Roczne zmiany MSSF 2014-2016", które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.	1 stycznia 2018 dla zmian do MSSF 1 oraz MSR 28	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne *	Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany doprecyzowują, że sama zmiana zamiarów kierownictwa co do użytkowania nieruchomości nie stanowi dowodu na zmianę sposobu użytkowania. Zmianę standardu należy zastosować do wszystkich zmian w użytkowaniu, które nastąpią po wejściu w życie zmiany do standardu oraz do wszystkich nieruchomości inwestycyjnych posiadanych na dzień wejścia w życie zmiany standardu.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach *	Zmiana wprowadza m.in. • Wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych; • Wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także • Wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe	Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.	1 stycznia 2018	Zmiana nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

* Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 Instrumenty finansowe oraz MSSF 15 Przychody z umów z klientami.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Santander Bank Polska S.A. zastosował nowe zasady rachunkowości w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych od 1.01.2018 r.

Standard MSSF 9 „Instrumenty finansowe” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24.07.2014 r. i zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU z 22.11.2016 r. do stosowania w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Standard ma obowiązkowe zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się w dniu oraz po 1.01.2018 r. za wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, które mogą zastosować standard począwszy od 1.01.2021 r. MSSF 9 zastąpił MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dając podmiotom sprawozdawczym możliwość pozostania przy przepisach dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSR 39.

MSSF 9 wprowadził zmiany wpływające na następujące obszary rachunkowości instrumentów finansowych:

- klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych,
- rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz
- rachunkowość zabezpieczeń.

Poniżej opisano wpływ zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe wynikające z wdrożenia MSSF 9.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Santander Bank Polska S.A. przeprowadził szczegółową analizę swoich modeli biznesowych w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, jak również analizę charakterystyk przepływów pieniężnych wynikających z obowiązujących umów. W wyniku przeprowadzonych analiz dokonano zmian w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych a porównanie kategorii wyceny oraz wartości bilansowych aktywów finansowych na dzień 1.01.2018 r. w wynikających z MSR 39 i MSSF 9 przedstawia się następująco:

Pozycja jednostkowego sprawozdania finansowego za 2017 r.	Kategoria wyceny wg MSR 39	Wartość bilansowa	Kategoria wyceny wg MSSF 9	Wartość bilansowa
Aktywa finansowe				
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	4 114 801	Zamortyzowany koszt	4 114 801
Należności od banków	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	2 012 118	Zamortyzowany koszt	2 012 118
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	3 421 547	Wartość godziwa przez wynik finansowy	3 421 547
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń	146 724	Rachunkowość zabezpieczeń	146 724
Należności od klientów	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	90 412 680	Zamortyzowany koszt	89 157 480
Należności od klientów	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	1 151 239	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1 135 519
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Instrumenty dłużne	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	24 889 479	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	24 889 479
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Instrumenty kapitałowe	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	756 229	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody -	756 229
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - inwestycja w VISA Inc.	Wartość godziwa przez inne dochody całkowite	90 175	Wartość godziwa przez wynik finansowy	90 175
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - Instrumenty kapitałowe	Koszt historyczny	48 146	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody -	32 428
Pozostałe aktywa	Zamortyzowany koszt (kredyty i należności)	790 110	Zamortyzowany koszt	790 110
RAZEM		127 833 248		126 546 610

Powyższa tabela przedstawia zmiany w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych na dzień wejścia w życie MSSF 9 z uwzględnieniem dokonanej w drugim kwartale 2018 r. reklasyfikacji portfela kart kredytowych do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy dokonanej retrospektywnie z efektem od dnia 1.01.2018 r. przy czym wynik reklasyfikacji kart kredytowych w kwocie 3 202 tys. zł, na który składa się rozwiązanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe w kwocie 36 291 tys. zł oraz wycena portfela do wartości godziwej w kwocie 33 089 tys. zł został odniesiony w wynik bieżącego okresu.

Porównanie kategorii wyceny oraz wartości bilansowych zobowiązań na dzień 1.01.2018 r. przedstawia się następująco:

Pozycja jednostkowego sprawozdania finansowego za 2017 r.	Kategoria wyceny	Wartość bilansowa	Kategoria wyceny	Wartość bilansowa
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec banków	Zamortyzowany koszt	1 414 448	Zamortyzowany koszt	1 414 448
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń	578 798	Rachunkowość zabezpieczeń	578 798
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1 263 859	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1 263 859
Zobowiązania wobec klientów	Zamortyzowany koszt	102 155 522	Zamortyzowany koszt	102 155 522
Zobowiązania z tytułu i transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Zamortyzowany koszt	1 479 667	Zamortyzowany koszt	1 479 667
Zobowiązania podporządkowane	Zamortyzowany koszt	1 488 602	Zamortyzowany koszt	1 488 602
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zamortyzowany koszt	1 240 244	Zamortyzowany koszt	1 240 244
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	MSR 37	25 384	MSSF 9	49 873
Pozostałe zobowiązania	Zamortyzowany koszt	2 259 548	Zamortyzowany koszt	2 259 548
RAZEM		111 906 072		111 930 561

W wyniku dokonanej reklasyfikacji portfela kart kredytowych wartość bilansowa zobowiązań nie uległa zmianie, ponieważ część pozabilansowa kart kredytowych jest w dalszym ciągu wyceniana w amortyzowanym koszcie na potrzeby kalkulacji rezerw na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

Tabele poniżej przedstawiają uzgodnienie pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, których wartość uległa zmianie w związku ze zmianą kategorii wyceny po przejściu z MSR 39 na MSSF 9, które nastąpiło w dniu 1.01.2018 r.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na wartość aktywów wg stanu na 1.01.2018 r.:

l.p.	Referencja do opisu zmiany	Nazwa pozycji	Wartość bilansowa 01.01.2018 r. przed korektami	Zmiana kategorii wyceny	Aktualizacja wyceny		Wartość bilansowa 01.01.2018 r. po korektach
					Klasyfikacja i wycena	Utrata wartości	
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu							
1	Należności od klientów						
		Bilans zamknięcia	90 537 003	-	-	-	-
Korekta nr 1a		Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-	-	-	(199 978)	-
Korekta nr 2		Zmiana sposobu ujęcia przychodu odsetkowego	-	-	-	(28 306)	-
Korekta nr 3		Korekta prezentacyjna - korekta odsetek impairmentowych	-	-	26 565	(26 565)	-
Korekta nr 1b i 4		Reklasyfikacja do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(1 151 239)	-	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	89 157 480
		Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu - RAZEM	90 537 003	(1 151 239)	26 565	(254 849)	89 157 480
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite							
2	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży						
		Bilans zamknięcia	25 784 029	-	-	-	-
Korekta nr 6		Reklasyfikacja do kategorii dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	(24 889 479)	-	-	-
Korekta nr 6		Reklasyfikacja do kategorii kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-	(804 375)	-	-	-
Korekta nr 7		Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc. z kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (opcja)	-	(90 175)	-	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	-
3	Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:						
		Bilans zamknięcia	-	24 889 479	-	-	-
		- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite	-	-	-	-	-
		- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite	-	756 229	-	-	-
		dochody - opcja	-	-	-	-	-
Korekta nr 5		- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite	-	48 146	(17 702)	1 984	-
		dochody - opcja	-	-	-	-	-
Korekta nr 7		Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc. z kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (opcja)	-	90 175	-	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	25 768 311
		Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite - RAZEM	25 784 029	-	(17 702)	1 984	25 768 311
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy							
4	Należności od klientów						
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
Korekta nr 1a i 4		Reklasyfikacja z kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	-	124 323	(80 729)	61 807	-
Korekta nr 1b		Zmiana wyceny portfela kart kredytowych ujęta w wyniku finansowym roku bieżącego	-	1 026 916	(33 089)	36 291	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	1 135 519
		Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy - RAZEM	-	1 151 239	(113 818)	98 098	1 135 519
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto							
		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto					
		Bilans zamknięcia	709 867	-	-	-	-
		Aktualizacja wyceny ujęta w zyskach zatrzymanych oraz kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	18 702	35 907	-
		Aktualizacja wyceny ujęta w wyniku bieżącego okresu	-	-	6 287	(6 895)	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	763 868
		Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto - RAZEM	709 867	-	24 989	29 012	763 868
		AKTYWA RAZEM	117 030 899	-	(79 966)	(125 755)	116 825 178

Wartość pozostałych pozycji aktywów zaprezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie uległa zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na wartość zobowiązań i kapitałów wg stanu na 1.01.2018 r.:

l.p.	Referencja do opisu zmiany	Nazwa pozycji	Wartość bilansowa 01.01.2018 r. przed korektami	Zmiana kategorii wyceny	Aktualizacja wyceny		Wartość bilansowa 01.01.2018 r. po korektach
					Klasyfikacja i wycena	Utrata wartości	
Kapitały							
1	Kapitał z aktualizacji wyceny						
		Bilans zamknięcia	712 303	-	-	-	-
	Korekta nr 8	Wpływ wdrożenia MSSF 9 - brutto	-	-	(17 702)	-	-
		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - podatek odroczony	-	-	3 363	-	-
	Korekta nr 7	Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc.	-	-	(17 939)	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	680 025
		Kapitał z aktualizacji wyceny - RAZEM	712 303	-	(32 278)	-	680 025
2	Zyski zatrzymane						
		Bilans zamknięcia	1 040 860	-	-	-	-
	Korekta nr 8	Wpływ wdrożenia MSSF 9 - brutto	-	-	(80 729)	(188 982)	-
		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - podatek odroczony	-	-	15 339	35 907	-
	Korekta nr 7	Reklasyfikacja inwestycji w VISA Inc.	-	-	17 939	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	840 334
		Zyski zatrzymane - RAZEM	1 040 860	-	(47 451)	(153 075)	840 334
	Wynik finansowy roku bieżącego						
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
	Korekta nr 1b	Wpływ wdrożenia MSSF 9 - brutto	-	-	(33 089)	36 291	-
		Wpływ wdrożenia MSSF 9 - podatek odroczony	-	-	6 287	(6 895)	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	2 594
		Wynik finansowy roku bieżącego - RAZEM	-	-	(26 802)	29 396	2 594
		Kapitały - RAZEM	1 753 163	-	(106 531)	(123 679)	1 522 953
Rezerwy							
3	Rezerwy						
		Bilans zamknięcia	25 384	-	-	-	-
	Korekta nr 1a	Reklasyfikacja do pozycji "Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym"	-	(25 384)	-	-	-
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	-
		Rezerwy - RAZEM	25 384	(25 384)	-	-	-
	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym						
4	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym						
		Bilans zamknięcia	-	-	-	-	-
	Korekta nr 1a	Reklasyfikacja z pozycji "Rezerwy"	-	25 384	-	-	-
		Aktualizacja wyceny	-	-	-	24 489	49 873
		Bilans zamknięcia po korektach	-	-	-	-	-
		Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym - RAZEM	-	25 384	-	24 489	49 873
		ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	1 778 547	-	(106 531)	(99 190)	1 572 826

Wartość pozostałych pozycji zobowiązań i kapitałów zaprezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie uległa zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9.

W porównaniu do ujawnienia wpływu wdrożenia MSSF 9 w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2017 Santander Bank Polska S.A. dokonał następujących zmian:

- wpływ zmiany sposobu rozpoznawania przychodu odsetkowego dla aktywów finansowych zaklasyfikowanych do koszyka 1 i 2 w kwocie (28 306) tys. zł zaprezentowano w ramach zmian wynikających z implementacji przepisów z zakresu utraty wartości zamiast klasyfikacji i wyceny,
- sposobu prezentacji korekty odsetek impairmentowych dla koszyka 3: Santander Bank Polska S.A. kierując się wytycznymi zawartymi w dokumencie ITG z 11.12.2015 r. (IFRS Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments: "Measurement of the loss allowance for credit-impaired financial assets") prezentuje korektę przychodu odsetkowego sprowadzającą przychód odsetkowy dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 3 do poziomu odsetek odzyskiwalnych w kwocie 26 565 tys. zł jako element odpisu na oczekiwane straty kredytowe.
- sposobu prezentacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywów POCI) istniejących na moment początkowego zastosowania MSSF 9. Na potrzeby przygotowania sprawozdania finansowego za 2018 r. Santander Bank Polska S.A. dokonał na dzień 1.01.2018 r. prezentacyjnego skompensowania wartości bilansowej brutto oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w kwocie 492 417 tys. zł.

Wskazane zmiany nie wpłynęły, w porównaniu z ujawnieniem za 2017 r., na wartość netto pozycji „Należności od klientów”. Zmiany w klasyfikacji i wycenie aktywów finansowych przedstawione w tabelach powyżej wynikają ze wskazanych poniżej przyczyn.

- Korekta nr 1a: Odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Łączna wartość dodatkowych odpisów aktualizujących ujętych w zyskach zatrzymanych wynosi 162 660 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego, z czego kwota 199 978 tys. zł dotyczy pozycji bilansowych, kwota 24 489 tys. zł wzrostu rezerw na kredytowe zobowiązania pozabilansowe prezentowanych, od 1.01.2018 r., w pozycji „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym” a reklasyfikacje instrumentów finansowych z kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wiązały się z koniecznością rozwiązania odpisów aktualizujących w kwocie 61 807 tys. zł.
- Korekta nr 1b: w drugiej połowie 2018 r. Santander Bank Polska S.A. zakończył analizę szeroko dyskutowanego w ramach sektora bankowego portfela kart kredytowych pod kątem spełnienia przez niego testu kontraktowych przepływów pieniężnych a w wyniku przeprowadzonej analizy dokonał zmiany klasyfikacji i wyceny wybranych portfeli kart kredytowych na skutek zastosowania MSSF 9. Wprowadzona zmiana dotyczyła kart kredytowych, które udzielane były do 1 sierpnia 2016 r. i których umowna konstrukcja oprocentowania opierała się na czterokrotności stopy lombardowej NBP a zapisy umowne z klientem nie zawierały bezpośredniego odniesienia do przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie maksymalnych odsetek ustawowych, według których przychód odsetkowy był rozpoznawany. Opisany powyżej portfel kart kredytowych został wyceniony do wartości godziwej i sklasyfikowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako „Należności od klientów wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy”. Przychody odsetkowe uzyskiwane od tych instrumentów zostały wykazane w linii „Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”. Santander Bank Polska S.A. zaprzestał ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych, a ocena ryzyka kredytowego dla tych produktów stanowi teraz integralną część wyceny do wartości godziwej.
- Korekta nr 2: zmiana ujęcia przychodu odsetkowego z tytułu posiadanych aktywów w zależności od poziomu ryzyka kredytowego. Do końca 2017 r. przychód odsetkowy od ekspozycji wycenianych w zamortyzowanym koszcie, dla których kalkulowany był odpis aktualizujący IBNR, był rozpoznawany w oparciu o wartość bilansową netto, natomiast począwszy od 1.01.2018 r. naliczany jest on w oparciu o wartość bilansową brutto ekspozycji. Od tej zasady generalnej standard przewidział dwa wyjątki:
 - ekspozycje w koszyku tzw. POCI (ang. Purchased or Originated Credit Impaired). Dla tych ekspozycji przychód odsetkowy naliczany jest od wartości bilansowej netto w oparciu o efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe,
 - ekspozycje, dla których nastąpiła utrata wartości po początkowej dacie ujęcia w księgach (tzw. koszyk 3). Dla tych ekspozycji przychód odsetkowy jest określany w oparciu o efektywną stopę procentową oraz wartość bilansową netto ekspozycji.

Z uwagi na różnice w sposobie rozpoznawania przychodu odsetkowego dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 1 i 2, dla których do końca 2017 r. kalkulowany był odpis aktualizujący IBNR, Santander Bank Polska S.A. rozpoznał na moment daty wejścia w życie MSSF 9 wartość korekty przychodu odsetkowego w wysokości (28 306) tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.

- Korekta nr 3: zmiana sposobu prezentacji korekty odsetek impairmentowych dla koszyka 3. Santander Bank Polska S.A. traktował do końca 2017 r. korektę odsetek impairmentowych, jako element ekspozycji brutto. Santander Bank Polska S.A. kierując się wytycznymi zawartymi w dokumencie ITG z 11.12.2015 r. (IFRS Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments: "Measurement of the loss allowance for credit-impaired financial assets") zdecydował się na zmianę sposobu prezentacji korekty przychodu odsetkowego sprowadzając przychód odsetkowy dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 3 do poziomu odsetek odzyskiwalnych w kwocie 26 565 tys. zł, jako elementu odpisu na oczekiwane straty kredytowe.
- Korekta nr 4: reklasyfikacja instrumentów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. W portfelu Santander Bank Polska S.A. zidentyfikowano instrumenty finansowe:
 - zawierające niezgodne z kryteriami testu kontraktowych przepływów pieniężnych klauzule partycypacyjne w wyniku finansowym klienta (ang. profit sharing agreements). Wskazane klauzule zidentyfikowano w niektórych transzach dłużnych instrumentów finansowych uprawniających Santander Bank Polska S.A. do uzyskiwania dodatkowych przepływów pieniężnych, niestanowiących spłaty wyłącznie kapitału i odsetek, w postaci umownie ustalonego udziału w wynik finansowym klienta. Istnienie takich zapisów umownych implikowało obligatoryjną wyceną transz w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wartość korekty z tytułu wyceny instrumentu do wartości godziwej został ustalony na poziomie (64 726) tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.
 - których kontraktowe przepływy nie stanowią spłaty kwoty głównej oraz odsetek z uwagi na konstrukcję stopy procentowej. Dotyczy to instrumentu dłużnego sklasyfikowanego do kategorii „Kredyty i pożyczki”, których odsetki naliczane od ceny subskrypcyjnej i kapitalizowane do końca życia produktu (ostatecznej spłaty), przy czym płatności odsetkowe wypłacone zostaną Santander Bank Polska S.A. od ceny nominalnej, przez co przepływy pieniężne nie mają cech właściwym odsetkom w rozumieniu MSSF 9. Z uwagi na niespełnienie kryteriów testu kontraktowych przepływów pieniężnych opisane instrumenty zostały obligatoryjnie wycenione w wartości godziwej. Wartość korekty z tytułu wyceny instrumentu do wartości godziwej został ustalony na poziomie (15 897) tys. zł, a wartość nierozliczonej prowizji stanowiącej część efektywnej stopy procentowej wyniosła (106) tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.
- Korekta nr 5: wycena instrumentów kapitałowych do wartości godziwej. MSSF 9 dokonał znacznego ograniczenia możliwości wyboru opcji wyceny nienotowanych w publicznym obrocie inwestycji kapitałowych, zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, w koszcie historycznym (cenie nabycia) pomniejszonym o ewentualne odpisy aktualizujące. Dla inwestycji kapitałowych domyślną metodą wyceny staje się wartość godziwa przez wynik finansowy, chyba że na moment początkowego ujęcia dokonany zostanie nieodwołalny wybór ujmowania późniejszych zmian wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Korzystając z możliwości dopuszczanej przez MSSF 9, Santander Bank Polska S.A. podjął nieodwołalną decyzję o wyznaczeniu inwestycji strategicznych z portfela inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży jako wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Inwestycje kapitałowe, w stosunku do których Santander Bank Polska S.A. wybrał opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody zostały nabyte z celem długoterminowego i strategicznego utrzymywania ich w portfelu inwestycyjnym bez intencji realizacji zysku na sprzedaży w krótkim lub średnim horyzoncie czasowym. W przypadku zbycia instrumentu kapitałowego, w odniesieniu do którego wybrano opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wynik na sprzedaży nie będzie już przenoszony do rachunku zysków i strat na moment sprzedaży.

Wartość korekty z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej została ustalona na poziomie (17 702) tys. zł, a wartość rozwiązanych odpisów aktualizujących 1 984 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego.
- Korekta nr 6: w związku z usunięciem kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i zastąpieniem ich kategorią inwestycyjnych aktywów finansowych, Santander Bank Polska S.A. dokonał reklasyfikacji instrumentów dłużnych oraz kapitałowych dostępnych do sprzedaży do kategorii inwestycyjne aktywa finansowe. Zmiana ta miała wyłącznie charakter prezentacyjny i nie wpłynęła na wartość sumy bilansowej.
- Korekta 7: zmiana klasyfikacji akcji uprzywilejowanych VISA Inc. Santander Bank Polska S.A. dokonał ponownej oceny klasyfikacji akcji uprzywilejowanych VISA Inc. W wyniku dokonanej analizy Santander Bank Polska S.A. zmienił klasyfikację inwestycji z instrumentu kapitałowego na instrument dłużny. Ze względu na brak spełnienia testu kontraktowych przepływów pieniężnych wynikający z planowanego rozliczenia poprzez przydzielenie akcji własnych VISA Inc. instrument ten został zaklasyfikowany jako nieprzeznaczony do obrotu obligatoryjnie wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wspomniana korekta nie ma wpływu na wysokość kapitałów własnych,

dotyczy jedynie sposobu prezentacji instrumentów finansowych w niniejszym sprawozdaniu. W wyniku dokonanej reklasyfikacji skumulowana zmiana wartości godziwej, różnice kursowe z wyceny bilansowej w łącznej wartości 22 147 tys. zł oraz korespondujący z nimi odroczony podatek dochodowy w kwocie 4 208 tys. zł zostały przeniesione z kapitału z aktualizacji wyceny na zyski zatrzymane.

- Korekta nr 8: wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitały Santander Bank Polska S.A. Łączna wartość wpływu wdrożenia MSSF 9 w kwocie (284 211) tys. zł oraz wynikający z wdrożenia MSSF 9 efekt podatku odroczonego w postaci wzrostu aktywa netto z tytułu podatku odroczonego w kwocie 54 001 tys. zł pomniejszyły z dniem 1.01.2018 r. saldo zysków zatrzymanych oraz kapitału z aktualizacji wyceny w kwocie łącznie netto (232 804) tys. zł oraz, z uwagi na dokonaną w ciągu 2018 r. reklasyfikację portfela kart kredytowych, wynik finansowy roku bieżącego w kwocie 2 594 tys. zł.

Dodatkowo przedstawiono poniżej specyfikację wpływu poszczególnych tytułów na elementy kapitału własnego:

I.p.	Pozycja kapitału	Wartość na 01.01.2018 przed wdrożeniem MSSF 9	Wpływ brutto	Wpływ podatku odroczonego	Wartość na 01.01.2018 r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9
Kapitał z aktualizacji wyceny					
	Wartość kapitału z aktualizacji wyceny na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9	712 303			
1	Reklasyfikacja kapitałowych instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii wyceny instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - efekt przeszacowania do wartości godziwej	-	(17 702)	3 363	-
2	Reklasyfikacja skumulowanej zmiany wartości godziwej inwestycji w VISA Inc. do zysków zatrzymanych w związku z klasyfikacją instrumentu jako instrumentu dłużnego niespełniającego testu kontraktowych przepływów pieniężnych	-	(22 147)	4 208	-
	Kapitał z aktualizacji wyceny na 01.01.2018r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9 - RAZEM	712 303	(39 849)	7 571	680 025
Zyski zatrzymane					
	Wartość zysków zatrzymanych na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9	1 040 860			
1	Ujęcie odpisów na oczekiwane straty kredytowe (ECL) dla aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym	-	(199 978)	37 996	-
2	Zawiązanie korekty do wartości godziwej dla aktywów finansowych zreklasyfikowanych z kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	(80 729)	15 339	-
3	Rozwiązanie odpisów aktualizujących dla aktywów finansowych zreklasyfikowanych z kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	61 807	(11 743)	-
4	Reklasyfikacja kapitałowych instrumentów dostępnych do sprzedaży do kategorii wyceny instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody - rozwiązanie odpisów aktualizujących na udziały i akcje w innych jednostkach	-	1 984	(377)	-
5	Zmiana sposobu rozpoznawania przychodu odsetkowego dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 1 i 2, dla których do końca 2017 r. kalkulowany był odpis aktualizujący IBNR	-	(28 306)	5 378	-
6	Ujęcie odpisów na oczekiwane straty kredytowe (ECL) dla zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym	-	(24 489)	4 653	-
7	Reklasyfikacja skumulowanej zmiany wartości godziwej inwestycji w VISA Inc. do zysków zatrzymanych w związku z klasyfikacją instrumentu jako instrumentu dłużnego niespełniającego testu kontraktowych przepływów pieniężnych	-	22 147	(4 208)	-
	Zyski zatrzymane na 01.01.2018r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9 - RAZEM	1 040 860	(247 564)	47 038	840 334
Wynik finansowy bieżącego okresu					
	Wynik finansowy bieżącego okresu na 01.01.2018 r. przed wdrożeniem MSSF 9				
1	Zmiana wyceny portfela kart kredytowych ujęta w wyniku finansowym roku bieżącego		3 202	(608)	2 594
	Wynik finansowy bieżącego okresu na 01.01.2018r. po uwzględnieniu wpływu wdrożenia MSSF 9 - RAZEM		3 202	(608)	2 594
	Wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitały własne Santander Bank Polska S.A. - RAZEM	1 753 163	(284 211)	54 001	1 522 953

Santander Bank Polska S.A. na dzień 1.01.2018 r. nie zidentyfikował składników aktywów finansowych, w odniesieniu, do których wybrał opcję wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy celem zmniejszenia

niedopasowania księgowego, które w przeciwnym razie powstałoby w wyniku wyceny aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zobowiązania finansowe są w dalszym ciągu wyceniane według dotychczasowych zasad określonych w MSR 39 – według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez wynik finansowy. Santander Bank Polska S.A. nie dokonał wyboru opcji wyceny zobowiązań finansowych do wartości godziwej. W przypadku wyboru tej opcji, zmiana wartości godziwej wynikająca ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego byłaby odnoszona do innych całkowitych dochodów, a w momencie usunięcia składnika zobowiązania finansowego z ksiąg rachunkowych wartość poprzednio ujęta w innych całkowitych dochodach nie podlegałaby odniesieniu do wyniku finansowego.

Uzgodnienie sald odpisów z tytułu utraty wartości między MSR 39 a MSSF 9

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie salda zamknięcia odpisów z tytułu utraty wartości, zarówno dla ekspozycji zaklasyfikowanych jako performing, jak i non-performing, wycenianych zgodnie z modelem ponoszonych strat z MSR 39 za poprzedni okres z nowymi odpisami na oczekiwane straty kredytowe na 1.01.2018 r., wycenianymi zgodnie z modelem oczekiwanych strat z MSSF 9 uwzględniające dokonaną reklasyfikację portfela kart kredytowych.

Kategoria wyceny	Odpis aktualizujący obliczony zgodnie z MSR 39/ Rezerwa		Reklasyfikacja	Korekta wyceny	Zmiana prezentacji korekty odsetek impairmentowych	Wartość	Odpis na oczekiwane straty kredytowe obliczony zgodnie z MSSF 9
	MSR 37	MSR 37				rozwiązanych odpisów ECL w związku ze zmianą kategorii wyceny kart kredytowych	
Kredyty i należności (MSR 39)/Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9)							
Należności od klientów	3 032 126	(61 807)		199 978	26 565	(36 291)	3 160 571
Kredyty i należności (MSR 39)/Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9) - RAZEM	3 032 126	(61 807)		199 978	26 565	(36 291)	3 160 571
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania kredytowe (MSR 37)/Odpis na oczekiwane straty kredytowe (MSSF 9)							
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania kredytowe (MSR 37)/Odpis na oczekiwane straty kredytowe (MSSF 9)	25 384	-		24 489	-	-	49 873
Rezerwy na pozabilansowe zobowiązania kredytowe (MSR 37)/Odpis na oczekiwane straty kredytowe (MSSF 9)	25 384	-		24 489	-	-	49 873
RAZEM	3 057 510	(61 807)		224 467	26 565	(36 291)	3 210 444

Powyższe uzgodnienie nie uwzględnia dokonanej w 2018 r. zmiany sposobu prezentacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywów POCL) istniejących na moment początkowego zastosowania MSSF 9. Na potrzeby przygotowania sprawozdania finansowego za 2018 r. Santander Bank Polska S.A. dokonał na dzień 1.01.2018 r. prezentacyjnego skompensowania wartości bilansowej brutto oraz odpisów na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w kwocie 492 417 tys. zł.

Zastosowanie nowych wytycznych zgodnych z MSSF 9 wpłynęło na wzrost odpisów z tytułu utraty wartości w Santander Bank Polska S.A. Łączna wartość dodatkowych odpisów aktualizujących ujętych w zyskach zatrzymanych wynosi 162 660 tys. zł bez uwzględnienia efektu podatku odroczonego, z czego kwota 199 978 tys. zł dotyczy pozycji bilansowych, kwota 24 489 tys. zł wzrostu rezerw na kredytowe zobowiązania pozabilansowe prezentowanych w pozycji „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym” a reklasyfikacje instrumentów finansowych z kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wiązały się z koniecznością rozwiązania odpisów aktualizujących w kwocie 61 807 tys. zł.

Wartość salda końcowego odpisów na oczekiwane straty kredytowe uległa, w porównaniu do poprzednich okresów, zmianie z uwagi na dokonaną reklasyfikację kart kredytowych i konieczność rozwiązania odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową

Dnia 12.12.2017 r. Parlament Europejski i Rada UE przyjęli Rozporządzenie nr 2017/2395 zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania, jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora

publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego. Niniejsze rozporządzenie weszło w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i znajduje zastosowanie od dnia 1.01.2018 r. Parlament Europejski oraz Rada (UE) uznali, że stosowanie MSSF 9 może doprowadzić do nagłego zwiększenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe, a co za tym idzie do spadku kapitału podstawowego Tier I.

Rozporządzenie w sprawie amortyzacji wpływu MSSF 9 na Tier I przewiduje następujące zapisy:

1. Jeżeli bilans otwarcia na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9 odzwierciedla spadek kapitału podstawowego Tier I w wyniku zwiększonych rezerw na oczekiwane straty kredytowe, łącznie z odpisem na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia z tytułu aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, w porównaniu z bilansem zamknięcia na poprzedni dzień, w okresie przejściowym podmiot sprawozdawczy ma możliwość uwzględnienia w swoim kapitale podstawowym Tier I pewnej części zwiększonych rezerw na oczekiwane straty kredytowe. Ten okres przejściowy powinien trwać maksymalnie pięć lat i rozpoczynać się w 2018 r. Część rezerw na oczekiwane straty kredytowe, jaką można uwzględnić w kapitale podstawowym Tier I, powinna zmniejszać się z czasem do zera, tak by zapewnić pełne wdrożenie MSSF 9 w dniu następującym bezpośrednio po zakończeniu okresu przejściowego.
2. Możliwe do zastosowania mnożniki w kolejnych latach okresu przejściowego wynoszą, począwszy od 2018 r., odpowiednio: 95%, 85%, 70%, 50%, 25%.
3. W przypadku zastosowania rozwiązań przejściowych związanych z MSSF 9, podmiot sprawozdawczy powinien podawać do wiadomości publicznej swoje fundusze własne, współczynniki kapitałowe, jak również wskaźnik dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania tych rozwiązań, aby umożliwić czytelnikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu tych rozwiązań.
4. Podmiot sprawozdawczy powinien podjąć decyzję, co do stosowania rozwiązań przejściowych i odpowiednio poinformować o tym Komisję Nadzoru Finansowego.
5. W okresie przejściowym podmiot sprawozdawczy ma możliwość jednorazowego cofnięcia swojej pierwotnej decyzji, pod warunkiem uprzedniego uzyskania zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, która powinna zapewnić, by decyzja taka nie była motywowana względami arbitrażu regulacyjnego.
6. Podmioty sprawozdawcze, które zdecydują się na stosowanie rozwiązań przejściowych, powinny być zobowiązane do dostosowania obliczenia regulacyjnych wymogów kapitałowych, na które rezerwy na oczekiwane straty kredytowe mają bezpośredni wpływ, aby zapewnić, by nie uzyskiwały one nienależnych ulg w kapitale. Na przykład korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, za pomocą których obniżana jest wartość ekspozycji według metody standardowej w odniesieniu do ryzyka kredytowego, powinny być zmniejszane o współczynnik, który skutkuje zwiększeniem wartości ekspozycji. Pozwoliłoby to zapewnić, by instytucja nie korzystała zarówno ze wzrostu swojego kapitału podstawowego Tier I wynikającego z rozwiązań przejściowych, jak i z obniżonej wartości ekspozycji.

Santander Bank Polska S.A., po analizie wymogów Rozporządzenia nr 2017/2395, zdecydował o zastosowaniu przepisów przejściowych przewidzianych przez niniejsze rozporządzenie, co oznacza, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Santander Bank Polska S.A. nie uwzględni pełnego wpływu wdrożenia MSSF 9.

Poniżej Santander Bank Polska S.A. dokonał ujawnienia funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania rozwiązań przejściowych wynikających z artykułu 473a Rozporządzenia (UE) nr 575/2013:

Dostępny kapitał (kwoty)		31.12.2018
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	18 234 902
2	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	18 059 952
3	Kapitał Tier 1	18 234 902
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	18 059 952
5	Łączny kapitał	20 755 203
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	20 572 495
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)		
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	115 080 775
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	114 918 604
Współczynniki kapitałowe		
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,85%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,72%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,85%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,72%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,04%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	17,90%
Wskaźnik dźwigni finansowej		
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	191 431 869
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	9,53%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	9,44%

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 28.05.2014 r. i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1.01.2018 r. lub po tej dacie.

MSSF 15 wprowadził nowy, 5-etapowy model, który powinien być wykorzystywany do rozpoznawania umów skutkujących przychodami z wyłączeniem umów objętych zakresem odrębnego standardu. Celem jego wprowadzenia było ujednoczenie zasad, które w tym obszarze stosują przedsiębiorstwa oraz eliminacja niespójności pomiędzy wcześniejszymi standardami.

Nowy MSSF 15 zastąpił, z dniem 1.01.2018 r., dotychczasowe standardy i interpretacje:

- MSR 18 „Przychody”,
- MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”,
- SKI 31 „Przychody z transakcji barterowych”,
- KIMSF 13 „Programy lojalnościowe”,
- KIMSF 15 „Umowy dotyczące budowy nieruchomości”,
- KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”.

Nowy standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami. Główne wyjątki dotyczą umów leasingowych (MSR 17), instrumentów finansowych, innych praw lub zobowiązań umownych (MSSF 9, MSSF 10, MSSF 11, MSR 27 i MSR 28), umów ubezpieczeniowych (MSSF 4) oraz gwarancji będących w zakresie innych standardów.

W dotychczasowych standardach (MSR 11/MSR 18) można było rozróżnić trzy oddzielne modele rozpoznawania przychodów, zależne od rodzaju transakcji sprzedaży:

- umowy o usługę budowlaną,
- sprzedaż towarów,
- sprzedaż usług.

MSSF 15 zastąpił trzy oddzielne modele rozpoznawania przychodów wskazane powyżej jednym 5-stopniowym modelem ujmowania przychodów, wspólnym dla wszystkich rodzajów transakcji, dla wszystkich przedsiębiorstw i branż. Model ten, jest stosowany w dwóch odmianach, w zależności od tego, jak wypełniany jest obowiązek świadczenia:

- wypełniany w czasie,
- wypełniany jednorazowo (w danym momencie).

Podstawowa zasada MSSF 15 to rozpoznawanie przychodów, przedstawiających transfer aktywów do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę, oczekiwaną przez Santander Bank Polska S.A., w zamian za przekazanie tych aktywów.

Podstawowym kryterium ujęcia przychodów nie jest już moment przeniesienia „ryzyka i korzyści”, uznawany zgodnie z MSR 18 za kluczowy, lecz moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu zgodnie z MSSF 15. Oczekuje się jednak, że moment ten, w większości przypadków, pokrywa się z momentem przeniesienia ryzyka i korzyści w rozumieniu MSR 18.

Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

W ramach przeprowadzonej analizy wpływu wejścia MSSF 15 na Santander Bank Polska S.A. zidentyfikowano następujące rodzaje przychodów, które co do zasady powinny być rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- przychody prowizyjne z wyłączeniem przychodów za wystawienie gwarancji i poręczeń,
- przychody z tytułu usług doradczych,
- przychody ze sprzedaży aktywów trwałych wykorzystywanych w działalności operacyjnej oraz przejętych za długi, które są prezentowane łącznie z kosztem sprzedanych aktywów trwałych jako wynik na sprzedaży w linii „Pozostałe przychody operacyjne”,
- programy lojalnościowe,
- tzw. „success fee” – gdzie przez umowy z success fee Santander Bank Polska S.A. rozumie takie umowy, gdzie Santander Bank Polska S.A. nie ma zagwarantowanego wynagrodzenia lub gdy jest ono bardzo minimalne w okresie wykonywania umowy do momentu ziszczenia się jakiegoś warunku (przykładowo w postaci finalizacji zawarcia umownie określonej transakcji), kiedy Santander Bank Polska S.A. otrzymuje istotne wartościowo wynagrodzenie pokrywające wysiłek wkładany w wykonanie umowy w dłuższym, poprzedzającym czasie,
- przychody za zarządzanie aktywami oraz
- przychody ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych wykazujących powiązanie z instrumentami finansowymi w zakresie nieobjętym odrębnymi standardami.

Santander Bank Polska S.A. na potrzeby przeprowadzenia analizy wpływu wdrożenia MSSF 15 skorzystał z praktycznej możliwości zastosowania podejścia portfelowego do analizy umów z klientami wynikającej z paragrafu 4 MSSF 15. Wynikało to z racjonalnego oczekiwania Santander Bank Polska S.A., iż wpływ na sprawozdanie finansowe w związku z zastosowaniem niniejszego standardu w stosunku do portfela nie będzie istotnie różnił się od zastosowania niniejszego standardu w stosunku do pojedynczych umów (lub zobowiązań do wykonania świadczenia) w ramach tego portfela. Santander Bank Polska S.A. zastosował podejście portfelowe dla większości zidentyfikowanych kategorii przychodów wskazanych powyżej.

Santander Bank Polska S.A. zastosował metodę retrospektywną zmodyfikowaną, o której mowa w paragrafie C3 pkt. b) MSSF 15, skutkującą ujęciem ewentualnego efektu pierwszego zastosowania MSSF 15 jako korektę zysków zatrzymanych w rocznym okresie sprawozdawczym zaczynającym się z dniem 1.01.2018 r. W ramach tej przejściowej metody Santander Bank Polska S.A. zastosował MSSF 15 retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania.

Wpływ wdrożenia MSSF 15 na sytuację finansową i fundusze własne Santander Bank Polska S.A. nie jest istotny z uwagi na fakt, iż Santander Bank Polska S.A. oferuje instrumenty finansowe w postaci kredytów oraz pożyczek, od których przychód jest rozpoznawany na podstawie efektywnej stopy procentowej a sposób ujęcia i rozpoznania rodzajów przychodów

objętych zakresem MSSF 15 i korespondujących z nimi kosztów, z uwagi na stosowane zapisy umowne z klientami, nie ulegną zmianie.

2.4. Porównywalność z wynikami poprzednich okresów

Poniższe zmiany mogłyby wpłynąć na porównywalność :

1. Zastosowanie MSSF 9 wymagało zmiany sposobu prezentacji oraz zakresu ujawnień, w tym w pierwszym roku jego zastosowania, kiedy wymagany jest szeroki zakres informacji pozwalających użytkownikowi sprawozdania finansowego zrozumieć wpływ MSSF 9 na klasyfikację i wycenę oraz utratę wartości na sytuację majątkowo-finansową oraz wynik finansowy Santander Bank Polska S.A.

Santander Bank Polska S.A. podjął decyzję o skorzystaniu z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. Różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte, głównie jako element wyniku z lat ubiegłych oraz kapitału z aktualizacji wyceny w kapitałach własnych na dzień 1.01.2018 r.

2. Zastosowanie MSSF 15 nie wymagało dokonania istotnych zmian sposobu prezentacji.

3. W wyniku przeprowadzonej w 2018 roku analizy, począwszy od 1.01.2018 r. Bank zmienił sposób prezentacji ulg lub rabatów związanych z usługami elektronicznymi dotyczącymi przychodów i kosztów prowizyjnych. Zmiany te Bank zastosował do danych za 2017 rok w celu doprowadzenia do porównywalności.

Pozycje te wcześniej prezentowane były jako Przychody prowizyjne w linii Obszar eBusiness&Płatności, oraz Koszty prowizyjne w liniach Obszar eBiznes&Płatności, Prowizje ubezpieczeniowe, Pozostałe.

Od 1.01.2017 r. zostały wynettowane i zaprezentowane jako Przychody prowizyjne w linii Obszar eBiznes&Płatności.

W tabelach poniżej zaprezentowano wpływ zmiany w zakresie prezentacji na dane porównawcze.

	Wartość na 31.12.2017 przed przekształceniem	Zmiana sposobu prezentacji	Wartość na 31.12.2017 po przekształceniu
Przychody prowizyjne w tym:	627 961	50 605	577 356
eBiznes&Płatności	627 961	50 605	577 356
Koszty prowizyjne w tym:	(286 412)	50 605	(235 807)
eBiznes&Płatności	(225 491)	21 404	(204 087)
Prowizje ubezpieczeniowe	(7 924)	2 752	(5 172)
Pozostałe	(52 997)	26 449	(26 548)

Powyższe zmiany mają charakter jedynie prezentacyjny.

2.5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

Santander Bank Polska S.A. sporządził sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem pozycji wskazanych poniżej:

Pozycja	Zasady wyceny bilansowej
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy
Należności od klientów niespełniające testu kontraktowych przepływów pieniężnych (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez wynik finansowy
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (do 31.12.2017 r.)	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody
Zobowiązania z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych	Zgodnie z wymogami MSSF 2 "Płatności w formie akcji"
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe (od 01.01.2018 r.)	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody - opcja
Składniki aktywów trwałych przeznaczone do sprzedaży i grupy aktywów trwałych przeznaczone do sprzedaży	Wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Santander Bank Polska S.A. zastosował takie same zasady rachunkowości, jak przy sporządzaniu go sprawozdania finansowego za rok zakończony 31.12.2017 r. z wyłączeniem zmian wynikających z wdrożenia od 1.01.2018 r. MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” opisanych w dalszej części sprawozdania.

2.6. Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Zmiany w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym je dokonano pod warunkiem, że dotyczyły one tylko tego okresu lub w okresie, w którym je dokonano i okresach przyszłych, jeśli wpływają one zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Najistotniejsze szacunki dokonywane przez Santander Bank Polska S.A.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych – zasady obowiązujące od 1.01.2018r.

Odpisy z tytułu strat kredytowych według MSSF 9

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczeniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazuje na koncepcji strat poniesionych (incurred loss). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania. W związku z powyższym model ECL wymaga dokonania szeregu ocen i szacunków elementów obarczonych niepewnością, w szczególności w zakresie:

- pomiaru ECL w horyzoncie 12 miesięcznym albo pozostałego czasu życia instrumentu
- określenia kiedy następuje zdarzenie istotnego wzrostu ryzyka kredytowego
- określenia przyszłych zdarzeń (forward looking) oraz ich prawdopodobieństwa, które są odzwierciedlone w oszacowaniu ECL

W rezultacie odpisy z tytułu ECL są szacowane z wykorzystaniem złożonego modelu stworzonego z wykorzystaniem wielu informacji i z wykorzystaniem wielu technik statystycznych.

Struktura modeli wykorzystywanych w celu oszacowania ECL uwzględnia modele dla następujących parametrów:

- PD - Probability of Default, tj. Szacunek prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w danym horyzoncie czasowym (12-miesięcznym lub na całe życie);
- LGD - Loss Given Default, tj. część ekspozycji, która nie zostałaby odzyskana w przypadku zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania;
- EAD – Exposure at Default, tj. oczekiwana wielkość ekspozycji w przypadku zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12-miesięcy lub całego okresu życia.

Zmiany w powyższych szacunkach i strukturze modeli mogą mieć istotny wpływ na poziom odpisów z tytułu ECL ponad straty wynikające z materializacji ryzyka kredytowego w ramach istniejącego portfela instrumentów finansowych.

MSSF 9 uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu rozpoznania ekspozycji. Standard wprowadza trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Koszyk 1 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.

- Koszyk 2 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.
- Koszyk 3 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenia niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Dla celów oceny ECL w podejściu portfelowym, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Santander Bank Polska S.A lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne są istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazują, jaka jest zdolność dłużników do spłaty wszystkich wymaganych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnątrz i są stale ulepszone, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania odpisu aktualizującego.

Wyliczenie ECL w podejściu indywidualnym odbywa się w oparciu o wyliczenie sumy ważonych prawdopodobieństwem odpisów aktualizujących obliczonych dla wszystkich możliwych scenariuszy odzysku w zależności od aktualnie realizowanej dla danego klienta strategii odzysku.

W ramach analizy scenariuszowej wykorzystywane są przede wszystkim następujące strategie/scenariusze:

- Odzysk z prowadzonej działalności operacyjnej / refinansowania / wsparcia kapitałowego;
- Odzysk ze sprzedaży zabezpieczenia w trybie dobrowolnym;
- Odzysk w procesie egzekucji;
- Odzysk w ramach upadłości układowej / postępowania naprawczego / upadłości likwidacyjnej;
- Odzysk w ramach przejęcia zadłużenia / aktywa / sprzedaży wierzytelności.

Ponadto dla ekspozycji klasyfikowanych jako POCI (purchased or originated credit impaired) oczekiwane straty będą rozpoznane w horyzoncie pozostałego czasu życia.

Aktywa kredytowe z utratą wartości

Aktywa kredytowe z utratą wartości są koszyka 3 lub POCI. Reguły ustalania przesłanek utraty wartości w ramach standardu MSF9 pozostały analogiczne jak w MSR39. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów lub gdy aktywo zostało rozpoznane jako POCI, a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące utratę wartości ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości może nie być możliwe, utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- przyznanie dłużnikowi przez Santander Bank Polska S.A., ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, udogodnienia, którego w innym wypadku Santander Bank Polska S.A. by nie udzieliła;
- wysoce prawdopodobna upadłość dłużnika, postępowanie sanacyjne, układowe lub inna reorganizacja finansowa dłużnika;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe;
- pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności dłużnika w Santander Bank Polska S.A.,
 - (ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w Santander Bank Polska S.A.

Istotny wzrost ryzyka kredytowego

Jednym z kluczowych elementów wprowadzenia MSSF 9 jest ustalenie definicji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego decydującego o klasyfikacji do koszyka 2. Santander Bank S.A. wypracował szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka bazujące na następujących głównych założeniach:

- Jakościowych:
 - Objęcie klienta dedykowanymi strategiami monitoringu będącymi konsekwencją zidentyfikowania sygnałów wczesnego ostrzeżenia świadczących o istotnym wzroście ryzyka kredytowego
 - Działania restrukturyzacyjne związane z udzieleniem klientom udogodnień wymuszonych ich trudną sytuacją finansową
 - Opóźnienie w spłacie zgodnie z kryteriami standardu tj. 30 dni przeterminowania połączone z progmem materialności spójnym z klasyfikacją do koszyka 3
- Ilościowych:
 - Metoda bufora ryzyka bazująca na porównaniu krzywych prawdopodobieństwa niewypłacalności w horyzoncie aktualnego pozostałego czasu życia ekspozycji według oceny poziomu ryzyka na moment rozpoznania ekspozycji i na datę raportową. Bufor ryzyka ustalany jest jako wartość względna dla każdej ekspozycji w oparciu o ocenę ryzyka wynikającą z modeli wewnętrznych i pozostałych parametrów ekspozycji wpływających na ocenę Banku, czy znaczący wzrost ryzyka mógł wystąpić w odniesieniu do momentu początkowego rozpoznania ekspozycji (parametry te biorą pod uwagę typy produktu, strukturę terminową jak również rentowność). Metodologia bufora ryzyka została przygotowana wewnętrznie i opiera się na informacjach zebranych w trakcie procesu decyzyjnego, a także w procesie strukturyzacji transakcji.

Pomiar ECL

Drugim kluczowym elementem wprowadzonym w MSSF 9 jest podejście do szacowania parametrów ryzyka. Santander Bank S.A. na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych wykorzystuje własne oszacowania parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, jednak na potrzeby wdrożenia MSSF 9 dokonano modyfikacji niezbędnych do uwzględnienia wymogów MSSF 9 (takich jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Santander Bank S.A. wypracował metodologię dla parametrów modeli oraz zbudowała modele zgodne z MSSF 9. Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych, w tym celu Santander Bank S.A. określa czynniki wpływające na poszczególne klasy aktywów, aby oszacować odpowiednią ewolucję parametrów ryzyka. Bank wykorzystuje scenariusze opracowywane wewnętrznie, które podlegają aktualizacji w cyklu nie rzadszym niż półroczny. Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF 9 podlegają procesowi zarządzania modelami i będą podlegały regularnej kalibracji i walidacji.

Określenie przyszłych zdarzeń i ich prawdopodobieństwa

Przyszłe zdarzenia są odzwierciedlone zarówno w procesie szacowania strat z tytułu ECL jak i określenia istotnego wzrostu poziomu ryzyka kredytowego poprzez opracowanie odpowiednich scenariuszy makroekonomicznych, a następnie odzwierciedleniu ich w oszacowaniach parametrów dla każdego ze scenariusza. Finalna wartości parametrów jak i ECL powstaje jako średnio ważona wartość parametrów ważona prawdopodobieństwem każdego ze scenariuszy. Santander Bank S.A. wykorzystuje 3 rodzaje scenariuszy tzw. bazowy oraz dwa alternatywne, które odzwierciedlają prawdopodobne alternatywne warianty scenariusza bazowego przy czym jeden jest określany jako pozytywny, a drugi negatywny. W poniższych tabelach przedstawiono główne wskaźniki ekonomiczne wynikające ze scenariuszy według stanu na 1.01.2018 r. i 31.12.2018 r.

Scenariusz na 2018.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3	
		2019	lata	2019	lata	2019	lata
PKB	r/r	3,70%	3,20%	4,60%	4,30%	2,80%	2,00%
WIBOR 3M	średnia	1,80%	2,50%	1,90%	3,20%	1,70%	1,80%
stopa bezrobocia	% aktywnych	2,80%	2,30%	2,80%	1,80%	3,20%	5,20%
CPI	r/r	2,10%	2,90%	2,30%	3,50%	1,90%	2,20%
EURPLN	koniec okresu	4,25	4,23	4,18	4,06	4,32	4,37

Scenariusz na 2018.01.01		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3		średnia kolejne 3	
		2018	lata	2018	lata	2018	lata
PKB	r/r	3,60%	3,00%	4,40%	3,80%	2,20%	2,00%
WIBOR 3M	średnia	1,70%	2,40%	1,80%	3,00%	1,60%	1,60%
stopa bezrobocia	% aktywnych	3,80%	3,50%	3,30%	2,50%	4,30%	5,70%
CPI	r/r	2,10%	2,50%	2,50%	2,60%	1,60%	1,90%
EURPLN	koniec okresu	4,22	4,18	4,09	4,01	4,35	4,34

Scenariusze są oparte na prognozach przygotowanych przed datą raportową, tak aby umożliwić przygotowanie kalibracji parametrów odpisów, które zostaną odzwierciedlenie w wartościach księgowych na datę raportową.

Potencjalne zmienności – Santander Bank Polska S.A.

Zmiany szacunków o których mowa powyżej mogą skutkować istotnymi jednorazowymi efektami wpływającymi na poziom utworzonych odpisów.

Przyjęcie szacunków parametrów jedynie na poziomie scenariusza pesymistycznego będzie skutkowało jednorazowym wzrostem odpisów na poziomie 19,3 mln zł, a założenie jedynie scenariusza optymistycznego skutkowałoby odpisami mniejszymi o około 13,2 mln zł. Powyższe szacunki obejmują portfel i scenariusze według stanu na 31.12.2018 r. (z wykluczeniem SCB) i stanowią teoretyczny szacunek zmiany poziomu parametrów, bez uwzględnienia potencjalnych migracji klasyfikacji pomiędzy koszykami przy zmianie scenariuszy.

Istotną zmienność dla rachunku wyników mogą stanowić przeklasyfikowania do koszyka 2 z koszyka 1. Teoretyczne przeklasyfikowanie 1% ekspozycji z koszyka 1 o najwyższym poziomie ryzyka do koszyka 2 dla każdego typu ekspozycji skutkowałoby wzrostem odpisów o 47,1 mln zł według stanu portfela na 31.12.2018 r. (z wykluczeniem SCB).

Powyższe zmienności oznaczają, że w rezultacie wdrożenia MSSF 9 spodziewana jest większa zmienność kwoty odpisów wynikająca z zmian klasyfikacji ekspozycji pomiędzy koszykiem 1 i 2, a skutkującej materialnymi zmianami pokrycia ekspozycji odpisami z tytułu różnych horyzontów rozpoznawania strat oczekiwanych. Istotnym elementem wpływającym na zmienność szacunków jest również stosowanie prognoz makroekonomicznych w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych.

Santander Bank Polska S.A. nie identyfikuje ekspozycji o niskim ryzyku kredytowym zgodnie z regułami wynikającymi z standardu MSSF 9, które pozwala na rozpoznanie oczekiwanych 12-miesięcznych strat nawet przy znacznym wzroście ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Utrata wartości – zasady obowiązujące do 31.12.2017 r.

Szacowanie potencjalnej wartości odpisów aktualizujących było zawsze obarczone niepewnością i zależało pod względem ryzyka kredytowego od wielu czynników, w tym historycznych trendów w zakresie odpisów aktualizujących, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach, wobec których Santander Bank Polska S.A. miał zaangażowanie oraz innych czynników zewnętrznych, w tym wymagań prawnych i regulacyjnych. Na aktywa finansowe ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości tworzone były odpisy aktualizujące, jeśli w ocenie kierownictwa szacowana spłata możliwa do uzyskania od dłużnika, łącznie z wartością posiadanych zabezpieczeń, mogła być niższa od kwoty pozostałej do spłaty ekspozycji. Dla wszystkich ekspozycji, które utraciły wartość Santander Bank Polska S.A. wyznaczał wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych

przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

Proces identyfikacji ekspozycji, które wymagały utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości opierał się na kilku niezależnych poziomach weryfikacji. Jakość portfela aktywów finansowych oraz odpisy aktualizujące wartość były regularnie monitorowane na poziomie centralnym. W Santander Bank Polska S.A. istniał jednolity system klasyfikacji aktywów finansowych na podstawie ustalonych kryteriów, a jego kluczowym celem była wczesna identyfikacja zagrożonych aktywów finansowych, umożliwiającą odpowiednio szybkie podjęcie działań naprawczych. System klasyfikacji kredytowej odgrywał kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w Santander Bank Polska S.A. Na jego podstawie rozpoczynany był proces, którego efektem było utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości dla poszczególnych zaangażowań cechujących się ryzykiem braku spłaty.

Analiza utraty wartości była przeprowadzana:

- w odniesieniu do indywidualnych ekspozycji kredytowych stanowiących istotne pozycje sprawozdawcze, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz zaklasyfikowanych do segmentu Globalnej Bankowości Korporacyjnej (obecnie: Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej), komercyjnych, property i samorządów lokalnych, jak również istotnych ekspozycji detalicznych (analiza indywidualna);
- w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych, które indywidualnie nie były istotne (analiza portfelowa) lub były indywidualnie istotne, ale bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości.

Santander Bank Polska S.A. dokonywał regularnych przeglądów metodologii i założeń stanowiących podstawę określenia szacunkowych kwot przepływów pieniężnych i okresów, w których one nastąpią, w szczególności porównaniu podlegają oszacowane z zrealizowanymi przepływami pieniężnymi celem dokonania najlepszego możliwego szacunku wartości odzyskiwalnej.

Przychody z umów z klientami

MSSF 15 wprowadza 5-stopniowy model rozpoznawania przychodów a jego założenia oraz wpływ na sposób rozpoznawania przychodów zostały opisane w części 2.8. "Zasady rachunkowości".

Zastosowanie 5-elementowego modelu rozpoznawania przychodów wymaga dokonania subiektywnych ocen i szacunków w zakresie ustalenia:

- terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ceny transakcyjnej oraz
- kwoty przypisanej do zobowiązania do wykonania świadczenia.

Zdaniem Santander Bank Polska S.A. dla większości istotnych kategorii przychodów zobowiązanie do wykonania świadczenia spełniane jest w określonym momencie, z uwagi na istnienie okoliczności wskazujących na to, że miało miejsce przeniesienie kontroli takich jak przykładowo bieżące prawo Santander Bank Polska S.A. do otrzymania zapłaty za składnik aktywów (klient jest w danym momencie zobowiązany do zapłaty za składnik aktywów, co oznacza, że klient uzyskał możliwość rozporządzania składnikiem aktywów oraz uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści). Niemniej jednak rozstrzygnięcie, co do tego, czy Santander Bank Polska S.A. spełnia zobowiązania do wykonania świadczeń w miarę upływu czasu czy w określonym momencie nie jest kluczowym szacunkiem z uwagi na stosowane zapisy umowne przewidujące miesięczne okresy rozliczeniowe zapewniające właściwe przypisanie przychodów do właściwych okresów sprawozdawczych.

Cena transakcyjna w zdecydowanej większości przypadków odpowiada wynagrodzeniu należnemu klientowi z uwagi na brak występowania:

- wynagrodzenia zmiennego,
- istotnego elementu finansowania w umowie,
- wynagrodzenia niegotówkowego.

Jednak w odniesieniu do przychodów z umów z klientami opartych na konstrukcji tzw. „success fee” tj. umów, gdzie Santander Bank Polska S.A. nie ma zagwarantowanego wynagrodzenia lub gdy jest ono bardzo minimalne w okresie wykonywania umowy do momentu materializacji umownie określonego zdarzenia, kiedy Santander Bank Polska S.A. otrzymuje istotne wartościowo wynagrodzenie pokrywające wysiłek wkładany w wykonanie umowy w dłuższym, poprzedzającym czasie, wynagrodzenie zmienne jest przeważającym lub, w niektórych przypadkach, jedynym elementem składającym się na cenę transakcyjną. Zwykle wynagrodzenie zmienne jest jednak ograniczone zwykle wartościami określonym umownie w ujęciu procentowym lub wartościowym.

Zwykle przyręczone aktywa nie są odrębne, dlatego Santander Bank Polska S.A. łączy je z innymi przyręczonymi dobrami lub usługami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu dóbr lub usług za odrębny. W efekcie Santander Bank Polska S.A. ujmuje wszystkie dobra i usługi przyręczone w umowie, jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia, stąd kwestia przypisania ceny transakcyjnej, w tym oszacowania indywidualnych cen sprzedaży przyręczonych dóbr lub usług oraz przypisania upustów i wynagrodzenia zmiennego do poszczególnych części umowy nie ma kluczowego znaczenia.

Santander Bank Polska S.A. spośród rodzajów przychodów objętych zakresem MSSF 15, jedynie w odniesieniu do przychodu z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, dokonuje szacunku kwoty rezerwy na zwroty wynagrodzenia, co wynika z charakteru tego przychodu, stosownych zapisów umownych, prawnego oraz zwyczajowego obowiązku oraz dostępności historycznych informacji na temat poziomu zwrotów.

Do wyznaczania poziomu zwrotów umów ubezpieczenia stosowana jest metoda vintage. Polega ona na wnioskowaniu o oczekiwanym w przyszłości poziomie zwrotów umów ubezpieczeń na podstawie średniej skumulowanej wartości zwrotów umów w okresie poprzedzającym.

W okresach miesięcznych (z poziomu uruchomienia umowy ubezpieczeniowej) wyznacza się procentowy poziom zwrotów w stosunku do wynagrodzenia dla Santander Bank Polska S.A., ze wskazaniem miesiąca, w którym dokonano zwrotów. Stopa zwrotów za dany miesiąc jest sumą zwrotów w poszczególnych latach trwania umowy ubezpieczenia (uwzględniając oczekiwany w przyszłości poziom zwrotów).

Wartość godziwa instrumentów finansowych, w tym instrumentów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Santander Bank Polska S.A. opracował metodologię wyceny do wartości godziwej ekspozycji kredytowych oraz instrumentów dłużnych, które w wyniku braku spełnienia kryteriów testu kontraktowych przepływów pieniężnych zostały 1.01.2018 r. przeklasyfikowane z kategorii wyceny według zamortyzowanego kosztu do wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy.

W przypadku instrumentów, w ramach których można wyróżnić część bilansową jak i pozabilansową, zakres wyceny do wartości godziwej zależy od oceny charakteru ekspozycji, przy czym:

- część bilansowa zawsze podlega wycenie do wartości godziwej,
- część pozabilansowa podlega wycenie do wartości godziwej wyłącznie, jeśli spełniony jest, co najmniej jeden z warunków:
 - warunek 1: ekspozycja została desygnowana, jako wyceniana do wartości godziwej (opcja) lub,
 - warunek 2: ekspozycja może być rozliczona netto lub poprzez inny instrument lub,
 - warunek 3: Santander Bank Polska S.A. dokonuje odsprzedaży zobowiązania natychmiast po jego udzieleniu lub,
 - warunek 4: zobowiązanie zostało udzielone poniżej warunków rynkowych.

W ramach wyceny do wartości godziwej stosowane są techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku, których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych. Trzy powszechnie stosowane techniki obejmują:

- *metodę rynkową* - opiera się na wykorzystaniu cen i innych odpowiednich informacji generowanych przez transakcje rynkowe obejmujące identyczne lub porównywalne (tj. podobne) aktywa, zobowiązania bądź aktywów i zobowiązań, taką jak jednostka gospodarcza,
- *metodę opartą na cenie nabycia* - odzwierciedla kwotę wymaganą aktualnie, aby odtworzyć wydajność danego składnika aktywów,
- *metodę dochodowościową* - opiera się na przeliczaniu przyszłych kwot (np. przepływów pieniężnych lub dochodu i wydatków) na jedną bieżącą (tj. zdyskontowaną) datę. Kiedy stosuje się metodę dochodowościową, wycena wartości godziwej odzwierciedla aktualne oczekiwania rynku, co do tych przyszłych kwot.

Santander Bank Polska S.A. do wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych stosuje metodę dochodowościową.

Za zastosowaniem metody dochodowościowej przemawiają następujące argumenty:

- brak aktywnego rynku,

- metoda odtworzeniowa nie jest wykorzystywana w przypadku aktywów finansowych (najczęściej dotyczy rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji w nieruchomości).

W przypadku ekspozycji kredytowej oraz instrumentu dłużnego typowym podejściem w ramach metody dochodowościowej jest zastosowanie do ustalenia wartości godziwej techniki wartości bieżącej. W ramach tej techniki dokonuje się szacunku oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych oraz ich dyskontowania adekwatną stopą procentową. Stosując technikę wartości bieżącej Santander Bank Polska S.A. uwzględnia następujące elementy w wycenie:

- oczekiwania, co do przyszłych przepływów pieniężnych,
- oczekiwania dotyczące ewentualnych zmian kwot i terminów przepływów pieniężnych (niepewności nieodłącznie związane z szacunkami przepływów pieniężnych),
- wartość pieniądza w czasie, szacowana poprzez zastosowanie stawek rynkowych wolnych od ryzyka,
- cenę za ryzyko niepewności nieodłącznie związane z przepływami pieniężnymi (tzw. premia za ryzyko) oraz
- inne czynniki, które uczestnicy rynku uwzględniliby w danych okolicznościach.

Stosowana przez Santander Bank Polska S.A. technika wyceny do wartości bieżącej bazuje na kluczowych założeniach:

- przepływy pieniężne i stopy dyskontowe odzwierciedlają założenia, które uczestnicy rynku przyjęliby, wyceniając składnik aktywów,
- przepływy pieniężne i stopy dyskontowe uwzględniają tylko czynniki przypisywane składnikowi aktywów, który podlega wycenie,
- stopy dyskontowe odzwierciedlają założenia, które są zgodnie z założeniami związanymi z przepływami pieniężnymi,
- stopy dyskontowe są spójne z podstawowymi czynnikami ekonomicznymi waluty, w której przepływy pieniężne są denominowane.

Wypracowana przez Santander Bank Polska S.A. metodologia ustalania wartości godziwej zakłada dostosowanie modelu wyceny do wartości godziwej do charakterystyki wycenianego aktywa finansowego. Dokonując oceny konieczności dopasowania modelu do cech wycenianego aktywa Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę następujące czynniki:

- sposób podejścia do wyceny (indywidualne czy zbiorowe/portfelowe) z uwagi na charakterystykę wycenianego instrumentu,
- czy wyceniane aktywo ma zidentyfikowaną utratę wartości,
- czy dostępny jest harmonogram płatności czy też nie,
- czy wyceniane aktywo znajduje się jeszcze w ofercie Santander Bank Polska S.A. i czy ostatnio udzielone klientom produkty mogą stanowić grupę referencyjną dla wycenianego aktywa.

Pozostałymi istotnymi grupami instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej są wszystkie instrumenty pochodne, aktywa finansowe utrzymywane w rezydualnym modelu biznesowym, dłużne inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane w modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych oraz kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe. Te instrumenty finansowe są wyceniane poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny.

W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych i towarów, zmienności kwotowań cen opcji oraz kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Dla instrumentów finansowych, których wartość bilansowa oparta jest na obowiązujących cenach lub modelach wyceny, w uzasadnionych przypadkach Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę konieczność rozpoznania dodatkowej korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Modele wyznaczania wartości godziwej są przedmiotem okresowych przeglądów.

Podsumowanie wartości bilansowej i godziwej poszczególnych grup aktywów i pasywów zawarto w nocie 42.

Klasyfikacja umów leasingu

Santander Bank Polska S.A. kieruje się osądem przy klasyfikacji umów leasingowych jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na ocenie, czy wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione czy nie.

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeśli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego, jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Santander Bank Polska S.A. jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy

Santander Bank Polska S.A. jako leasingodawca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są dzielone między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Santander Bank Polska S.A. jako leasingobiorca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Santander Bank Polska S.A. całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Należność brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności, wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności, uzgodnienie różnic między należnościami z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych oraz płatności z tytułu leasingu operacyjnego wg terminów zapadalności zaprezentowano w notce 45.

Opis zmian w zakresie klasyfikacji leasingu oraz wpływ wdrożenia MSSF 16 „Leasing” na sprawozdanie z sytuacji finansowej zostały przedstawione w punkcie 2.2. „Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które mogą mieć zastosowanie w Santander Bank Polska S.A., a nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej wprowadzone”.

Okresy ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych

Santander Bank Polska S.A. ustala, na moment początkowego ujęcia wartości niematerialnej oraz rzeczowego aktywa trwałego, okres, w którym według przewidywań, dany składnik aktywów będzie użytkowany. Określając czas trwania okresu ekonomicznej użyteczności aktywa trwałego Santander Bank Polska S.A. uwzględnia w szczególności:

- kryteria obiektywne - niezależne od Santander Bank Polska S.A. i wynikające z samej właściwości składnika aktywa trwałego lub innych uwarunkowań - głównie zewnętrznych - decydujących o możliwym okresie jego ekonomicznej użyteczności

- kryteria wynikające ze specyfiki działalności Santander Bank Polska S.A., które mogą wpływać na wydłużenie lub skrócenie okresu ekonomicznej użyteczności danego składnika aktywów, (np.: intensywność eksploatacji, w tym liczba zmian, na których pracuje, wydajność mierzona liczbą godzin pracy, warunki eksploatacji, częstotliwość i opłacalność remontów).

Okres ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych jest okresowo weryfikowany przez Santander Bank Polska S.A.

Inne wartości szacunkowe

Rezerwy związane ze świadczeniami pracowniczymi po okresie zatrudnienia tj. rezerwy na odprawy emerytalne są wyceniane metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku. Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze opisane zostały w nocie 50.

Wartość godziwa praw planu motywacyjnego jest ustalana w oparciu o modele wyceny płatności w formie akcji. Model ten uwzględnia cenę wykonania, cenę akcji na dzień przyznania, stopę dyskontową - stopę wolną od ryzyka, oczekiwaną zmienność ceny akcji w okresie trwania programu oraz inne właściwe czynniki wpływające na wartość godziwą. Santander Bank Polska S.A. szacuje prawdopodobieństwo nabycia uprawnień, co ma wpływ na wartość programu w kosztach okresu. Opis programu motywacyjnego w formie akcji zawarto w nocie 51.

Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty. Wartość rezerwy na sprawy sporne zaprezentowano w nocie 35.

Zmiany wartości szacunkowych

W porównaniu ze sprawozdaniem finansowym Santander Bank Polska S.A. za 2017 r., w 2018 r. zakres danych objęty szacunkami uległ zmianie w wyniku:

- wprowadzenia przez MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wymogu oceny modelu biznesowego, który nie był wymagany przez MSR 39 „Instrumenty finansowe: Ujmowanie i wycena”, zmiany podejścia do szacowania strat z tytułu ekspozycji kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody i wprowadzenia obowiązku wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowych aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych oraz
- wprowadzenia przez MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” ujawnień dotyczących znaczących subiektywnych ocen (i ich zmian) dotyczących stosowania niniejszego standardu, które Santander Bank Polska S.A. stosuje do terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia, ceny transakcyjnej oraz kwoty przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia.

2.7. Oceny mogące istotnie wpłynąć na kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym

W trakcie stosowania zasad rachunkowości kierownictwo Santander Bank Polska S.A. oprócz ocen, które wymagają szacunków dokonuje różnych subiektywnych ocen mogących istotnie wpłynąć na kwoty ujęte w sprawozdaniach finansowych.

Ocena, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek

Kluczową, z punktu widzenia przedmiotu działalności Santander Bank Polska S.A., jest ocena, czy warunki umowne związane ze składnikiem aktywów finansowych wskazują na istnienie określonych terminów przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą wartości nominalnej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Na potrzeby powyższej oceny, „kwota główna” oznacza wartość godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia a „odsetki” oznaczają zapłatę za wartość pieniądza w czasie, za ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów (np. ryzyko płynności, koszty administracyjne), a także marżę zysku.

W ramach oceny mającej na celu ustalenie, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek, Santander Bank Polska S.A. uwzględnia warunki umowy dotyczącej instrumentu. Obejmuje to ocenę, czy składnik aktywów finansowych zawiera warunek umowy, który mógłby zmienić rozkład w czasie lub kwotę wynikających z umowy przepływów pieniężnych, w wyniku, czego powyższy warunek nie zostałby spełniony. Przeprowadzając ocenę, Santander Bank Polska S.A. uwzględnia:

- zdarzenia warunkowe, które spowodowałyby zmianę rozkładu w czasie lub kwoty wynikających z umowy przepływów pieniężnych,
- charakterystykę dźwigni finansowej,

- warunki wcześniejszej spłaty oraz prolongaty,
- warunki ograniczające roszczenie Santander Bank Polska S.A. do przepływów pieniężnych z tytułu określonych aktywów (na przykład postanowienia dotyczące składnika aktywów finansowych „z niepełną odpowiedzialnością dłużnika”),
- cechy modyfikujące zapłatę za wartość pieniądza w czasie.

Wcześniejsza spłata spełnia kryterium SPPI, jeśli kwota wcześniejszej spłaty w znacznym stopniu odpowiada niedokonanym płatnościom kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, co może obejmować uzasadnioną rekompensatę z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy.

Ponadto wcześniejsza spłata jest uznawana za spójną z powyższym kryterium, jeśli Santander Bank Polska S.A. nabywa lub ustanawia składnik aktywów finansowych z premią lub dyskontem w stosunku do umownej kwoty nominalnej, kwota wcześniejszej spłaty w znacznym stopniu odpowiada umownej kwocie nominalnej i naliczonym (lecz niezapłaconym) odsetkom wynikającym z umowy (co może obejmować uzasadnioną rekompensatę z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy) oraz gdy wartość godziwa wcześniejszej spłaty jest nieznaczną w momencie początkowego ujęcia.

W trakcie stosowania zasad rachunkowości Zarząd Santander Bank Polska S.A. dokonał oceny spełnienia przez aktywa finansowe, w tym umowy kredytowe, których konstrukcja oprocentowania zawiera mnożnik większy od 1, kryteriów klasyfikacyjnych pozwalających na ich wycenę w zamortyzowanym koszcie, to jest:

- modelu biznesowego oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Najistotniejszy portfel aktywów finansowych, których konstrukcja oprocentowania zawierała mnożnik większy od 1, obejmuje karty kredytowe udzielane do 1.08.2016 r., których formuła oprocentowania bazuje na 4x stopy lombardowej i nie zawiera bezpośredniej referencji do przepisów Kodeksu Cywilnego w zakresie ustawowych odsetek maksymalnych.

Portfel ten jest utrzymywany w modelu biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Ryzyko kredytowe stanowi dla tych aktywów podstawowe ryzyko zarządzane w ramach portfeli a analizy historyczne częstotliwości i skali sprzedaży nie wskazują na istotne sprzedaże portfeli aktywów następujące z innych przyczyn niż ryzyka kredytowego.

Dodatkowo nie stwierdzono, aby:

- wartość godziwa stanowiła kluczowy wskaźnik (KPI) oceny wyników portfela na potrzeby raportowania wewnętrznego,
- ocena wyników portfela była oparta wyłącznie o wartość godziwą aktywów w analizowanym portfelu,
- wynagrodzenie zarządzających portfelem było powiązane z wartością godziwą aktywów w analizowanym portfelu.

Natomiast warunki umowne związane ze składnikiem aktywów finansowych nie wskazują na istnienie określonych terminów przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą wartości nominalnej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty z uwagi na istnienie w konstrukcji oprocentowania dźwigni finansowej. Jej istnienie prowadzi do zwiększenia zmienności wynikających z umowy przepływów pieniężnych, w wyniku, czego te przepływy pieniężne nie mają one ekonomicznych cech właściwych odsetkom. Dlatego też portfel kart kredytowych o charakterystyce opisanej powyżej został zreklasyfikowany z portfela wycenianego według zamortyzowanego kosztu do portfela wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Ocena modelu biznesowego

Modele biznesowe Santander Bank Polska S.A. ustalone są na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy. Model biznesowy nie zależy od zamiarów kierownictwa Santander Bank Polska S.A., co do pojedynczego instrumentu, dlatego też ocena modelu biznesowego dokonywana na wyższym poziomie agregacji.

Model biznesowy dotyczy sposobu, w jaki Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami finansowymi, by wygenerować przepływy pieniężne. Oznacza to, że model biznesowy określa, czy przepływy pieniężne będą pochodzić z uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających:

- z umowy (model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy),
- ze sprzedaży aktywów finansowych (inny/rezydualny model biznesowy) czy
- z obu tych źródeł (model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych).

Przy ocenie modelu biznesowego Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe, które zostały opisane w części dotyczącej klasyfikacji aktywów finansowych.

W sytuacji, gdy Santander Bank Polska S.A. zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, dokonuje on przeklasyfikowania całego portfela aktywów finansowych przypisanych do danego modelu biznesowego na poziomie określonego segmentu sprawozdawczego a skutki związane ze zmianą kategorii wyceny ujmowane są jednorazowo w wyniku finansowym lub w innych całkowitych dochodach.

Santander Bank Polska S.A. oczekuje, że tego typu zmiany będą występować rzadko. Zmiany te są ustalane przez kierownictwo wyższego szczebla Santander Bank Polska S.A. i wynikają ze zmian zachodzących na zewnątrz lub wewnątrz Santander Bank Polska S.A. oraz muszą być istotne dla działalności Santander Bank Polska S.A. i możliwe do przedstawienia stronom zewnętrznym.

2.8. Zasady rachunkowości

Za wyjątkiem zmian opisanych w punkcie 2.3., Santander Bank Polska S.A. spójnie stosowała przyjęte zasady rachunkowości zarówno za okres sprawozdawczy, za które sporządzane jest sprawozdanie, jak i za okres porównawczy.

Zasady rachunkowości stosowane przez Santander Bank Polska S.A. w odniesieniu do instrumentów finansowych do 31.12.2017 r. zostały opisane w punkcie 2.9.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną Santander Bank Polska S.A. jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane w wartości godziwej, przeliczane są na walutę, w której sporządzane jest sprawozdanie finansowe po kursie, który obowiązywał na dzień ustalenia ich wartości godziwej. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w zyskach lub stratach z wyjątkiem różnic kursowych powstających z przeliczenia instrumentów kapitałowych innych jednostek, w odniesieniu do których wybrano opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, które odnoszone do innych całkowitych dochodów.

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe

Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania

Początkowe ujęcie

Santander Bank Polska S.A. ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związana postanowieniami umowy instrumentu.

Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień rozliczenia transakcji.

Zaprzestanie ujmowania aktywów finansowych

Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania określone w dalszej części polityki.

Santander Bank Polska S.A. przenosi składnik aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy:

- przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub
- zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale zgodnie z porozumieniem spełniającym warunki określone w dalszej części polityki przyjmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania przepływów pieniężnych na rzecz jednego lub większej liczby odbiorców.

Jeśli Santander Bank Polska S.A. zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych („pierwotny składnik aktywów”), ale przyjmuje na siebie zobowiązanie umowne do przekazania tych przepływów pieniężnych na rzecz jednej lub większej liczby jednostek („ostateczni odbiorcy”), Santander Bank Polska S.A. traktuje tę transakcję, jako przeniesienie składnika aktywów finansowych wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- Santander Bank Polska S.A. nie ma obowiązku wypłaty kwot ostatecznym odbiorcom dopóki nie otrzyma odpowiadających im kwot, które wynikają z pierwotnego składnika aktywów,
- na mocy umowy przeniesienia Santander Bank Polska S.A. nie może sprzedać lub zastawić pierwotnego składnika aktywów w inny sposób, niż jako ustanowione na rzecz ostatecznych odbiorców zabezpieczenie zobowiązania do przekazywania na ich rzecz przepływów pieniężnych,
- Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązany do przekazania wszystkich przepływów pieniężnych otrzymanych przez nią w imieniu ostatecznych odbiorców bez istotnej zwłoki. Dodatkowo Santander Bank Polska S.A. nie jest upoważniony do reinwestowania tych przepływów pieniężnych, z wyjątkiem inwestycji w środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych (zgodnie z definicją w MSR 7 *Sprawozdanie z przepływów pieniężnych*) w krótkim okresie rozliczeniowym pomiędzy dniem otrzymania i wymaganym dniem przekazania do ostatecznych odbiorców, przy czym uzyskane odsetki z takich inwestycji są przekazywane ostatecznym odbiorcom.

Przenosząc składnik aktywów finansowych, Santander Bank Polska S.A. ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W takim przypadku:

- jeśli Santander Bank Polska S.A. przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych i ujmuje oddzielnie, jako aktywa lub zobowiązania, wszelkie prawa i obowiązki powstałe lub zachowane w wyniku przeniesienia,
- jeśli Santander Bank Polska S.A. zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych,
- jeśli Santander Bank Polska S.A. nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to ustala, czy zachowała kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych. W takim przypadku:
 - a) jeśli Santander Bank Polska S.A. nie zachował kontroli, zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych i ujmuje oddzielnie, jako aktywa lub zobowiązania wszelkie prawa i obowiązki powstałe lub zachowane w wyniku przeniesienia,
 - b) jeśli Santander Bank Polska S.A. zachował kontrolę, w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w stopniu, w jakim utrzymuje zaangażowanie w tym składniku.

Przeniesienie ryzyka i korzyści jest oceniane poprzez porównanie narażenia Santander Bank Polska S.A., przed i po dokonaniu przeniesienia, na ryzyko zmienności kwot i rozkładu w czasie przepływów pieniężnych netto związanych z przeniesionym składnikiem aktywów. Santander Bank Polska S.A. zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, jeśli narażenie na ryzyko zmienności wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych netto ze składnika aktywów finansowych nie zmienia się istotnie w wyniku przeniesienia. Santander Bank Polska S.A. przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, jeśli narażenie na ryzyko takiej zmienności przestało być istotne w porównaniu z całkowitą zmiennością wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych netto związanych ze składnikiem aktywów finansowych.

Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje ujmowania części składnika aktywów finansowych (lub części podobnych składników aktywów finansowych) wtedy i tylko wtedy, gdy część, której zaprzestanie ujmowania jest rozpatrywane, spełnia jeden z następujących trzech warunków:

- część obejmuje wyłącznie specyficznie określone przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych (lub podobnych składników aktywów finansowych),
- część obejmuje wyłącznie w pełni proporcjonalny udział w przepływach pieniężnych z danego składnika aktywów finansowych (lub podobnych składników aktywów finansowych),
- część obejmuje wyłącznie w pełni proporcjonalny udział w dokładnie określonych przepływach środków pieniężnych ze składnika aktywów finansowych (lub podobnych składników aktywów finansowych).

We wszystkich innych przypadkach Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje ujmowania składnika aktywów finansowych w całości (lub całości podobnych składników aktywów finansowych).

Zaprzestanie ujmowania zobowiązań finansowych

Santander Bank Polska S.A. usuwa zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć – to znaczy wtedy, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wymianę instrumentów dłużnych o zasadniczo różnych warunkach, dokonywaną pomiędzy Santander Bank Polska S.A. i wierzycielem, ujmuje się, jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego lub

jego części (niezależnie od tego, czy wynikają one z trudności finansowych dłużnika, czy też nie) ujmuje się jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego.

Różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego (lub części zobowiązania finansowego), które wygasło lub zostało przeniesione na inną stronę, a kwotą zapłaty, z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi lub przyjętych zobowiązań, ujmuje się w wyniku finansowym.

Jeśli Santander Bank Polska S.A. odkupuje część zobowiązania finansowego, to przypisuje poprzednią wartość bilansową zobowiązania finansowego między część, która będzie w dalszym ciągu ujmowana, oraz część, którą przestaje się ujmować, w proporcji do wartości godziwych odpowiadających tym częściom na dzień odkupu. Różnicę pomiędzy:

- wartością bilansową przypisaną do części, którą przestaje się ujmować oraz
- zapłatą otrzymaną w zamian za część, którą przestaje się ujmować, z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi lub przyjętych zobowiązań,

ujmuje się w wyniku finansowym.

Klasyfikacja aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Klasyfikacja aktywów finansowych

Klasyfikacja aktywów finansowych niebędących instrumentem kapitałowym

O ile Santander Bank Polska S.A. nie wybrał opcji wyceny aktywa finansowego w wartości godziwej przez wynik finansowy, Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje składnik aktywów finansowych niebędący instrumentem kapitałowym, jako wyceniany po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie albo w wartości godziwej przez inne całkowite dochody bądź w wartości godziwej przez wynik finansowy na podstawie:

- modelu biznesowego Santander Bank Polska S.A. w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz
- charakterystyk wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno utrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Santander Bank Polska S.A. może w momencie początkowego ujęcia nieodwoalnie wyznaczyć składnik aktywów finansowych, jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli w ten sposób eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami, jako „niedopasowanie księgowie”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

Klasyfikacja aktywów finansowych będących instrumentem kapitałowym

Składnik aktywów finansowych będący instrumentem kapitałowym Santander Bank Polska S.A. wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia dokonał nieodwoalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Modele biznesowe

Modele biznesowe Santander Bank Polska S.A. ustalone są na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza on łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy. Model biznesowy nie zależy od zamiarów kluczowego kierownictwa Santander Bank Polska S.A., co do pojedynczego instrumentu.

Model biznesowy dotyczy sposobu, w jaki Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami finansowymi, by wygenerować przepływy pieniężne. Oznacza to, że model biznesowy określa, czy przepływy pieniężne będą pochodzić:

- z uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- ze sprzedaży aktywów finansowych czy
- z obu tych źródeł.

Ocena modelu biznesowego nie jest przeprowadzana na podstawie scenariuszy, których Santander Bank Polska S.A. nie może racjonalnie oczekiwać, takich jak tzw. „najbardziej pesymistyczny scenariusz” lub „scenariusz warunków skrajnych”.

Santander Bank Polska S.A. ustala model biznesowy na podstawie oceny kryteriów jakościowych i ilościowych.

Kryteria jakościowe oceny modelu biznesowego

Model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi jest kwestią faktów, a nie deklaracji. Można go zaobserwować poprzez działania, jakie są podejmowane, aby zrealizować cel modelu biznesowego. Santander Bank Polska S.A. dokonuje osądu sytuacji przy dokonywaniu oceny swojego modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, a ocena ta nie jest zależna od jednego czynnika lub działania. Santander Bank Polska S.A. bierze natomiast pod uwagę wszystkie stosowne kryteria jakościowe i ilościowe, które są dostępne na dzień oceny modelu biznesowego. Takie stosowne dowody obejmują następujące kwestie:

- przyjęte polityki oraz cele biznesowe w ramach danego portfela oraz ich wykonanie w praktyce. W szczególności, ocenie podlega strategia kadry kierowniczej w zakresie pozyskiwania przychodów z tytułu kontraktowych płatności odsetkowych, utrzymywania określonego profilu stóp procentowych portfela, zarządzania luką płynności oraz pozyskiwania przepływów pieniężnych w wyniku sprzedaży aktywów finansowych,
- sposób, w jaki oceniana jest dochodowość portfela aktywów finansowych oraz raportowana i analizowana przez kluczową kadrę kierowniczą,
- typy ryzyka, które wpływają na dochodowość i efektywność danego modelu biznesowego (oraz aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego) oraz sposób zarządzania zidentyfikowanymi typami ryzyka,
- sposób wynagradzania zarządzających działalnością biznesową w ramach danego modelu biznesowego – tzn. czy wynagrodzenie kluczowej kadry kierowniczej uzależnione jest od zmian wartości godziwej aktywów finansowych lub wartości pozyskanych kontraktowych przepływów pieniężnych.

Kryteria ilościowe oceny modeli biznesowych

Oprócz kryteriów jakościowych identyfikacja modelu biznesowego powinna też obejmować kryteria ilościowe, chyba, że analiza kryteriów jakościowych w sposób jednoznaczny wskazuje na istnienie modelu rezyduального zarządzanego na podstawie wartości godziwej.

Analiza kryteriów ilościowych stosowanych przy ocenie modelu biznesowego jest przeprowadzana w celu ustalenia, czy sprzedaż aktywów finansowych w przeciągu analizowanego okresu nie przekracza ustalonych w wewnętrznych regulacjach wartości progowych ustalonych w ujęciu procentowym.

W analizie kryteriów ilościowych Santander Bank Polska S.A. analizuje częstotliwość, wartości oraz moment sprzedaży aktywów finansowych dokonanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, przyczyny dokonania tych sprzedaży oraz oczekiwań co do przyszłej aktywności sprzedażowej.

Przy analizie kryteriów ilościowych oceny modelu biznesowego, Santander Bank Polska S.A. uznaje, że model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy dopuszcza sprzedaż aktywów, bez wpływu na obecny model biznesowy, w następujących przypadkach:

- sprzedaż wynikająca ze wzrostu ryzyka kredytowego związanego z aktywami,
- sprzedaż, która występuje nieczęsto (nawet, jeżeli o znaczącej wartości),
- sprzedaż o nieznaczącej wartości (nawet, jeżeli występuje często),
- sprzedaż aktywów w celach płynnościowych w warunkach skrajnych (ang. stress case scenario),
- sprzedaż, która jest wymuszona przez strony trzecie – dotyczy to aktywów, które w związku np. z wymogami organów nadzorczych muszą zostać sprzedane, jednak pierwotnie były one utrzymywane w celu pozyskiwania umownych przepływów pieniężnych,
- sprzedaż aktywów w przypadku przekroczenia limitów koncentracji określonych w wewnętrznych procedurach, stanowiąca element polityki zarządzania ryzykiem kredytowym,

- sprzedaż dokonana blisko terminu zapadalności aktywów finansowych, a dochody ze sprzedaży stanowią przybliżenie umownych przepływów pieniężnych, które Santander Bank Polska S.A. pozyskałby utrzymując aktywa do terminu zapadalności.

Pozostałe formy sprzedaży aktywów w ramach modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (np. częste i jednocześnie o znacznej wartości) prowadzą do konieczności zmiany modelu biznesowego oraz przeklasyfikowania aktywów finansowych, które zostały pierwotnie do tego modelu przypisane.

Rodzaje modeli biznesowych

Analiza kryteriów jakościowych i ilościowych pozwala na wyodrębnienie w ramach prowadzonej przez Santander Bank Polska S.A. działalności trzech zasadniczych modeli biznesowych:

- model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (ang. hold to collect),
- model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych (ang. hold to collect and sell),
- inny/rezydualny model biznesowy (model biznesowy zakładający realizację przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów).

Poniżej przedstawiono charakterystykę każdego z modeli biznesowych wraz ze wskazaniem instrumentów finansowych utrzymywanych w ich ramach.

Model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy

Aktywa finansowe, które są utrzymywane w ramach modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, są zarządzane z zamiarem realizowania przepływów pieniężnych poprzez otrzymywanie płatności wynikających z umowy w całym okresie życia instrumentu. Oznacza to, że Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami utrzymwanymi w portfelu w celu uzyskiwania tych konkretnych przepływów pieniężnych wynikających z umowy (zamiast zarządzania ogólnym zwrotem z portfela zarówno poprzez utrzymywanie, jak i sprzedaż aktywów). Przy ustalaniu, czy przepływy pieniężne mają być realizowane poprzez uzyskiwanie wynikających z umowy przepływów pieniężnych z aktywów finansowych, niezbędne jest rozpatrzenie częstotliwości, wartości i rozkładu w czasie sprzedaży we wcześniejszych okresach, powodów tej sprzedaży oraz oczekiwań, co do przyszłych operacji sprzedaży. Sprzedaż sama w sobie nie decyduje jednak o modelu biznesowym i w związku z tym nie może być rozpatrywana odrębnie. Natomiast informacje dotyczące wcześniejszej sprzedaży i oczekiwań, co do przyszłej sprzedaży stanowią dowody świadczące o tym, w jaki sposób realizowany jest deklarowany cel Santander Bank Polska S.A. w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz, w szczególności, w jaki sposób realizowane są przepływy pieniężne. Santander Bank Polska S.A. każdorazowo rozpatruje informacje dotyczące wcześniejszej sprzedaży w kontekście powodów tej sprzedaży oraz warunków, jakie istniały w momencie tej sprzedaży, w porównaniu z obecnymi warunkami. Mimo że celem modelu biznesowego Santander Bank Polska S.A. może być utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, Santander Bank Polska S.A. nie musi utrzymywać wszystkich tych instrumentów do terminu wymagalności. W związku z tym model biznesowy Santander Bank Polska S.A. może zakładać utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy nawet w przypadku, gdy następuje sprzedaż aktywów finansowych lub sprzedaż taka jest przewidywana w przeszłości.

Model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy obejmuje całe spektrum działalności kredytowej, m.in. kredyty hipoteczne i konsumenckie, karty kredytowe, udzielone pożyczki, a także instrumenty dłużne (np. obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne), które nie są utrzymywane w celach płynnościowych. W ramach tego modelu ujmuje się zasadniczo także aktywa finansowe z tytułu rozliczeń z dostawcami, które są ujmowane w księgach Santander Bank Polska S.A. na bazie wystawionej faktury z kwotą do zapłaty w terminie płatności nieprzekraczającym 1 roku.

Model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych

Santander Bank Polska S.A. może utrzymywać aktywa finansowe w ramach modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych. W modelu biznesowym tego rodzaju kluczowy personel kierowniczy Santander Bank Polska S.A. podjął decyzję o tym, że zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizowania celu modelu biznesowego. Istnieją różne cele, które mogą być zgodne

z tego rodzaju modelem biznesowym. Na przykład celem modelu biznesowego może być zarządzanie bieżącymi potrzebami w zakresie płynności, utrzymanie określonego profilu przychodów z tytułu odsetek lub dostosowanie okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, które są finansowane z tych aktywów. Aby zrealizować taki cel, Santander Bank Polska S.A. będzie zarówno uzyskiwać przepływy pieniężne wynikające z umowy, jak i sprzedawać aktywa finansowe.

W porównaniu z modelem biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów finansowych wynikających z umowy, niniejszy model biznesowy zazwyczaj zakłada większą częstotliwość i wartość sprzedaży. Wynika to z faktu, że sprzedaż aktywów finansowych jest niezbędna do realizacji celu modelu biznesowego, a nie jest tylko jego działaniem sporadycznym. Nie istnieje jednak żaden określony próg częstotliwości lub wartości sprzedaży, który musi zostać osiągnięty w tym modelu biznesowym, ponieważ zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizacji celu tego modelu.

Model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych obejmuje:

- aktywa finansowe nabyte dla celów zarządzania płynnością, takie jak np. obligacje Skarbu Państwa, bony NBP oraz
- kredyty i pożyczki objęte procesem underwritingu, czyli części ekspozycji kredytowych, w odniesieniu do których istnieje zamiar sprzedaży przed terminem wymagalności z przyczyn innych niż wzrost ryzyka kredytowego.

Inny/rezydualny model biznesowy

Aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli nie są utrzymywane w ramach modelu biznesowego, który zakłada utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, lub modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych. Modelem biznesowym, który prowadzi do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy, jest model, w którym Santander Bank Polska S.A. zarządza aktywami finansowymi w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów. Santander Bank Polska S.A. podejmuje decyzje w oparciu o wartości godziwe aktywów i zarządza nimi w celu realizowania tych wartości godziwych. W takim przypadku cel Santander Bank Polska S.A. będzie zazwyczaj realizowany poprzez aktywne kupno i sprzedaż. Nawet, jeśli Santander Bank Polska S.A. będzie uzyskiwać przepływy pieniężne wynikające z umowy w trakcie utrzymywania aktywów finansowych, cel takiego modelu biznesowego nie jest realizowany poprzez zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych. Wynika to z faktu, że uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy nie jest niezbędne do realizacji celu modelu biznesowego, natomiast jest ono działaniem ubocznym tego modelu.

Do innego/rezydualnego modelu klasyfikowane są aktywa utrzymywane przez Santander Bank Polska S.A., a nieobjęte pierwszą i drugą kategorią modelu biznesowego. Zawierają one aktywa finansowe skategoryzowane, jako „przeznaczone do obrotu” w sprawozdaniu finansowym – np. notowane instrumenty kapitałowe, obligacje komercyjne nabyte w celach handlowych oraz instrumenty pochodne (np. opcje, IRS, FRA, CIRS, FX Swap) niestanowiące wbudowanego instrumentu pochodnego.

Przeważającym modelem biznesowym w Santander Bank Polska S.A. jest model biznesowy zakładający utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy za wyjątkiem:

- instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody utrzymywanych w segmencie ALM oraz kredytów i pożyczek objętych procesem underwritingu opisanym powyżej, dla których ustalono model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych,
- instrumentów przeznaczonych do obrotu, w tym instrumentów dłużnych oraz instrumentów pochodnych, dla których nie jest stosowana rachunkowość zabezpieczeń - właściwym modelem biznesowym jest inny/rezydualny model biznesowy.

Zmiana modelu biznesowego

Santander Bank Polska S.A. dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, wtedy i tylko wtedy, gdy zmienia on model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. Oczekuje się, że tego typu zmiany będą występować rzadko. Zmiany te są ustalane przez kierownictwo wyższego szczebla Santander Bank Polska S.A. i wynikają ze zmian zachodzących na zewnątrz lub wewnątrz Santander Bank Polska S.A. oraz muszą być istotne dla jego działalności i możliwe do przedstawienia stronom zewnętrznym. W podobny sposób zmiana modelu biznesowego Santander Bank Polska S.A. ma miejsce jedynie, jeśli Santander Bank Polska S.A. rozpoczyna lub kończy wykonywać działanie, które jest istotne dla jej działalności (przykładowo nabycie lub sprzedaż określonego rodzaju działalności bądź zakończenie jego prowadzenia).

Zmiana celu modelu biznesowego Santander Bank Polska S.A. dokonywana jest przed dniem przeklasyfikowania.

Za zmiany modelu biznesowego nie uważa się:

- zmiany zamiarów związanych z konkretnymi aktywami finansowymi (nawet w przypadku znacznych zmian warunków rynkowych),
- tymczasowego zaniku określonego rynku aktywów finansowych,
- przeniesienia aktywów finansowych między segmentami Santander Bank Polska S.A. stosującymi różne modele biznesowe.

Jeśli Santander Bank Polska S.A. dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych, czyni to prospektywnie, począwszy od dnia przeklasyfikowania.

Jeśli Santander Bank Polska S.A. dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość godziwą tego składnika ustala się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych a wartością godziwą ujmują się w wyniku finansowym.

Charakterystyka umownych przepływów pieniężnych

Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie charakterystycznych dla tego składnika przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jeśli jest on utrzymywany w ramach modelu biznesowego:

- zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub
- modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych, o ile Santander Bank Polska S.A. nie wyznaczył składnika aktywów finansowych, jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aby tego dokonać, Santander Bank Polska S.A. ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z analizowanego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Kwota główna jest wartością godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia. Kwota główna może jednak ulec zmianie w ciągu całego okresu życia składnika aktywów finansowych (np. w przypadku spłat kwoty głównej).

Odsetki powinny obejmować zapłatę za:

- wartość pieniądza w czasie,
- ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie,
- inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów,
- a także marżę zysku.

Wartość pieniądza w czasie jest elementem odsetek, który odzwierciedla wyłącznie upływ czasu. Oznacza to, że wartość pieniądza w czasie nie stanowi zapłaty za inne rodzaje ryzyka lub koszty związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych. Aby ocenić, czy dany element stanowi zapłatę jedynie za upływ czasu, Santander Bank Polska S.A. kieruje się własnym osądem i rozpatruje istotne czynniki, takie jak waluta, w której denominowany jest składnik aktywów finansowych, oraz okres, na jaki ustalona jest stopa procentowa.

Ryzyko kredytowe definiuje się, jako ryzyko, że jedna ze stron instrumentu finansowego, nie wywiązując się ze swoich zobowiązań, spowoduje poniesienie strat finansowych przez Santander Bank Polska S.A. Innymi słowy, ryzyko kredytowe odnosi się do możliwości wystąpienia niespłacenia przez Klienta kapitału oraz należnych odsetek w terminie umownym.

Za pozostałe podstawowe rodzaje ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów uznaje się przykładowo koszty administracyjne związane z analizą wniosku kredytowego, oceną zdolności kredytowej klienta, monitoringiem sytuacji ekonomiczno-finansowej etc.

Do instrumentów finansowych, które nie spełniają wymogów charakterystyki umownych przepływów pieniężnych Santander Bank Polska S.A. zalicza:

- portfel kart kredytowych, których konstrukcja oprocentowania jest oparta na zasadach obowiązujących do dnia 1.08.2016 r.,
- instrumenty przewidujące partycypację Santander Bank Polska S.A. w wyniku finansowym klienta oraz
- pozostałe instrumenty, których umowne przepływy pieniężne nie spełniają definicji odsetek z uwagi na brak ekonomicznego powiązania pomiędzy wysokością odsetek naliczonych a wysokością odsetek, do których Santander Bank Polska S.A. jest uprawniony.

Klasyfikacja zobowiązań finansowych

Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe, jako wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem:

- zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej;
- zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, który nie kwalifikuje się do zaprzestania ujmowania, lub wtedy, gdy ma zastosowanie podejście wynikające z utrzymania zaangażowania;
- umów gwarancji finansowych. Po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:
 - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
 - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- zobowiązań do udzielenia pożyczki oprocentowanej poniżej rynkowej stopy procentowej. Wystawca takiego zobowiązania (o ile nie wybrano opcji wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy) w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:
 - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
 - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- warunkowej zapłaty ujętej przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Taka zapłata warunkowa jest wyceniana w późniejszych okresach w wartości godziwej, a zmiany są ujmowane w wyniku finansowym.

W momencie początkowego ujęcia Santander Bank Polska S.A. może nieodwołalnie wyznaczyć zobowiązanie finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji, ponieważ:

- eliminuje to lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami, jako „niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad lub
- zobowiązań finansowych bądź aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest zarządzana, a jej wyniki są oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, a informacje o tej grupie przygotowane na tej podstawie są przekazywane wewnątrz Santander Bank Polska S.A. kluczowemu personelowi kierownicemu (zgodnie z definicją zawartą w MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych*).

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest komponentem kontraktu hybrydowego, który zawiera również niebędącą instrumentem pochodnym umowę zasadniczą, powodującą, że niektóre z przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmieniają się w sposób podobny do przepływów, które wynikałyby z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego. Wbudowany instrument pochodny sprawia, że część lub całość przepływów pieniężnych, które w innym przypadku byłyby wymagane zgodnie z umową, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs walutowy, indeks cen lub stóp, rating kredytowy lub indeks kredytowy, bądź inną zmienną, pod warunkiem, że zmienna niebędąca zmienną finansową nie jest specyficzna dla którejkolwiek ze stron umowy. Instrument pochodny dołączony do instrumentu finansowego, który zgodnie z umową może zostać przeniesiony niezależnie od tego instrumentu finansowego, albo, którego kontrahentem jest inna strona, nie jest wbudowanym instrumentem pochodnym, lecz oddzielnym instrumentem finansowym.

Dla aktywów finansowych, które spełniają definicję wbudowanych instrumentów pochodnych, instrument pochodny stanowiący komponent kontraktu hybrydowego nie jest wydzielany od umowy zasadniczej niebędącej instrumentem pochodnym.

Wycena aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Początkowa wycena

W momencie początkowego ujęcia Santander Bank Polska S.A. wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych

w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

Jeśli jednak wartość godziwa składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego w momencie początkowego ujęcia różni się od ceny transakcyjnej, Santander Bank Polska S.A. ujmuje ten instrument na ten dzień w następujący sposób:

- jeżeli wartość godziwa znajduje potwierdzenie w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie (tj. w danych wejściowych poziomu 1) lub opiera się na technice wyceny, w której wykorzystuje się tylko dane z obserwowalnych rynków, wówczas Santander Bank Polska S.A. ujmuje różnicę między wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia a ceną transakcyjną, jako zysk lub stratę,
- we wszystkich innych przypadkach – skorygowaną w celu odroczenia różnicy między wartością godziwą w momencie początkowego ujęcia a ceną transakcyjną. Po początkowym ujęciu Santander Bank Polska S.A. ujmuje odroczoną różnicę, jako zysk lub stratę tylko do wysokości, jaka wynika ze zmiany czynnika (w tym czasu), którą uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania.

W momencie początkowego ujęcia Santander Bank Polska S.A. wycenia należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania (ustalonego zgodnie z MSSF 15) w ich cenie transakcyjnej (zgodnie z definicją w MSSF 15).

Wycena aktywów finansowych po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu Santander Bank Polska S.A. wycenia składnik aktywów finansowych w:

- zamortyzowanym koszcie lub
- wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub
- wartości godziwej przez wynik finansowy.

Dla aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy odpisów na oczekiwane straty kredytowe nie wylicza się.

Wycena zobowiązań finansowych po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu Santander Bank Polska S.A. wycenia zobowiązanie finansowe w:

- zamortyzowanym koszcie lub
- wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pozycja „Inne zobowiązania finansowe” obejmuje zobowiązania finansowe nienależące do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Są to zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu i obejmują: zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu, otrzymane kredyty i pożyczki, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe oraz zobowiązania podporządkowane.

Jako zobowiązania podporządkowane ujmuje się zobowiązania, które w razie likwidacji lub upadłości Santander Bank Polska S.A. są spłacane po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli Santander Bank Polska S.A. Podstawą kwalifikacji zobowiązań finansowych, jako zobowiązań podporządkowanych jest decyzja Komisji Nadzoru Finansowego wydana na wniosek Santander Bank Polska S.A.

Wycena w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe

Metoda efektywnej stopy procentowej

Przychód z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody odsetkowe od aktywów POCI oblicza się od wartości bilansowej netto przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, skorygowanej o ryzyko kredytowe rozpoznane dla całego cyklu życia aktywa. Skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową liczy się poprzez uwzględnienie przyszłych przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt ryzyka kredytowego rozpoznawanego w całym okresie życia aktywa.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Santander Bank Polska S.A. dokonuje oszacowania przepływów

pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych odpisów aktualizujących związanych z nieściągalnością kredytów.

Wyliczenie obejmuje płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje (np. za uruchomienie i przyznanie kredytu, uruchomienie transzy kredytu, prolongatę kredytu, odnowienie kredytu, prowizja za restrukturyzację, aneksy powodujące zmiany w przepływach), koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów kredytowych są w części rozliczane w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej, gdy istnieje możliwość ich bezpośredniego powiązania z umową kredytową, a w części są rozpoznawane w wyniku z tytułu prowizji, w momencie ich poniesienia, gdy nie ma możliwości jednoznacznego przypisania do określonej umowy kredytowej.

Efektywna stopa procentowa skorygowana o ryzyko kredytowe to stopa, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych dyskontowane są dokładnie do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych, będącego zakupionym lub utworzonym składnikiem aktywów finansowych dotkniętym utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe Santander Bank Polska S.A. dokonuje oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, uwzględniając wszystkie warunki umowy składnika aktywów finansowych (np. wcześniejsze spłaty, prolongaty, opcje kupna lub podobne) oraz oczekiwane straty kredytowe. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone lub otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz wszystkie pozostałe premie lub dyskonta. Przyjmuje się założenie, że przepływy pieniężne oraz oczekiwany okres życia grupy podobnych instrumentów finansowych mogą być wiarygodnie oszacowane. Jednakże w rzadkich przypadkach, w których nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie przepływów pieniężnych lub pozostałego okresu życia instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych), Santander Bank Polska S.A. dokonuje wycień w oparciu o przepływy pieniężne wynikające z umowy za pełny umowny czas trwania instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych).

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych stanowi zamortyzowany koszt składnika aktywów finansowych, przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe bez uwzględnienia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego.

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

Pojęcie modyfikacji

Santander Bank Polska S.A. za modyfikację uznaje zmianę przepływów kontraktowych składnika aktywów finansowych na podstawie aneksu do umowy. Za modyfikację nie uznaje się zmiany przepływów kontraktowych wynikających z realizacji warunków umownych.

Jeżeli warunki umowy aktywa finansowego ulegają zmianie, Santander Bank Polska S.A. dokonuje oceny, czy przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo różnią się istotnie od przepływów finansowych generowanych przez aktywo finansowe przed modyfikacją warunków umowy.

Kryteria modyfikacji

Przy ocenie tego, czy modyfikacja jest istotna czy nieistotna Santander Bank Polska S.A. bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jaki jakościowe. Obie grupy kryteriów są analizowane łącznie.

Kryteria ilościowe

Do określenia istotności wpływu modyfikacji stosowany jest tzw. „test 10%”, który bazuje na porównaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ze zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, którego wartość powinna odpowiadać wartości kapitału niewymagalnego, powiększonego o wartość niewymagalnych odsetek oraz skorygowanych o wartość nierozliczonej prowizji.

Kryteria jakościowe

Santander Bank Polska S.A. podczas analizy przesłanek jakościowych bierze pod uwagę następujące aspekty:

- dodanie/usunięcie cechy naruszającej wynik testu kontraktowych przepływów pieniężnych,
- przewalutowanie kredytu – za wyjątkiem przewalutowań wynikających z przekazania umowy do windykacji,
- zmiana dłużnika głównego - zmiana kontrahenta oznacza istotną modyfikację warunków umownych oraz
- konsolidacja kilku ekspozycji w jedną w ramach aneksu.

Istotna modyfikacja

Istotna modyfikacja skutkująca wyłączeniem instrumentu finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej następuje, gdy:

- przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego są „istotnie różne” w stosunku do pierwotnego instrumentu finansowego, co ma miejsce wtedy, kiedy różnica pomiędzy zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) a zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, większa jest niż 10%,
- doszło do wystąpienia przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych opisanych powyżej.

Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych. Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa.

Nieistotna modyfikacja

Jeżeli wartość różnicy między wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmienionego aktywa finansowego, zdyskontowanego oryginalną efektywną stopą procentową a wartością przyszłych przepływów pieniężnych z pierwotnego składnika aktywa finansowego zdyskontowanego tą samą stopą procentową wynosi, co najwyżej 10% oraz nie są spełnione kryteria jakościowe Santander Bank Polska S.A. uznaje modyfikację za nieistotną.

Kryterium ilościowe nie ma zastosowania dla kredytów podlegających procesowi restrukturyzacji (tzn. w odniesieniu do aktywów objętych procesem restrukturyzacji rozpoznawana jest zawsze modyfikacja nieistotna).

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzą do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych zgodnie z niniejszą polityką, Santander Bank Polska S.A. dokonuje ponownej kalkulacji wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się, jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, zdyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe) bądź, w stosownych przypadkach, według zaktualizowanej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Odpisanie

Santander Bank Polska S.A. bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma ona uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Odpisanie stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania.

Odpisy mogą odnosić się do składnika aktywów finansowych w całości lub do jego części.

Santander Bank Polska S.A. odpisuje aktywa finansowe w przypadku zajęcia, chociaż jednej z poniższych przesłanek:

- Santander Bank Polska S.A. posiada udokumentowaną nieściągalność wierzytelności,
- brak jest uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części,
- należność jest całkowicie wymagalna, wartość odpisu na oczekiwane straty kredytowe odpowiada wartości ekspozycji brutto a szacowane wpływy z tytułu egzekucji należności są równe zero,
- aktywo powstało w wyniku przestępstwa a jego sprawcy nie zostali wykryci lub
- otrzymanie przez Santander Bank Polska S.A.:
 - wydanego przez właściwy organ egzekucyjny postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu nieściągalności wobec wszystkich zobowiązanych, a w szczególności na podstawie art. 824 § 1 pkt. 3, kpc., jeżeli Santander Bank Polska S.A. uznaje ten stan, jako odpowiadający stanowi faktycznemu;

- postanowienia sądu o:
 - oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów, lub
 - umorzeniu postępowania upadłościowego lub
 - zakończeniu postępowania upadłościowego.

Odpisane aktywa finansowe są następnie ujmowane w ewidencji pozabilansowej.

Utrata wartości

Podejście ogólne

Santander Bank Polska S.A. ustala odpisy na oczekiwane straty kredytowe z tytułu składnika aktywów finansowych w odniesieniu do:

- składnika aktywów finansowych, który jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- należności leasingowych,
- składnika aktywów z tytułu umów, czyli praw Santander Bank Polska S.A. do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które zostały przekazane klientowi zgodnie z MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”,
- zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz
- zobowiązań pozabilansowych o charakterze kredytowym oraz gwarancji finansowych.

Santander Bank Polska S.A. stosuje wymogi w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Jednakże odpis na oczekiwane straty kredytowe ujmuje się w rachunku zysków lub strat i nie obniża on wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Na każdy dzień sprawozdawczy Santander Bank Polska S.A. wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Celem wymogów w zakresie utraty wartości jest ujęcie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia wszystkich instrumentów finansowych, w odniesieniu do których odnotowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia – niezależnie od tego, czy oceniane one były indywidualnie czy zbiorowo – biorąc pod uwagę wszystkie racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości.

Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Santander Bank Polska S.A. wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu tego instrumentu finansowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym.

W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych dzień, w którym Santander Bank Polska S.A. staje się stroną nieodwołalnego zobowiązania, uznaje się za datę początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

Jeśli w poprzednim okresie sprawozdawczym Santander Bank Polska S.A. wycenił odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, ale na bieżący dzień sprawozdawczy ustalił, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem zmalało, Santander Bank Polska S.A. wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym na bieżący dzień sprawozdawczy.

Santander Bank Polska S.A. ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości, kwotę oczekiwanych strat kredytowych, jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na dzień sprawozdawczy do kwoty, którą należy ująć.

Santander Bank Polska S.A. kierując się wytycznymi zawartymi w dokumencie ITG z 11.12.2015 r. (IFRS Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments: “Measurement of the loss allowance for credit-impaired financial assets”) prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej korektę przychodu odsetkowego sprowadzającą przychód odsetkowy dla ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 3 do poziomu odsetek odzyskiwalnych, jako element odpisu na oczekiwane straty kredytowe, natomiast w rachunku zysku i strat w wyniku z tytułu odsetek.

Uproszczone podejście w przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów

Santander Bank Polska S.A. zawsze w przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu należności z tytułu dostaw i usług lub aktywa z tytułu umów wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSSF 15 i które nie zawierają istotnego komponentu finansowania.

Zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywa POCI)

Na dzień sprawozdawczy Santander Bank Polska S.A. ujmuje wyłącznie zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, jako odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Przychody odsetkowe od aktywów POCI oblicza się od wartości bilansowej netto przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, skorygowanej o ryzyko kredytowe rozpoznane dla całego cyklu życia aktywa. Skorygowaną o ryzyko kredytowe efektywną stopę procentową liczy się poprzez uwzględnienie przyszłych przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt ryzyka kredytowego rozpoznawanego w całym okresie życia aktywa.

Na każdy dzień sprawozdawczy Santander Bank Polska S.A. ujmuje w wyniku finansowym kwotę zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości. Santander Bank Polska S.A. ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, jako zysk z tytułu utraty wartości, nawet, jeśli oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych, które zostały uwzględnione w kalkulacji oczekiwanych przepływów pieniężnych w momencie początkowego ujęcia.

Zobowiązania warunkowe

Santander Bank Polska S.A. tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznacza się, jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego ustalonego przy zastosowaniu parametru Credit Conversion Factor (CCF) a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji.

Santander Bank Polska S.A. tworzy rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym w podziale na 3 koszyki.

Podejście do szacowania parametrów ryzyka stosowanych w kalkulacji strat oczekiwanych

Santander Bank Polska S.A. na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, jednak dokonał ich modyfikacji niezbędnych do uwzględnienia wymogów MSSF 9 (takich jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Santander Bank Polska S.A. wypracował metodologię dla parametrów modeli oraz zbudował modele zgodne z MSSF 9. Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD, a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) dyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych. Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje scenariusze opracowywane wewnętrznie.

Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF 9 podlegają procesowi zarządzania modelami i regularnej kalibracji i walidacji.

Zyski i straty

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych lub zobowiązaniu finansowym, wycenianym w wartości godziwej, ujmuje się w wyniku finansowym, chyba, że składnik lub zobowiązanie jest:

- częścią powiązania zabezpieczającego,
- inwestycją w instrument kapitałowy i Santander Bank Polska S.A. postanowił wykazywać zyski i straty z tej inwestycji w innych całkowitych dochodach,
- zobowiązaniem finansowym wyznaczonym, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązany do wykazania w innych całkowitych dochodach skutków zmiany ryzyka kredytowego dla tego zobowiązania lub

- składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a Santander Bank Polska S.A. jest zobowiązany do ujęcia określonych zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach.

Dywidendy ujmuje się w wyniku finansowym tylko wtedy, gdy:

- powstaje uprawnienie Santander Bank Polska S.A. do otrzymania dywidendy,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Santander Bank Polska S.A. uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą oraz
- wysokość dywidendy można wycenić w wiarygodny sposób.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości. Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego, oraz poprzez amortyzację.

W odniesieniu do aktywów finansowych, które Santander Bank Polska S.A. ujmuje na dzień rozliczenia, to w przypadku aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie nie ujmuje żadnych zmian wartości godziwej składnika aktywów, który ma zostać otrzymany w okresie pomiędzy dniem zawarcia transakcji a dniem jej rozliczenia. Jednakże w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej, zmianę wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym lub w innych całkowitych dochodach, w zależności od przypadku. Za dzień zawarcia transakcji uznaje się dzień początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia Santander Bank Polska S.A. dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3.

Jeśli Santander Bank Polska S.A. dokonał wyboru wyceny instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmuje w wyniku finansowym.

Na dzień sprawozdawczy, w odniesieniu do wszystkich instrumentów kapitałowych innych niż udziały i akcje w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach Santander Bank Polska S.A. wybrał opcję wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zobowiązania wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Santander Bank Polska S.A. prezentuje zysk lub stratę na zobowiązaniu finansowym, które jest wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w następujący sposób:

- a) kwota zmiany wartości godziwej zobowiązania finansowego przypisywana do zmian ryzyka kredytowego związanego z tym zobowiązaniem jest prezentowana w innych całkowitych dochodach oraz
- b) pozostała kwota zmiany wartości godziwej zobowiązania jest prezentowana w wyniku finansowym, chyba że opisane w pkt a) traktowanie skutków zmian ryzyka kredytowego związanego z tym zobowiązaniem doprowadziłoby do powstania lub powiększenia niedopasowania księgowego w wyniku finansowym Santander Bank Polska S.A.

Jeśli wymogi określone powyżej doprowadziłyby do powstania lub powiększenia niedopasowania księgowego w wyniku finansowym Santander Bank Polska S.A., to prezentuje on wszystkie zyski lub straty wynikające z tego zobowiązania (w tym skutki zmian ryzyka kredytowego związanego z tym zobowiązaniem) w wyniku finansowym.

Santander Bank Polska S.A. prezentuje w wyniku finansowym wszystkie zyski i straty wynikające ze zobowiązań do udzielenia pożyczki i umów gwarancji finansowych, które są wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem zysku lub straty z tytułu utraty wartości oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania. Jeśli zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych lub składnik aktywów finansowych zostaje przeklasyfikowany z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Santander Bank Polska S.A. ujmuje

takie skumulowane zyski lub straty, które były uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach, w wyniku finansowym. Odsetki obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmują się w wyniku finansowym.

Jeżeli składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to kwoty, które są ujmowane w wyniku finansowym są takie same jak kwoty, które zostałyby ujęte w wyniku finansowym w przypadku, gdyby składnik ten był wyceniany w zamortyzowanym koszcie.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu

Santander Bank Polska S.A. klasyfikuje do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, które:

- nabyto lub zaciągnięto głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
- w momencie początkowego ujęcia stanowią część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieją dowody bieżącego faktycznego trybu generowania krótkoterminowych zysków lub
- są instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowej lub wyznaczonymi i skutecznymi instrumentami zabezpieczającymi).

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Jeśli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą, która nie jest składnikiem aktywów objętym zakresem MSSF 9, Santander Bank Polska S.A. wydziela wbudowany instrument pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje go analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanym instrumentem pochodnym nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Santander Bank Polska S.A. Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Santander Bank Polska S.A. zdecydował się, opierając się o zapis par. 7.2.21 MSSF 9, na kontynuację stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń i relacji zabezpieczających wynikających z MSR 39.

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Santander Bank Polska S.A. dokumentuje w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stóp procentowych wynikających z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej Santander Bank Polska S.A.

Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w następujących sytuacjach:

- (a) zostało stwierdzone, że instrument pochodny nie jest lub przestał być efektywny dla zabezpieczenia danego ryzyka;
- (b) instrument pochodny wygasł, został sprzedany, zapadł lub został wykonany;
- (c) instrument zabezpieczany zapadł, został sprzedany lub spłacony,
- (d) dochodzi do unieważnienia powiązania zabezpieczającego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed wpływem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku

zysków i strat, zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu lub będącej składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które:

- (a) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które
- (b) mogłyby wpływać na zyski lub straty.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek.

Kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach reklasyfikowane są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat.

W przypadku wygaśnięcia lub sprzedaży instrumentu zabezpieczającego bądź unieważnienia powiązania zabezpieczającego Santander Bank Polska S.A. zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Wszystkie zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym dotyczące efektywnego zabezpieczenia ujętego w innych całkowitych dochodach w dalszym ciągu stanowią element kapitału własnego aż do momentu zajścia planowej transakcji, kiedy ujmowane one są w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujmowane w innych całkowitych dochodach przeklasyfikuje się do wyniku finansowego.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Santander Bank Polska S.A. pozyskuje/lokuje środki także poprzez sprzedaż/kupno instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu/odsprzedaży w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Papierów wartościowych sprzedanych z przyrzeczeniem ich odkupu ("transakcje repo oraz sell buy-back") nie wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu stanowi koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu. Papierów wartościowych kupionych z przyrzeczeniem ich odsprzedaży ("transakcje reverse repo oraz buy-sell-back") nie rozpoznaje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną zakupu a ceną odsprzedaży stanowi przychód odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Rzeczowy majątek trwały

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Umowy leasingowe, na mocy których Santander Bank Polska S.A. przejmuje zasadniczo całość ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa pozyskane w ramach umowy leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Santander Bank Polska S.A. ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Santander Bank Polska S.A. uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są według metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i wykazywane są w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

- nieruchomości: 22 - 40 lat
- sprzęt informatyczny: 3 lata
- środki transportu: 4 lata
- pozostały majątek trwały: 14 lat

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Wartości niematerialne

Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są ujmowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.

Nakłady, które są związane bezpośrednio z produkcją możliwych do zidentyfikowania i unikalnych programów komputerowych kontrolowanych przez Santander Bank Polska S.A. i które prawdopodobnie będą generowały korzyści ekonomiczne przekraczające nakłady w okresie powyżej jednego roku, są wykazywane jako wartości niematerialne.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Santander Bank Polska S.A. aktywuje koszty bezpośrednie oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich związanych z projektowaniem, wykonywaniem i testowaniem rozwiązań w zakresie nowych lub udoskonalonych procesów, systemów oraz usług.

Santander Bank Polska S.A. identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Santander Bank Polska S.A.:

- ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika,
- posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz
- może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Santander Bank Polska S.A. wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Santander Bank Polska S.A., wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o wartość skumulowanej amortyzacji i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady na wartości niematerialne

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są ujmowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Amortyzacja jest ujmowana w rachunku zysków i strat przy użyciu metody liniowej przez okres ekonomicznej użyteczności poszczególnych składników wartości niematerialnych, który dla większości aktywów niematerialnych wynosi 3 lata. Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień klasyfikacji składnika aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, Santander Bank Polska S.A. wycenia taki składnik aktywów w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Ewentualne pomniejszenie wartości bilansowej aktywów przeznaczonych do sprzedaży na dzień ich początkowej klasyfikacji jak i późniejsze odpisy aktualizujące do poziomu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania należności są ujmowane na moment początkowego ujęcia w wartości nominalnej z uwagi na nieistotny wpływ dyskonta. Należności handlowe i inne należności z terminem płatności do 12 kolejnych miesięcy są ujmowane na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Inne zobowiązania

Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania zobowiązania są ujmowane na moment początkowego ujęcia w wartości nominalnej z uwagi na nieistotny wpływ dyskonta. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług jak i inne zobowiązania wymagalne w terminie 12 kolejnych miesięcy są ujmowane na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy (akcyjny) wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych.

W kapitale rezerwowym ujmuje się efekt wyceny programu motywacyjnego realizowanego w formie akcji (MSSF 2.53).

Kapitał zapasowy, rezerwowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz premia akcyjna prezentowane są łącznie w ramach kategorii „Pozostałe kapitały”.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, różnice z wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiących efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych z uwzględnieniem odroczonego podatku dochodowego oraz zyski aktuarialne z przeszacowania rezerwy emerytalnej. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody łączne skutki okresowej zmiany wartości godziwej odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane (odwrócone). Całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa lub zmniejsza wartość danego składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Skutki zmian wartości godziwej są wyksięgowywane w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowanego obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Działalność powiernicza

Przychody realizowane w ramach świadczenia działalności powierniczej są elementem przychodów prowizyjnych. Korespondujące z nimi aktywa klientów nie są składnikiem aktywów Santander Bank Polska S.A. i w związku z tym nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wypłaty z kapitałów (Dywidendy)

Dywidendy własne za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązań z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Santander Bank Polska S.A. ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. W przypadku, gdy kwota ta jest istotna, rezerwa jest szacowana poprzez zdyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o stopę dyskontową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

Rachunek zysków i strat

Wynik z tytułu odsetek

Santander Bank Polska S.A. prezentuje wartość przychodu odsetkowego rozpoznanego według efektywnej stopy procentowej oraz efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w odrębnych liniach rachunku zysków i strat – „Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie” oraz „Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody”.

Natomiast przychód odsetkowy rozpoznany od aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych jest prezentowany w linii „Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”.

Wynik z tytułu prowizji

Na przychody prowizyjne składają się głównie przychody rozpoznawane zgodnie z 5-elementowym modelem rozpoznawania przychodów wynikającym z MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”, którego elementy opisano poniżej, jak również przychody prowizyjne rozpoznawane zgodnie z innymi standardami (MSR 17 „Leasing” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”).

Krok 1: Identyfikacja umowy z klientem. Pierwszym krokiem jest zidentyfikowanie umowy z klientem. Zgodnie z MSSF 15, umową jest kontrakt między dwoma lub większą ilością stron powodujący powstanie podlegających wykonaniu praw i obowiązków. Jednakże nie każda umowa jest objęta MSSF 15. Santander Bank Polska S.A. ujmuje umowę z klientem, objętą zakresem MSSF 15, tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Santander Bank Polska S.A. jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące aktywów,
- Santander Bank Polska S.A. jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za aktywa,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Santander Bank Polska S.A.) oraz
- jest prawdopodobne, że Santander Bank Polska S.A. otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian za aktywa, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Santander Bank Polska S.A. uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie.

Dokonując identyfikacji umowy z klientem Santander Bank Polska S.A. uwzględnia wytyczne dotyczące zarówno łączenia umów jak i ich modyfikacji, gdyż one mogą wpływać na sposób ujęcia przychodów z umowy z klientem.

Santander Bank Polska S.A. łączy dwie lub więcej umów, które zostały zawarte jednocześnie lub niemal jednocześnie z tym samym klientem (lub podmiotami powiązanymi z klientem), i ujmuje je jako jedną umowę, jeżeli spełnione jest, co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- umowy są negocjowane jako pakiet i dotyczą tego samego celu handlowego;
- kwota wynagrodzenia należnego w ramach jednej umowy zależy od ceny lub wykonania innej umowy lub
- aktywa przyrządzone w umowach stanowią pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Zmiana umowy to zmiana zakresu umowy lub określonej w niej ceny (lub obu tych zmiennych), która została zatwierdzona przez strony umowy. Zmiana umowy ma miejsce, gdy strony umowy zatwierdzą zmianę, która powoduje powstanie nowych lub zmianę istniejących egzekwowalnych praw i obowiązków stron umowy. Zmiana umowy może zostać zatwierdzona w formie pisemnej, ustnej lub w sposób dorozumiany na podstawie zwyczajowych praktyk handlowych. Jeżeli strony umowy nie zatwierdziły zmiany umowy, Santander Bank Polska S.A. w dalszym ciągu stosuje MSSF 15 do istniejącej umowy do czasu zatwierdzenia zmiany umowy.

Zmiana umowy może mieć miejsce, nawet jeśli strony umowy pozostają w sporze co do zmiany zakresu lub ceny (lub obu tych zmiennych) lub jeśli strony zatwierdziły zmianę zakresu umowy, ale nie ustaliły jeszcze odpowiedniej zmiany ceny. Przy ustalaniu, czy nowo powstałe lub zmienione prawa i obowiązki są egzekwowalne, Santander Bank Polska S.A. uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, w tym warunki umowy i inne informacje. Jeżeli strony umowy zatwierdziły zmianę zakresu umowy, ale nie ustaliły jeszcze odpowiedniej zmiany ceny, Santander Bank Polska S.A. szacuje zmianę ceny transakcyjnej wynikającą ze zmiany umowy odnośnie do szacowania wynagrodzenia zmiennego oraz odnośnie do granicznych wartości szacunkowych wynagrodzenia zmiennego.

Krok 2.: Identyfikacja poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń wynikających z umowy. Następnym etapem procesu ujmowania przychodów jest wyodrębnienie obowiązków świadczenia wynikających z umowy, czyli aktywów, które są od siebie niezależne (ang. „distinct”). Jeżeli dane aktywo jest niezależne, to znaczy klient może korzystać z danego aktywa osobno, lub w powiązaniu z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne i jednocześnie aktywo nie jest zależne czy powiązane z innym aktywem z tej samej umowy, wówczas Santander Bank Polska S.A. ma do czynienia z odrębnymi obowiązkami świadczenia.

Czynniki, które wskazują, że zobowiązanie Santander Bank Polska S.A. do przekazania aktywa klientowi można zidentyfikować, jako odrębne, obejmują między innymi następujące okoliczności:

- Santander Bank Polska S.A. nie świadczy istotnych usług polegających na łączeniu aktywa z innymi aktywami przyrządzonymi w umowie w pakietu aktywów, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta,
- aktywo nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych aktywów przyrządzonych w umowie,
- aktywo nie jest w istotnym stopniu zależny od innych aktywów przyrządzonych w umowie, ani nie jest z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrządzone aktywa nie są odrębne, Santander Bank Polska S.A. łączy je z innymi przyrządzonymi aktywami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu aktywów za odrębny. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Santander Bank Polska S.A. ujmuje wszystkie aktywa przyrządzone w umowie, jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Krok 3.: Określenie ceny transakcyjnej. Zgodnie z MSSF 15, cena transakcyjna to wynagrodzenie, do jakiego Santander Bank Polska S.A. oczekuje, że będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrządzonych aktywów. Reprezentuje ona wysokość przychodu, który zostanie rozpoznany z tytułu wykonania umowy. Cena transakcyjna powinna uwzględniać oprócz kwoty wynagrodzenia także element wysoce prawdopodobnego wynagrodzenia zmiennego (także bonusy, kary), czynnik dyskontowania, kwoty płacone do klienta bądź wynagrodzenie niepieniężne. Ze względu na to, iż cena transakcyjna może zawierać w sobie istotne elementy szacunku, Santander Bank Polska S.A. dokonuje jej weryfikacji na każdy dzień bilansowy.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Santander Bank Polska S.A. oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrządzonych aktywów na rzecz klienta. Kwota wynagrodzenia może zmieniać się w związku z udzielaniem upustów, rabatów, zwrotu wynagrodzenia, kredytów, ustępstw cenowych, dodatków, premii za wyniki, nakładaniem kar i innymi podobnymi czynnikami.

Krok 4.: Alokacja ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń. Ze względu na to, iż poszczególne obowiązki świadczenia mogą być rozpoznawane w różnych momentach oraz w różny sposób (jednorazowo lub w czasie) w przypadku umów wieloelementowych niezbędna jest alokacja ceny transakcyjnej na zidentyfikowane obowiązki świadczenia. Alokacja powinna odbyć się na podstawie jednostkowej ceny sprzedaży, czyli ceny, po której jednostka dokonałaby sprzedaży danego aktywa osobno podobnym klientom i w podobnych okolicznościach. W przypadku zmiany

ceny transakcyjnej w trakcie trwania kontraktu, ponowna alokacja odbywa się w oparciu o początkowo ustalone jednostkowe ceny sprzedaży.

Krok 5.: Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy. Przychód jest rozpoznawany w momencie, gdy aktywa są przekazane klientowi oraz uzyskuje on kontrolę nad przedmiotem umowy. MSSF 15 wymienia warunki, jakie muszą być spełnione, aby kontrola została przekazana klientowi. Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu tego służą kryteria wskazane przez standard. Przekazanie kontroli oznacza możliwość kierowania wykorzystaniem i uzyskiwania praktycznie wszystkich korzyści z aktywa. Jest to pojęcie szersze niż dotychczas stosowany moment przekazania istotnych ryzyk i korzyści. Rozważeniu będą musiały podlegać takie przesłanki jak np.: fizyczne władanie nad aktywem, posiadanie bieżącego prawa do wynagrodzenia lub akceptacja rezultatu obowiązku świadczenia.

Zdaniem Santander Bank Polska S.A. do przesłanek wskazujących na przekazanie kontroli należy:

- bieżące prawo Santander Bank Polska S.A. do otrzymania zapłaty za składnik aktywów – jeśli klient jest w danym momencie zobowiązany do zapłaty za składnik aktywów, może to oznaczać, że klient uzyskał możliwość rozporządzania składnikiem aktywów oraz uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.
- posiadanie przez klienta tytułu prawnego do składnika aktywów – tytuł prawny może wskazywać, która strona umowy ma możliwość rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści lub ograniczenia dostępu innych jednostek do tych korzyści. W związku z tym przeniesienie tytułu prawnego do składnika aktywów może wskazywać, że klient uzyskał kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Jeżeli Santander Bank Polska S.A. zachowuje tytuł prawny wyłącznie, jako zabezpieczenie przed niedokonaniem zapłaty przez klienta, prawa Santander Bank Polska S.A. nie wykluczają możliwości uzyskania kontroli nad składnikiem aktywów przez klienta.
- fizyczne przekazanie przez Santander Bank Polska S.A. składnika aktywów – jeśli klient fizycznie posiada składnik aktywów, może to wskazywać na to, że ma on możliwość rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści lub ograniczenia dostępu innych jednostek do tych korzyści. Jednak fizyczne posiadanie składnika aktywów nie musi być jednoznaczne z kontrolą nad tym składnikiem aktywów. Na przykład w przypadku niektórych umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu klient lub odbiorca może fizycznie posiadać składnik aktywów, nad którym kontrolę sprawuje Santander Bank Polska S.A.
- ponoszenie przez klienta istotnych ryzyk i uzyskiwanie istotnych korzyści wynikających z własności składnika aktywów – przeniesienie istotnego ryzyka i istotnych korzyści wynikających z własności składnika aktywów na klienta może wskazywać, że klient uzyskał możliwość rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści. Oceniając ryzyko i korzyści wynikające z własności przyrzeczonego składnika aktywów, Santander Bank Polska S.A. wyłącza jednak wszelkie ryzyko, które jest przedmiotem oddzielnego zobowiązania do wykonania świadczenia, oprócz zobowiązania do przekazania składnika aktywów.
- przyjęcie przez klienta składnika aktywów – przyjęcie składnika aktywów przez klienta może wskazywać, że uzyskał on możliwość rozporządzania tym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu momentu przekazania kontroli a tym samym odpowiedniego sposobu rozpoznawania przychodu służą kryteria takie jak:

- otrzymywanie przez klienta korzyści w miarę postępu wykonywania umowy, w razie przerwania usługi inny dostawca nie musiałby powtarzać pracy do tej pory wykonanej,
- tworzenie lub ulepszanie przez Santander Bank Polska S.A. aktywa, które kontroluje klient w trakcie powstawania lub ulepszania,
- Santander Bank Polska S.A. nie tworzy aktywa z alternatywnym dla niego wykorzystaniem i ma prawo do zapłaty za swoją działalność wykonaną do tej pory.

Jeżeli zachodzi chociaż jedna z powyższych okoliczności, przychód jest rozpoznawany w czasie. W pozostałych przypadkach jest rozpoznany jednorazowo w momencie przekazania kontroli.

Poniżej dokonano opisu kluczowych ustaleń dotyczących zasad rozpoznawania wybranych przychodów prowizyjnych.

Przychody prowizyjne od kredytów obejmują wartość pobranych przez Grupę Santander Bank Polska S.A. opłat za wysłane monity, wydane zaświadczenia, windykację, wystawienie gwarancji oraz za zaangażowanie. Większość przychodów tego rodzaju, z uwagi na swój charakter, jest rozpoznawana jednorazowo w wyniku finansowym w momencie wykonania czynności na rzecz klienta. Pozostałe, jak prowizja za wystawienie gwarancji, są rozliczane w czasie przez okres trwania umowy z klientem.

Przychody prowizyjne z tytułu kart kredytowych obejmują prowizje m.in. za wydanie karty, dokonane wypłaty kartą z bankomatów, wydanie nowej karty, przygotowywanie zestawienia operacji dokonywanych kartą czy za uruchomienie

dotatkowych usług związanych z kartą kredytową. Zdecydowana większość przychodów jest rozpoznawana w określonym momencie czasu, tj. w chwili wykonania jednorazowej usługi na rzecz klienta. W przypadku uruchomienia usług związanych z kartą kredytową wartość prowizji jest rozpoznawana w czasie.

Wynik z tytułu działalności bancassurance

Dla wybranych produktów kredytowych, dla których zidentyfikowano powiązanie z produktem ubezpieczeniowym Santander Bank Polska S.A. dokonuje podziału realizowanych przychodów na część ujmowaną w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej oraz na część ujmowaną w przychodach prowizyjnych. Santander Bank Polska S.A. traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe, jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy oferowany produkt ubezpieczeniowy wpływa na warunki umowne produktu finansowego.

W celu ustalenia, jaka część przychodu stanowi integralną część umowy kredytowej rozpoznawanej jako przychód odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej Santander Bank Polska S.A. wydziela wartość godziwą oferowanego instrumentu finansowego oraz wartość godziwą usługi pośrednictwa w sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dystrybuowanego łącznie z tym instrumentem.

Podział wynagrodzenia pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywane czynności pośrednictwa jest dokonywane w proporcji odpowiednio wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości.

Część przychodów stanowiących wynagrodzenie za usługę pośrednictwa z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z umową kredytową Santander Bank Polska S.A. rozpoznaje w przychodach prowizyjnych w momencie naliczenia opłaty z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Santander Bank Polska S.A. nie rzadziej niż w okresach rocznych przeprowadza weryfikację poprawności przyjętego podziału dla rozpoznawania poszczególnych rodzajów przychodów.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Santander Bank Polska S.A. zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne i są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Santander Bank Polska S.A. z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Rezerwy na odprawy emerytalne są oszacowane na podstawie wyceny metodą aktuarialną. Wycena tych rezerw jest aktualizowana przynajmniej raz w roku.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych

W przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych Santander Bank Polska S.A. wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym, bezpośrednio w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Santander Bank Polska S.A. nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Warunki nabycia praw zawarte w warunkach przyznania nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości godziwej, z wyjątkiem sytuacji, gdy warunki te są uzależnione od czynników rynkowych. Nierynkowe warunki nabycia praw są uwzględniane poprzez korygowanie liczby praw ujętych w wycenie dla potrzeb pomiaru kosztu usług świadczonych przez pracowników, w ten sposób, że ostatecznie kwota ujęta w rachunku zysków i strat odzwierciedla liczbę akcji, którą nabędą uprawnieni. Koszty związane z płatnościami w formie akcji są odnoszone do kapitałów własnych. W przypadku gdy warunki planu płatności w formie akcji przewidują emisję nowych akcji, wpływy z emisji akcji zwiększają kapitał akcyjny oraz ewentualną nadwyżką kapitału zapasowego w momencie wykonania prawa.

Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych

W transakcjach płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych Santander Bank Polska S.A. wycenia nabyte dobra lub usługi i zaciągnięte zobowiązanie w wartości godziwej zobowiązania. Do czasu, gdy zobowiązanie zostanie uregulowane, Santander Bank Polska S.A. na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu. Santander Bank Polska S.A. ujmuje otrzymane usługi oraz zobowiązanie do zapłaty za te usługi w momencie, gdy pracownicy świadczą te usługi. Zobowiązanie wyceniane jest, początkowo, a także na koniec każdego okresu sprawozdawczego, aż do momentu

rozliczenia w wartości godziwej praw do wzrostu wartości akcji, ustalonej z zastosowaniem modelu wyceny opcji, biorąc pod uwagę terminy i warunki, na których przyznano prawa do wzrostu wartości akcji oraz zakres, w jakim pracownicy wykonali usługi do tego dnia.

Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja obejmuje zyski i straty wynikające ze zmian w wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Przychody i koszty odsetkowe od tych instrumentów dłużnych są uwzględniane w wyniku odsetkowym.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy zaliczane są do rachunku zysków i strat w momencie ustalenia praw akcjonariuszy/udziałowców do ich otrzymania pod warunkiem, że korzyści finansowe wpłyną do Santander Bank Polska S.A. i kwota przychodu może być wiarygodnie zmierzona.

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć

Wynik na sprzedaży akcji i udziałów w podmiotach zależnych ustalany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów netto jednostki zależnej skorygowaną o nieodpisaną część wartości firmy, a uzyskaną za nie ceną sprzedaży.

Wynik na sprzedaży podmiotów stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć ustalany jest jako różnica między wartością aktywa a uzyskaną ceną sprzedaży.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na pozostałych instrumentach sprzedaży obejmuje:

- zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów kapitałowych oraz instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz
- zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających, w tym nieefektywną część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Santander Bank Polska S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w nocie nr 40 „Rachunkowość zabezpieczeń”.

Pozostałe przychody operacyjne i pozostałe koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Santander Bank Polska S.A. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny.

Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

W pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności” prezentowane są ujęte odpisy aktualizujące pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz wynik na sprzedaży należności kredytowych.

Wynik na sprzedaży należności kredytowych ustalany jest w momencie wyłączenia należności kredytowych z ksiąg rachunkowych w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a kwotą otrzymanej zapłaty.

Koszty pracownicze i koszty działania

W pozycji „Koszty pracownicze” prezentowane są koszty:

- wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych (w tym z tytułu składek na świadczenia emerytalno – rentowe),
- rezerw z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych,
- rezerw emerytalno-rentowych,
- rezerw z tytułu premii,
- programu zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, którego część ujmowana jest jako zobowiązanie z tytułu płatności na bazie akcji rozliczonych w środkach pieniężnych zgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji” oraz
- koszty szkoleń pracowników i innych świadczeń płacowych i pozapłacowych na rzecz pracowników.

W pozycji „Koszty działania” prezentuje się koszty:

- utrzymania i wynajmu majątku trwałego,
- obsługi informatycznej i telekomunikacyjnej,
- działalności administracyjnej,
- promocji i reklamy,
- ochrony mienia
- najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego,
- opłaty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Komisji Nadzoru Finansowego, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych
- podatki i opłaty (podatek od nieruchomości, wpłaty dokonywane na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłaty komunalne i administracyjne, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów),
- ubezpieczeń,
- koszty remontów nieklasyfikujących się jako ulepszenie środka trwałego.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową, jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu finansowego

Minimalne płatności leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Podatek od instytucji finansowych

Podstawę opodatkowania podatku od niektórych instytucji finansowych wprowadzonego ustawą obowiązującą od 1.02.2016 r. stanowi nadwyżka sumy aktywów podmiotu ponad 4 miliardy PLN w przypadku banków wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych. Dodatkowo banki obniżają podstawę opodatkowania o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Stawka podatku dla wszystkich podatników wynosi 0,0366% miesięcznie, a podatek jest płacony miesięcznie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy.

Wartość obciążenia podatkiem od instytucji finansowych prezentowana jest przez Santander Bank Polska S.A. w pozycji „Podatek od instytucji finansowych” odrębnie od obciążenia wynikającego z podatku dochodowego.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy jest wykazywany w rachunku zysków i strat z wyjątkiem pozycji, które ujęto w kapitale własnym.

Podatek bieżący jest to kwota podatku podlegającego zapłacie od dochodu do opodatkowania za dany rok z zastosowaniem stawek podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego oraz uwzględniając wszelkie korekty podatku podlegającego zapłacie dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową. Powstają z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością wynikającą ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Santander Bank Polska S.A. obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wartości możliwej do zrealizowania - to jest w zakresie, w jakim jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Odroczone i bieżące aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego kompensuje się tylko wtedy, gdy dotyczą tego samego tytułu rozliczeń podatkowych oraz gdy istnieje ważny tytuł prawny i intencja dokonania rozliczenia w kwocie netto albo realizacji składnika aktywów i wykonania zobowiązania jednocześnie.

2.9. Zasady rachunkowości stosowane do 31.12.2017 r.

Poniżej przedstawiono zasady rachunkowości stosowane przez Santander Bank Polska S.A. do 31.12.2017 r. mające zastosowanie do danych porównawczych w zakresie instrumentów finansowych oraz przychodów nierozliczanych metodą efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zasady rachunkowości niewskazane poniżej nie uległy zmianie.

Aktywa i zobowiązania finansowe – klasyfikacja i wycena

Klasyfikacja

Santander Bank Polska S.A. klasyfikował do końca 2017 r. instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności;
- kredyty i należności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- inne zobowiązania finansowe.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Był to składnik aktywów lub zobowiązań finansowych spełniający jeden z poniższych warunków:

(a) był klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikowano jako przeznaczone do obrotu, jeśli były:

- (i) nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
- (ii) częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządzano łącznie i dla których istniało potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków;
- (iii) instrumentami pochodnymi z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

(b) Przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Santander Bank Polska S.A. jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy (opcja).

W roku 2017 w Santander Bank Polska S.A. nie występowała kategoria instrumentów finansowych, w odniesieniu do których wybrano przy początkowym ujęciu opcję wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Kredyty i należności

Kredyty i należności były aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- (a) aktywa finansowe, które Santander Bank Polska S.A. zamierzała sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikowano jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez Santander Bank Polska S.A. jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- (b) aktywa finansowe wyznaczone przez Santander Bank Polska S.A. przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży;
- (c) aktywa finansowe, których posiadacz mógł nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikowano jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii kredytów i należności należały kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie były kwotowane na aktywnym rynku oraz należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące:

- (a) kredytami i należnościami;
- (b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności;

(c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Polityka rachunkowości Santander Bank Polska S.A. w zakresie:

- ujmowania składników aktywów oraz zobowiązań finansowych na moment początkowego ujęcia,
- ujmowania zysków i strat wynikających z wyceny na każdy kolejny dzień bilansowy,
- zasad i kryteriów wyłączenia składnika aktywów i zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej,
- rachunkowości zabezpieczeń,
- wyceny zobowiązań finansowych,

nie uległa zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - kredyty i należności

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Santander Bank Polska S.A. oceniał, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub aktywów finansowych utraciły wartość, a odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości był zasadny wtedy i tylko wtedy, gdy istniały obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące utratę wartości), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące utratę wartości miało wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie było możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości mogło nie być możliwe. Utratę wartości mógł raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Nie ujmowano strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub aktywów zaliczono uzyskanie informacji dotyczących następujących zdarzeń:

- (a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- (b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- (c) przyznanie dłużnikowi przez Santander Bank Polska S.A., ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, udogodnienia, którego w innym wypadku Santander Bank Polska S.A. by nie udzieliła;
- (d) wysoce prawdopodobna upadłość dłużnika, postępowanie sanacyjne, układowe lub inna reorganizacja finansowa dłużnika;
- (e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- (f) pozyskane informacje wskazywały na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można było jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika aktywów finansowych, w tym:
 - (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności dłużnika w Santander Bank Polska S.A. lub
 - (ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która miała związek z niespłacaniem aktywów w Santander Bank Polska S.A.

Jeśli istniały obiektywne dowody, że wystąpiła utrata wartości kredytów i należności, to kwota odpisu aktualizującego równała się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy pożyczka, należność była instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości była bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Jeśli składnik aktywów finansowych o zmiennej stopie lub zobowiązanie finansowe o zmiennej stopie zostały początkowo ujęte w kwocie wymaganej zapłaty w terminie wymagalności, przeszacowanie strumienia przyszłych płatności odsetkowych zazwyczaj nie miało istotnego wpływu na wartość bilansową tego składnika aktywów lub zobowiązania.

Wartość bilansową składnika aktywów obniżano poprzez ujęcie odpisu aktualizującego. Kwotę odpisu aktualizującego ujmowano w rachunku zysków i strat. Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym składnikiem aktywów, odzwierciedla przepływy pieniężne, które mogły powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia.

Santander Bank Polska S.A. okresowo przeprowadzał analizę portfela pod kątem występowania obiektywnych dowodów na utratę wartości poszczególnych ekspozycji lub ich grupy.

Dla indywidualnych ekspozycji kredytowych przegląd pod kątem utraty wartości przeprowadzany był raz na kwartał, a zdarzało się, że przeglądy robione były częściej niż raz na kwartał, jeżeli okoliczność tego wymagała. Utrata wartości dla portfela ocenianego łącznie (podejście portfelowe) poddawana była weryfikacji w okresach miesięcznych. Santander Bank

Polska S.A., przynajmniej dwa razy w roku, przeprowadzał na podstawie historycznych obserwacji, walidację (tzw. „back testy”) parametrów wykorzystywanych do kalkulacji odpisów portfelowych.

Utrata wartości dla indywidualnych ekspozycji kredytowych mierzona była w oparciu o możliwą do uzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową, stosując w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie istotnych - podejście scenariuszowe. W ramach analizy scenariuszowej opiekun klienta dokonywał wyboru strategii odzwierciedlającą aktualnie realizowaną metodę odzysku. W ramach każdej strategii analizowane były równolegle pozostałe możliwe do realizacji scenariusze, przy czym wybór strategii determinował ograniczenia wartości pozostałych parametrów stosowanych w modelu. Wyliczenie odpisu aktualizującego w podejściu indywidualnym odbywało się w oparciu o wyliczenie sumy ważonych prawdopodobieństwem odpisów aktualizujących obliczonych dla wszystkich możliwych scenariuszy odzysku w zależności od aktualnie realizowanej dla danego klienta strategii odzysku.

W ramach analizy scenariuszowej wykorzystywane były przede wszystkim następujące strategie/scenariusze:

- odzysk z prowadzonej działalności operacyjnej / refinansowania / wsparcia kapitałowego;
- odzysk ze sprzedaży zabezpieczenia w trybie dobrowolnym;
- odzysk w procesie egzekucji;
- odzysk w ramach upadłości układowej / postępowania naprawczego / upadłości likwidacyjnej;
- odzysk w ramach przejścia zadłużenia/ aktywa / sprzedaży wierzytelności.

W podejściu portfelowym ekspozycje pogrupowane były na portfele wg specyfiki klienta lub produktu (nieruchomości dochodowe, klienci komercyjni, MŚP, kredyty hipoteczne, limity w rachunku, kredyty gotówkowe, itp.). Każdy portfel zawierał pule usystematyzowane wg podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, tj. takich jak:

- klasyfikacja wewnętrzna Santander Bank Polska S.A.;
- terminowość obsługi zadłużenia;
- czas, jaki upłynął od zdarzenia default, czyli od zidentyfikowania zagrożenia utratą wartości;
- czas od ustania przesłanek utraty wartości;
- czas od rozpoczęcia procesu egzekucji;
- podjęcia działań restrukturyzacyjnych;
- parametry specyficzne dla części produktów (np. waluta, kanał sprzedaży).

Jeżeli Santander Bank Polska S.A. stwierdził, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy był on znaczący czy też nie, to włączała ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie oceniała je pod względem utraty wartości. Aktywa ocenione indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Santander Bank Polska S.A. dokonywał odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawiała taki odpis dalej ujmować, nie były uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe były grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazywały na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Santander Bank Polska S.A. lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne były istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazywały, jaka była zdolność dłużników do spłaty wszystkich dłużnych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnętrznie i były stale ulepszone, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania odpisu aktualizującego.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana była łącznie, były szacowane na podstawie historii odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdowały się w grupie. Dane historyczne dotyczące utraty wartości były korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych tak, aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierały się dane historyczne dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie.

Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlały i zasadniczo były zgodne ze zmianami powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazywały na poniesione w grupie odpisy aktualizujące i ich rozmiary). Santander Bank Polska S.A. regularnie sprawdzał metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy odpisami aktualizującymi szacowanymi a rzeczywistymi.

Odpisy aktualizujące poniesione i nieujawnione (IBNR - Incurred But Not Reported) były wykorzystywane do pokrycia należności, które na koniec okresu sprawozdawczego uznawało się za objęte utratą wartości, lecz które nie zostały indywidualnie zidentyfikowane. Jak pokazuje doświadczenie, należności takie istniały w każdym portfelu kredytowym.

Odpisy aktualizujące IBNR utrzymywane były na poziomie adekwatnym do oceny przez kierownictwo następujących czynników: profili klasyfikacji kredytowej i zmian w tej klasyfikacji, historycznych wskaźników odpisów aktualizujących, zmian w procesie zarządzania kredytami, procedurach, procesach i politykach, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach / profili portfeli branżowych oraz bieżących szacunków co do odpisów aktualizujących na portfelu.

Szacunki dotyczące odpisów aktualizujących poniesionych a nieujawnionych (IBNR) uwzględniały następujące kluczowe składniki:

- okres ujawnienia straty (EP), pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia implikującego zagrożenie utraty wartości a momentem powzięcia przez Santander Bank Polska S.A. takiej informacji (Emergence Period-EP),
- oparte na danych historycznych prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (Probability of Default-PD), które łącznie z EP w najlepszy sposób prezentowało straty poniesione, ale niemożliwe do bezpośredniej identyfikacji,
- stratę w przypadku niewykonania zobowiązania (Loss Given Default-LGD), tj. tej części zaangażowania, które były uznane za stracone w przypadku wystąpienia niewykonania zobowiązania,
- oszacowanie wysokości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (Exposure At Default-EAD),
- współczynnik konwersji zadłużenia określający na jakim poziomie zobowiązanie Santander Bank Polska S.A. do wypłaty środków zostanie zrealizowane (zobowiązanie warunkowe zamieni się na należność bilansową) (Credit Conversion Factor-CCF).

Oszacowania wymienionych parametrów bazowały na doświadczeniach historycznych związanych z zrealizowanymi odpisami aktualizującymi dla kredytów o podobnym charakterze ryzyka ze względu na przyjęty poziom granularności szacowanych parametrów ryzyka.

Jeśli w następnym okresie odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości uległ zmniejszeniu, a zmniejszenie to można było w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujęty odpis aktualizujący z tego tytułu odwracało się poprzez skorygowanie odpisu aktualizującego. Odwrócenie nie mogło spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

Kwotę odwróconego odpisu aktualizującego ujmowano w rachunku zysków i strat. Kiedy prawdopodobieństwo odzyskania należności kredytowych z rozpoznaną utratą wartości się nie zwiększało, można było dojść do przekonania, że odzyskanie tych należności było w praktyce niemożliwe. W takiej sytuacji kwota należności kredytowej podlegała spisaniu w ciężar utworzonego uprzednio odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych, odzyskane w późniejszych okresach, pomniejszały wartość kosztów odpisów aktualizujących utworzonych z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występowały obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane odpisy aktualizujące ujęte dotychczas w innych całkowitych dochodach przenosiło się z kapitału własnego do rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych odpisów aktualizujących, która została wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowiła różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrosła a wzrost ten mógł być obiektywnie łączyć ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości, to kwotę odwracanego odpisu aktualizacyjnego ujmowano w rachunku zysków i strat.

Jeśli występowały obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie był wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można było wiarygodnie ustalić, to kwotę odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości ustalało się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy

zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalone odpisy z tytułu utraty wartości nie podlegały odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania warunkowe

Santander Bank Polska S.A. tworzył rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznaczało się jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego ustalonego przy zastosowaniu parametru Credit Conversion Factor (CCF) a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji.

Wynik z tytułu odsetek

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych były rozpoznawane, jeżeli istniało prawdopodobieństwo wpływu korzyści ekonomicznych do Santander Bank Polska S.A. i kwota przychodu mogła być wiarygodnie zmierzona. Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych były ujmowane w rachunku zysków i strat w wysokości wynikającej z wyceny wg zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe były naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu prowizji

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewolwingowych, kart kredytowych i zobowiązań warunkowych rozliczane były liniowo do rachunku zysków i strat. Pozostałe prowizje i opłaty, nierozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, zaliczano zgodnie z zasadą memoriału do rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu prowizji uwzględniał wynik od walutowych transakcji z klientami.

3. Zarządzanie ryzykiem

Santander Bank Polska S.A. jest narażony na szereg ryzyk związanych z bieżącą działalnością. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, iż Bank powiększając wartość dla akcjonariuszy będzie podejmować ryzyko w sposób świadomy i kontrolowany. Ryzyko oznacza możliwość zaistnienia zdarzeń, które będą miały wpływ na realizację założonych przez Bank celów strategicznych.

Polityki zarządzania ryzykiem są opracowywane w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, określenia najkorzystniejszego zwrotu przy zaakceptowanym poziomie ryzyka (risk-reward), a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich limitów ograniczających skalę narażenia na ryzyko. Santander Bank Polska S.A. na bieżąco modyfikuje i rozwija metody zarządzania ryzykiem, uwzględniając zmiany w profilu ryzyka Banku, otoczeniu gospodarczym, wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe.

Zarząd i Rada Nadzorcza wytycza kierunek działań oraz aktywnie wspiera strategię zarządzania ryzykiem. Przejawia się to poprzez akceptację kluczowych polityk w zakresie zarządzania ryzykiem, udział Członków Zarządu w komitetach wspierających zarządzanie ryzykiem, przeglądy i akceptację ryzyk oraz raportów dotyczących poziomu ryzyk.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem. Rada akceptuje strategię, kluczowe polityki zarządzania ryzykiem, wielkość akceptowalnego poziomu ryzyka oraz monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych w odniesieniu do bieżącej strategii biznesowej i otoczenia makroekonomicznego. Prowadzi przeglądy głównych obszarów ryzyka, trybu identyfikacji zagrożeń oraz procesu ustalania i monitorowania działań naprawczych. Rada ocenia czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad prowadzoną działalnością są skuteczne i zgodne z polityką Rady, z uwzględnieniem oceny systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu i Zapewniania Zgodności Rady Nadzorczej wspiera Radę w wypełnianiu obowiązków nadzorczych. Komitet przeprowadza coroczne przeglądy wewnętrznych mechanizmów kontroli finansowej Banku, przyjmuje raporty niezależnej jednostki audytu wewnętrznego oraz jednostki zapewnienia zgodności. Komitet otrzymuje regularne kwartalne raporty dotyczące stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych i na ich podstawie ocenia jakość podejmowanych działań. Komitet Audytu ocenia efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem. Ponadto, do zadań Komitetu należy monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, informowanie Rady o wynikach badania, dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej. Ponadto, rolę

Komitetu jest opracowywanie polityki i procedury wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania oraz przedkładanie Radzie rekomendacji dot. wyboru, ponownego wyboru i odwołania Audytora Zewnętrznego, rekomendowanie Radzie wynagrodzenia Audytora Zewnętrznego.

Komitet ds. Ryzyka wspiera rolę Rady Nadzorczej w ocenie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem oraz środków jakie zostały przyjęte i zaplanowane w celu zapewnienia efektywnego zarządzania znaczącymi ryzykami Banku.

Ponadto, w Banku Radę Nadzorczą wspiera również **Komitet Wynagrodzeń** oraz **Komitet Nominacji**, jednakże poza strukturami obszaru zarządzania ryzykiem.

Zarząd odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem. W szczególności wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, podział zadań zapewniający niezależność funkcji pomiaru i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, odpowiada za wprowadzenie i aktualizację pisemnych strategii w zakresie zarządzania ryzykiem, a także za przejrzystość działań. Dokonuje przeglądu wyników finansowych Banku. Zarząd powołał szereg Komitetów bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Zarząd wypełnia funkcję zarządzania ryzykiem, działając w ramach swoich trzech komitetów: Komitetu Zarządzania Ryzykiem, Podkomitetu Zarządzania Ryzykiem oraz Komitetu Kontroli Ryzyka.

Komitet Zarządzania Ryzykiem pełni rolę komitetu wykonawczego i odpowiada za wyznaczanie strategii zarządzania ryzykiem w Banku, w tym za identyfikację istotnych rodzajów ryzyka, określanie akceptowalnego poziomu ryzyka oraz definiowanie metod pomiaru, kontrolowania, monitorowania i raportowania ryzyka. Natomiast **Podkomitet Zarządzania Ryzykiem**, który funkcjonuje w ramach Komitetu Zarządzania Ryzykiem, ratyfikuje najistotniejsze decyzje (powyżej określonych progów) kluczowych komitetów ryzyka niższego szczebla.

Komitet Kontroli Ryzyka monitoruje poziom ryzyka w różnych obszarach działalności Banku oraz nadzoruje działalność komitetów zarządzania ryzykiem niższego szczebla, powołanych przez Zarząd Banku. Komitety te - działając w obrębie wyznaczonych przez Zarząd kompetencji - bezpośrednio odpowiadają za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Komitet Kontroli Ryzyka nadzoruje działalność poniższych komitetów działających w obszarze zarządzania ryzykiem:

Forum Zarządzania Ryzykiem, komitet wyposażony w kompetencje do zatwierdzania i nadzoru nad polityką, metodologią pomiaru ryzyka oraz monitorowania poziomu ryzyka w zakresie ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego na księdze bankowej, ryzyka rynkowego na księdze handlowej, ryzyka strukturalnego bilansu oraz ryzyka płynności. Forum działa w ramach 4 paneli kompetencyjnych:

- **Panel Ryzyka Kredytowego;**
- **Panel Ryzyka Rynkowego;**
- **Panel Modeli i Metodologii.**

Komitet Kredytowy podejmuje decyzje kredytowe zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

Komitet Rezerw podejmuje decyzje w zakresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w podejściu indywidualnym i portfelowym na ekspozycje kredytowe, jak również z tytułu innych instrumentów finansowych i aktywów oraz rezerw z tytułu ryzyka prawnego, a także przegląda i weryfikuje adekwatność parametrów stosowanych do wyznaczania kwoty utraty wartości w podejściu portfelowym i indywidualnym dla Santander Bank Polska S.A., z wyłączeniem Santander Consumer Banku.

Komitet Zarządzania Informacją zajmuje się jakością i organizacją danych nie tylko z zakresu zarządzania ryzykiem, ale również w pozostałych obszarach Banku.

Komitet ds. Ryzyka Cyberbezpieczeństwa, który stanowi forum bezpośredniej współpracy i komunikacji wszystkich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w procesy związane z szeroko pojętym cyberbezpieczeństwem, uszczelniając nadzór nad realizacją strategii cyberbezpieczeństwa.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) wyznacza kierunek działań strategicznych z zakresu ryzyka operacyjnego w Santander Bank Polska S.A., m.in. w obszarze ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji i zapobiegania przestępstwom.

Komitet ALCO sprawuje nadzór nad działalnością na portfelu bankowym, podejmuje decyzje w zakresie zarządzania płynnością i ryzykiem stopy procentowej na księdze bankowej, oraz odpowiada za finansowanie i zarządzania bilansem, w tym politykę cenową.

Komitet Kapitałowy odpowiada za zarządzanie kapitałem, w tym w szczególności za proces ICAAP.

Komitet ds. Ujawnień weryfikuje publikowane informacje finansowe Santander Bank Polska S.A. pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi.

Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów zatwierdza nowe produkty i usługi do wprowadzenia na rynek z uwzględnieniem analizy ryzyka reputacji.

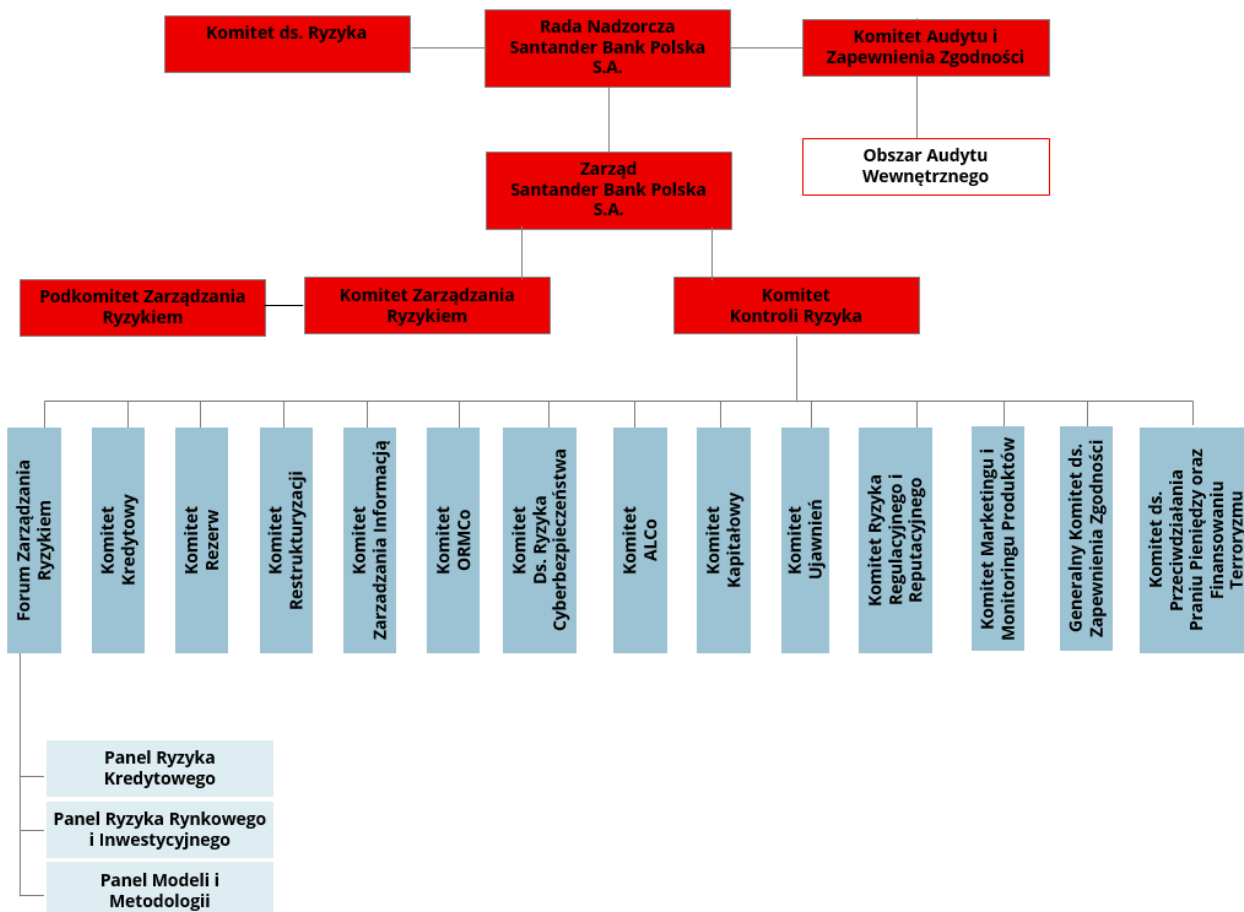
Generalny Komitet ds. Zapewnienia Zgodności odpowiada za wyznaczanie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz kodeksów postępowania przyjętych w Banku.

Komitet Ryzyka Regulacyjnego i Reputacyjnego odpowiada za monitorowanie i podejmowanie decyzji w sprawach dotyczących zgodności Banku z przepisami prawa, wytycznymi regulatorów oraz przyjętymi standardami rynkowymi/branżowymi dotyczącymi prowadzonej działalności.

Komitet ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy oraz Finansowaniu Terroryzmu zatwierdza politykę Banku w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz akceptuje i monitoruje działania Banku podejmowane w tym zakresie.

Komitet Restrukturyzacji podejmuje decyzje w zakresie klientów korporacyjnych z trudnościami finansowymi, m.in. w zakresie strategii wobec klienta, umorzenia i sprzedaży wierzytelności zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę ładu korporacyjnego w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w ramach zatwierdzonego przez Komitet Zarządzania Ryzykiem profilu ryzyka, wynikającego z przyjętego ogólnego poziomu akceptacji ryzyka.

W Santander Bank Polska S.A. poziom akceptowalnego ryzyka został wyrażony w postaci zdefiniowanych i skwantyfikowanych limitów i zapisany w postaci „Deklaracji akceptowalnego poziomu ryzyka”, zatwierdzonej przez Zarząd i zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą. Na podstawie globalnych limitów wyznaczane są limity obserwacyjne oraz konstruowane są polityki zarządzania ryzykiem.

Bank jest narażony na szereg ryzyk wpływających na realizowane cele strategiczne. Bank nieustannie analizuje ryzyka, identyfikując ich źródła, tworząc odpowiednie mechanizmy zarządzania ryzykami, obejmujące m.in. ich pomiar, kontrolę, ograniczanie i raportowanie. Wśród ryzyk o największym znaczeniu można wymienić:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko rynkowe na księdze bankowej i księdze handlowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności.

Szczegółowe zasady, role i odpowiedzialności jednostek Banku zostały opisane w odpowiednich politykach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Grupa Santander Bank Polska S.A. szczególnie dba o spójność procesów zarządzania ryzykiem na poziomie całej Grupy Kapitałowej, co pozwala na adekwatne kontrolowanie skali narażenia na ryzyko. Spółki zależne wdrażają polityki i procedury zarządzania ryzykiem odzwierciedlające zasady przyjęte przez Grupę Santander Bank Polska S.A.

Bank, w granicach i na zasadach wynikających z obowiązującego prawa, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Santander Consumer Bank S.A., kierując się przy tym regułami odnoszącymi się do nadzorowania spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Santander Bank Polska. Przedstawicielami Banku w Radzie Nadzorczej Santander Consumer Bank S.A. są: Członek Zarządu Banku zarządzający Pionem Zarządzania Ryzykiem oraz Członek Zarządu Banku zarządzający Pionem Bankowości Detalicznej. Zgodnie ze „Strategią inwestycji Santander Bank Polska S.A. w instrumenty rynku kapitałowego” odpowiadają oni – razem z Radą Nadzorczą SCB – za sprawowanie nadzoru nad Santander Consumer Bank S.A. oraz prowadzenie działalności spółki w oparciu o przyjęte plany oraz zgodnie z procedurami zapewniającymi bezpieczeństwo działalności. Bank monitoruje profil i poziom ryzyka Santander Consumer Bank S.A. za pośrednictwem komitetów zarządzania ryzykiem Santander Bank Polska S.A.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa Santander Bank Polska S.A. koncentruje się na wzroście portfela kredytowego przy zagwarantowaniu jego wysokiej jakości, dobrej rentowności oraz satysfakcji klienta.

Działalność kredytowa obejmuje wszystkie produkty obciążone ryzykiem kredytowym (nazywane dalej kredytami), udzielane przez Bank oraz przez spółki zależne prowadzące działalność w zakresie leasingu i faktoringu.

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość poniesienia straty w wyniku niespłacenia w terminie przez dłużnika zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami i innymi opłatami. Ryzyko kredytowe przejawia się także w postaci spadku wartości aktywów kredytowych i udzielonych zobowiązań warunkowych, będącego następstwem pogorszenia oceny jakości kredytowej dłużnika. Pomiar ryzyka kredytowego opiera się na oszacowaniu wielkości aktywów kredytowych ważonych ryzykiem, przy czym stosowane wagi ryzyka uwzględniają zarówno prawdopodobieństwo zaniechania spłat, jak i wielkość możliwej do poniesienia straty w przypadku niedotrzymania warunków umowy przez kredytobiorcę.

Ryzyko kredytowe Banku wynika głównie z działalności kredytowej w segmencie detalicznym, korporacyjnym i na rynku międzybankowym. Jest ono zarządzane w ramach polityki ustalonej przez Zarząd na bazie przyjętych procedur kredytowych oraz poprzez system limitów kompetencyjnych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia kadry zarządzającej. Stosowany przez Bank wewnętrzny system monitoringu oraz klasyfikacji kredytów umożliwia wczesne wykrywanie sytuacji groźących pogorszeniem jakości portfela kredytowego. Ponadto Bank szeroko stosuje narzędzia ograniczania ryzyka kredytowego w postaci zabezpieczeń (finansowych i rzeczowych) oraz szczególnych warunków umownych i klauzul, czyli tzw. covenants.

Bank rozwija i udoskonala oparte na ryzyku metody wyceny kredytów, alokacji kapitału oraz pomiaru efektywności. Dla wszystkich portfeli kredytowych używane są modele wyceny ryzyka.

Bank również stale przegląda procesy i procedury pomiaru, monitorowania i zarządzania ryzykiem portfela kredytowego Banku dostosowując je do nowelizowanych wymogów nadzorczych, w tym szczególnie do Rekomendacji KNF.

W 2018 r. Bank wnikliwie analizował rozwój sytuacji na rynku makroekonomicznym, jak również monitorował ekspozycję kredytową w poszczególnych segmentach klientów i branżach gospodarki w celu zapewnienia odpowiedniej i szybkiej reakcji oraz adekwatnego dostosowania parametrów polityki kredytowej.

Rok 2018 był pod tym względem dość stabilny, a wprowadzane zmiany modyfikowały politykę w sposób umiarkowany przede wszystkim optymalizując i uspojnając istniejące elementy procesu kredytowego jak również odzwierciedlając zmiany wynikające z wchodzących nowych regulacji. Kluczową regulacją wpływającą na pomiar ryzyka kredytowego było wejście w życie MSSF9 z dniem 1.01.2018 r. Bank przeprowadził kluczowe prace w zakresie dostosowania procesu klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych w 2017 roku, które zostały wdrożone z początkiem 2018 r., w trakcie

2018 r. nie dokonano istotnych zmian w tych procesach ponad te związane z procesem bieżącego monitoringu i kalibracji parametrów na potrzeby wyceny instrumentów finansowych.

Głównym wyzwaniem w 2018 r. z perspektywy polityki kredytowej było jej dostosowanie do przejmowanego portfela Deutsche Bank Polska S.A. Bank realizując cele strategiczne związane z tą transakcją modyfikował politykę kredytową przede wszystkim dla segmentu klientów zamożnych i profesjonalistów w celu odzwierciedlenia profilu klientów przejmowanego portfela Deutsche Bank Polska S.A. Bank będzie kontynuował te prace również w 2019 roku.

W 2018 r. Bank usprawniał narzędzia monitoringu ekspozycji kredytowych w celu szybszej identyfikacji potencjalnych zagrożeń zarówno na poziomie portfelowym jak i pojedynczych ekspozycji. Równocześnie modyfikowano strategię działań monitoringowych koncentrując się na wczesnych działaniach ograniczających skutki potencjalnej materializacji ryzyka.

W 2018 r. jednym z priorytetów był ścisły monitoring portfela walutowych kredytów mieszkaniowych. W odpowiedzi na liczne projekty legislacyjne Bank przeprowadzał wielowymiarowe analizy oraz uczestniczyła aktywnie w procesach konsultacyjnych. Bank ze szczególną uwagą monitoruje ryzyko kredytowe na tych portfelach.

Forum Zarządzania Ryzykiem

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym w Santander Bank Polska S.A. sprawuje Panel Ryzyka Kredytowego (PRK) działający w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem. Głównym obszarem odpowiedzialności PRK jest tworzenie i zatwierdzanie najlepszych praktyk branżowych, analiz sektorowych, polityk kredytowych oraz wdrażanie systemów klasyfikacji i wyceny ryzyka zmierzających do zapewnienia zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego. Dopasowując funkcjonowanie procesów zarządczych w Banku do aktualnych celów strategicznych, w ramach struktury PRK wyodrębniono komitety dedykowane do głównych segmentów klientów: segmentu detalicznego, segmentu MŚP oraz segmentu biznesowego i korporacyjnego. Natomiast nadzór na modelami ryzyka kredytowego pełni Panel Modeli i Metodologii.

Pion Zarządzania Ryzykiem

Pion Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialny za skonsolidowany proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmujący zarządzanie i nadzór nad procesem kredytowym, zdefiniowanie polityki kredytowej, dostarczanie narzędzi decyzyjnych oraz narzędzi pomiaru ryzyka kredytowego, kontrolę jakości portfela kredytowego, jak również dostarczanie rzetelnej informacji zarządczej nt. portfela kredytowego.

Polityki kredytowe

Polityki kredytowe odnoszą się do poszczególnych segmentów biznesowych, portfeli kredytowych oraz kategorii produktów bankowych i zawierają wytyczne w zakresie określania obszarów występowania specyficznych rodzajów ryzyka, ich pomiaru, a także metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Bank (np. wskaźniki „Loan-to-Value”, ryzyko kursowe w przypadku kredytów walutowych).

Bank regularnie przegląda i aktualizuje polityki kredytowe, dostosowując je do strategii Grupy, bieżącej sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym oraz zmian przepisów prawa i wytycznych organów nadzoru.

Proces podejmowania decyzji kredytowych

Proces podejmowania decyzji kredytowych, jako element zarządzania ryzykiem, opiera się na systemie Indywidualnych Kompetencji Kredytowych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia pracowników, w ramach segmentów biznesowych wyodrębnionych w strukturze organizacyjnej. Zaangażowania powyżej 25 mln zł akceptowane są przez Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa najwyższego szczebla. Transakcje powyżej 187,5 mln PLN są dodatkowo ratyfikowane przez Podkomitet Zarządzania Ryzykiem funkcjonujący na poziomie Zarządu.

Bank stale podejmuje działania mające na celu dostarczanie najwyższej jakości usług kredytowych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do oczekiwań kredytobiorców i zapewnieniu bezpieczeństwa portfela kredytowego. W tym celu, ustanowiony system kompetencji zapewnia rozdzielenie funkcji zatwierdzania ryzyka transakcji od funkcji sprzedażowych.

Klasyfikacja kredytowa

Santander Bank Polska S.A. dynamicznie rozwija stosowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego, dostosowując je do zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego, wymogów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/ Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz najlepszych praktyk branżowych.

Modele oceny ryzyka kredytowego wykorzystywane są przez Bank dla najistotniejszych portfeli kredytowych, w tym klientów korporacyjnych, MŚP, kredytów mieszkaniowych, portfela na finansowanie nieruchomości dochodowych, kredytów gotówkowych, kart kredytowych i limitów w kontaktach osobistych.

Bank prowadzi okresowy monitoring klasyfikacji kredytowej według zasad opisanych w Podręcznikach Kredytowych. Dodatkowo dla wybranych modeli realizowany jest automatyczny proces weryfikacji klasy ryzyka w oparciu o długość

opóźnienia w spłacie lub analizę danych behawioralnych klienta. Weryfikacja klasyfikacji następuje również w przypadku podejmowania kolejnych decyzji kredytowych.

Przeglądy kredytowe

Bank dokonuje regularnych przeglądów mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości portfela kredytowego, właściwej klasyfikacji i adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, zgodności z procedurami i podjętymi decyzjami kredytowymi, a także zapewniających obiektywną ocenę profesjonalizmu w zarządzaniu kredytami. Przeglądy dokonywane są przez dwie wyspecjalizowane jednostki: Departament Przeglądów Kredytowych i Departament Kontroli, które są niezależne od jednostek podejmujących ryzyko kredytowe w ramach swoich kompetencji.

Zabezpieczenia

Funkcjonujący w Santander Bank Polska S.A. model zabezpieczeń prawnych zakłada, iż centralną jednostką kompetencyjną odpowiedzialną za prawidłowy przebieg procesów tworzenia i funkcjonowania zabezpieczeń jest Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych. Natomiast Podręcznik Zabezpieczeń jako procedura opisująca prawne standardy stosowania zabezpieczeń wierzytelności jest zarządzany przez Pion Prawny i Zapewnienia Zgodności. Właścicielem wzorów umów zabezpieczeń jest Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych.

Departament Zabezpieczeń jest odpowiedzialny za tworzenie i funkcjonowanie zabezpieczeń prawidłowych i zgodnych z polityką kredytową dla wszystkich segmentów biznesowych, oraz sprawny i prawidłowy przebieg procesów ustanawiania, monitorowania i zwalniania zabezpieczeń.

Ponadto jednostka ta wspiera – w zakresie zabezpieczeń – jednostki kredytowe w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz tworzeniu polityk kredytowych. Departament dba o gromadzenie danych na temat zabezpieczeń oraz zapewnia odpowiednią informację zarządczą.

Poniższe tabele przedstawiają typy zabezpieczeń, które mogą być przyjmowane pod należności obarczone ryzykiem kredytowym dla klientów nie będącym podmiotami bankowymi.

Klienci indywidualni

Rodzaj kredytu/należności	Rodzaj zabezpieczenia
gotówkowy	weksel, poręczenie, ubezpieczenie
pod aktywa płynne	kaucja, blokada na rachunku bankowym, fundusze inwestycyjne
studencki	poręczenie
mieszkaniowy	hipoteka, ubezpieczenie, przelew wierzytelności
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie, hipoteka kaucyjna, zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Podmioty gospodarcze

Rodzaj kredytu/należności	Rodzaj zabezpieczenia
obrotowy	kaucja, zastaw rejestrowy, weksel
rewolwingowy	cesja, weksel, poręczenie, zastaw rejestrowy
na nieruchomości	hipoteka
inwestycyjny	hipoteka, poręczenie, gwarancja
dotowane i z dopłatami	poręczenie, gwarancje
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie, hipoteka kaucyjna, zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Proces zarządzania zabezpieczeniami

Na etapie podejmowania decyzji kredytowej, w sytuacjach określonych w wewnętrznych regulacjach, kluczowe zadania Departamentu Zabezpieczeń i Umów Kredytowych dotyczą oceny jakości zabezpieczeń w postaci nieruchomości:

- weryfikacja wycen nieruchomości sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych oraz ocena wartości przedmiotu zabezpieczenia,

- ocena stanu prawnego przedmiotu zabezpieczenia,
- ocena procesów inwestycyjnych na nieruchomościach,
- konsultacje prawne dotyczące proponowanych zabezpieczeń.

Departament Zabezpieczeń i Umów Kredytowych aktywnie uczestniczy w kolejnych etapach procesu kredytowego, realizując m.in. działania obejmujące:

- przygotowanie projektów dokumentacji kredytowej w segmencie klientów MŚP oraz korporacyjnym;
- weryfikację i ocenę prawidłowości podpisanej dokumentacji kredytowej oraz spełnienia formalno-prawnych warunków uruchomienia w segmencie klientów korporacyjnych,
- weryfikację danych w systemach informatycznych,
- monitoring zabezpieczeń oraz raportowanie,
- zwolnienie zabezpieczeń.

Bank w ramach procesu zarządzania wierzytelnościami prowadzi między innymi działania związane z realizacją zabezpieczeń. Wybór odpowiedniego zakresu i sposobu działania w celu zaspokojenia roszczeń Banku z zabezpieczenia jest uzależniony od jego rodzaju (wyróżniamy dwie podstawowe kategorie zabezpieczeń: osobiste i rzeczowe). Zasadniczo Bank dąży do polubownej (dobrowolnej) realizacji zabezpieczeń w procesie negocjacyjnym. W przypadku braku woli współpracy ze strony dostawcy zabezpieczenia, uprawnienia Banku w tym zakresie są realizowane zgodnie z przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi w drodze postępowań egzekucyjnych i upadłościowych.

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń został skalkulowany jako zmiana odpisu na skutek wykluczenia przepływów z zabezpieczeń (ekspozycje niepracujące oceniane na bazie indywidualnej). Dla pozostałych portfeli tj. dla kredytów hipotecznych oraz dla segmentu MŚP i klientów korporacyjnych, efekt ten został wyliczony poprzez skorygowanie parametru LGD do poziomu obserwowanego dla poszczególnych klientów na produktach niezabezpieczonych.

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń dla Santander Bank Polska S.A. wg stanu na 31.12.2018 r.:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Finansowy	
	Wartość brutto	efekt zabezpieczeń
Należności od klientów		
z tytułu kredytów mieszkaniowych	45 927 616	(230 296)
biznesowych	58 823 206	(936 791)
Razem dane bilansowe	104 750 822	(1 167 087)
Razem dane pozabilansowe	22 866 807	(15 090)

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń dla Santander Bank Polska S.A. wg stanu na 31.12.2017 r.:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Finansowy	
	Wartość brutto	efekt zabezpieczeń
Należności od klientów		
z tytułu kredytów mieszkaniowych	33 723 865	(175 822)
biznesowych	49 011 673	(560 443)
Razem dane bilansowe	93 569 128	(736 265)
Razem dane pozabilansowe	21 409 105	(8 634)

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Banku zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Kalkulacja utraty wartości

W Santander Bank Polska S.A. odpisy aktualizujące z tytułu strat oczekiwanych tworzone są według zasad Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 9 (MSSF 9), które zastąpiły Międzynarodowe Standardy Rachunkowości 39 (MSR39) obowiązujące do końca 2017 roku. MSSF 9 wprowadził nowe podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych (incurred loss). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania. W związku z powyższym model ECL wymaga dokonania szeregu ocen i szacunków elementów obarczonych niepewnością, w szczególności w zakresie:

- pomiaru ECL w horyzoncie 12 miesięcznym albo pozostałego czasu życia instrumentu
- określenia kiedy następuje zdarzenie istotnego wzrostu ryzyka kredytowego
- określenia przyszłych zdarzeń (forward looking) oraz ich prawdopodobieństwa, które są odzwierciedlone w oszacowaniu ECL

MSSF 9 uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu rozpoznania ekspozycji. Standard wprowadza trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

- Koszyk 1 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.
- Koszyk 2 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.
- Koszyk 3 – w którym będą klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenia niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty będą rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Ponadto dla ekspozycji klasyfikowanych jako POCI (purchased or originated credit impaired) oczekiwane straty będą rozpoznane w horyzoncie pozostałego czasu życia.

W przypadku klasyfikacji do koszyka 3 Bank stosuje obiektywne przesłanki utraty wartości, które zostały zdefiniowane zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego, Rekomendacji R – z tytułu wdrożenia MSSF 9 Bank nie wprowadził w tym zakresie materialnych zmian.

Szacując ECL, Bank stosuje podejście indywidualne (dla ekspozycji indywidualnie istotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości [koszyk 3]) oraz portfelowe (dla ekspozycji indywidualnie nieistotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości oraz dla ekspozycji o niezidentyfikowanym zagrożeniu utratą wartości).

Bank dwa razy do roku dokonuje rekalkulacji modeli oraz aktualizacji informacji forward looking wykorzystywanej do szacunków ECL, uwzględniając przy tym wpływ zmiany warunków ekonomicznych, zmiany w politykach kredytowych Banku i strategiach odzyskiwania należności, zapewniając tym samym adekwatność tworzonych odpisów.

Poniższe tabele przedstawiają maksymalne ekspozycje Santander Bank Polska S.A. na ryzyko kredytowe, dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowanych w klasy ryzyka uzależnione od wskaźnika pokrycia odpisem z tytułu utraty wartości.

31.12.2018	Wskaźnik pokrycia rezerw	Należności od klientów wyceniane według zamortyzowanego kosztu z tytułu kredytów			Razem
		indywidualnych	hipotecznych	korporacyjnych	
Portfel z utratą wartości					
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 3 oceniane indywidualnie					
	do 50%	-	-	1 124 640	
	50% - 70%	-	-	318 502	
	70% - 85%	-	-	76 541	
	powyżej 85%	-	-	428 188	
Wartość brutto		-	-	1 947 871	1 947 871
Odpis z tyt. utraty wartości					(716 772)
Wartość netto					1 231 099
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 3 oceniane kolektywnie					
	do 50%	108 533	142 484	167 323	
	50% - 70%	97 698	106 473	69 037	
	70% - 85%	4 503	27 290	71 348	
	powyżej 85%	429 341	187 763	793 102	
Wartość brutto		640 075	464 010	1 100 810	2 204 895
Odpis z tyt. utraty wartości					(1 346 730)
Wartość netto					858 165
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 2					
	do 0,10%	868	1 798	237 424	
	0,10% - 0,30%	3 923	12 377	141 419	
	0,30% - 0,65%	10 468	49 363	161 706	
	powyżej 0,65%	468 048	782 242	1 560 497	
Wartość brutto		483 308	845 780	2 101 045	3 430 133
Odpis na oczekiwane straty kredytowe					(264 130)
Wartość netto					3 166 003
Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 1					
	do 0,10%	1 275 875	40 729 643	29 516 472	
	0,10% - 0,30%	3 471 309	1 131 936	10 867 316	
	0,30% - 0,65%	3 757 587	1 774 797	5 700 870	
	powyżej 0,65%	3 953 532	770 042	7 518 903	
Wartość brutto		12 458 303	44 406 418	53 603 561	110 468 282
Odpis na oczekiwane straty kredytowe					(362 453)
Wartość netto					110 105 829
Ekspozycje klasyfikowane jako zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)					
Wartość brutto		107 831	215 384	405 205	728 420
Odpis z tyt. utraty wartości					(32 917)
Wartość netto					695 503
Należności od klientów wg zamortyzowanego kosztu -razem netto					116 056 599

Należności od klientów

31.12.2017	Wskaźnik pokrycia rezerwą/ liczba dni przeterminowania	Należności od klientów			Razem
		indywidualnych	z tytułu kredytów hipotecyjnych	korporacyjnych	
Portfel oceniany indywidualnie - z utratą wartości					
Wartość brutto		-	-	2 245 995	2 245 995
Odpis z tyt. utraty wartości		-	-	(1 144 503)	(1 144 503)
Wartość netto		-	-	1 101 492	1 101 492
Portfel oceniany kolektywnie - z utratą wartości					
Wartość brutto		696 554	700 511	1 080 562	2 477 627
Odpis z tyt. utraty wartości		(441 603)	(353 001)	(735 652)	(1 530 256)
Wartość netto		254 951	347 510	344 910	947 371
Portfel bez utraty wartości (IBNR) - nieprzeterminowany					
	do 0,10%	1 264 709	29 710 103	29 037 501	60 012 313
	0,10% - 0,30%	2 273 990	1 325 621	9 811 835	13 411 446
	0,30% - 0,65%	5 223 108	52 328	1 869 423	7 144 859
	powyżej 0,65%	385 823	589 556	4 256 648	5 232 027
Portfel bez utraty wartości (IBNR) - przeterminowany					
	1-30 dni	575 927	1 054 952	802 316	2 433 195
	31-60 dni	112 848	208 307	84 201	405 356
	61-90 dni	61 160	82 284	36 662	180 106
	> 90 dni	4 777	205	13 918	18 900
Wartość brutto portfela bez utraty (IBNR)					88 838 202
Odpis na poniesione					(357 366)
Wartość netto					88 480 836
Wartość brutto razem		10 598 896	33 723 867	49 239 061	93 561 824
					(3 032 125)
Pozostałe należności *					7 304
Wartość netto razem					90 537 003

Stoień jakości kredytowej*	Należności od klientów - Instrumenty dłużne wyceniane w zamorcyzowanym koszcie		Należności od klientów - Instrumenty dłużne wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		Instrumenty dłużne nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - instrumenty dłużne
	Należności od banków		Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody				
1 (AAA do AA-)	528 888	-	-	235 685	-	-	-
2 (A+ do A-)	1 873 359	-	-	35 176 881	131 005	-	8 667 540
3 (BBB+ do BBB-)	335 608	923 855	-	-	-	-	3 232
4 (BB+ do BB-)	1 582	-	-	-	-	-	-
5 (B+ do B-)	1 406	-	-	-	-	-	-
6 (<B-)	-	-	-	-	-	-	-
brak	118 636	324 895	106 374	27 270	-	-	951
Razem	2 859 479	1 248 750	106 374	35 439 836	131 005	-	8 671 723

* zgodnie z Fitch

Należności od banków są poddawane ocenie z wykorzystaniem metod ratingowych. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Grupy Kapitałowej. Każdemu klientowi instytucjonalnemu (ekspozycji) przypisywana jest ocena jednej z renomowanych agencji ratingowych (Fitch Ratings; Moody's Investors Service; S&P's) zgodnie

z przepisami CRR, a tym samym odpowiednia grupa (grade). Stopień 1 odpowiada wadze ryzyka 20%. Wśród nich nie ma należności przeterminowanych i ze stwierdzoną utratą wartości.

Instrumenty finansowe są poddawane ocenie zgodnie z ratingiem kraju (obligacje Skarbu Państwa, papiery emitowane przez NBP, BGK, instrumenty dłużne). Rating kraju jest tożsamy z ratingiem NBP/BGK. Wszystkie mają rating Polski, wg agencji Fitch jest to A-.

Dla wszystkich prezentowanych wyżej instrumentów (w tym również dla należności od klientów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody) nie występuje przeterminowanie oraz utrata wartości, w związku z tym są klasyfikowane do Koszyka 1.

W pozycji 'pozostałe aktywa' w znakomitej większości wykazywane są pozycje nieprzeterminowane i bez utraty wartości.

Koncentracja ryzyka kredytowego

Santander Bank Polska S.A. przestrzega norm wynikających z Ustawy Prawo Bankowe określających wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Według danych na dzień 31.12.2018 r. maksymalny limit dla Banku zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 5 188 801 tys. zł (25% funduszy własnych Banku).

Natomiast w okresie porównawczym wg danych na dzień 31.12.2017 r. maksymalny limit dla Banku zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 4 465 845 tys. zł (25% funduszy własnych Banku).

Realizowana przez Bank polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności, m. in. poprzez stosowanie w powyższym zakresie bardziej rygorystycznych zasad niż ustawowe. Efektem tej polityki jest stałe utrzymywanie wysokiego poziomu dywersyfikacji zaangażowań wobec poszczególnych klientów.

Przeprowadzona analiza koncentracji zaangażowań, wykazała, że Bank w 2018 r. nie posiadał zaangażowań, które przekraczałyby limity wyznaczone przez ustawodawcę.

Lista 20 największych ekspozycji (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Santander Bank Polska S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2018 r.

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	7 219 681	5 138 988	2 080 693
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	6 823 000	3 982 897	2 840 103
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 930 626	316 557	3 614 069
61	TELEKOMUNIKACJA	1 716 665	1 553 263	163 402
35	ENERGETYKA	1 490 000	106 364	1 383 636
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	1 088 532	986 831	101 701
46	HANDEL HURTOWY	984 490	760 018	224 472
06	GÓRNICTWO	960 461	186 108	774 353
06	GÓRNICTWO	828 520	253 495	575 025
35	ENERGETYKA	810 000	210 500	599 500
61	TELEKOMUNIKACJA	683 281	551 281	132 000
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	671 031	150 500	520 531
35	ENERGETYKA	619 795	581 781	38 014
41	BUDOWNICTWO	602 003	531 698	70 305
41	BUDOWNICTWO	539 000	-	539 000
35	ENERGETYKA	529 371	458 971	70 400
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	397 095	397 095	-
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	369 972	299 972	70 000
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	367 194	354 509	12 685
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	360 005	343 733	16 272
Razem brutto		30 990 722	17 164 561	13 826 161

Lista 20 największych ekspozycji (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Santander Bank Polska S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2017 r.

Symbol		Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
PKD	Opis kodu PKD			
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	6 175 232	5 682 322	492 910
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 289 220	216 993	3 072 227
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	3 009 885	2 913 242	96 643
61	TELEKOMUNIKACJA	1 739 072	1 654 095	84 977
61	TELEKOMUNIKACJA	952 545	691 708	260 837
06	GÓRNICTWO	938 025	156 658	781 367
35	ENERGETYKA	878 972	458 972	420 000
06	GÓRNICTWO	825 213	214 052	611 161
35	ENERGETYKA	792 000	153 100	638 900
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	652 521	561 091	91 430
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	652 284	630 178	22 106
35	ENERGETYKA	619 853	329 853	290 000
41	BUDOWNICTWO	616 144	537 731	78 413
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	568 390	-	568 390
41	BUDOWNICTWO	539 000	-	539 000
35	ENERGETYKA	513 959	446 857	67 102
70	DORADZTWO	454 351	277 400	176 951
35	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	398 116	398 116	-
68	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	373 264	353 953	19 311
35	ENERGETYKA	361 922	300 436	61 486
Razem brutto		24 349 968	15 976 757	8 373 211

Koncentracja branżowa

Polityka kredytowa Santander Bank Polska S.A. zakłada dywersyfikację zaangażowania akcji kredytowej. Ryzyko danej branży jest elementem wpływającym na wielkość limitu. Bank w celu utrzymania odpowiednio zdywersyfikowanego portfela kredytowego i kontrolowania w ten sposób ryzyka związanego ze zbyt wysokim udzieleniem kredytów podmiotom jednej branży, zakłada kredytowanie branż oraz grup i jednostek kapitałowych reprezentujących różne gałęzie przemysłu.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. największy poziom koncentracji zanotowano dla branży „dystrybucja” (11% portfela Santander Bank Polska), dla sektora produkcyjnego (10%) oraz dla branży „sektor finansowy” (9%).

Grupy PKD w podziale na sektory:

Sektor	Zaangażowanie bilansowe brutto	
	31.12.2018	31.12.2017
Dystrybucja	13 253 443	11 206 089
Sektor produkcyjny	11 655 525	8 282 887
Sektor finansowy	10 484 251	9 979 473
Obsługa nieruchomości	9 659 412	7 832 541
Sektor energetyczny	2 179 265	2 510 916
Transport	1 788 775	1 373 327
Sektor rolniczy	1 317 813	1 218 554
Budownictwo	1 258 559	1 040 444
Pozostałe sektory	6 997 236	5 421 923
A Razem podmioty gospodarcze	58 594 279	48 866 154
B Portfel detaliczny (w tym kredyty hipoteczne)	60 173 805	44 695 670
A+B Portfel Santander Bank Polska S.A.	118 768 084	93 561 824
C Pozostałe należności (obligacje kom.)	11 517	7 304
A+B+C Całkowity portfel Santander Bank Polska S.A.	118 779 601	93 569 128

Praktyki w zakresie forbearance

Zgodnie z definicją zawartą w projekcie Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, jako działanie forbearance (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych, lub który będzie doświadczal trudności zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Santander Bank Polska S.A. na dotychczasowych warunkach umownych. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym lub częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia i/lub maksymalizację odzysków.

Pojęcie restrukturyzacji nie obejmuje zmian warunków umowy o charakterze technicznym lub operacyjnym, ani zmian spowodowanych czynnikami innymi niż trudności w spłacie (warunki biznesowe, rynkowe).

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na: okresowym zawieszeniu spłat (karencja), zmianie harmonogramu (obniżenie rat), kapitalizacji odsetek, wydłużeniu terminu spłaty, itp. Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

W przypadku udzielenia klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres restrukturyzacji, tj. do momentu uznania, że sytuacja klienta uległa stabilizacji, warunki restrukturyzacji zostały zrealizowane i nie występują przeterminowane płatności pow. 30 dni, klient posiada zdolność kredytową. Ostrożnościowo Bank raportuje klienta jako podlegającego restrukturyzacji przez okres co najmniej 2 lat.

W celu zapewnienia lepszej jakości portfela kredytowego poprzez wczesne wdrażanie działań restrukturyzacyjnych i umożliwienie klientom spłaty zaciągniętych kredytów Bank w ramach swojej struktury posiada wyspecjalizowane jednostki obsługujące tę grupę klientów. Zarówno efektywność działania tych jednostek jak i portfel należności restrukturyzowanych podlega cyklicznemu monitoringowi przez odpowiednie Komitety.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom forbearance nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku i przedstawiają się następująco: Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W sytuacji, gdy warunki pożyczki, należności lub inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są renegegowane lub zmieniane w jakikolwiek inny sposób, z powodu trudności finansowych dłużnika lub emitenta, ekspozycja taka jest wyceniana przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej, wyznaczonej przed zmianą warunków (zgodnie z MSR 39 OS 84).

	Wartość bilansowa	
	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki forbearance udzielone klientom według wartości brutto		
	2 936 302	3 081 530
kredyty gospodarcze	2 004 097	1 959 502
kredyty mieszkaniowe	584 155	946 212
kredyty ludnościowe	348 050	175 816
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(857 596)	(651 099)
w tym: ocena indywidualna	(412 796)	(413 055)
Kredyty i pożyczki forbearance udzielone klientom według wartości netto	2 078 706	2 430 431

Analiza jakości kredytowej aktywów finansowych podlegających forbearance:

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance	Zaangażowanie według wartości bilansowej				Odpis z tytułu utraty wartości	
	brutto		Wartość zabezpieczenia			
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą	1 981 742	1 568 024	9 364 984	9 064 413	(743 709)	(612 227)
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty	954 560	1 513 506	3 411 569	2 789 490	(113 887)	(38 872)
nieprzeterminowane	756 817	1 196 468	3 129 973	2 281 523	(97 980)	(25 663)
z liczbą dni przeterminowania od 1 do 30	115 223	227 848	149 043	381 650	(6 873)	(10 685)
z liczbą dni przeterminowania od 31 do 60	57 507	61 403	100 349	89 545	(5 304)	(1 619)
z liczbą dni przeterminowania od 61 do 90	25 013	27 787	32 204	36 772	(3 730)	(905)
Razem brutto	2 936 302	3 081 530	12 776 553	11 853 903	(857 596)	(651 099)

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na 31.12.2018 r. wynosiła 65 512 tys. zł, natomiast na 31.12.2017 r. wynosiła 69 601 tys. zł.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według regionu

geograficznego (brutto)	31.12.2018	31.12.2017
Dolnośląskie	344 853	317 404
Kujawsko-Pomorskie	142 021	43 223
Lubelskie	32 834	30 685
Lubuskie	41 392	40 316
Mazowieckie	975 437	1 317 268
Małopolskie	125 909	195 950
Opolskie	31 198	23 716
Podkarpackie	38 044	21 918
Podlaskie	41 386	34 566
Pomorskie	175 465	155 802
Warmińsko-Mazurskie	33 560	28 335
Wielkopolskie	202 677	155 554
Zachodniopomorskie	80 605	58 649
Śląskie	592 051	529 202
Świętokrzyskie	22 913	70 008
Łódzkie	55 957	58 934
Razem	2 936 302	3 081 530

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające forbearance według branż

(brutto)	31.12.2018	31.12.2017
Budownictwo	318 947	224 891
Dystrybucja	184 092	82 793
Energetyczny	475 310	398 913
Finansowy	2 300	557
Pozostałe sektory	180 197	179 333
Obsługa nieruchomości	541 962	799 621
Produkcyjny	232 664	169 215
Rolniczy	26 344	69 065
Transport	42 281	35 114
Ludność	932 205	1 122 028
Razem	2 936 302	3 081 530

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość bilansowa netto na początek okresu	2 430 431	2 887 385
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(206 497)	82 296
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	(1 170 904)	(144 515)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	1 147 687	1 135 017
Inne zmiany/spłaty	(122 011)	(1 529 752)
Wartość bilansowa netto na koniec grudnia	2 078 706	2 430 431

Ryzyko rynkowe

Wstęp

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako możliwość negatywnego wpływu na wynik finansowy zmian rynkowych poziomów stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji, indeksów giełdowych itp. Występuje zarówno w działalności handlowej jak i bankowej (produkty walutowe, produkty na stopę procentową, produkty powiązane z indeksami giełdowymi).

Santander Bank Polska S.A. narażona jest na ryzyko rynkowe wynikające z działalności na rynku pieniężnym i kapitałowym oraz usług świadczonych dla klientów. Oprócz tego Bank podejmuje ryzyko rynkowe wynikające z aktywnego zarządzania strukturą bilansu (zarządzanie aktywami i zobowiązaniami).

Działalność i strategię związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi przez Forum Zarządzania Ryzykiem i są realizowane w oparciu o ramy określone w zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Politykę Ryzyka rynkowego oraz Politykę ryzyka strukturalnego.

Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem

Podstawowym celem prowadzonej przez Bank polityki zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie wpływu zmienności czynników rynkowych na rentowność Banku, dążąc do zwiększenia dochodów w ramach ściśle określonych parametrów ryzyka przy jednoczesnym zachowaniu płynności Banku oraz jej wartości rynkowej.

Przyjęte przez Santander Bank Polska S.A. polityki w zakresie ryzyka rynkowego wyznaczają szereg parametrów pomiaru i ograniczania ryzyka w postaci limitów i miar. Limity ryzyka podlegają okresowym przeglądom w celu dostosowania ich do strategii Banku.

Ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe generowane na działalności bankowej jest zarządzane w sposób scentralizowany przez Pion Zarządzania Finansami. Pion ten jest też odpowiedzialny za pozyskiwanie finansowania, zarządzanie płynnością i dokonywanie transakcji w imieniu ALCO. Działalność ta jest kontrolowana przy pomocy miar i limitów zatwierdzanych przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

Portfel dłużnych papierów wartościowych oraz zabezpieczających instrumentów pochodnych walutowych oraz stopy procentowej jest zarządzany przez ALCO, który podejmuje wszelkie decyzje dotyczące wartości i struktury portfela.

Ryzyko rynkowe w portfelu handlowym jest zarządzane przez Pion Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, w ramach którego funkcjonuje Biuro Maklerskie Banku. Działalność handlowa Banku jest ograniczona przez system miar i limitów m.in. Value at Risk, mechanizm stop loss, limity pozycji oraz limity wrażliwości. Wysokość limitów jest akceptowana przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

W ramach Pionu Zarządzania Ryzykiem funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego odpowiedzialny za bieżący pomiar podejmowanego ryzyka, wdrożenie procedur kontroli, monitorowanie ryzyka i raportowanie. Departament odpowiada również za kształt polityki ryzyka rynkowego, proponowanie odpowiedniej metodologii pomiaru oraz za zapewnienie spójności procesu zarządzania ryzykiem w całym Banku. Umieszczenie Departamentu w Pionie Zarządzania Ryzykiem zapewnia pełną niezależność procesu pomiaru i monitoringu od jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem.

Ryzyko rynkowe generowane przez instrumenty rynku kapitałowego (akcje, indeksy giełdowe) występujące w portfelu Biura Maklerskiego jest zarządzane przez Biuro Maklerskie i nadzorowane przez Forum Zarządzania Ryzykiem Santander Bank Polska.

W banku funkcjonuje również Forum Zarządzania Ryzykiem, którego przewodniczącym jest Członek Zarządu Banku nadzorujący Pion Zarządzania Ryzykiem. Forum odpowiedzialne jest za niezależną kontrolę oraz monitoring ryzyka rynkowego powstającego zarówno w księdze bankowej jak i księdze handlowej.

Identyfikacja i pomiar ryzyka

Portfel handlowy Santander Bank Polska S.A. zawiera papiery wartościowe i instrumenty pochodne zawarte w celach handlowych przez Pion Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. Każdego dnia są one rewaluowane do rynku i jakiegokolwiek zmiany ich wartości są natychmiast odnotowane w wyniku. Głównymi czynnikami ryzyka rynkowego w księdze handlowej są ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen instrumentów kapitałowych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest to ryzyko niekorzystnego wpływu zmian poziomów stóp procentowych na dochody i wartość aktywów oraz zobowiązań Banku. Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są transakcje zawierane w oddziałach, centrach biznesowych i korporacyjnych Banku oraz transakcje zawierane na rynku hurtowym przez Pion Zarządzania Finansami. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej może być generowane przez transakcje zawierane przez inne jednostki np. objęcie emisji papierów komunalnych i komercyjnych, pożyczki uzyskane przez Bank poza rynkiem międzybankowym.

Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje szereg metod pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego. Dla portfela bankowego są to: miary wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału oraz wrażliwości wyniku odsetkowego netto, testy warunków skrajnych oraz wartość zagrożona (VaR), natomiast dla portfela handlowego są to: wartość zagrożona (VaR), mechanizm stop loss, miary wrażliwości (PV01) oraz testy scenariuszy skrajnych. Metodologia pomiaru ryzyka podlega procesowi niezależnej walidacji wstępnej i okresowej, której wyniki są akceptowane przez Panel Modeli i Metodologii funkcjonujący w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

W Santander Bank Polska VaR w portfelu handlowym jest wyznaczany metodą historyczną, dzięki któremu ustalana jest różnica między wyceną rynkową pozycji opartą na bieżących cenach/stawkach rynkowych, a wyceną opartą o najbardziej dotkliwą zmianę stawek w historycznym okresie obserwacji. VaR jest wyznaczany oddzielnie dla ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego oraz dla obu tych czynników łącznie. VaR szacowany jest również dla ryzyka ceny instrumentów kapitałowych w Biurze Maklerskim.

Mając na uwadze ograniczenia wynikające z metodologii VaR, Bank uzupełnia metodologię poprzez pomiar wrażliwości, który wskazuje zmianę wartości pozycji przy danej zmianie cen/rentowności, pomiar Stressed VaR oraz testy warunków skrajnych.

Raportowanie ryzyka

Odpowiedzialność za raportowanie ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Departament Ryzyka Finansowego codziennie kontroluje ekspozycję na ryzyko rynkowe księgi handlowej zgodnie z metodologią określoną w Polityce Ryzyka Rynkowego, weryfikuje wykorzystanie limitów ryzyka oraz raportuje wielkość ryzyka do jednostek zarządzających ryzykiem na księdze handlowej, do Grupy Santander oraz Forum Zarządzania Ryzykiem.

Raz w miesiącu, Departament Ryzyka Finansowego przekazuje także informację nt. wielkości ekspozycji na ryzyko księgi handlowej oraz wybranych miar do Forum Zarządzania Ryzykiem oraz sporządza Risk Dashboard (we współpracy z innymi jednostkami Pionu Zarządzania Ryzykiem), który zostaje przedstawiony Komitetowi Zarządzania Ryzykiem.

Wyniki pomiaru ryzyka rynkowego w portfelu bankowym są przekazywane przez Departament Ryzyka Finansowego do osób odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie strukturą bilansu Banku oraz do osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem strukturalnym w cyklu dziennym (informacje dotyczące portfela ALCO) lub miesięcznym (raportowanie luki stopy procentowej, miar wrażliwości NII i MVE, wyników testów warunków skrajnych, VaR), W/w informacje są również raportowane do wyższej kadry zarządzającej w cyklu miesięcznym (Forum Zarządzania Ryzykiem, ALCO). Wybrane kluczowe miary ryzyka stopy procentowej, w tym miary funkcjonujące w ramach apetytu na ryzyko w portfelu bankowym, są raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Informacje w zakresie zabezpieczania i ograniczania ryzyka

Bank przyjmuje konserwatywne podejście do ryzyka zarówno w zakresie wielkości zaangażowania jak i rodzaju produktów. Znaczna część działalności Obszaru Rynków Finansowych skupia się na neutralizowaniu ryzyka związanego z transakcjami zarówno na poziomie detalicznym jak i korporacyjnym. Ponadto przepływy z transakcji z klientami są zazwyczaj na nierynkowe kwoty i okresy i w związku z tym jest wymagana zdolność, aby zarządzać rozbieżnościami przez transakcje komercyjne.

Z punktu widzenia banku limity na ryzyko rynkowe są niskie i zostały ustanowione, aby zapewnić odpowiednią zdolność oraz czas na zneutralizowanie bankowych stóp procentowych i ryzyka walutowego, a jednocześnie umożliwić Obszarowi Rynków Finansowych prowadzenie niektórych otwartych pozycji portfelowych, które mogą wносить wartość dodaną do organizacji.

Większy nacisk kładziony jest na animowanie rynku (market – making) niż czystą działalność handlową na własny rachunek, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w poziomie wykorzystania limitów jak i celach budżetowych.

Połączenie transakcji Obszaru Rynków Finansowych i pozycji przekazanych przez bank wynikających z aktywności klientów na rynku transakcji walutowych i instrumentów pochodnych tworzy ogólny profil w zakresie ryzyka stóp procentowych oraz ryzyka walutowego, które podlegają zarządzaniu w ramach polityki i limitów operacyjnych. Obszar Rynków Finansowych podejmuje następnie decyzje, aby zamknąć te pozycje lub pozostawić otwarte zgodnie z podejściem rynkowym i zatwierdzonymi limitami. Otrzymany zwrot jest wypadkową zarządzania przepływami i animowania rynków. Agresywne pozycje nie są utrzymywane.

Ryzyko stóp procentowych i transakcji walutowych Obszaru Rynków Finansowych jest zarządzane poprzez księgę handlową zgodnie z Polityką ryzyka rynkowego zatwierdzoną przez Zarząd. Systemy księgowe i systemy ryzyka zapewniają przyporządkowanie każdej pozycji do odpowiedniej księgi. Odpowiednie zespoły (desks) są odpowiedzialne za konkretny rodzaj działalności związanej z ryzykiem działalności prowadzonej przez jednostkę (stóp procentowych lub walutowe).

W celu zapewnienia zbywalności pozycji w portfelu handlowym bank wprowadził kontrolę wielkości pozycji banku brutto (osobno pozycje long i short) w stosunku do całości rynku. Raport ma na celu sprawdzenie technicznych możliwości domknięcia teoretycznej otwartej pozycji w jedną stronę bez uwzględniania domknięć. Kontrola jest wykonywana w podziale na pozycję walutową i pozycję stopy procentowej. Za przeprowadzenie kontroli odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Finansowego. O wynikach kontroli informowana jest pierwsza linia obrony.

W zakresie ryzyka rynkowego w portfelu bankowym wszystkie pozycje generujące ryzyko przeszacowania są przekazywane do zarządzania przez Pion Zarządzania Finansami, który ponosi odpowiedzialność za kształtowanie struktury bilansu Banku, w tym zawieranie kontraktów na rynku międzybankowym, tak by odpowiednio zarządzać ryzykiem stopy procentowej zgodnie z zatwierdzoną strategią w ramach przydzielonych limitów.

Spółki zależne Banku także ograniczają narażenie na ryzyko stopy procentowej. W przypadku wystąpienia niedopasowania pomiędzy przeszacowaniem aktywów i zobowiązań spółka zawiera odpowiednie transakcje za pośrednictwem typowych rachunków bankowych prowadzonych w Banku bądź też dokonywane są transakcje pochodne z Bankiem, który od dnia zawarcia transakcji zarządza tym ryzykiem w ramach globalnego limitu Grupy Santander Bank Polska S.A.

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zarządzane w oparciu o następujące limity:

- Limit wrażliwości wyniku odsetkowego netto (NII - wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.);
- Limit wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału (MVE – wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.).

Wrażliwość dochodu odsetkowego(NII) oraz wartości ekonomicznej kapitału (MVE) na równoległe przesunięcie krzywych dochodowości w 2018 r. oraz w okresie porównawczym przedstawia poniższa tabela. Zaprezentowano w niej wyniki scenariuszy, w których wpływ zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy i wartość ekonomiczną kapitału byłby negatywny.

Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	Wrażliwość wyniku odsetkowego netto (NII)		Wrażliwość ekonomicznej kapitału (MVE)	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Maksymalny	273	238	375	377
Średni	224	211	316	267
na koniec okresu	273	238	298	347
Wartość limitu	300	310	400	380

Osobno kalkulowany jest VaR w portfelu bankowym – będący złożeniem miar EaR (Earnings-at-Risk) oraz EVE VaR (wartość zagrożona ekonomicznej wartości kapitału).

Główną metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej na księdze handlowej jest metodyka VaR, mechanizm stop loss, pomiar wrażliwości PV01 oraz testy warunków skrajnych.

Wielkość VaR jest wyznaczana dla otwartych pozycji Pionu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej metodą symulacji historycznych. W metodzie tej Bank szacuje wartość portfela dla 520 scenariuszy wygenerowanych na podstawie obserwowanych historycznie zmian parametrów rynkowych. Następnie szacowany jest VaR jako różnica pomiędzy bieżącą wyceną a wyceną ze scenariusza odpowiadającego 99 percentylowi najgorszych wycen.

Mechanizm „stop-loss” jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach objętych zasadami wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższe miary o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Bazują one na raporcie wrażliwości i scenariuszach skrajnych ruchów stawek rynkowych, wyznaczanych na bazie największych dziennych i miesięcznych zmian stóp procentowych.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec 2018 oraz w okresie porównawczym, dla 1-dniowego okresu utrzymywania pozycji:

Ryzyko Stopy Procentowej	VAR	
	31.12.2018	31.12.2017
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	1 702	1 559
Maksymalny	5 966	4 777
Minimalny	523	373
na koniec okresu	1 508	839
Limit	6 767	6 266

W 2018 roku nie odnotowano przekroczeń limitów VaR dla ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko walutowe jest to niekorzystny (skutkujący stratami) wpływ zmian kursów walutowych na osiągnięte wyniki. Ryzyko jest zarządzane w oparciu o limit wielkości VaR otwartych pozycji walutowych Banku w portfelu handlowym oraz dla Biura Maklerskiego, który zarządza otwartymi pozycjami związanymi z działalnością arbitrażową. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższą miarę o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Wyliczone są one na podstawie ekspozycji walutowej i scenariuszy założonych skrajnych ruchów kursów walutowych, bazujących na największych wahaniach kursów. Dodatkowo do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach handlowych wykorzystywany jest mechanizm „stop-loss”.

Zgodnie z polityką, Bank nie utrzymuje otwartych pozycji na opcjach walutowych. Transakcje zawierane z klientami są natychmiast zamykane na rynku międzybankowym, stąd Bank ma ograniczoną ekspozycję na ryzyko rynkowe na portfelu opcji walutowych.

Otwarte pozycje walutowe w spółkach zależnych są nieistotne i nie są włączane do dziennego pomiaru ryzyka.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec grudnia 2018 i 2017 roku.

Ryzyko walutowe	VAR	
	31.12.2018	31.12.2017
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	473	414
Maksymalny	1 939	1 725
Minimalny	53	50
na koniec okresu	150	175
Limit	2 820	2 611

W 2018 r. nie wystąpiły przekroczenia limitu VAR dla ryzyka walutowego

W zakresie strukturalnej ekspozycji na ryzyko walutowe w bilansie Banku w roku 2018 odnotowano dalszy spadek udziału aktywów walutowych w bilansie Banku. Wpłynął na to znaczący wzrost należności od klientów w złotych, w tym między innymi w wyniku przejęcia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A., oraz dalszy stopniowy spadek należności od klientów we frankach szwajcarskich, będący skutkiem postępującego wygaszania portfela kredytów hipotecznych.

Luka finansowania w poszczególnych walutach domykana była z wykorzystaniem transakcji swap na rynku walutowym.

W poniższych tabelach przedstawiono główne pozycje walutowe Banku - na 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym.

31.12.2018	PLN	EUR	CHF	USD	Pozostałe	Razem
AKTYWA						
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	8 291 811	356 753	25 593	77 185	90 560	8 841 902
Należności od banków	396 844	1 514 213	6 225	686 402	255 795	2 859 479
Należności od klientów	91 546 461	16 482 852	8 233 865	1 211 893	17 419	117 492 490
Inwestycyjne aktywa finansowe	34 147 558	1 468 753	-	755 802	-	36 372 113
Wybrane aktywa	134 382 674	19 822 571	8 265 683	2 731 282	363 774	165 565 984
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków	787 130	217 536	13 677	17 491	4 145	1 039 979
Zobowiązania wobec klientów	117 447 983	15 543 186	402 317	4 617 741	1 458 549	139 469 776
Zobowiązania podporządkowane	1 008 173	1 535 767	-	-	-	2 543 940
Wybrane zobowiązania	119 243 286	17 296 489	415 994	4 635 232	1 462 694	143 053 695

31.12.2017	PLN	EUR	CHF	USD	Pozostałe	Razem
AKTYWA						
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	3 646 691	316 341	16 408	74 683	60 678	4 114 801
Należności od banków	244 786	1 293 502	2 738	315 221	155 871	2 012 118
Należności od klientów	67 445 351	13 898 367	8 414 097	643 975	135 213	90 537 003
Inwestycyjne aktywa finansowe	24 534 492	803 778	-	445 759	-	25 784 029
Wybrane aktywa	95 871 320	16 311 988	8 433 243	1 479 638	351 762	122 447 951
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków	301 469	1 061 276	5 103	37 292	9 308	1 414 448
Zobowiązania wobec klientów	82 989 622	13 629 198	342 796	4 101 665	1 092 242	102 155 523
Zobowiązania podporządkowane	-	1 488 602	-	-	-	1 488 602
Wybrane zobowiązania	83 291 091	16 179 076	347 899	4 138 957	1 101 550	105 058 573

Za aktywne zarządzanie ryzykiem ceny instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku odpowiedzialne jest Biuro Maklerskie Santander Bank Polska S.A. funkcjonujące w ramach Pionu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. Źródłem powyższego ryzyka są transakcje własne Biura Maklerskiego zawierane na rynkach regulowanych (instrumenty rynku kasowego i kontrakty futures).

Powyższe ryzyko jest mierzone modelem wartości zagrożonej (VaR) opartym na metodzie analizy historycznej.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Biurze Maklerskim jest nadzorowany przez Forum Zarządzania Ryzykiem Santander Bank Polska. Forum odpowiada m.in. za przyznawanie limitu VaR dla Biura Maklerskiego oraz akceptację zmian w metodologii pomiaru ryzyka i nadzoruje proces zarządzania tym ryzykiem.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2018 i 2017 roku.

Ryzyko instrumentów kapitałowych	VAR	
	31.12.2018	31.12.2017
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	208	304
Maksymalny	584	694
Minimalny	5	46
na koniec okresu	106	90
Limit	3 760	3 621

W 2018 r. nie wystąpiły przekroczenia limitu VAR dla ryzyka instrumentów kapitałowych.

Ryzyko płynności

Wstęp

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko nie wywiązania się z bezwarunkowych i warunkowych zobowiązań wobec klientów i kontrahentów w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

Działalność i strategie związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi przez Forum Zarządzania Ryzykiem i są realizowane w oparciu o ramy określone w zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Polityce ryzyka płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Polityka ryzyka płynności Santander Bank Polska S.A. ma na celu:

- zapewnienie zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania bieżących i przyszłych zobowiązań po ekonomicznej cenie;
- zarządzanie terminowym niedopasowaniem strumieni przepływów aktywów i zobowiązań, w tym niedopasowaniem przepływów pieniężnych w ujęciu śróddziennym;
- ustalenie skali – poprzez szereg limitów wewnętrznych – podejmowanego ryzyka płynności;
- zapewnienie właściwej organizacji procesu zarządzania płynnością w Santander Bank Polska S.A.;
- odpowiednie przygotowanie organizacji na wypadek wystąpienia negatywnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych;
- zapewnienie zgodności z obowiązującymi wymaganiami nadzorczymi zarówno jakościowymi, jak i ilościowymi.

Generalną zasadą przyjętą przez Santander Bank Polska S.A. w procesie zarządzania płynnością jest to, że wszystkie oczekiwane wypływy, które wystąpią w ciągu 1 miesiąca związane z lokatami, środkami bieżącymi, uruchomieniami kredytów, realizacją gwarancji, rozliczeniami do realizacji, muszą mieć co najmniej pełne pokrycie przez przewidywane wpływy lub dostępne aktywa łatwo zbywalne (HQLA – High Quality Liquid Assets), przy założeniu normalnych lub przewidywalnych warunków funkcjonowania Banku. Zasadniczo do aktywów łatwo zbywalnych (HQLA) są zaliczane: gotówka znajdująca się w kasach Banku, nadwyżka środków na rachunkach nostro w Narodowym Banku Polskim ponad wymagany poziom rezerwy obowiązkowej oraz papiery wartościowe, które mogą być sprzedane lub zastawione w ramach transakcji repo lub kredytu lombardowego w NBP. Na 31.12.2018 r. wysokość bufora aktywów łatwo zbywalnych wynosiła 37,75 mld PLN.

Polityka ta ma na celu również zapewnienie odpowiedniej struktury finansowania rosnącej skali działalności Banku przez zachowanie na zdefiniowanym poziomie wskaźników płynności strukturalnej.

Bank stosuje szereg dodatkowych limitów i poziomów obserwacyjnych nałożonych m.in. na:

- wskaźnik kredytów udzielonych do depozytów;
- wskaźnik finansowania strukturalnego (Structural Funding Ratio) – obrazujący relację długoterminowego finansowania do niepłynnych aktywów;
- wskaźniki uzależnienia od finansowania na rynku hurtowym - służące do oceny koncentracji finansowania walutowego pozyskiwanego z rynku hurtowego;
- poziom koncentracji finansowania depozytowego;
- nadzorcze miary płynności M3 i M4 – kalkulowane zgodnie z wymogami określonymi w Uchwale 386/208 KNF;
- wskaźniki wymagane w ramach CRD IV/CRR – LCR i NSFR;
- czas przetrwania w warunkach skrajnych;
- poziom bufora aktywów łatwo zbywalnych;
- poziom bufora aktywów możliwych do upłynnienia w horyzoncie śróddziennym.

W procesie ustalania wewnętrznych limitów ryzyka płynności, w tym limitów wchodzących w skład deklaracji akceptowanego poziomu ryzyka, Bank uwzględnia zarówno historyczne poziomy wybranych miar płynności jak i ich przyszłe poziomy szacowane na podstawie planu finansowego. Bank kalibrując limity bierze ponadto pod uwagę wyniki testów warunków skrajnych.

Santander Bank Polska S.A. nie rzadziej niż raz w roku przeprowadza Proces Wewnętrznej Oceny Adekwatności Płynności (ILAAP), którego celem jest zapewnienie, że Bank w skuteczny sposób kontroluje oraz zarządza ryzykiem płynności. W szczególności:

- zapewnia, że Santander Bank Polska S.A. utrzymuje wystarczającą zdolność do realizowania swoich zobowiązań w dacie ich wymagalności;
- dokonuje przeglądu kluczowych czynników ryzyka płynności oraz zapewnia, że testy warunków skrajnych odzwierciedlają te czynniki oraz że są w odpowiedni sposób kontrolowane;
- odzwierciedla zarówno proces zarządzania ryzykiem płynności jak i proces nadzoru;
- przeprowadza ocenę zdolności pozyskiwania płynności.

Wyniki ILAAP podlegają akceptacji przez Zarząd i Radę Nadzorczą stanowiąc tym samym potwierdzenie w adekwatności poziomu płynności Santander Bank Polska S.A. w zakresie poziomu aktywów płynnych, ostrożnościowego profilu finansowania oraz funkcjonujących w Banku mechanizmów zarządzania i kontroli ryzyka płynności.

Identyfikacja i pomiar ryzyka

Odpowiedzialność za identyfikację i pomiar ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Departament odpowiada za opracowanie polityk zarządzania ryzykiem płynności, wykonywanie testów warunków skrajnych oraz bieżący pomiar i raportowanie ryzyka.

Płynność jest mierzona za pomocą modyfikowanej (urealnionej) luki płynności, która jest konstruowana oddzielnie dla pozycji złotych i w walutach obcych. Raportowane przyszłe przepływy kontraktowe podlegają modyfikacji opartej na badaniach statystycznych zachowania bazy depozytowej i portfela kredytowego oraz ocenie płynności produktów / rynku - w kontekście możliwości upłynnienia papierów wartościowych Skarbu Państwa poprzez ich sprzedaż lub zastawienie w transakcjach repo na rynku lub z wykorzystaniem instrumentów wsparcia płynności w NBP, a także możliwości rolowania finansowania pozyskiwanego z rynku hurtowego.

Bank w pomiarze ryzyka płynności analizuje ponadto skalę wpływów płynności wynikających z potencjalnej konieczności uzupełnienia depozytów zabezpieczających z tytułu wyceny transakcji na rynku instrumentów pochodnych oraz uzupełnienia zabezpieczeń w zabezpieczonych transakcjach dot. finansowania, m.in. na skutek obniżenia oceny kredytowej Banku.

Równolegle pomiar płynności dokonywany był zgodnie z obowiązującą według stanu na 31.12.2018 r. uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz wymaganiami określonymi w pakiecie CRDIV / CRR oraz w związanych z w/w pakietem aktach wykonawczych.

W celu bardziej precyzyjnego określenia profilu ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w 6 scenariuszach:

- scenariusz bazowy, zakładający brak odnawialności finansowania z rynku hurtowego;
- kryzys idiosynkratyczny (specyficzny dla Banku);
- lokalny kryzys systemowy;
- globalny kryzys systemowy;
- scenariusz połączony (połączenie scenariuszy kryzysu idiosynkratycznego i lokalnego kryzysu systemowego);
- scenariusz dotyczący przyspieszonego wycofania depozytów w ciągu jednego miesiąca (1M).

Dla każdego z powyższych scenariuszy Bank szacuje minimalny okres w jakim pozostanie płynny (*survival horizon*). Dla wybranych scenariuszy Bank nakłada limity na czas przetrwania, które wchodzi następnie w skład apetytu na ryzyko płynności.

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności śróddziennej oraz odwrócone testy warunków skrajnych.

Raportowanie ryzyka

Odpowiedzialność za raportowanie ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Wyniki pomiaru ryzyka płynności są przekazywane przez Departament Ryzyka Finansowego do osób odpowiedzialnych za operacyjne zarządzanie płynnością Banku oraz do osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem płynności w cyklu dziennym (informacje dotyczące płynności śróddziennej oraz dot. płynności bieżącej z uwzględnieniem miar dot. finansowania walutowego oraz LCR) a także do wyższej kadry zarządzającej w cyklu miesięcznym (pozostałe miary płynnościowe, w tym miary nadzorcze).

Informacje w zakresie zabezpieczania i ograniczania ryzyka

Odpowiedzialność za nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności spoczywa na Komitecie ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), który pełni też funkcję doradczą dla Zarządu. ALCO przygotowuje strategię zarządzania oraz rekomenduje Zarządowi podejmowanie odpowiednich działań w zakresie strategicznego zarządzania płynnością, w tym w zakresie strategii finansowania działalności Banku. Codzienne zarządzanie ryzykiem płynności jest delegowane do Pionu Zarządzania Finansami, w ramach którego funkcjonuje Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiedzialny za opracowanie i aktualizację odpowiednich strategii zarządzania płynnością.

W przypadku wystąpienia niespodziewanych trudności płynnościowych - spowodowanych czynnikami zewnętrznymi lub wewnętrznymi - Bank posiada opracowany i zatwierdzony przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą - plan awaryjny płynności uzupełniony testami warunków skrajnych, w którym uwzględniono scenariusze skrajne o różnorodnej charakterystyce, i który umożliwiającą adekwatną i skuteczną reakcję na nieoczekiwane zewnętrzne i wewnętrzne zaburzenia płynności poprzez:

- identyfikację symptomów wskazujących na zagrożenie dla płynności Banku - poprzez zestaw na bieżąco monitorowanych wskaźników wczesnego ostrzegania;
- efektywne zarządzanie płynnością / finansowaniem - z wykorzystaniem zestawu potencjalnych działań naprawczych oraz struktury zarządczej dopasowanych do charakteru sytuacji skrajnej;
- komunikację z klientami, kluczowymi kontrahentami rynkowymi, akcjonariuszami oraz organami nadzoru.

W 2018 r., podobnie jak w roku poprzednim, Santander Bank Polska S.A. koncentrował się na zachowaniu bezpiecznej relacji kredytów do depozytów, która na koniec grudnia 2018 r. wyniosła 92% oraz kontroli kluczowych miar płynności krótko- i długookresowej. Na 31.12.2018 r. wskaźnik pokrycia wpływów netto w ujęciu skonsolidowanym wyniósł 190%, natomiast na 31.12.2017 r. - 169%. W 2018 r. oraz w okresie porównawczym wszystkie kluczowe miary nadzorcze dla Banku były utrzymywane na wymaganym poziomie.

W poniższych tabelach przedstawiono skumulowaną lukę płynności w ujęciu jednostkowym (dla Santander Bank Polska S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym (zaprezentowano kwoty nominalne).

31.12.2018	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiący	od 3 do 6 miesiąca	od 6 do 12 miesiący	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Aktywa	22 200 320	15 328 453	4 222 219	9 431 435	9 315 557	14 916 635	36 773 241	76 206 830
Pasywa	85 429 245	25 082 447	15 064 408	13 222 262	7 189 917	1 803 168	4 203 844	32 265 440
w tym:								
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	8 234 700	-	-	-	-	-	-
- Zobowiązania wobec banków	150 124	163 643	103 273	277 167	132 025	45 173	61 223	57 678
- Zobowiązania wobec klientów	85 279 121	16 680 560	14 917 966	11 274 837	6 170 320	966 886	203 186	3 731
- Emisje własne	-	-	-	661 633	527 375	16 181	2 166 069	-
- Zobowiązania podporządkowane	-	-	(343)	8 267	-	-	-	2 535 530
Kontraktowa luka płynności	(63 228 926)	(9 753 994)	(10 842 188)	(3 790 827)	2 125 640	13 113 466	32 569 396	43 941 389
Skumulowana kontraktowa luka płynności	(63 228 926)	(72 982 920)	(83 825 108)	(87 615 935)	(85 490 295)	(72 376 829)	(39 807 433)	4 133 957
Instrumenty pochodne netto	-	40 305	(25 109)	(11 332)	(2 739)	(59 305)	(450 675)	(308 246)

31.12.2017	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiący	od 3 do 6 miesiąca	od 6 do 12 miesiący	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat
Aktywa	16 285 962	5 487 477	2 737 369	7 877 137	6 474 997	11 747 539	29 354 839	52 897 949
Pasywa	18 843 600	27 882 654	16 438 439	9 538 471	7 722 235	6 373 358	10 297 600	35 766 911
w tym:								
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu								
- Zobowiązania wobec banków	746 740	2 101 959	410 361	73 443	15 400	-	-	-
- Zobowiązania wobec klientów	18 096 859	25 572 150	15 250 513	8 942 409	6 832 174	6 014 336	8 958 040	9 081 624
- Emisje własne	-	-	750 000	485 000	-	-	-	-
- Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	-	-	-	-	1 489 428
Kontraktowa luka płynności	(2 557 638)	(22 395 177)	(13 701 070)	(1 661 334)	(1 247 239)	5 374 180	19 057 239	17 131 038
Skumulowana kontraktowa luka płynności	(2 557 638)	(24 952 815)	(38 653 886)	(40 315 219)	(41 562 458)	(36 188 277)	(17 131 038)	0
Instrumenty pochodne netto	-	(63 970)	13 782	(76 812)	(33 280)	12 856	(6 049)	(119 732)

Wskaźnik Pokrycia Wpływów Netto

W tabeli 1 zaprezentowano ujawnienie wysokości i elementów składowych wskaźnika pokrycia wpływów netto zgodnie z szablonem będącym częścią wytycznych EBA/GL/2017/01 w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto.

Tabela 1:

Zakres konsolidacji: indywidualne

Waluta i jednostki: PLN mln

Koniec kwartału	Całkowita wartość nieważona (średnia)				Całkowita wartość ważona (średnia)			
	31.12.2018	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018	31.12.2018	30.09.2018	30.06.2018	31.03.2018
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich	12	12	12	12	12	12	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI								
1 AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI OGÓŁEM					30 591	27 685	26 462	24 733
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH								
2 Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi	63 347	59 550	58 772	57 570	4 886	4 438	4 364	4 244
3 <i>Depozyty stabilne</i>	43 839	43 066	42 619	42 151	2 192	2 153	2 131	2 108
4 <i>Depozyty mniej stabilne</i>	19 508	16 484	16 153	15 419	2 694	2 285	2 233	2 136
5 Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	27 404	23 887	22 385	21 390	12 526	11 031	10 465	10 047
<i>Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci</i>								
6 <i>współpracy banków spółdzielczych</i>	5 646	5 379	5 341	5 223	1 409	1 343	1 333	1 304
7 <i>Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)</i>	21 655	18 384	16 877	15 958	11 014	9 564	8 965	8 534
8 <i>Dług niezabezpieczony</i>	103	124	167	209	103	124	167	209
9 Zabezpieczone finansowanie hurtowe					0	0	0	0
10 Dodatkowe wymogi	20 588	20 761	21 525	22 459	3 967	3 988	4 086	4 229
<i>Wpływy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w</i>								
11 <i>zakresie zabezpieczeń</i>	1 209	1 366	1 398	1 462	1 209	1 365	1 398	1 463
12 <i>Wpływy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
13 <i>Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności</i>	19 379	19 395	20 127	20 997	2 758	2 623	2 688	2 766
14 Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	2 016	1 751	1 857	1 834	1 799	1 540	1 666	1 652
15 Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	7 260	6 157	5 234	3 906	360	304	246	162
16 WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM					23 538	21 301	20 827	20 334
WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH								
<i>Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym</i>								
17 <i>przrzeczeniem odkupu)</i>	152	83	24	78	0	0	0	0
18 <i>Wpływy z w pełni obsługiwanych ekspozycji</i>	2 502	2 221	2 093	2 007	1 918	1 675	1 543	1 458
19 <i>Inne wpływy środków pieniężnych</i>	552	534	520	557	553	534	520	557
<i>(roznica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą</i>								
<i>ważonych wpływów ogółem wynikających z transakcji w państwach</i>								
<i>trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji</i>								
EU-19a <i>denominowanych w walutach niewymienialnych</i>					0	0	0	0
<i>(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji</i>								
EU-19b <i>kredytowych)</i>					0	0	0	0
20 WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	3 206	2 838	2 637	2 642	2 471	2 209	2 063	2 015
EU-20a <i>Wpływy całkowicie wyłączone</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
EU-20b <i>Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
EU-20c <i>Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%</i>	3 206	2 838	2 637	2 642	2 471	2 209	2 063	2 015
WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM								
21 ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					30 591	27 685	26 462	24 733
22 WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM					21 067	19 092	18 764	18 318
23 WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					145%	145%	141%	136%

Bank w ograniczonym stopniu finansuje swoją działalność wykorzystując instrumenty o charakterze zabezpieczonym, tym niemniej na podstawie istniejących zapisów w umowach potencjalna maksymalna kwota dodatkowego zabezpieczenia z tytułu w/w instrumentów w przypadku obniżki ratingu o jeden poziom (do BBB) wyniosłaby 556 mln PLN. Jednocześnie należy podkreślić, że w/w potencjalne zobowiązanie nie ma charakteru bezwarunkowego i jego ostateczna wysokość byłaby zależna od wyniku negocjacji pomiędzy Bankiem a jego kontrahentami w w/w transakcjach.

Ryzyko operacyjne

Santander Bank Polska S.A. przyjął definicję ryzyka operacyjnego w brzmieniu ustalonym przez Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego: Ryzyko operacyjne jest to możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niespodziewanych niekorzystnych zdarzeń.

Santander Bank Polska S.A. posiada zintegrowaną strukturę zarządzania ryzykiem, która zapewnia, że wszystkie ryzyka mające istotny wpływ na działalność Santander Bank Polska S.A. są identyfikowane, mierzone, monitorowane i kontrolowane. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Santander Bank Polska S.A. angażuje pracowników wszystkich szczebli w całej organizacji i zawiera szereg powiązanych elementów. Ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich procesów biznesowych podejmowanych przez Bank, w tym czynności realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach outsourcingu oraz wykonywanych we współpracy ze stronami trzecimi.

Santander Bank Polska S.A. opracował „Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym”.

Powołany przez Zarząd Banku Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) jest komitetem zarządczym wyposażonym w kompetencje w zakresie wyznaczania standardów w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Santander Bank Polska S.A. Komitet ORMCo stanowi główne forum do dyskusji na temat problematyki ryzyka operacyjnego, wyznacza kierunek strategicznych działań z zakresu ryzyka operacyjnego oraz ustala i monitoruje cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji, ryzyka outsourcingu i insourcingu, przeciwdziałania przestępstwom. W ramach Komitetu ORMCo powołane są -dedykowane specyficznym aspektom ryzyka operacyjnego Fora – Forum Przeciwdziałania Przystępstwom oraz Forum Ubezpieczeniowe. Wyniki tych prac przekazywane są Komitetowi Kontroli Ryzyka.

Z uwagi na rosnące w świecie znaczenie cyber zagrożeń wyodrębniony został Komitet ds. Ryzyka Cyberbezpieczeństwa. Komitet stanowi forum bezpośredniej współpracy i komunikacji wszystkich jednostek organizacyjnych zaangażowanych w procesy związane z szeroko pojętym cyberbezpieczeństwem. Komitet ten sprawuje nadzór nad realizacją strategii cyberbezpieczeństwa w Santander Bank Polska S.A.

Santander Bank Polska S.A. wykorzystuje następujące narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- Identyfikacja i szacowanie ryzyka operacyjnego

Podstawowym narzędziem identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego jest samoocena. W procesie samooceny ryzyka operacyjnego Santander Bank Polska S.A. identyfikuje ryzyka, na które może być narażona w trakcie realizacji swoich funkcji, szacuje je na poziomie inherentnym i rezydualnym pod kątem prawdopodobieństwa i konsekwencji wystąpienia potencjalnych zagrożeń oraz ocenia konstrukcję i funkcjonowanie środowiska kontrolnego.

Dodatkowo proces identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego wspierany jest przez inne narzędzie dedykowane specyficznym aspektom ryzyka, np. analizy scenariuszowe, analizy wpływu na biznes, analizy ryzyka w nowych inicjatywach.

- Raportowanie zdarzeń operacyjnych

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek informowania o zaistniałych zdarzeniach operacyjnych. Dla istotnych zdarzeń operacyjnych opracowana jest ścieżka szybkiego powiadamiania kierownictwa wyższego szczebla. Bank utrzymuje bazę zdarzeń operacyjnych, które zidentyfikowane zostały w całej organizacji. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, definiowania wniosków na przyszłość oraz podejmowania działań naprawczych i prewencyjnych.

Bank uczestniczy także w zewnętrznej bazie danych zdarzeń operacyjnych prowadzonej przez Związek Banków Polskich oraz korzysta różnych źródeł o zdarzeniach zewnętrznych. Analiza zdarzeń zewnętrznych umożliwia dokonywanie benchmarku oraz wyciąganie wniosków ze zdarzeń zaistniałych poza Bankiem.

- Analiza wskaźników ryzyka

Podstawowym narzędziem monitoringu ryzyka operacyjnego są wskaźniki ryzyka operacyjnego. Wskaźniki te pełnią rolę sygnałów wczesnego ostrzegania przed pojawiającymi się zagrożeniami oraz wspierają proces obserwacji poziomu ryzyka występującego w Banku. Monitoring opiera się zarówno na miernikach finansowych, jak i operacyjnych i technologicznych.

- Definiowanie działań ograniczających ryzyko

Proces zarządzania działaniami ograniczającymi ryzyko operacyjne ma na celu wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka operacyjnego. Podstawą do określenia działań ograniczających ryzyko są wyniki analiz przeprowadzonych w różnych narzędziach ryzyka operacyjnego (m.in. baza zdarzeń operacyjnych, wskaźniki ryzyka, samoocena ryzyka).

- Plany utrzymania ciągłości biznesowej (BCM)

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek przygotowania i aktualizowania swojego planu BCM w celu zapewnienia nieprzerwanej realizacji krytycznych procesów biznesowych na wypadek ich nieplanowego zakłócenia. Plany BCM podlegają regularnym testom, dzięki którym Santander Bank Polska S.A. pozyskuje pewność odtworzenia krytycznych procesów biznesowych na wymaganym poziomie usługi w ustalonych ramach czasowych. Santander Bank Polska S.A. dysponuje lokalizacjami zapasowymi do realizacji procesów krytycznych, gdzie w przypadku wystąpienia incydentu możliwe jest odtworzenie działalności.

- Bezpieczeństwo informacji

Zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa informacji oraz bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego jest kluczowym aspektem działalności banku.

W Santander Bank Polska S.A. funkcjonuje System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, który posiada certyfikat zgodności z normą ISO/IEC 27001:2013. Zarządzanie bezpieczeństwem informacji obejmuje nadzór nad sprawami bezpieczeństwa informacji w środowisku biznesowym Grupy Santander Bank Polska oraz ocenę konkretnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych.

- Ubezpieczenie

Santander Bank Polska S.A. zabezpiecza się przed materializacją ryzyka operacyjnego także za pomocą polis ubezpieczeń ryzyk finansowych, ubezpieczeń komunikacyjnych, ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

- Okresowa sprawozdawczość dla Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Rady Nadzorczej

Proces raportowania dot. ryzyka operacyjnego ma na celu dostarczanie aktualnej i adekwatnej informacji dla kadry zarządzającej. Sprawozdawczość dotyczy zagadnień związanych z ryzykiem operacyjnym oraz obejmuje informacje m.in. na temat zdarzeń i strat operacyjnych, wskaźników ryzyka, informacje o zdefiniowanych działaniach mających na celu ograniczanie ryzyka.

Ryzyko braku zgodności

Santander Bank Polska S.A. jako bank uniwersalny; świadczący usługi finansowe w szerokim zakresie, zarówno osobom fizycznym, jak i podmiotom gospodarczym oraz jako jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Santander Banku Polska, której spółki świadczą szereg dodatkowych, specjalistycznych usług finansowych, a także jako istotny uczestnik polskiego systemu bankowego, narażony jest na ryzyko braku zgodności, związane przede wszystkim z następującymi obszarami:

- krajowymi i międzynarodowymi przepisami związanymi z rodzajami oferowanych produktów oraz sposobem świadczenia usług przez Bank i Grupę Kapitałową (w szczególności; ustawodawstwo związane z ochroną konsumentów i konkurencji oraz regulacje związane z rynkami kapitałowymi, finansowymi, itp.),
- kodeksami dobrych praktyk i innymi regulacjami, których przestrzeganie Bank przyjął do stosowania, m.in. w związku z uczestnictwem w krajowych lub międzynarodowych stowarzyszeniach branżowych;
- ogólnie obowiązującymi przepisami w zakresie prawa pracy, BHP, podatków, rachunkowości, ochrony danych osobowych itp. obejmującymi wszystkie podmioty gospodarujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- krajowymi i międzynarodowymi (szczególnie: europejskimi) przepisami branżowymi w zakresie sprawozdawczości, norm ostrożnościowych, funkcjonowania na rynku inwestycyjno-kapitałowym, przeciwdziałania procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, itp.

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko sankcji prawnych, regulacyjnych, istotnej straty finansowej lub negatywnego wpływu na reputację, jakie Bank może ponieść w wyniku nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Na ryzyko braku zgodności składają się następujące kategorie ryzyka:

- ryzyko regulacyjne
- ryzyko prowadzenia działalności
- ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu
- ryzyko reputacyjne.

Bank w swej działalności przywiązuje szczególną wagę do zapewnienia zgodności realizowanego poprzez proces zarządzania i kontroli ryzyka braku zgodności, obejmujący stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie.

Funkcja kontroli realizowana jest w ramach tzw. trzech linii obrony, gdzie na pierwszą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku, na drugą linię obrony składa się weryfikacja bieżąca pionowa oraz testowanie pionowe, natomiast na trzecią linię obrony działalność komórki audytu wewnętrznego.

Zadania drugiej linii obrony, w zakresie zapewnienia zgodności, są w Banku realizowane przez Komórkę ds. Zgodności (rozumianą jako Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy) oraz przez inne wyznaczone jednostki organizacyjne, działające na podstawie przepisów wewnętrznych, w szczególności:

- dla zobowiązań z zakresu prawa pracy – jednostka ds. kadr,
- dla zobowiązań z zakresu prawa spółek – jednostka ds. nadzoru korporacyjnego,
- dla zobowiązań z zakresu przepisów BHP – jednostka ds. BHP,
- dla zobowiązań z zakresu wymogów rachunkowych, sprawozdawczych i podatkowych – jednostki ds. finansów, rachunkowości i podatków,
- dla zobowiązań z zakresu wymogów ostrożnościowych – jednostki ds. ryzyka.

W ramach realizacji Polityki Zapewnienia Zgodności, pracownicy Komórki ds. Zgodności posiadają odpowiedni zakres uprawnień, jako jednostki wspierające kierownictwo w efektywnym zarządzaniu ryzykiem braku zgodności i raportujące wszelkie kwestie z zakresu zapewnienia zgodności do Zarządu Banku, Komitetu Zarządzania Ryzykiem oraz do Komitetu Audytu i Zapewnienia Zgodności Rady Nadzorczej. Gremia te zapewniają realizację obowiązków regulacyjnych oraz zatwierdzają zasady kontroli wewnętrznej i ramy funkcjonowania Polityki, dbając o to, aby Komórka ds. Zgodności była niezależna od jednostek biznesowych i posiadała odpowiednie zasoby.

Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza – szczególnie poprzez Komitet Audytu i Zapewnienia Zgodności przeprowadza okresowo przegląd najistotniejszych zagadnień związanych z ryzykiem braku zgodności, identyfikowanych przez Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy, w szczególności poprzez:

- monitoring nowych produktów,
- monitoring testowy zgodności,
- monitoring transakcji własnych instrumentami finansowymi pracowników,
- informacje o aktywności regulatorów rynku,
- przegląd nadchodzących inicjatyw legislacyjnych,
- przegląd kwestii z zakresu przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy,
- przegląd kwestii etycznych,
- przegląd skarg klientów.

Komórka ds. Zgodności swoje zadania realizuje w szczególności poprzez:

- niezależną identyfikację, monitorowanie i ocenę ryzyka braku zgodności, na które narażona jest Bank (ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień wprowadzania nowych produktów i usług, przeciwdziałania korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, a także ochrony informacji poufnej, konfliktów interesów i transakcji własnych pracowników na rynkach papierów wartościowych),
- przeciwdziałanie wykorzystaniu systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
- doradzanie i raportowanie Komitetowi Zarządzania Ryzykiem, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu i Zapewnienia Zgodności w zakresie efektywności procesów zapewniania zgodności z przepisami prawa i wymogami regulacyjnymi,
- komunikowanie polityk i procedur oraz przekazywanie wskazówek kierownictwu i pracownikom w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- koordynację kontaktów z regulatorami rynku (KNF, UOKiK, GIIF, UODO),
- koordynację procesu akceptacji nowych produktów,
- wsparcie i koordynację procesów zgodności w zakresie modelu sprzedaży produktów inwestycyjnych i Dyrektywy MiFID,
- utrwalanie zasad etycznego prowadzenia biznesu.

Poza opisaną wyżej działalnością, Komórka ds. Zapewnienia Zgodności aktywnie współpracuje z Obszarem Komunikacji Korporacyjnej i Marketingu oraz Pionem Zarządzania Ryzykiem w zakresie zarządzania ryzykiem reputacyjnym, definiowanym jako ryzyko uszczerbku na wizerunku Banku i Grupy Santander, postrzeganym z perspektywy klientów Banku i Grupy, ich pracowników, akcjonariuszy oraz szerszych społeczności, wynikającego z materializacji innych rodzajów ryzyka, w tym poszczególnych kategorii ryzyka braku zgodności.

W Santander Bank Polska S.A. funkcjonują także komitety specjalistyczne, wspierające procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności w poszczególnych obszarach. Komitety grupują przedstawicieli kluczowych jednostek organizacyjnych, dysponujących niezbędną wiedzą merytoryczną i uprawnieniami w celu zapewnienia decyzyjności i wysokiej jakości głosu doradczego w toku prac komitetów. Komórka ds. Zgodności koordynuje działalność następujących komitetów:

- Generalny Komitet Zapewnienia Zgodności,
- Komitet Ryzyka Regulacyjnego i Reputacyjnego,
- Lokalny Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów,
- Komitet ds. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu.

4. Zarządzanie kapitałem

Wprowadzenie

Polityką Santander Bank Polska S.A. jest utrzymywanie poziomu kapitału adekwatnego do rodzaju i skali prowadzonej działalności oraz do poziomu ponoszonego ryzyka.

Poziom funduszy własnych wymaganych do zapewnienia bezpiecznej działalności Banku i Grupy Santander Bank Polska S.A. oraz wymogów kapitałowych szacowanych na nieoczekiwane straty jest wyznaczany zgodnie z:

- Przepisami tzw. pakietu CRD IV/CRR, który składa się z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej CRR) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (zwanej dalej Dyrektywa CDR IV), które weszły w życie 1.01.2014 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA).
- Wymogi te uwzględniają rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie stosowania opcji narodowych oraz wyższą wagę ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, w tym: nieruchomościach mieszkalnych, w przypadku których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiąganymi przez dłużnika, gdzie przypisuje się wagę ryzyka równą 150% oraz lokalach biurowych lub innych nieruchomościach komercyjnych, usytuowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie przypisuje się wagę ryzyka równą 100%.
- Ustawą z dnia 05.08.2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (zwanej dalej Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym) implementującą do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CDR IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych.
- Zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego dotyczących dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów zarządzania kapitałem, szacowania i utrzymywania kapitału, w tym za procesy związane z oceną adekwatności kapitału w różnych warunkach ekonomicznych (łącznie z oceną wyników testów warunków skrajnych) oraz ich wpływu na poziom kapitału wewnętrznego, regulacyjnego i współczynniki kapitałowe. Rada Nadzorcza Banku sprawuje ogólny nadzór nad procesami szacowania kapitału wewnętrznego.

Zarząd Banku delegował uprawnienia do bieżącego zarządzania kapitałem do Komitetu Kapitałowego, który na bieżąco dokonuje oceny adekwatności kapitałowej Banku i Grupy Santander Bank Polska S.A. (również w warunkach skrajnych), monitoruje wielkość posiadanego oraz wymaganego kapitału, a także inicjuje działania mające wpływ na poziom funduszy własnych (np. rekomendując wysokość wypłaty dywidendy). Komitet Kapitałowy jest pierwszym organem w Banku określającym politykę kapitałową, zasady zarządzania kapitałem i zasady wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej. Wszelkie decyzje dotyczące poziomu utrzymywanego kapitału (podniesienia lub uwolnienia kapitału) są ostatecznie podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem oraz Statutem Banku przez odpowiednie statutowe organy Banku.

Zgodnie ze strategią informacyjną Banku szczegółowe informacje na temat poziomu funduszy własnych oraz wymagań kapitałowych zamieszczone są w odrębnym raporcie dotyczącym adekwatności kapitałowej Grupy Santander Bank Polska S.A. na dzień 31.12.2018 r.

W 2018 roku Bank i Grupa Santander Bank Polska S.A. spełniały wszystkie wymogi nadzorcze w zakresie zarządzania kapitałem.

Polityka kapitałowa

Na dzień 31.12.2018 r. minimalne poziomy współczynników kapitałowych, respektujące przepisy rozporządzenia CRR i Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym oraz zalecenia nadzorcze dot. domiarów w ramach filaru II, na poziomie Santander Bank Polska S.A., wynoszą:

- 11,76% dla współczynnika kapitału Tier I,
- 13,89% dla całkowitego współczynnika kapitałowego;

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają:

- Minimalne współczynniki kapitałowe, zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR, na poziomie 4,5% współczynnika kapitału podstawowego Tier I, 6,0% współczynnika kapitału Tier I i 8,0% całkowitego współczynnika kapitałowego.
- Zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego w ramach dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

Zgodnie z decyzjami Komisji Nadzoru Finansowego z 15.10.2018 r. oraz 28.11.2018 r. Santander Bank Polska utrzymuje fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. Na dzień 31.12.2018 r. bufor ten dla Santander Bank Polska S.A. został ustalony na poziomie 0,51 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego dla Santander Bank Polska S.A. Bufor składa się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,38 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I dla Santander Bank Polska S.A.), oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 0,29 p.p. ponad wartość kapitału podstawowego Tier I dla Santander Bank Polska S.A.).

- Bufor kapitałowy z tytułu zaklasyfikowania Santander Bank Polska S.A. do kategorii innej instytucji o znaczeniu systemowym.

Dnia 4.10.2017 r. na posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego Santander Bank Polska S.A. został zidentyfikowany jako inna instytucja o znaczeniu systemowym i został na niego nałożony dodatkowy bufor kapitałowy w wysokości 0,5 p.p.

- Bufor zabezpieczający utrzymywany zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym.

Od dnia 01.01.2018 r. dla sektora bankowego w Polsce minimalne współczynniki kapitałowe zostały powiększone o bufor zabezpieczający w wysokości o 1,875 p.p. Zgodnie z dostosowaniem do CRR bufor ten osiągnie wysokość 2,5 p. p. w 2019 roku.

- Bufor ryzyka systemowego (BRS) wprowadzony rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1.09.2017 r., który ma zastosowanie wobec wszystkich ekspozycji znajdujących się na terenie Polski.

Od 1.01.2018 r. obowiązuje bufor ryzyka systemowego w wysokości 300 p.p.

Od 01.01.2019 r. bufor zabezpieczający osiągnie wysokość 2,5 p.p. co wpłynie na minimalne poziomy współczynników, które dla Santander Bank Polska S.A. wyniosą:

- 12,38% dla współczynnika kapitału Tier I,
- 14,51% dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

Kapitał regulacyjny

Wymóg kapitałowy Santander Bank Polska S.A. wyznaczany jest zgodnie z częścią trzecią Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej CRR), które stanowiło podstawę prawną na dzień sprawozdawczy tj. 31.12.2017 r.

Santander Bank Polska S.A. stosuje metodę standardową do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. W metodzie tej łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%. Wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji. Do wyznaczania ekspozycji ważonych ryzykiem, wagi ryzyka przypisuje się wobec wszystkich ekspozycji zgodnie z przepisami CRR.

W poniższej tabeli przedstawiono kalkulację współczynnika kapitałowego dla Banku na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym.

	31.12.2018	31.12.2017
I Wymóg kapitałowy ogółem (Ia+Ib+Ic+Id), w tym:	9 206 462	7 542 253
Ia - z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta	8 223 999	6 606 686
Ib - z tytułu ryzyka rynkowego	87 984	120 618
Ic - z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej	22 632	38 337
Id - z tytułu ryzyka operacyjnego	871 847	776 612
II Ogółem kapitały i fundusze*	23 778 731	20 930 984
III Pomniejszenia	3 023 528	3 067 603
IV Kapitały i fundusze po pomniejszeniach (II-III)	20 755 203	17 863 381
V Współczynnik kapitałowy [IV/(I*12.5)]	18,04%	18,95%
VI Współczynnik Tier 1	15,85%	17,37%

*Dnia 31.10.2018 r. Bank, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 28.09.2018 r., włączył do funduszy własnych część zysku bieżącego za okres od 1.01.2018 r. do 30.06.2018 r. w kwocie 581 844 321 zł.

Kapitał wewnętrzny

Niezależnie od regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych, Santander Bank Polska S.A. przeprowadza niezależną ocenę bieżącej oraz przyszłej adekwatności kapitałowej w ramach procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej – procesu ICAAP. Celem tego procesu jest zapewnienie, że utrzymywany poziom funduszy własnych oraz ich charakter gwarantują wypłacalność oraz stabilność działalności Banku i Grupy Santander Bank Polska.

Ocena adekwatności kapitałowej jest jednym z kluczowych elementów strategii Banku, procesu ustalania akceptowalnego poziomu ryzyka jak i procesu planowania.

W procesie ICAAP Bank wykorzystuje statystyczne modele szacowania strat dla poszczególnych rodzajów ryzyka mierzalnego np. ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego oraz dokonuje oceny jakościowej dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka nie objętych modelem np. ryzyka reputacji i braku zgodności.

W ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są parametry ryzyka przedstawiające prawdopodobieństwo zaniechania wykonania zobowiązań (PD - probability of default) przez klientów Santander Bank Polska S.A. oraz wielkość potencjalnych strat (LGD loss given default) wynikających z braku wykonania zobowiązań.

Bank dokonuje wewnętrznej oceny potrzeb kapitałowych również w warunkach skrajnych, uwzględniających różne scenariusze zdarzeń makroekonomicznych.

Modele szacowania kapitału wewnętrznego podlegają corocznej ocenie i weryfikacji, których celem jest dostosowanie do skali i profilu działalności Santander Bank Polska S.A., uwzględnienie nowych kategorii ryzyka oraz oceny kierownictwa.

Przegląd i ocena dokonywana jest w ramach funkcjonujących w Banku komitetów zarządzania ryzykiem w tym m. in. Komitetu Kapitałowego oraz Panelu Modeli i Metodologii funkcjonującego w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

Zobowiązania podporządkowane

W 2016 roku Bank dokonał zmiany warunków emisji podporządkowanych obligacji imiennych z dnia 5.08.2010 r., objętych przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Zgodnie z nowymi warunkami emisji został między innymi, wydłużony termin zapadalności do dnia 5.08.2025 r. Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 18.05.2017 r., Bank otrzymał zgodę na zaliczenie nowej emisji do kapitału uzupełniającego Tier II w kwocie 100 mln EUR.

W ramach realizacji strategii podwyższania kapitału uzupełniającego Tier II w dniu 2.12.2016 r. Santander Bank Polska S.A. wyemitował obligacje własne o wartości 120 mln euro, które zaliczył do ww. kapitałów na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 24.02.2017 r.

W dniu 22.05.2017 r. Bank dokonał kolejnej emisji obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 137,1 mln EUR i otrzymał zgodę na zaliczenie jej do kapitału Tier II decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 19.10.2017 r.

W dniu 12.06.2018 r. Santander Bank Polska S.A. otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na zakwalifikowanie obligacji podporządkowanych serii F wyemitowanych w dniu 5.04.2018 r. przez Santander Bank Polska S.A. o łącznej wartości nominalnej 1 mld zł jako instrumentów w kapitale Tier II Banku.

Szczegółowe informacje na temat zobowiązań podporządkowanych znajdują się w nocie 32.

5. Wynik z tytułu odsetek

01.01.2018-31.12.2018

Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek z tytułu	Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Należności od podmiotów gospodarczych	1 779 301	4 179	2 037	1 785 517
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	2 325 892	-	72 583	2 398 475
Należności z tytułu kredytów hipotecznych	1 161 901	-	-	1 161 901
Dłużnych papierów wartościowych, w tym:	-	679 807	13 694	693 501
Inwestycyjnych papierów wartościowych	-	679 807	-	679 807
Przeznaczonych do obrotu	-	-	13 694	13 694
Należności od banków	36 156	-	-	36 156
Należności sektora budżetowego	9 730	-	-	9 730
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	72 952	-	-	72 952
Odsetki od IRS -zabezpieczających	177 878	-	-	177 878
Razem	4 401 909	683 986	88 314	5 174 209

01.01.2018-31.12.2018

Koszty odsetkowe z tytułu	Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Koszty odsetkowe od zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Koszty o charakterze zbliżonym do odsetek od zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Depozytów klientów indywidualnych	(503 018)	-	-	(503 018)
Depozytów podmiotów gospodarczych	(358 765)	-	-	(358 765)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(81 036)	-	-	(81 036)
Depozytów sektora budżetowego	(52 324)	-	-	(52 324)
Depozytów banków	(15 795)	-	-	(15 795)
Zobowiązań podporządkowanych i emisji papierów wartościowych	(100 215)	-	-	(100 215)
Razem	(1 111 153)	-	-	(1 111 153)
Wynik z tytułu odsetek	3 290 756	683 986	88 314	4 063 056

Na dzień 31.12.2018 r. przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zawierają odsetki od kredytów z utratą wartości w kwocie 165 654 tys. zł (na 31.12.2017 r. - 167 387 tys. zł).

	01.01.2017-
Przychody odsetkowe z tytułu	31.12.2017
Należności od podmiotów gospodarczych	1 654 877
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	2 140 362
<i>Należności z tytułu kredytów hipotecznych</i>	986 586
Dłużnych papierów wartościowych, w tym:	609 508
<i>w portfelu inwestycyjnym dostępnym do sprzedaży</i>	575 907
<i>w portfelu handlowym</i>	33 601
Należności od banków	60 405
Należności sektora budżetowego	6 289
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	27 342
Odsetki od IRS -zabezpieczających	204 404
Razem	4 703 187
	01.01.2017-
Koszty odsetkowe z tytułu	31.12.2017
Depozytów klientów indywidualnych	(433 880)
Depozytów podmiotów gospodarczych	(294 514)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(48 361)
Depozytów sektora budżetowego	(51 277)
Depozytów banków	(16 486)
Zobowiązań podporządkowanych i emisji papierów wartościowych	(73 120)
Razem	(917 638)
Wynik z tytułu odsetek	3 785 549

6. Wynik z tytułu prowizji

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody prowizyjne		
Obszar eBiznes & Płatności	575 791	577 356
Obsługa rachunków i obrót pieniężny	315 053	329 905
Prowizje i opłaty za zarządzanie aktywami	-	3 637
Prowizje walutowe	396 008	346 056
Prowizje od kredytów	298 167	247 099
Prowizje ubezpieczeniowe	56 289	69 397
Prowizje z działalności maklerskiej	66 947	88 166
Karty kredytowe	84 646	88 275
Gwarancje i poręczenia	74 032	62 396
Organizowanie emisji	9 374	14 865
Opłaty dystrybucyjne	18 179	163 891
Pozostałe prowizje	5 759	6 838
Razem	1 900 245	1 997 881
Koszty prowizyjne		
Obszar eBiznes & Płatności	(188 045)	(204 087)
Prowizje z działalności maklerskiej	(9 593)	(11 175)
Karty kredytowe	(15 312)	(15 469)
Prowizje za pośrednictwo w udzielaniu kredytów	(30 006)	(8 647)
Prowizje ubezpieczeniowe	(6 554)	(5 172)
Prowizje od umów leasingowych	(185)	(135)
Pozostałe	(33 647)	(26 548)
Razem	(283 342)	(271 233)
Wynik z tytułu prowizji	1 616 903	1 726 648

Powyższe zestawienie obejmuje przychody prowizyjne z tytułu kredytów, kart kredytowych, gwarancji i poręczeń w kwocie 428 488 tys. zł na 31.12.2018 r. (397 770 tys. zł na 31.12.2017 r.) i koszty prowizyjne związane z kartami kredytowymi i za pośrednictwo w udzielaniu kredytów w kwocie (45 318) tys. zł ((24 116) tys. zł na 31.12.2017 r.) (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Szczegółowe informacje dotyczące zmiany danych porównawczych znajdują się w nocie 2.4.

7. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody z tytułu dywidend		
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów zależnych i stowarzyszonych	392 573	222 791
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	76 181
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych	98 907	-
Przychody z tytułu dywidend od kapitałowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 127	546
Razem	492 607	299 518

8. Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Pochodne instrumenty finansowe oraz walutowe operacje międzybankowe	142 692	184 968
Wynik na operacjach kapitałowymi instrumentami finansowymi	-	4 265
Wynik na operacjach dłużnymi instrumentami finansowymi	-	(6 004)
Wynik na operacjach kapitałowymi inwestycyjnymi aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy	(3 674)	-
Wynik na operacjach dłużnymi inwestycyjnymi aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy	22 431	-
Zmiana wartości godziwej należności kredytowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(7 885)	-
Razem	153 564	183 229

W pozycji wynik handlowy i rewaluacja zawarta jest zmiana wyceny instrumentów pochodnych w kwocie (1 629) tys. zł za 2018 r. oraz (10 354) tys. zł za 2017 r.

Powyższe kwoty zawierają w sobie korekty z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA, DVA), które w latach 2018 i 2017 wynosiły odpowiednio (742) tys. zł i (11 572) tys. zł.

9. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Wynik na sprzedaży instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	26 420
Wynik na sprzedaży instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	-	20 549
Wynik na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	28 327	-
Zmiana wartości godziwej dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	12 120	-
Razem wynik na instrumentach finansowych	40 447	46 969
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	(16 561)	23 760
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	16 636	(26 115)
Razem wynik na instrumentach zabezpieczających i zabezpieczanych	75	(2 355)
Razem	40 522	44 614

10. Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody z tytułu sprzedaży usług	31 467	20 612
Zwroty opłat BFG	-	433
Rozwiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	51 364	5 430
Rozliczenie umów leasingowych	592	944
Przychody z tytułu odzyskanych należności (przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych)	6 280	5 598
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	50 611	12 314
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	2 274	821
Pozostałe przychody dotyczące spraw spornych	-	24 238
Pozostałe	11 747	13 373
Razem	154 335	83 763

11. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

**Odpisy netto z tytułu utraty wartości
należności kredytowych wycenianych w
zamortyzowanym koszcie w okresie od
01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.**

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Odpis na należności od banków	(66)	-	-	-	(66)
Odpis na należności od klientów	(111 640)	35 760	(745 091)	51 267	(769 704)
Przychód z tytułu należności odzyskanych	-	-	(7 717)	-	(7 717)
Odpis na kredytowe zobowiązania	(1 348)	5 556	(4 232)	-	(24)
Razem	(113 054)	41 316	(757 040)	51 267	(777 511)

	01.01.2017- 31.12.2017
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	
Odpis na poniesione zidentyfikowane straty	(512 966)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	(28 111)
Przychód z tytułu należności odzyskanych	(2 103)
Odpis na kredytowe zobowiązania pozabilansowe	2 805
Razem	(540 375)

12. Koszty pracownicze

Koszty pracownicze	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Wynagrodzenia i premie	(1 133 392)	(1 042 255)
Narzuty na wynagrodzenia	(187 098)	(174 422)
Koszty świadczeń socjalnych	(29 827)	(30 252)
Koszty szkoleń	(15 083)	(14 170)
Rezerwa na odprawy emerytalne i niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	29 267	6 095
Razem	(1 336 133)	(1 255 004)

13. Koszty działania banku

Koszty działania	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	(289 483)	(289 413)
Marketing i reprezentacja	(122 172)	(69 549)
Eksploatacja systemów informacyjnych	(175 455)	(141 664)
Koszty ponoszone na rzecz BFG, KNF i KDPW	(196 554)	(195 838)
Opłaty pocztowe i telekomunikacyjne	(45 714)	(36 725)
Koszty konsultacji i doradztwa	(71 542)	(55 354)
Samochody i usługi transportowe oraz transport wartości	(62 753)	(58 546)
Koszty pozostałych usług obcych	(128 517)	(82 207)
Materiały eksploatacyjne, druki, czekki, karty	(21 819)	(17 705)
Pozostałe podatki i opłaty	(31 483)	(28 025)
Transmisja danych	(7 334)	(9 327)
Rozliczenia KIR, SWIFT	(27 518)	(25 986)
Koszty zabezpieczenia	(26 072)	(23 976)
Koszty remontów maszyn	(22 961)	(13 210)
Pozostałe	(24 765)	(20 668)
Razem	(1 254 142)	(1 068 193)

14. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne i inne aktywa	(106 098)	(42 144)
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(13 054)	(8 342)
Koszty zakupu usług	(14 797)	(8 177)
Składki na rzecz organizacji o charakterze dobrowolnym	(797)	(783)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(2 106)	(2 883)
Przekazane darowizny	(4 594)	(4 670)
Pozostałe	(10 972)	(14 191)
Razem	(152 418)	(81 190)

15. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego		
Część bieżąca odnoszona do wyniku finansowego	(668 355)	(459 896)
Część odroczone	175 169	(139 447)
Korekta lat ubiegłych	2 283	169
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(490 903)	(599 174)

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem		
Zysk przed opodatkowaniem	2 658 064	2 515 330
Stawka podatku	19%	19%
Obciążenie podatkowe od zysku przed opodatkowaniem	(505 032)	(477 913)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	(10 856)	(8 403)
Opłaty na rzecz BFG	(34 510)	(34 971)
Podatek od instytucji finansowych	(81 143)	(73 717)
Zysk z tytułu nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa	69 305	-
Sprzedaż wierzytelności	(6 109)	(52 237)
Przychody niepodatkowe (dywidendy)	93 440	56 753
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodu	(17 847)	(10 970)
Korekta podatku roku ubiegłego	2 283	169
Pozostałe	(434)	2 115
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(490 903)	(599 174)

	31.12.2018	31.12.2017
Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach		
Związany z instrumentami kapitałowymi dostępnymi do sprzedaży	-	(132 797)
Związany z dłużnymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży	-	(55 657)
Związany z wyceną inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(127 697)	-
Związany z wyceną inwestycyjnych kapitałowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(127 204)	-
Związany z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	15 694	21 446
Związany z wyceną programów określonych świadczeń	(2 553)	(75)
Razem	(241 760)	(167 083)

16. Zysk na akcję

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk na akcję		
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 167 161	1 916 156
Średnioważona liczba akcji zwykłych	99 725 949	99 275 197
Podstawowy zysk na akcję (zł)	21,73	19,30
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 167 161	1 916 156
Średnioważona liczba akcji zwykłych	99 725 949	99 275 197
Średnioważona liczba potencjalnych akcji zwykłych	171 095	187 456
Rozwodniony zysk na akcję (zł)	21,69	19,27

Średnioważona liczba akcji zwykłych zawiera instrumenty rozwadniające w postaci kapitału akcyjnego przedstawionego w nocie 37 oraz programu motywacyjnego ujętego w nocie 51.

17. Gotówka i operacje z bankami centralnymi

	31.12.2018	31.12.2017
Gotówka i operacje z bankami centralnymi		
Gotówka	2 431 098	2 249 508
Rachunki bieżące w bankach centralnych	6 410 804	1 857 293
Lokaty	-	8 000
Razem	8 841 902	4 114 801

Santander Bank Polska S.A. utrzymuje na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową naliczoną na podstawie wartości miesięcznego średniego stanu depozytów otrzymanych przez Bank i stopy rezerwy obowiązkowej, która we wszystkich ww. okresach wynosiła 3,5%.

Zgodnie z określonymi przepisami kwota naliczonej rezerwy pomniejszona jest o równowartość 500 tys. EUR.

18. Należności od banków

	31.12.2018	31.12.2017
Należności od banków		
Lokaty i kredyty	1 255 204	851 061
Rachunki bieżące	1 604 341	1 161 057
Należności brutto	2 859 545	2 012 118
Odpis na oczekiwane straty kredytowe	(66)	-
Razem	2 859 479	2 012 118

Wartość godziwą „Należności od banków” przedstawia nota 42.

Należności od Banków

Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek okresu	2 012 118	-	-	-	2 012 118
Zmiany wynikające z transferów	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	1 701 482	-	-	-	1 701 482
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(842 342)	-	-	-	(842 342)
Spisania	-	-	-	-	-
Inne, w tym różnice kursowe	(11 713)	-	-	-	(11 713)
Stan na koniec okresu	2 859 545	-	-	-	2 859 545

19. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym	1 088 081	1 062 313	1 231 990	1 263 859
Transakcje stopy procentowej	560 854	545 539	312 783	276 635
Forward	65	6 640	-	68
Opcje	13 898	13 911	13 211	13 226
Swap stopy procentowej (IRS)	543 493	523 788	297 054	261 776
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	3 398	1 200	2 518	1 565
Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	3 279	3 279	6 053	6 053
Opcje	3 279	3 279	6 053	6 053
Transakcje walutowe	523 948	513 495	913 154	981 171
Swap walutowo-procentowy (CIRS)	192 483	206 346	282 186	275 786
Forward	40 065	61 233	41 175	160 814
Swap walutowy (FX Swap)	192 760	147 492	493 265	447 589
Spot	585	376	1 360	1 832
Opcje	98 055	98 048	95 168	95 150
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	8 688 624	-	2 189 557	-
Dłużne papiery wartościowe	8 671 723	-	2 174 096	-
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	8 667 540	-	2 170 048	-
- obligacje	8 667 540	-	2 170 048	-
Komercyjne papiery wartościowe:	4 183	-	4 048	-
- obligacje	4 183	-	4 048	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	16 901	-	15 461	-
- notowane	16 901	-	15 461	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży	-	175 689	-	-
Razem aktywa/zobowiązania finansowe	9 776 705	1 238 002	3 421 547	1 263 859

W pozycji aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym zawarta jest zmiana wyceny z tytułu ryzyka kontrahenta w kwocie (1 017) tys. zł na 31.12.2018 r. oraz (28) tys. zł na 31.12.2017 r.

Przychody odsetkowe z instrumentów dłużnych oraz innych instrumentów o stałej stopie dochodu są ujmowane w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

Zyski i straty powstające z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku handlowym i rewaluacji rachunku zysków i strat.

Wszystkie aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zakwalifikowane do tej kategorii w związku z handlowym charakterem zawieranych transakcji. Na dzień sprawozdawczy 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym przy początkowym ujęciu nie wystąpiły przypadki desygnacji do wyżej wymienionej kategorii aktywów finansowych.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zgodnie z wymogami MSSF 7, poniższe informacje dotyczą tylko aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z transakcji terminowych i pochodnych, zawieranych na podstawie umów ramowych typu ISDA Master Agreement oraz innych umów ramowych przewidujących w sytuacji wystąpienia określonego przypadku naruszenia możliwość rozwiązania transakcji i rozliczenia z kontrahentem na podstawie skompensowanej kwoty wzajemnych należności i zobowiązań.

Bank nie ma prawa do dokonania kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych w sprawozdaniu finansowym. W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych (zarówno zaklasyfikowanych do portfela przeznaczone do obrotu, jak i desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń) oraz zabezpieczeń pieniężnych objętych umowami ramowymi umożliwiającymi kompensowanie w określonych okolicznościach. Odrębnie zaprezentowano maksymalne kwoty kompensat.

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	31.12.2018		31.12.2017	
	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Wycena instrumentów pochodnych	1 140 635	1 965 483	1 378 714	1 842 657
Wartość przyjętych/złożonych zabezpieczeń	(146 882)	(1 291 885)	(347 951)	(751 068)
Maksymalna kwota ewentualnej kompensaty	(316 971)	(316 971)	(388 627)	(388 627)
Aktywa i zobowiązania niepodlegające kompensacie	676 782	356 627	642 136	702 962

Poniższa tabela przedstawia nominały instrumentów pochodnych.

Nominały instrumentów pochodnych	31.12.2018	31.12.2017
1. Transakcje pochodne –terminowe (zabezpieczające)	21 807 562	23 570 504
a) Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	2 131 000	2 404 709
b) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (IRS)	1 575 000	1 575 000
c) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (CIRS)	8 746 338	9 707 988
d) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne-sprzedany (CIRS)	9 355 224	9 882 807
2. Transakcje pochodne-terminowe (handlowe)	408 209 745	285 338 721
a) Transakcje stopy procentowej	261 807 412	170 594 604
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	230 258 701	158 895 602
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	21 444 400	3 260 000
Opcje na stopę procentową	7 097 193	8 370 402
Forward kupiony	84 100	-
Forward sprzedany	2 923 018	68 600
b) Transakcje walutowe	146 402 333	114 744 117
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	37 836 903	29 904 524
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	37 779 343	29 837 481
Forward kupiony	10 183 310	8 226 882
Forward sprzedany	10 233 343	8 393 420
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	13 749 426	10 992 948
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	13 768 772	10 991 112
Opcje walutowe kupione CALL	5 622 329	4 036 440
Opcje walutowe kupione PUT	5 803 289	4 162 435
Opcje walutowe sprzedane CALL	5 622 329	4 036 440
Opcje walutowe sprzedane PUT	5 803 289	4 162 435
3. Bieżące operacje walutowe	1 598 307	2 893 238
Spot - zakupiony	799 268	1 446 436
Spot - sprzedany	799 039	1 446 802
4. Transakcje związane z kapitałowymi instrumentami finansowymi	555 792	817 734
Instrumenty pochodne - zakupione	270 165	401 987
Instrumenty pochodne - sprzedane	285 627	415 747
Razem	432 171 406	312 620 197

Nominały instrumentów pochodnych dla transakcji jednowalutowych (IRS, FRA, opcje nie będące opcjami walutowymi) zostały zaprezentowane wyłącznie jako kwoty nabyte.

20. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Pochodne instrumenty zabezpieczające	31.12.2018		31.12.2017	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	312	129 205	2 283	115 496
Instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	52 242	773 965	144 441	463 302
Ogółem zabezpieczające instrumenty finansowe	52 554	903 170	146 724	578 798

Na dzień 31.12.2018 r. w pozycji pochodne instrumenty zabezpieczające – instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne zawarta jest korekta wyceny dnia pierwszego dla transakcji start forward CIRS w kwocie (8 562) tys. zł oraz (9 613) tys. zł. na 31.12.2017 r.

21. Należności od klientów

	31.12.2018			31.12.2017
	Wycena w wartości godziwej przez zamortyzowa nym koszcie	Wycena w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Wycena w wartości godziwej przez wynik finansowy	
Należności od klientów				
Należności od podmiotów gospodarczych	58 823 206	366 751	106 374	49 011 673
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	59 619 111	-	962 766	44 322 763
<i>Należności z tytułu kredytów na nieruchomości</i>	45 927 616	-	-	33 723 865
Należności od podmiotów sektora publicznego	325 767	-	-	227 389
Pozostałe należności	11 517	-	-	7 303
Należności brutto	118 779 601	366 751	1 069 140	93 569 128
Odpis na oczekiwane straty kredytowe*	(2 723 002)	-	-	(3 032 125)
Razem**	116 056 599	366 751	1 069 140	90 537 003

* Odpis dotyczący należności od klientów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

** Według stanu na 31.12.2018 r. dłużne papiery wartościowe wykazywane jako kredyty i należności wynosiły 1 248 750 tys. zł, na 31.12.2017 r - 1 279 563 tys. zł

Na dzień 31.12.2018 r. korekta wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka kredytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła (1 336) tys. zł.

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych stanowi zamortyzowany koszt tego składnika, przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe bez uwzględnienia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego. Ujęcie pełnej wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego skutkowałby zwiększeniem wartości bilansowej brutto należności od klientów i jednoczesnym zwiększeniem odpisów na oczekiwane straty kredytowe o kwotę 851 362 tys. zł.

Szczegółowa analiza kredytów na nieruchomości wg walut znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. za 2018 r. opublikowanym w dniu 22.02.2019 r.

Wartość godziwą „Należności od klientów” przedstawia nota 42.

Należności od klientów					
Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek okresu	84 789 664	4 173 833	4 302 736	302 895	93 569 128
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	1 577 739	(1 528 156)	(49 583)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(2 138 524)	2 202 692	(64 168)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(842 545)	(541 595)	1 384 140	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	39 496 799	-	-	421 518	39 918 317
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(2 622 498)	(373 972)	(48 286)	(21 710)	(3 066 466)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(9 194 927)	(457 472)	(511 107)	(218 638)	(10 382 144)
Spisania	-	-	(745 478)	-	(745 478)
Inne, w tym różnice kursowe	(597 425)	(45 198)	(115 488)	244 355	(513 756)
Stan na koniec okresu	110 468 283	3 430 132	4 152 766	728 420	118 779 601

**Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty
kredytowe dla należności od klientów wycenianych w
zamortyzowanym koszcie w okresie
od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.**

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(257 277)	(298 654)	(2 112 224)	(2 668 155)
Zmiany wynikające z transferów				
Transfer do Koszyka 1	(12 186)	79 121	15 383	82 318
Transfer do Koszyka 2	72 339	(153 117)	37 149	(43 629)
Transfer do Koszyka 3	67 319	69 427	(588 739)	(451 993)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(489 543)	-	-	(489 543)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	34 392	33 536	(300 050)	(232 122)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	22 760	6 497	11 891	41 148
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	41 426	26 958	328 440	396 824
Spisania	-	-	745 478	745 478
Inne, w tym różnice kursowe	158 318	(27 899)	(200 830)	(70 411)
Stan na koniec okresu	(362 452)	(264 131)	(2 063 502)	(2 690 085)

**Zmiana stanu odpisów na straty kredytowe dla
należności klasyfikowanych jako POCI**

**01.01.2018-
31.12.2018**

Saldo odpisów na początek okresu	-
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(32 603)
Spisanie należności w ciężar rezerw/sprzedaż	-
Transfer	-
Różnice kursowe	(314)
Stan na koniec okresu	(32 917)

**Należności od podmiotów
gospodarczych**

Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek okresu	43 083 032	2 766 850	3 060 869	100 922	49 011 673
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	1 046 793	(1 036 580)	(10 213)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(1 362 063)	1 377 507	(15 444)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(488 109)	(317 414)	805 523	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	17 462 140	-	-	327 904	17 790 044
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(192 385)	(297 582)	(32 987)	(10 113)	(533 067)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(6 690 070)	(381 160)	(46 524)	(148 502)	(7 266 256)
Spisania	-	-	(358 142)	-	(358 142)
Inne, w tym różnice kursowe	406 164	(154 876)	(209 415)	137 081	178 954
Stan na koniec okresu	53 265 502	1 956 745	3 193 667	407 292	58 823 206

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od podmiotów gospodarczych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(139 164)	(195 808)	(1 459 297)	(1 794 269)
Zmiany wynikające z transferów	-	-	-	
Transfer do Koszyka 1	(7 454)	45 022	3 254	40 822
Transfer do Koszyka 2	44 795	(86 346)	10 874	(30 677)
Transfer do Koszyka 3	40 276	37 164	(314 285)	(236 845)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(186 161)	-	-	(186 161)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	15 492	23 456	(55 147)	(16 199)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	20 328	(3 001)	(2 936)	14 391
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	23 259	20 027	15 015	58 301
Spisania	-	-	358 142	358 142
Inne, w tym różnice kursowe	(16 534)	(3 953)	(56 486)	(76 973)
Stan na koniec okresu	(205 163)	(163 439)	(1 500 866)	(1 869 468)

Należności od klientów indywidualnych

Wartość bilansowa brutto	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Saldo na początek okresu	41 471 940	1 406 983	1 241 867	201 973	44 322 763
Zmiany wynikające z transferów					
Transfer do Koszyka 1	530 946	(491 576)	(39 370)	-	-
Transfer do Koszyka 2	(776 461)	825 185	(48 724)	-	-
Transfer do Koszyka 3	(354 437)	(224 180)	578 617	-	-
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	21 932 067	-	-	93 613	22 025 680
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	(2 430 113)	(76 389)	(15 299)	(11 597)	(2 533 398)
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	(2 504 856)	(76 313)	(464 583)	(70 136)	(3 115 888)
Spisania	-	-	(387 336)	-	(387 336)
Inne, w tym różnice kursowe	(1 003 588)	109 678	93 926	107 274	(692 710)
Stan na koniec okresu	56 865 498	1 473 388	959 098	321 127	59 619 111

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów indywidualnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu	(118 113)	(102 846)	(652 927)	(873 886)
Zmiany wynikające z transferów	-	-	-	
Transfer do Koszyka 1	(4 732)	34 099	12 129	41 496
Transfer do Koszyka 2	27 544	(66 771)	26 275	(12 952)
Transfer do Koszyka 3	27 043	32 263	(274 454)	(215 148)
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	(303 383)	-	-	(303 383)
Zmiany w ryzyku kredytowym istniejącego portfela	18 900	10 080	(244 902)	(215 922)
Zmiany modeli i parametrów ryzyka	2 432	9 499	14 827	26 758
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	18 166	6 931	313 425	338 522
Spisania	-	-	387 336	387 336
Inne, w tym różnice kursowe	174 851	(23 946)	(144 344)	6 561
Stan na koniec okresu	(157 292)	(100 691)	(562 635)	(820 618)

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów	31.12.2017
Utrata wartości oceniana indywidualnie i portfelowo	
Stan na początek okresu	(2 740 861)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(512 966)
Spisanie należności w ciężar rezerw/sprzedaż wierzytelności	570 092
Transfer	(16 684)
Różnice kursowe	25 657
Stan na koniec okresu	(2 674 762)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty	
Stan na początek okresu	(341 566)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(28 111)
Sprzedaż wierzytelności	3 429
Transfer	1 204
Różnice kursowe	7 681
Stan na koniec okresu	(357 363)
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(3 032 125)

Santander Bank Polska S.A. może odpisać aktywa finansowe, które w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności.

Zaległe kwoty umowne takich aktywów odpisane w ciągu roku zakończonego 31.12.2018 r. wynosiły 170 560 tys. zł.

22. Inwestycyjne aktywa finansowe

Inwestycyjne aktywa finansowe	31.12.2018
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 439 836
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	27 621 915
- obligacje	27 621 915
Papiery wartościowe banku centralnego:	5 999 249
- bony	5 999 249
Pozostałe papiery wartościowe:	1 818 672
- obligacje	1 818 672
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	131 005
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	801 272
- notowane	-
- nienotowane	801 272
Razem	36 372 113

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe	24 889 479
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	21 419 899
- obligacje	21 419 899
Papiery wartościowe banku centralnego:	1 379 839
- bony	1 379 839
Pozostałe papiery wartościowe:	2 089 741
- obligacje	2 089 741
Kapitałowe papiery wartościowe	894 550
- notowane	-
- nienotowane	894 550
Razem	25 784 029

Według stanu na 31.12.2018 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody o stałej stopie procentowej wynoszą 25 191 336 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 10 248 500 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2017 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 16 471 392 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 8 418 087 tys. zł.

Na dzień 31.12.2018 r. korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 118 750 tys. zł, na dzień 31.12.2017 r. korekta wyniosła 107 005 tys. zł.

Wartość godziwą „Inwestycyjnych aktywów finansowych” przedstawia nota 42.

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Razem
Stan na 31.12.2017 r.	24 889 479	-	894 550	25 784 029
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	90 175	(105 893)	(15 718)
Stan na 1.01.2018 (przekształcony)	24 889 479	90 175	788 657	25 768 311
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	63 077	20 013	-	83 090
Zwiększenia	162 092 587	-	2 519	162 095 106
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(152 102 943)	-	(316)	(152 103 259)
Wycena do wartości godziwej	390 904	12 120	10 412	413 436
Zmiana stanu odsetek naliczonych	25 431	-	-	25 431
Różnice kursowe	81 301	8 697	-	89 998
Stan na 31.12.2018 r.	35 439 836	131 005	801 272	36 372 113

Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty	Razem
		finansowe z prawem do kapitału	
Stan na 1.01.2017 r.	25 467 070	855 291	26 322 361
Zwiększenia	60 456 329	2 036	60 458 365
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(61 393 423)	(8 691)	(61 402 114)
Wycena do wartości godziwej	444 504	45 914	490 418
Zmiana stanu odsetek naliczonych	30 469	-	30 469
Różnice kursowe	(115 470)	-	(115 470)
Stan na 31.12.2017 r.	24 889 479	894 550	25 784 029

23. Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone

Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone	31.12.2018	31.12.2017
Podmioty zależne	2 360 331	2 340 431
Podmioty stowarzyszone	36 606	36 606
Razem	2 396 937	2 377 037

Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone wg stanu na 31.12.2018 r.*

Nazwa jednostki	Santander					Razem
	Santander Inwestycje Sp. z o.o.	Santander Finanse Sp. z o.o.	Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Santander Securities S.A.	Santander Consumer Bank S.A.	
Siedziba	Warszawa	Poznań	Poznań	Warszawa	Wrocław	
Rodzaj powiązania	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	
Procent posiadanego kapitału	100,00	100,00	50,00	100,00	60,00	
Wartość bilansowa	46 600	130 562	6 755	20 000	2 156 414	2 360 331
Aktywa jednostki razem	39 944	251 704	260 918	177 011	18 691 765	19 421 342
Kapitał własny jednostki, w tym:	39 875	245 701	208 433	42 891	3 297 131	3 834 031
kapitał zakładowy	100	1 630	13 500	15 000	520 000	550 230
pozostały kapitał własny, w tym:	39 775	244 071	194 933	27 891	2 777 131	3 283 801
niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych	4 881	-	-	1 506	466 785	473 172
zysk (strata) netto	176	35 859	189 921	(66)	559 042	784 932
Zobowiązania jednostki	69	6 003	52 485	134 120	15 394 634	15 587 311
Dochody	335	51 993	314 123	1 740	2 047 370	2 415 561

* dane niezaudytowane

Nazwa jednostki	
Santander Inwestycje Sp. z o.o.	nabywanie, zbywanie akcji i udziałów spółek prawa handlowego oraz innych papierów wartościowych; działalność związana z poszukiwaniem inwestorów
Santander Finanse Sp. z o.o.	scentralizowane zarządzanie spółkami Santander Leasing S.A., Santander Faktor Sp. z o.o., Santander F24 S.A.
Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	działalność maklerska polegająca na zarządzaniu cudzym pakietem papierów wartościowych dopuszczonych i nie dopuszczonych do publicznego obrotu
Santander Securities S.A.	przyjmowanie oraz przekazywanie zleceń kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych, jak również ich wykonywanie w imieniu i na rachunek dającego zlecenie, prowadzenie rachunków papierów wartościowych oraz przypisanych do nich rachunków pieniężnych, oferowanie instrumentów finansowych.
Santander Consumer Bank S.A.	przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych, udzielanie i zaciąganie kredytów i pożyczek

Nazwa jednostki stowarzyszonej:	Kraj założenia oraz miejsce prowadzenia działalności	Procentowy udział Banku w kapitale/w głosach		Metoda wyceny	Rodzaj działalności
		2018	2017		
Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	Polska	49,00	49,00	Metoda praw własności	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia na życie
Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	Polska	49,00	49,00	Metoda praw własności	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe

	Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.		Santander - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	
	2018 *	2017	2018 *	2017
Należności od banków	31 138	50 832	9 045	4 353
Aktywa finansowe handlowe	80 496	11 697	1 219	1 262
Inwestycyjne aktywa finansowe	395 694	340 823	417 615	447 621
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	761	67	-	-
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	257 117	383 694	-	-
Pozostałe rozrachunki	34 090	18 021	32 052	29 561
Rozliczenia międzyokresowe	229 415	162 202	148 807	199 364
Pozostałe pozycje aktywów	675	818	554	859
AKTYWA RAZEM	1 029 386	968 154	609 292	683 020
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	716 553	727 811	277 170	362 294
Udział reasekutorów w rezerwach	(6 148)	(6 423)	(111 397)	(141 601)
Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)	-	-	(1 103)	(1 103)
Pozostałe zobowiązania	204 820	137 052	149 049	144 439
Rozliczenia międzyokresowe	2 624	2 945	69 106	86 757
Fundusze specjalne	50	34	40	32
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	917 899	861 419	382 865	450 818
Przychody	236 531	180 571	145 825	156 972
Zysk (strata) netto za okres	57 891	45 011	67 690	73 173
Dywidendy wypłacone Santander Bank Polska S.A.	25 035	19 142	35 660	25 719

* Dane oparte na szacunkach Spółek

Inwestycje w podmioty zależne i stowarzyszone wg stanu na 31.12.2017 r.*

Nazwa jednostki	Santander	Santander	Giełdokracja	Santander	Santander	Razem
	Inwestycje	Finanse	Sp. z o.o. w	Towarzystwo		
	Sp. z o.o.	Sp. z o.o.	likwidacji	Funduszy		
Siedziba	Warszawa	Poznań	Poznań	Poznań	Wrocław	
Rodzaj powiązania	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	spółka zależna	
Procent posiadanego kapitału	100,00	100,00	100,00	50,00	60,00	
Wartość bilansowa	46 600	130 562	100	6 755	2 156 414	2 340 431
Aktywa jednostki razem	42 432	255 407	-	117 631	17 647 014	18 062 484
Kapitał własny jednostki, w tym:	42 398	248 127	-	85 014	3 190 067	3 565 606
kapitał zakładowy	100	1 165	-	13 500	520 000	534 765
pozostały kapitał własny, w tym:	42 298	246 962	-	71 514	2 670 067	3 030 841
niepodzielony zysk (niepokryta strata)						
z lat ubiegłych	(6 232)	29 445	117	-	270 845	294 175
zysk (strata) netto	(384)	42 326	(117)	66 503	649 136	757 464
Zobowiązania jednostki	34	7 280	-	32 617	14 456 947	14 496 878
Dochody	(364)	57 051	-	314 031	1 944 552	2 315 270

* dane niezauważone

Nazwa jednostki	Rodzaj działalności
Santander Inwestycje Sp. z o.o.	nabywanie, zbywanie akcji i udziałów spółek prawa handlowego oraz innych papierów wartościowych; działalność związana z poszukiwaniem inwestorów
Santander Finanse Sp. z o.o.	scentralizowane zarządzanie spółkami Santander Leasing S.A., Santander Faktor Sp. z o.o, Santander F24 S.A.
Giełdokracja Sp. z o.o. w likwidacji	realizacja działań edukacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku kapitałowego, prowadzenie portali internetowych oraz świadczenie usług reklamowych
Santander Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	działalność maklerska polegająca na zarządzaniu cudzym pakietem papierów wartościowych dopuszczonych i nie dopuszczonych do publicznego obrotu
Santander Consumer Bank S.A.	przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych, udzielanie i zaciąganie kredytów i pożyczek pieniężnych

24. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Rok 2018				
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 431 561	233 428	189 668	1 854 657
Wartości niematerialne rozpoznane w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	2 441	192 628	908	195 977
Zwiększenia z tytułu:				
- zakupu	-	-	278 903	278 903
- przeniesienia z nakładów	205 823	-	-	205 823
- transferów	-	-	-	-
Zmniejszenia z tytułu:				
- likwidacji, sprzedaży	(8 585)	-	(81)	(8 666)
- przeniesienia z nakładów	-	-	(205 823)	(205 823)
- transferów	-	-	-	-
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 631 240	426 056	263 575	2 320 871
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 216 476)	(178 205)	-	(1 394 681)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
- amortyzacji bieżącego okresu	(138 504)	(20 330)	-	(158 834)
- likwidacji, sprzedaży	8 552	-	-	8 552
- transferów	-	-	-	-
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 346 428)	(198 535)	-	(1 544 963)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 631 240	426 056	263 575	2 320 871
Skumulowana amortyzacja	(1 346 428)	(198 535)	-	(1 544 963)
Stan na 31 grudnia 2018	284 812	227 521	263 575	775 908

Wartości niematerialne Rok 2017	Licencje, patenty, koncesje i podobne	Pozostałe	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 334 854	233 428	176 183	1 744 465
Zwiększenia z tytułu:				
- zakupu	-	-	157 194	157 194
- przeniesienia z nakładów	140 791	-	-	140 791
- transferów	-	-	-	-
Zmniejszenia z tytułu:				
- likwidacji	(44 084)	-	(670)	(44 754)
- przeniesienia z nakładów	-	-	(140 791)	(140 791)
- transferów	-	-	(2 248)	(2 248)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 431 561	233 428	189 668	1 854 657
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 127 440)	(152 717)	-	(1 280 157)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
- amortyzacji bieżącego okresu	(133 120)	(25 488)	-	(158 608)
- likwidacji, sprzedaży	44 084	-	-	44 084
- transferów	-	-	-	-
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 216 476)	(178 205)	-	(1 394 681)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 431 561	233 428	189 668	1 854 657
Skumulowana amortyzacja	(1 216 476)	(178 205)	-	(1 394 681)
Stan na 31 grudnia 2017	215 085	55 223	189 668	459 976

25. Wartość firmy

Na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresie porównawczym wartość firmy obejmuje następującą pozycję:

- 1 688 516 tys. zł - wartość firmy powstała w wyniku połączenia Santander Bank Polska S.A. z Bankiem Kredyt Bank S.A. w dniu 4.01.2013 r.

Zgodnie z wymogami MSSF 3 wartość firmy została wyznaczona jako nadwyżka kosztów nabycia nad wartością godziwą zidentyfikowanych nabytych aktywów i zobowiązań.

Test na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia Santander Bank Polska S.A. z Kredyt Bank S.A.

W 2018 r. i w okresie porównywalnym Bank przeprowadził testy na utratę wartości firmy powstałej w wyniku połączenia z Bankiem Kredyt Bank S.A. w dniu 4.01.2013 r., którego wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 1 688 516 tys. zł (podobnie jak na dzień 31.12.2017 r.).

Wartość odzyskiwalna w oparciu o wartość użytkową

Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Szacunek wartości użytkowej, która jest wyższa od wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, jest przeprowadzony w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych odpowiedni dla banków i innych instytucji finansowych. Przyszłe, oczekiwane przepływy pieniężne wypracowywane przez segmenty biznesowe Santander Bank Polska S.A. są zgodne z 3-letnimi projekcjami finansowymi kierownictwa Banku na lata 2019 – 2021.

Biorąc pod uwagę stabilność Santander Bank Polska S.A., zrównoważone wyniki finansowe oraz w wyniku porównania wartości użytkowej z wartością bilansową ośrodka generującego przepływy pieniężne nie stwierdzono utraty wartości.

Kluczowe założenia przyjęte przy ustaleniu wartości użytkowej

Dla potrzeb pomiaru utraty wartości firmy Bank posługuje się następującą, wynikającą z początkowego ujęcia, alokacją wartości firmy na historyczne segmenty biznesowe:

31.12.2018	Segment	Segment	Segment	Razem
	Bankowości Detalicznej i Korporacyjnej	Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej i Inwestycyjnej	Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	
Wartość firmy	764 135	578 808	222 621	1 688 516

Z uwagi na przyjęty model wyceny, założenia przyjęte do ustalenia wartości użytkowej dla poszczególnych segmentów są takie same.

Projekcja finansowa

Projekcja finansowa na lata 2019 – 2021 została opracowana z uwzględnieniem planów strategicznych i operacyjnych na lata 2019 – 2021 oraz dostępnych prognoz makroekonomicznych i rynkowych. Prognozy makroekonomiczne na lata 2019 – 2021, które są podstawą testu na utratę wartości firmy, wskazują średni wzrost PKB na poziomie 2,5%. Oczekiwane jest, że stopy procentowe utrzymają się na obecnym niskim poziomie przynajmniej do końca 2019 roku, a następnie nieznacznie wzrosną w kolejnych latach projekcji.

Projekcja finansowa zakłada kontynuację rozwoju obecnej oferty ze szczególną koncentracją na wzroście głównych linii produktowych, obsłudze osób fizycznych z segmentu detalicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstwach korzystających z usług finansowania, produktów oszczędnościowych oraz usług transakcyjnych.

Stopa dyskontowa

Stopa dyskontowa przyjęta w modelu zdyskontowanych dywidend, w zależności od horyzontu czasowego, wynosi 9,16% – 9,70%.

Stopa dyskontowa równoważna wymaganej stopie zwrotu, została obliczona na podstawie modelu wyceny aktywów kapitałowych (Capital Assets Pricing Model) z wykorzystaniem: stopy wolnej od ryzyka, współczynnika beta Santander Bank Polska S.A. na bazie danych z serwisu Bloomberg oraz premii za ryzyko rynkowe. Wartość stopy wolnej od ryzyka w okresie najbliższych 3 lat waha się między 3,44% a 3,98%, przy czym opiera się ona na rentowności papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, odpowiedniej do długości okresu dyskontowania. Przepływy pieniężne poza 3-letnią projekcją finansową są dyskontowane z zastosowaniem przewidywanej rentowności 10-letnich papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa po trzecim roku projekcji szczegółowej, która wynosi 3,98%. Na koniec roku 2018 premię za ryzyko rynkowe oszacowano na poziomie 5,5%.

Stopa wzrostu w okresie wykraczającym poza projekcję finansowe

Ekstrapolację przepływów pieniężnych, wykraczających poza 3-letni okres objęty projekcjami finansowymi (wartość rezydualna) oparto na stopie wzrostu wynoszącej 2,5% rocznie, tj. na poziomie projektowanego długoterminowego wzrostu PKB.

Minimalny poziom współczynnika wypłacalności wymagany przez organy nadzorcze

Wzrost poziomu wymaganego kapitału oznacza spadek wartości kapitału dostępnego do teoretycznych dywidend w ramach przeprowadzanego testu.

Zgodnie z polskimi przepisami wysokość dywidendy banków komercyjnych, możliwej do wypłaty za rok poprzedni zależy od spełnienia minimalnych kryteriów określonych w polityce dywidendowej KNF. Komisja rekomenduje, by do 75% wypracowanego zysku mogły wypłacać banki spełniające jednocześnie kryteria dotyczące m.in.: współczynnika kapitałowego (TCR), kapitału Tier I (T1) i kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Ponadto w przypadku banków zaangażowanych w walutowe kredyty dla gospodarstw domowych, stopę wypłaty dywidendy należy odpowiednio skorygować w zależności od udziału:

- walutowych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych w całym portfelu należności od sektora niefinansowego, oraz
- kredytów mieszkaniowych walutowych udzielonych w latach 2007 i 2008 w portfelu walutowych kredytów mieszkaniowych gospodarstw domowych.

Wszystkie te czynniki wpływają negatywnie na kapitał dostępny do teoretycznych dywidend, a tym samym na wyniki testu na utratę wartości firmy.

Poziom współczynnik wypłacalności wymagany przez KNF dla Santander Bank Polska S.A. do wypłaty maksimum 75% wypracowanego zysku, uwzględniający bufor z tytułu dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka wynikającego z portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) oraz bufor zabezpieczający, wynosił 16,04%.

Podczas, gdy podwyższone wymogi kapitałowe zapewniają stabilność i bezpieczeństwo Santander Bank Polska S.A. zwiększając bazę kapitałową, o tyle pomniejszają one dywidendy dostępne dla akcjonariuszy, które wpływają na wartość użytkową ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Na dzień 31.12.2018 r. nie stwierdzono utraty wartości firmy.

26. Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały Rok 2018	Leasing finansowy -		Sprzęt informatyczny	Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Leasing finansowy -		Środki trwałe w budowie	Razem
	Nieruchomości	nieruchomości				Pozostały majątek trwały	Pozostały majątek trwały		
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	826 376	38 976	716 101	88 845	226 496	-	77 989	87 506	2 062 289
Środki trwałe rozpoznane w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	14 101	-	3 771	-	1 171	-	-	-	19 043
Zwiększenia z tytułu:									
-zakup	-	-	-	-	-	-	31 961	165 484	197 445
-leasingu	-	-	-	10 279	-	-	-	-	10 279
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	12 397	105 157	84 812	-	11 070	3 266	-	-	216 702
-transferów	-	-	44	-	-	-	-	-	44
Zmniejszenia z tytułu:									
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(100 701)	-	(20 443)	-	(37 678)	-	-	(3)	(158 825)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(108 423)	(108 280)	(216 703)
-transferów	(35 803)	-	-	(9 952)	(139)	-	-	(358)	(46 252)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	716 370	144 133	784 285	89 172	200 920	3 266	1 527	144 349	2 084 022
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(566 774)	(2 589)	(453 447)	(26 722)	(191 226)	-	-	-	(1 240 758)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:									
-amortyzacji bieżącego okresu	(24 663)	(2 531)	(72 822)	(10 060)	(11 263)	(177)	-	-	(121 516)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	79 670	-	20 354	-	36 715	-	-	-	136 739
-transferów	20 645	-	(43)	4 532	119	-	-	-	25 253
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	(13 054)	-	-	-	-	-	-	-	(13 054)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(504 176)	(5 120)	(505 958)	(32 250)	(165 655)	(177)	-	-	(1 213 336)
Wartość bilansowa									
Wartość wg cen nabycia	716 370	144 133	784 285	89 172	200 920	3 266	1 527	144 349	2 084 022
Skumulowana amortyzacja	(504 176)	(5 120)	(505 958)	(32 250)	(165 655)	(177)	-	-	(1 213 336)
Stan na 31 grudnia 2018	212 194	139 013	278 327	56 922	35 265	3 089	1 527	144 349	870 686

Rzeczowy majątek trwały Rok 2017	Leasing			Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Leasing		Razem
	Nieruchomości	finansowy - nieruchomości	Sprzęt informatyczny			finansowy - nakłady	Środki trwałe w budowie	
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	841 324	38 976	624 946	90 187	241 906	20 328	129 226	1 986 893
Zwiększenia z tytułu:								
-zakup	-	-	-	-	-	57 661	111 316	168 977
-leasingu	-	-	-	8 703	-	-	-	8 703
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	24 606	-	117 206	-	13 203	-	-	155 015
-transferów	-	-	113	-	-	-	2 248	2 361
Zmniejszenia z tytułu:								
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(39 553)	-	(26 164)	(629)	(28 551)	-	(225)	(95 122)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(155 015)	(155 015)
-transferów	-	-	-	(9 416)	(63)	-	(43)	(9 522)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	826 377	38 976	716 101	88 845	226 495	77 989	87 507	2 062 290
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(562 449)	(1 618)	(413 647)	(20 510)	(208 803)	-	-	(1 207 027)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:								
-amortyzacji bieżącego okresu	(27 198)	(971)	(65 876)	(11 953)	(10 349)	-	-	(116 347)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	31 215	-	26 152	629	27 900	-	-	85 896
-transferów	-	-	(76)	5 112	26	-	-	5 062
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	(8 342)	-	-	-	-	-	-	(8 342)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(566 774)	(2 589)	(453 447)	(26 722)	(191 226)	-	-	(1 240 758)
Wartość bilansowa								
Wartość wg cen nabycia	826 377	38 976	716 101	88 845	226 495	77 989	87 507	2 062 290
Skumulowana amortyzacja	(566 774)	(2 589)	(453 447)	(26 722)	(191 226)	-	-	(1 240 758)
Stan na 31 grudnia 2017	259 603	36 387	262 654	62 123	35 269	77 989	87 507	821 532

27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	Zmiany			31.12.2017
		Zmiany odnoszone na kapitały*	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany z tytułu różnic przejściowych	
Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	645 573	-	196 074	196 074	449 499
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	390 827	-	26 394	26 394	364 433
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	15 694	(5 752)	-	(5 752)	21 446
Pozostałe rezerwy	138 734	-	11 019	11 019	127 715
Przychody przyszłych okresów	299 897	-	31 647	31 647	268 250
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	131 558	-	84 781	84 781	46 777
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	7 927	-	(12 770)	(12 770)	20 697
w tym wpływ implementacji MSSF 9	45 867				
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	1 630 210	(5 752)	337 145	331 393	1 298 817

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2018	Zmiany			31.12.2017
		Zmiany odnoszone na kapitały*	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany z tytułu różnic przejściowych	
Wycena inwestycyjnych aktywów finansowych	(259 109)	(74 018)	3 363	(70 655)	(188 454)
Rezerwy na odprawy emerytalne	(2 553)	(2 477)	-	(2 477)	(76)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(216 336)	-	45 163	45 163	(261 499)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(161 378)	-	(21 935)	(21 935)	(139 443)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(1 597)	-	154	154	(1 751)
Różnica między bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	(28 330)	-	(36 955)	(36 955)	8 625
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(10 021)	-	(3 669)	(3 669)	(6 352)
w tym wpływ implementacji MSSF 9	8 742				
Suma zobowiązań z tytułu podatku odroczonego	(679 324)	(76 495)	(13 879)	(90 374)	(588 950)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	950 886	(82 247)	323 266	241 019	709 867

*zmiany odnoszone na kapitały nie zawierają korekt konsolidacyjnych dotyczących udziałowców mniejszościowych

Na dzień 31.12.2018 r. w wyliczeniu aktywów z tytułu podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie brutto 64 831 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie brutto 89 020 tys. zł.

	31.12.2017	Zmiany			31.12.2016
		Zmiany odnoszone na kapitały*	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany z tytułu różnic przejściowych	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	449 499	-	9 365	9 365	440 134
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	364 433	-	(353 779)	(353 779)	718 212
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	21 446	(4 727)	-	(4 727)	26 173
Pozostałe rezerwy	127 715	-	21 194	21 194	106 521
Przychody przyszłych okresów	268 250	-	4 276	4 276	263 974
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	46 777	-	28 089	28 089	18 688
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	20 697	-	12 320	12 320	8 377
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	1 298 817	(4 727)	(278 535)	(283 262)	1 582 079
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(188 454)	(98 026)	-	(98 026)	(90 428)
Rezerwy na odprawy emerytalne	(76)	1 760	-	1 760	(1 836)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(261 499)	-	105 928	105 928	(367 427)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(139 443)	-	34 049	34 049	(173 492)
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(1 751)	-	125	125	(1 876)
Różnica między bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	8 625	-	3 365	3 365	5 260
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(6 352)	-	(4 379)	(4 379)	(1 973)
Suma zobowiązań z tytułu podatku odroczonego	(588 950)	(96 266)	139 088	42 822	(631 772)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	709 867	(100 993)	(139 447)	(240 440)	950 307

*zmiany odnoszone na kapitały nie zawierają korekt konsolidacyjnych dotyczących udziałowców mniejszościowych

Na dzień 31.12.2017 r. w wyliczeniu aktywów z tytułu podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie brutto 5 114 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie 65 960 tys. zł.

Zmiana stanu podatku odroczonego netto	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	709 867	950 307
Wpływ wdrożenia MSSF 9	54 609	-
Zmiany odniesione do rachunku zysków i strat	175 169	(139 447)
Zmiany odniesione na pozostałe całkowite dochody	(82 247)	(100 993)
Zmiany w podatku odroczonym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych	93 488	-
Stan na koniec okresu	950 886	709 867

Na różnice przejściowe odniesione na kapitał własny składa się podatek odroczone od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne oraz rezerwy na odprawy emerytalne.

Na różnice przejściowe odniesione do rachunku zysków i strat składa się podatek odroczone od wyceny pozostałych aktywów finansowych, rezerw na należności kredytowe oraz innych aktywów i pasywów wykorzystywanych w bieżącej działalności Grupy.

Wpływ MSSF9 na Aktywa z tytułu podatku odroczonego został zaprezentowany w nocie 2.3.

28. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31.12.2018	31.12.2017
Nieruchomości	11 123	8
Razem	11 123	8

29. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa	31.12.2018	31.12.2017
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	59 395	142 701
Dłużnicy różni	616 481	560 421
Czynne rozliczenia międzyokresowe	63 828	55 225
Aktywa przejęte za długi	6 849	-
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	25 179	31 711
Pozostałe	51	52
Razem	771 783	790 110
w tym aktywa finansowe *	701 055	734 833

*Do aktywów finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych aktywów z wyłączeniem: Czynnych rozliczeń międzyokresowych, Aktywów przejętych za długi oraz pozycji Pozostałe.

30. Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	31.12.2018	31.12.2017
Lokaty	144 907	64 023
Kredyty otrzymane od banków	-	628 107
Rachunki bieżące	895 072	722 318
Razem	1 039 979	1 414 448

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec banków” przedstawia nota 42.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od banków	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	628 107	664 188
Zwiększenia z tytułu:	15 436	4 644
- kredyty otrzymane	-	-
- odsetki od kredytów otrzymanych	3 774	4 644
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	11 662	-
Zmniejszenia z tytułu:	(643 543)	(40 725)
- spłata kredytów	(637 540)	-
- spłata odsetek	(6 003)	(4 785)
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	-	(35 940)
Stan na koniec okresu	-	628 107

31. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	81 591 647	59 310 847
depozyty terminowe	26 315 057	16 321 735
w rachunku bieżącym	55 180 825	42 948 226
pozostałe	95 765	40 886
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	54 101 104	38 702 801
depozyty terminowe	22 847 784	15 321 645
w rachunku bieżącym	27 359 966	20 533 707
kredyty i pożyczki	3 141 372	2 237 211
pozostałe	751 982	610 238
Zobowiązania wobec podmiotów sektora publicznego	3 777 025	4 141 874
depozyty terminowe	1 155 361	1 904 467
w rachunku bieżącym	2 617 635	2 233 410
pozostałe	4 029	3 997
Razem	139 469 776	102 155 522

Na dzień 31.12.2018 r. depozyty stanowiące zabezpieczenie należności kredytowych wynoszą 413 246 tys. zł (31.12.2017 r.- 233 625 tys. zł).

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec klientów” przedstawia nota 42.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od pozostałych instytucji finansowych	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	2 237 211	3 020 931
Zwiększenia z tytułu:	1 449 380	47 910
- kredyty otrzymane	1 368 465	42 200
- odsetki od kredytów otrzymanych	14 581	5 710
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	66 334	-
Zmniejszenia z tytułu:	(545 219)	(831 630)
- spłata kredytów	(535 561)	(630 728)
- spłata odsetek	(9 658)	(5 922)
- różnice kursowe i pozostałe zmiany	-	(194 980)
Stan na koniec okresu	3 141 372	2 237 211

32. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane	Termin wymagalności	Waluta	Wartość nominalna
Transza 1	05.08.2025	EUR	100 000
Transza 2	03.12.2026	EUR	120 000
Transza 3	22.05.2027	EUR	137 100
Transza 4	05.04.2028	PLN	1 000 000

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	1 488 602	440 457
Zwiększenia z tytułu:	1 118 873	1 133 436
-zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej	-	-
-odsetki od pożyczek podporządkowanych	66 860	33 564
-różnice kursowe	46 735	-
-przekwalifikowanie *	1 005 278	1 099 872
Zmniejszenia z tytułu:	(63 535)	(85 291)
-spłata odsetek	(63 535)	(27 528)
-różnice kursowe	-	(57 763)
Stan na koniec okresu	2 543 940	1 488 602
Krótkoterminowe	16 426	11 257
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 527 514	1 477 345

*Obligacje wyemitowane przez Bank i zakwalifikowane za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego do zobowiązań podporządkowanych.

Pozostałe informacje dotyczące zobowiązań podporządkowanych zostały zaprezentowane w nocie 4.

33. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Emisja dłużnych papierów wartościowych w 2018 r. (emisje niewymagalne)	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności
Bankowe Papiery Wartościowe serii G	500 000	PLN	26.04.2019
Bankowe Papiery Wartościowe serii H	500 000	PLN	27.09.2019
Bankowe Papiery Wartościowe serii I	150 000	PLN	21.06.2019
Obligacje Santander Bank Polska S.A. 09/2018	500 000	EUR	20.09.2021

Emisja dłużnych papierów wartościowych w 2017 roku (emisje niewymagalne)	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności
Bankowe Papiery Wartościowe serii F	750 000	PLN	19.02.2018

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	1 240 244	1 783 303
Zwiększenia z tytułu:	4 325 756	2 049 345
- emisja dłużnych papierów wartościowych	4 290 794	1 988 788
- odsetki od emisji dłużnych papierów wartościowych	30 567	44 327
- różnice kursowe	4 395	16 230
Zmniejszenia z tytułu:	(2 254 031)	(2 592 404)
- wykup dłużnych papierów wartościowych	(1 235 000)	(1 430 000)
- przekwalifikowanie*	(1 005 278)	(1 099 872)
- różnice kursowe	-	(21 786)
- spłata odsetek	(13 753)	(40 746)
Stan na koniec okresu	3 311 969	1 240 244

*Obligacje wyemitowane przez Bank i zakwalifikowane za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego do zobowiązań podporządkowanych.

34. Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy dot. zobowiązań finansowych do udzielenia kredytów	43 833	15 069
Rezerwy dot. umów gwarancji i poręczeń finansowych	12 821	8 755
Pozostałe rezerwy	1 489	1 560
Razem	58 143	25 384

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	31.12.2018
Stan na 31.12.2017 r.	25 384
Wpływ wdrożenia MSSF 9	24 489
Stan na 1.01.2018 (przekształcony)	49 873
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	7 945
Utworzenie rezerw	151 860
Wykorzystanie rezerw	301
Rozwiązanie rezerw	(151 836)
Stan na koniec okresu	58 143
Krótkoterminowe	37 503
Długoterminowe	20 640

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	31.12.2017
Stan na początek okresu	28 706
Utworzenie rezerw	43 265
Wykorzystanie rezerw	(517)
Rozwiązanie rezerw	(46 070)
Stan na koniec okresu	25 384
Krótkoterminowe	18 425
Długoterminowe	6 959

35. Pozostałe rezerwy

Zmiana stanu rezerw na sprawy sporne	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	57 216	37 639
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	5 230	-
Utworzenie rezerw	89 437	47 497
Wykorzystanie rezerw	(42 641)	(12 142)
Rozwiązanie rezerw	(25 598)	(15 778)
Stan na koniec okresu	83 644	57 216

36. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2018	31.12.2017
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	17 039	25 851
Rozrachunki międzybankowe	267 632	946 867
Rezerwy pracownicze	332 361	340 770
Inne rezerwy	3 300	3 300
Wierzyciele różni	975 422	490 362
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	160 901	168 180
Rozliczenia publiczno-prawne	101 926	79 254
Rozliczenia międzyokresowe bierne	250 240	204 964
Razem	2 108 821	2 259 548
w tym zobowiązania finansowe *	1 845 994	2 012 114

*Do zobowiązań finansowych zaliczono wszystkie pozycje Pozostałych zobowiązań z wyłączeniem: Rozliczeń publiczno-prawnych oraz Rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Zmiana stanu rezerw na 31.12.2018	Rezerwy pracownicze			Razem
		w tym: Rezerwa na odprawy emerytalne	Inne rezerwy	
Stan na początek okresu	340 770	67 225	3 300	344 070
Zwiększenia z tytułu nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.	15 519	1 439	-	15 519
Utworzenie rezerw	303 881	9 480	-	303 881
Wykorzystanie rezerw	(243 279)	(3 875)	-	(243 279)
Rozwiązanie rezerw	(84 530)	(39 918)	-	(84 530)
Stan na koniec okresu	332 361	34 351	3 300	335 661
Krótkoterminowe	298 010	-	3 300	301 310
Długoterminowe	34 351	34 351	-	34 351

Zmiana stanu rezerw na 31.12.2017	Rezerwy pracownicze			Razem
		w tym: Rezerwa na odprawy emerytalne	Inne rezerwy	
Stan na początek okresu	311 687	55 737	3 300	314 987
Utworzenie rezerw	273 688	13 358	-	273 688
Wykorzystanie rezerw	(220 096)	-	-	(220 096)
Rozwiązanie rezerw	(24 509)	(1 870)	-	(24 509)
Stan na koniec okresu	340 770	67 225	3 300	344 070
Krótkoterminowe	273 545	-	3 300	276 845
Długoterminowe	67 225	67 225	-	67 225

Na rezerwy pracownicze składają się kategorie wymienione w nocie 50.

37. Kapitał akcyjny

31.12.2018

Seria	Emisja	Rodzaj		Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
		uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji		
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
M	na okaziciela	brak	brak	98 947	990
N	na okaziciela	brak	brak	2 754 824	27 548
				102 088 305	1 020 883

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Akcje serii N objęte w podwyższonym kapitale zakładowym zostały wydane Deutsche Bank AG w związku z finalizacją transakcji nabycia Deutsche Bank Polska S.A. przez Santander Bank Polska S.A.

Akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Santander Bank Polska S.A. jest Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 67,47% ogólnej liczby głosów na WZ.

31.12.2017

Seria	Emisja	Rodzaj		Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
		uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji		
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
M	na okaziciela	brak	brak	98 947	990
				99 333 481	993 335

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Santander Bank Polska S.A. był Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 69,34% ogólnej liczby głosów na WZ.

38. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2018	31.12.2017
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	649 810	649 810
Premia akcyjna	8 039 715	7 035 424
Inne pozostałe kapitały w tym:	9 461 473	8 490 949
<i>Kapitał rezerwowy</i>	9 290 723	8 320 199
<i>Kapitał zapasowy</i>	170 750	170 750
Razem	18 150 998	16 176 183

Premia akcyjna (emisyjna) - powstaje z nadwyżki nad wartością nominalną sprzedanych akcji po odjęciu kosztów emisji akcji i stanowi kapitał zapasowy Banku.

Według stanu na 31.12.2018 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 130 869 tys. zł., według stanu na 31.12.2017 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 118 423 tys. zł.

Inne zmiany pozostałych kapitałów zostały zaprezentowane w zestawieniach zmian w kapitałach własnych za 2018 i 2017 r.

Statutowy kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku netto zgodnie z obowiązującym Statutem Banku. Kapitał ten nie podlega podziałowi. Tworzony jest on na pokrycie strat bilansowych. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy z zysku netto powinny wynosić co najmniej 8 % zysku netto i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku. Wysokość odpisu uchwalana jest przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Decyzje o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

39. Kapitał z aktualizacji wyceny

		Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku	
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych 31.12.2018	Razem brutto	dochodowego	Razem netto
Bilans otwarcia w tym:	879 388	(167 085)	712 303
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	292 932	(55 657)	237 275
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	698 932	(132 798)	566 134
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(112 875)	21 447	(91 428)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	399	(77)	322
Wpływ wdrożenia MSSF 9 w tym:	(39 849)	7 571	(32 278)
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(39 849)	7 571	(32 278)
Zmiana wyceny dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	405 571	(77 058)	328 513
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(26 412)	5 018	(21 394)
Zmiana wyceny kapitałowych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 412	(1 978)	8 434
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	30 274	(5 752)	24 522
Zmiana wyceny programów określonych świadczeń	13 038	(2 477)	10 561
Bilans zamknięcia w tym:	1 272 422	(241 761)	1 030 661
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	672 091	(127 697)	544 394
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	669 495	(127 205)	542 290
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(82 601)	15 695	(66 906)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	13 437	(2 554)	10 883

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych 31.12.2017	Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku		
	Razem brutto	dochodowego	Razem netto
Bilans otwarcia w tym:	347 845	(66 091)	281 754
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	475 937	(90 428)	385 509
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(137 755)	26 174	(111 581)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	9 663	(1 837)	7 826
Zmiana wyceny dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	539 429	(102 492)	436 937
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	(23 502)	4 465	(19 037)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	24 880	(4 727)	20 153
Zmiana wyceny programów określonych świadczeń	(9 264)	1 760	(7 504)
Bilans zamknięcia w tym:	879 388	(167 085)	712 303
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	991 864	(188 455)	803 409
Wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(112 875)	21 447	(91 428)
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski aktuarialne	399	(77)	322

40. Rachunkowość zabezpieczeń

Santander Bank Polska S.A. stosuje strategie zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z założeniami zarządzania ryzykiem opisanymi w nocie 3 sprawozdania finansowego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Santander Bank Polska S.A. stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej w odniesieniu do następujących klas instrumentów finansowych:

- Dłużnych papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu w PLN i denominowanych w EUR,
- Kredytów o stałym oprocentowaniu w PLN.

Transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap i Overnight Indexed Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Zabezpieczanym ryzykiem jest zmiana wartości godziwej instrumentu lub portfela na skutek zmian rynkowych stóp procentowych. Transakcje te nie zabezpieczają przed zmianami wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem korekty do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Szczegóły dotyczące transakcji zabezpieczających na dzień 31.12.2018 r. i w okresie porównawczym zawierają poniższe tabele:

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających według stanu na 31.12.2018	Rozkład nominalów przepływów pieniężnych					Razem
	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	
Aktywa z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych	534 000	105 625	893 115	7 258 755	3 660 843	12 452 338
IRS	-	-	200 000	3 413 000	50 000	3 663 000
CIRS	-	-	-	-	43 000	43 000
CCIRS	534 000	105 625	693 115	3 845 755	3 567 843	8 746 338
Zobowiązania z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych	537 500	107 500	916 245	7 546 114	3 953 865	13 061 224
IRS	-	-	200 000	3 413 000	50 000	3 663 000
CIRS	-	-	-	-	43 000	43 000
CCIRS	537 500	107 500	716 245	4 133 114	3 860 865	9 355 224

Parametry cenowe instrumentów zabezpieczających według stanu na 31.12.2018	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
	Aktywa z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych				
Średnia stała stopa procentowa	1,4650	1,3900	3,5107	1,8957	1,7278
Średni kurs CHF / PLN	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166
Średni kurs EUR / PLN	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000
Zobowiązania z tytułu pochodnych zabezpieczających instrumentów finansowych					
Średnia stała stopa procentowa	(0,3173)	(0,3180)	0,9013	2,4170	(0,4621)
Średni kurs CHF / PLN	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166	3,8166
Średni kurs EUR / PLN	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000	4,3000

Instrumenty zabezpieczające według stanu na 31.12.2018 desygnowane do zabezpieczenia wartości godziwej	Pozycja zabezpieczana: Portfela kredytów udzielonych opartych o stałą stopę procentową	
	Obligacje stałokuponowe	
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 856 000	275 000
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka w tym:	(115 874)	(1 359)
<i>Należności z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	-	296
<i>Zobowiązania z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	115 874	1 655
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS i OIS)	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS i OIS)
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2025	do roku 2021

Pozycje objęte rachunkowością zabezpieczeń wartości godziwej według stanu na 31.12.2018	Portfela kredytów udzielonych opartych o stałą stopę procentową	
	Obligacje stałokuponowe	stałą stopę procentową
Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanej w tym:		
<i>Aktywa</i>	1 856 000	275 000
<i>Zobowiązania</i>	-	-
Skumulowana kwota korekt zabezpieczenia wartości godziwej pozycji zabezpieczanej ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów i uwzględniona w wartości bilansowej w tym:		
<i>Aktywa</i>	118 750	1 336
<i>Zobowiązania</i>	-	-
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczany	Inwestycyjne aktywa finansowe	Należności od klientów

31.12.2017	Obligacje	Kredyty
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 979 709	425 000
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka	(104 434)	3 763
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	107 005	(3 817)
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2025	do roku 2021

Od stycznia 2016 r. Santander Bank Polska S.A. stosuje portfelową rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych dla portfela udzielonych kredytów o stałym oprocentowaniu w PLN. Transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Celem zabezpieczenia jest wyeliminowanie ryzyka zmiany wartości godziwej portfela kredytów o stałym oprocentowaniu, wynikającej ze zmian rynkowych stóp procentowych. Marża kredytowa jest wyłączona z relacji zabezpieczającej.

W grudniu 2015 r. Santander Bank Polska S.A. zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych na bazie makro dla udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN (łącznie 6 relacji). Do dnia zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korekta skumulowana z tytułu wyceny do wartości godziwej dla pozycji zabezpieczanej ujęta w bilansie wyniosła 7 148 tys. zł. Kwota ta jest amortyzowana do rachunku zysków i strat zgodnie z pierwotnymi terminami, na jakie były ustanawiane poszczególne relacje zabezpieczające. Kwota 1 199 tys. zł została ujęta w rachunku zysków i strat roku 2017, a kwota 262 tys. zł trafiła do rachunku zysków i strat 2018 roku.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Santander Bank Polska S.A. stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych w stosunku do portfeli kredytów komercyjnych i hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w PLN i denominowanych w EUR, USD i CHF z maksymalną zapadalnością przypadającą za 33 lata.

Strategie zabezpieczające stosowane w Santander Bank Polska S.A. mają na celu zabezpieczenie ekspozycji Banku przed ryzykiem zmiany wielkości przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z ryzyka stóp procentowych oraz dla portfeli denominowanych do walut obcych, również z ryzyka walutowego.

Powiązania zabezpieczające konstruowane są przy użyciu transakcji Interest Rate Swap oraz dwuwalutowych Currency Interest Rate Swap. W celu pomiaru efektywności zabezpieczenia Bank stosuje metodę tzw. „derywatu hipotetycznego”, w której zabezpieczany portfel kredytów odzwierciedlony jest transakcją pochodną o określonej charakterystyce.

Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Przy spełnionych warunkach efektywności powiązań, zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitałach własnych.

Instrumenty zabezpieczające według stanu na 31.12.2018 desygnowane do zabezpieczenia przepływów pieniężnych / inwestycji netto w jednostce zagranicznej	Pozycja zabezpieczana: Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu w PLN	Pozycja zabezpieczana: Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowany w EUR, USD i CHF
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 575 000	9 355 224
Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka w tym:	(8 364)	(91 566)
<i>Należności z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	38 202	(113 364)
<i>Zobowiązania z tytułu instrumentów zabezpieczających</i>	46 566	(21 798)
Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej, która zawiera instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS, CIRS)	Pochodne instrumenty zabezpieczające (IRS, CIRS)
Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego jako podstawa ujęcia nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń w danym okresie	(8 364)	(71 527)
Saldo zysków / strat z tytułu zabezpieczenia ujęte w okresie sprawozdawczym w innych całkowitych dochodach	(8 364)	(91 566)
Wartość nieefektywności instrumentu zabezpieczającego ujęta w wyniku finansowym	-	20 039
Pozycja rachunku zysków i strat która zawiera ujętą nieefektywność zabezpieczenia	Wynik handlowy i rewaluacja	Wynik handlowy i rewaluacja
Ryzyko zabezpieczane	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2027	do roku 2028

Pozycje objęte rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na 31.12.2018	Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu w PLN	Portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanym w EUR, USD i CHF
Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w okresie	(8 364)	(91 566)

Na dzień 31.12.2017 r. wartość nominalna pozycji zabezpieczającej wyniosła 11 457 807 tys. zł. Wycena do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego wyniosła (112 875) tys. zł, ta sama kwota po pomniejszeniu o podatek odroczony rozpoznana jest w pozycji całkowite dochody i akumulowana w kapitałach własnych Banku w ciągu okresu i wykazana w nocie 39, w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny.

Część nieefektywna wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne wyniosła na 31.12.2017 r. 10 378 tys. zł.

41. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Santander Bank Polska S.A. pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy-back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Banku.

	31.12.2018	31.12.2017
	wartość	wartość
	bilansowa	bilansowa
Zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (z klauzulą przyrzeczenia odkupu)	8 233 994	1 479 667
Wartość godziwa papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie w transakcjach sell-buy-back/repo	8 252 397	1 480 050
Należności z klauzulą odsprzedaży (buy sell back transactions)	177 482	-
Wartość godziwa papierów zablokowanych pod buy-sell-back/reverse repo transactions	175 818	-

Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	173 078	11 379
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	8 060 916	1 468 288
Razem	8 233 994	1 479 667

Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	177 482	-
Należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	-	-
Razem	177 482	-

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy-back stanowiące portfel bilansowy Banku, nie są usuwane z bilansu, gdyż Bank zachowuje znacząco wszystkie korzyści, stanowiące przychody odsetkowe od zastawionych papierów i ryzyka, ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe emitenta, wynikające z tych aktywów.

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie opisane powyżej koszty oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów oraz możliwość ich sprzedaży pozostają po stronie Banku.

Bank nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell-back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Bank nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Bank, które Bank ma prawo sprzedać lub zastawić.

Instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) mogą podlegać sprzedaży lub obciążeniu w ramach standardowo zawartych umów, ale podlegają zwrotowi w dacie zapadalności transakcji.

42. Wartość godziwa

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w przeprowadzonej na zwykłych warunkach transakcji między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla poszczególnych grup aktywów i zobowiązań.

AKTYWA	31.12.2018		31.12.2017	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	8 841 902	8 841 902	4 114 801	4 114 801
Należności od banków	2 859 479	2 859 479	2 012 118	2 012 118
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	9 776 705	9 776 705	3 421 547	3 421 547
Pochodne instrumenty zabezpieczające	52 554	52 554	146 724	146 724
Należności od klientów	117 492 490	118 318 342	90 537 003	91 349 827
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	116 056 599	116 882 451	-	-
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	366 751	366 751	-	-
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 069 140	1 069 140	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	28 415 812	28 415 812
Inwestycyjne aktywa finansowe w tym:	36 372 113	36 372 113	6 429 850	6 429 850
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 439 836	35 439 836	-	-
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	131 005	131 005	-	-
- kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	801 272	801 272	-	-
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	1 039 979	1 039 979	2 783 083	2 783 083
Pochodne instrumenty zabezpieczające	903 170	903 170	578 798	578 798
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 238 002	1 238 002	1 237 704	1 237 704
Zobowiązania wobec klientów	139 469 776	139 478 610	111 481 135	111 496 805
Zobowiązania podporządkowane	2 543 940	2 531 230	1 488 602	1 500 989

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwych instrumentów finansowych z powyższej tabeli.

Aktywa i zobowiązania finansowe niewyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej

W Banku znajdują się instrumenty finansowe, które zgodnie z MSSF w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Dla oszacowania wartości godziwej tych instrumentów zastosowano następujące metody i założenia.

Poza aktywami, które nie są wyceniane do wartości godziwej, wszystkie pozostałe wartości godziwe spełniają warunki klasyfikacji do Kategorii III.

Należności od banków: Wartość godziwa lokat i depozytów jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego pozostającym w terminie do wykupu dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i w danej walucie. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Należności od klientów: Są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu rezerw. Wartość godziwa zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Oszacowana wartość

godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego (marż) od momentu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych.

Zobowiązania wobec banków i zobowiązania wobec klientów: Wartość godziwą depozytów o terminie wymagalności powyżej 6 miesięcy oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla depozytów o zbliżonych terminach wymagalności. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane: Bank przyjął założenie, że wartość godziwa tych instrumentów opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

W prezentowanych okresach sprawozdawczych Bank dokonał następującego zaklasyfikowania instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej do odpowiednich kategorii:

Kategoria I (kwotowania aktywnego rynku): dłużne, kapitałowe i pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy zostały wycenione na podstawie cen kwotowanych na aktywnym rynku. Do tej kategorii Bank klasyfikuje obligacje Skarbu Państwa, bony skarbowe, akcje spółek notowanych na giełdzie oraz kontrakty terminowe na indeks WIG 20.

Kategoria II (techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku): Zaliczone do niej są instrumenty pochodne, które są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów bazujący na krzywej dochodowości z rynku międzybankowego.

Kategoria III (techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku): Do kategorii tej należą niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe, wycenione przez Bank na podstawie eksperckiego modelu wyceny; certyfikaty inwestycyjne wycenione na dzień bilansowy na podstawie ceny ogłaszanej przez fundusz; dłużne papiery wartościowe. Do kategorii tej należy również część należności od klientów z tytułu kart kredytowych oraz kredyty i pożyczki objęte procesem underwritingu, czyli części ekspozycji kredytowych, w odniesieniu do których istnieje zamiar sprzedaży przed terminem wymagalności z przyczyn innych niż wzrost ryzyka kredytowego.

Celem stosowania technik wyceny jest ustalenie wartości godziwej, tj. ceny, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Wyceny najważniejszych inwestycji kapitałowych zakwalifikowanych do kategorii III wartości godziwej:

- AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA (AVIVA TUŻ),
- AVIVA Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (AVIVA PTE),
- AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA (AVIVA TUO),

wykonywane są półrocznie przez wyspecjalizowane jednostki Banku przy użyciu metod dochodowych opartych na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Najważniejszymi komponentami tych modeli są: poziom prognozowanych dywidend oraz stopa dyskontowa użyta przy kalkulacji wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych.

Analiza wrażliwości wartości godziwej należności z tytułu kart kredytowych

Analiza została przeprowadzona na populacji kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej wg stanu na koniec 2018 roku na zmiany poziomu stóp procentowych.

w mln PLN	Wartość godziwa w scenariuszach				
	bazowy	spadek stóp	spadek stóp	wzrost stóp	wzrost stóp
		procentowych o 1p.p.	procentowych o 2p.p.	procentowych o 1p.p.	procentowych o 2p.p.
Razem	962,8	961,0	958,5	962,9	963,1

Dla powyższych wariantów przeliczono wartość godziwą portfela kart kredytowych, uwzględniając odpowiednio zmodyfikowane projekcje stóp używanych zarówno do naliczania odsetek, jak i dyskontowania przepływów.

Na dzień 31.12.2018 r. oraz w okresach porównawczych Bank zaklasyfikował instrumenty finansowe do następujących kategorii wartości godziwej:

31.12.2018	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	8 688 624	1 088 081	-	9 776 705
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	52 554	-	52 554
Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	366 751	366 751
Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	90 300	978 840	1 069 140
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 412 566	-	27 270	35 439 836
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	131 005	131 005
Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	801 272	801 272
Razem	44 101 190	1 230 935	2 305 138	47 637 263
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	175 689	1 062 313	-	1 238 002
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	903 170	-	903 170
Razem	175 689	1 965 483	-	2 141 172

31.12.2017	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 189 111	1 231 989	447	3 421 547
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	146 724	-	146 724
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	24 856 947	-	32 532	24 889 479
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	-	-	894 550	894 550
Razem	27 046 058	1 378 713	927 529	29 352 300
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	1 263 859	-	1 263 859
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	578 798	-	578 798
Razem	-	1 842 657	-	1 842 657

Poniższe tabele prezentują uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych, których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

Kategoria III	Aktywa finansowe					
	Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		Należności od klientów wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez OCI	Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Kapitałowe inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez OCI
31.12.2018						
Stan na początek okresu	447	-	-	32 532	-	894 550
Korekta BO-zmiana sposobu wyceny wg MSSF 9	-	1 067 920	-	-	90 175	(15 718)
Zyski lub straty						
rozpoznane w rachunku zysków i strat	(26)	15 355	-	-	12 120	-
rozpoznane w kapitałach własnych - OCI	-	-	-	-	-	45 472
Zakupy	-	17 294	366 751	-	20 013	2 604
Sprzedaże	(421)	-	-	-	-	(316)
Spląty/zapadalność	-	(18 368)	-	(5 262)	-	-
Przeklasyfikowanie	-	(90 300)	-	-	-	(125 320)
Inne	-	(13 061)	-	-	8 697	-
Stan na koniec okresu	-	978 840	366 751	27 270	131 005	801 272

Kategoria III	Aktywa finansowe			Zobowiązania finansowe
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
31.12.2017				
Stan na początek okresu	251	38 240	842 647	-
Zyski lub straty				
rozpoznane w rachunku zysków i strat	(29)	-	-	-
rozpoznane w kapitałach własnych	-	-	68 267	-
Zakupy	1 057	-	2 036	-
Sprzedaże	(832)	-	(18 400)	-
Spląty/zapadalność	-	-	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Inne- wykup obligacji	-	(5 708)	-	-
Stan na koniec okresu	447	32 532	894 550	-

43. Zobowiązania warunkowe

Informacje o wszczętych postępowaniach sądowych

Na dzień 31.12.2018 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 882 136 tys. zł, co stanowi 3,7% kapitałów własnych Banku. W kwocie tej 387 362 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Banku, 494 774 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Bank jest pozwany. Nie wystąpiły sprawy o układ lub upadłość.

W dniu 20.10.2017 r. został dostarczony do Santander Bank Polska S.A. pozew zbiorowy złożony przez kredytobiorców posiadających umowy na kredyty indeksowane do franka szwajcarskiego udzielone przez były Kredyt Bank S.A. Całkowita kwota roszczenia została oszacowana na dzień 31.12.2017 r. w oparciu o dostępne dokumenty na kwotę 32,3 miliona złotych. W dniu 27.02.2018 r. do Banku zostały dostarczone dokumenty dotyczące rozszerzenia pozwu o kolejne grupy kredytobiorców i wartość przedmiotu sporu wzrosła do 47,0 mln złotych. Bank złożył odpowiedź na pozew i według stanu na dzień sporządzenia Sprawozdania finansowego postępowanie znajduje się w fazie oczekiwania na rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie dopuszczalności rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym.

Na dzień 31.12.2018 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 166 553 tys. zł.

Na dzień 31.12.2018 r. wartość rezerwy na sprawy sporne wynosiła 83 644 tys. zł. Dla 37 spraw o znacznej wartości przedmiotu sporu, w których Santander Bank Polska S.A. był pozwanym, utworzono rezerwę w wysokości 37 340 tys. zł oraz dla 1 sprawy, w której Bank występował jako powód, utworzono rezerwę w wysokości 26 245 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 684 502 tys. zł, co stanowi 3,28% kapitałów własnych Banku. W kwocie tej 371 189 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Banku, 313 313 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Bank jest pozwanym. Nie wystąpiły sprawy o układ lub upadłość.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 195 733 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. wartość rezerwy na ryzyko prawne, na sprawy sporne prowadzone przeciwko Santander Bank Polska S.A. i wynosiła 57 216 tys. zł. Dla 10 spraw o znacznej wartości przedmiotu sporu, w których Bank był pozwanym, utworzono rezerwę w wysokości 40 983 tys. zł.

Bank tworzy rezerwy na ryzyko prawne w przypadku, gdy wewnętrznie przeprowadzona ocena ryzyka związanego z daną sprawą sądową daje podstawy do oczekiwań potencjalnego wpływu środków pieniężnych. Kwoty rezerw na sprawy sporne zostały zaprezentowane w nocie 35.

Zobowiązania pozabilansowe

Wartości zobowiązań warunkowych oraz transakcji pozabilansowych z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane poniżej. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

Zobowiązania warunkowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania udzielone					
- finansowe:	26 792 453	303 656	76 549	27 172 658	21 409 105
- linie kredytowe	22 634 188	273 974	70 886	22 979 048	17 718 025
- kredyty z tyt. kart płatniczych	3 358 077	17 927	5 663	3 381 667	3 049 456
- akredytywy importowe	788 817	11 755	-	800 572	633 773
- depozyty terminowe z przyszłym terminem rozpoczęcia okresu depozytu	11 371	-	-	11 371	7 851
- gwarancyjne	7 432 336	141 102	27 530	7 600 968	4 948 545
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	(15 733)	(10 013)	(32 397)	(58 143)	(25 384)
Razem	34 209 056	434 745	71 682	34 715 483	26 332 266

44. Aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie

Aktywa stanowiące zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG stanowią dłużne papiery wartościowe.

Santander Bank Polska S.A. przyjął do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą z przepisów stawkę procentową w wysokości 0,50% (w roku 2017 stawka procentowa wynosiła 0,55%) sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, stąd aktywa stanowiące zabezpieczenie według stanu na 31.12.2018 r. wynoszą 618 586 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2017 r. wynosiły 561 897 tys. zł.

W 2018 r. zostały założone lokaty w instytucjach finansowych w wysokości 1 239 687 tys. zł stanowiące zabezpieczenie wyceny zawartych transakcji (według stanu na 31.12.2017 r. – 798 350 tys. zł).

W 2018 r. Santander Bank Polska S.A. przyjął depozyt na kwotę 148 118 tys. zł (w 2017 r. - 348 808 tys. zł) stanowiący zabezpieczenie zawartych transakcji.

Dodatkowe aktywa i zobowiązania stanowiące zabezpieczenie przedstawione są w nocie 31 i w nocie 41.

45. Leasing finansowy i operacyjny

Santander Bank Polska S.A. jest leasingobiorcą zaangażowanym w umowy leasingu finansowego i leasingu finansowego zwrotnego, zawarte ze swoimi spółkami zależnymi.

Leasing finansowy

Zobowiązanie brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	26 608	13 615
między 1 a 5 lat	30 437	40 043
powyżej 5 lat	133 908	(27)
Razem	190 953	53 631

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	26 391	13 419
między 1 a 5 lat	29 003	38 035
powyżej 5 lat	111 419	-
Razem	166 813	51 454

Uzgodnienie różnic między zobowiązaniem z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązanie (brutto) z tytułu leasingu finansowego	190 953	53 631
Niezrealizowane koszty finansowe	(24 140)	(2 177)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	166 813	51 454

Leasing finansowy zwrotny

Zobowiązanie brutto z tytułu leasingu finansowego zwrotnego wg terminów

zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	1 954	424
między 1 a 5 lat	1 708	1 697
powyżej 5 lat	30 584	30 415
Razem	34 246	32 536

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów

zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	1 951	420
między 1 a 5 lat	1 632	1 621
powyżej 5 lat	26 394	26 225
Razem	29 977	28 266

Uzgodnienie różnic między zobowiązaniem z tytułu leasingu finansowego zwrotnego

a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązanie (brutto) z tytułu leasingu finansowego zwrotnego	34 246	32 536
Niezrealizowane koszty finansowe	(4 269)	(4 270)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	29 977	28 266

Leasing operacyjny

Santander Bank Polska S.A. leasinguje powierzchnię biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawierane są na okres powyżej 5 lat. Nieznacząca część powierzchni jest subleasingowana poza Bank. W ciągu roku 2018 i 2017 Bank poniósł opłaty z tytułu czynszów w wysokości odpowiednio 179 631 tys. zł i 186 831 tys. zł. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysku i strat w pozycji „Koszty operacyjne”.

Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Bank z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego (łącznie z wartością wieczystego użytkowania gruntów) prezentuje poniższa tabela.

Płatności leasingowe wg terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
poniżej 1 roku	173 513	176 091
między 1 a 5 lat	455 702	451 979
powyżej 5 lat	143 595	384 471
Razem	772 810	1 012 541

46. Sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa

Poniższa tabela zawiera informacje na temat środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych Santander Bank Polska S.A.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.12.2018	31.12.2017
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	8 790 829	4 114 801
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	2 936 161	2 011 387
Dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody*	5 999 249	1 379 839
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty przejęte w wyniku nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. i podmiotów powiązanych	51 488	-
Razem	17 777 727	7 506 027
Wpływ zmian kursów walutowych w ciągu roku finansowego na stan środków pieniężnych	39 697	(89 985)

* aktywa finansowe z pierwotnym terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Santander Bank Polska S.A. posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, które są środkami zgromadzonymi na rachunku rezerwy obowiązkowej utrzymywanym w Banku Centralnym.

W okresach prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Santander Bank Polska S.A. otrzymał i dokonał płatności odsetek w następujących wysokościach:

Odsetki otrzymane i zapłacone	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Odsetki otrzymane, w tym:	5 200 626	4 697 242
- działalność operacyjna	4 510 216	4 096 842
- działalność inwestycyjna	690 410	600 400
Odsetki zapłacone, w tym:	(1 232 843)	(894 898)
- działalność operacyjna	(1 139 894)	(815 917)
- działalność finansowa	(92 949)	(78 981)

Wydatki wynikające z nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. przedstawia poniższa tabela:

Nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. i nabycie podmiotów powiązanych pomniejszone o przejęte środki pieniężne	09.11.2018
Cena zapłacona gotówką za nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. i podmiotów powiązanych	257 960
- w tym nabycie DB Securities S.A.	20 000
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	(51 073)
Należności z tytułu lokat międzybankowych*	(415)
Razem	206 472

* aktywa finansowe z pierwotnym terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

47. Podmioty powiązane

Poniżej zostały zaprezentowane informacje o transakcjach Santander Bank Polska S.A. z podmiotami powiązanymi. Większość transakcji dotyczy operacji bankowych dokonywanych w ramach działalności biznesowej. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, gwarancje, leasing. W przypadku transakcji wewnątrzgrupowych sporządzana jest dokumentacja zgodna w wymogami przepisów podatkowych dla dokumentacji cen transferowych.

Transakcje z jednostkami zależnymi	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa	9 462 343	8 867 211
Należności od banków	110 434	28 948
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	6 855	5 438
Należności od klientów	9 342 562	8 816 531
Pozostałe aktywa	2 492	16 294
Zobowiązania	708 452	479 234
Zobowiązania wobec banków	30 595	129 461
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	4 742	26 169
Zobowiązania wobec klientów	476 177	154 529
Pozostałe zobowiązania	196 938	169 075
Przychody	251 091	351 121
Przychody odsetkowe	204 459	174 332
Przychody prowizyjne	21 117	167 320
Pozostałe przychody operacyjne	9 451	9 469
Wynik handlowy i rewaluacja	16 064	-
Koszty	9 261	52 376
Koszty odsetkowe	7 383	4 850
Koszty prowizyjne	2 025	2 228
Wynik handlowy i rewaluacja	-	45 195
Koszty operacyjne w tym:	(147)	103
<i>koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	(229)	91
<i>pozostałe</i>	82	12
Zobowiązania warunkowe	5 495 274	1 185 390
Udzielone:	5 495 274	1 185 390
<i>-finansowe</i>	3 499 375	1 121 936
<i>-gwarancyjne</i>	1 995 899	63 454
Nominały instrumentów pochodnych	2 672 042	2 727 340
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	-	89 180
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	-	92 010
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	267 162	249 704
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	270 900	270 900
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	2 132 111	2 025 546
Spot - zakupiony	934	-
Spot - sprzedany	935	-

Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania	105 519	120 146
Zobowiązania wobec klientów	105 519	90 102
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	30 044
Przychody	37 882	13 451
Przychody prowizyjne	37 882	13 451
Koszty	3 239	3 713
Koszty odsetkowe	1 512	1 806
Koszty prowizyjne	113	79
Koszty operacyjne w tym:	1 614	1 828
<i>koszty działania banku</i>	<i>1 614</i>	<i>1 828</i>

Transakcje z Grupą Santander	z podmiotem dominującym		z pozostałymi podmiotami	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa	1 364 172	598 411	6 416	9 854
Należności od banków, w tym:	955 508	308 691	6 398	9 831
<i>lokaty i kredyty</i>	583 784	95 993	-	-
<i>rachunki bieżące</i>	371 724	212 698	6 398	9 831
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	407 364	282 036	-	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 085	7 469	-	-
Pozostałe aktywa	215	215	18	23
Zobowiązania	784 526	403 807	127 015	86 398
Zobowiązania wobec banków, w tym:	294 866	62 996	10 721	23 539
<i>rachunki bieżące</i>	294 866	62 996	10 721	23 539
Pochodne instrumenty zabezpieczające	8 634	-	-	-
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	477 638	322 933	-	-
Zobowiązania wobec klientów	-	-	100 130	52 577
Pozostałe zobowiązania	3 388	17 878	16 164	10 282
Przychody	120 921	14 914	16 324	394
Przychody odsetkowe	11 036	11 321	235	95
Przychody prowizyjne	2 595	3 593	414	299
Pozostałe przychody operacyjne	5	-	94	-
Wynik handlowy i rewaluacja	107 285	-	15 581	-
Koszty	23 674	94 960	43 102	73 404
Koszty odsetkowe	1 574	1 050	459	960
Koszty prowizyjne	1 222	1 171	5	1
Wynik handlowy i rewaluacja	-	74 862	-	57 672
Koszty operacyjne w tym:	20 878	17 877	42 638	14 771
<i>koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	20 877	17 877	42 636	14 763
<i>pozostałe koszty operacyjne</i>	1	-	2	8
Nominały instrumentów pochodnych	84 303 789	51 859 866	-	-
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	4 116 460	3 478 300	-	-
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	4 012 672	3 414 864	-	-
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	38 879 678	18 298 033	-	-
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	4 494 400	-	-	-
Opcje na stopę procentową	6 543 672	8 001 216	-	-
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	7 211 538	4 719 697	-	-
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	7 198 628	4 762 299	-	-
Opcje walutowe kupione CALL	2 535 591	2 010 291	-	-
Opcje walutowe kupione PUT	2 540 293	1 950 686	-	-
Opcje walutowe sprzedane CALL	3 086 738	2 026 149	-	-
Opcje walutowe sprzedane PUT	3 262 996	2 211 749	-	-
Spot - zakupiony	79 412	162 894	-	-
Spot - sprzedany	79 374	163 182	-	-
Forward kupiony	100	138 027	-	-
Forward sprzedany	100	135 771	-	-
Kapitałowe instrumenty pochodne - zakupione	262 137	386 708	-	-

Transakcje z personelem zarządczym

Wynagrodzenia Członków Zarządu, Członków Rady Nadzorczej i kluczowej kadry kierowniczej Santander Bank Polska S.A. oraz kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym.

Na dzień 31.12.2018 r. i 31.12.2017 r. Członkowie Zarządu mieli zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania Członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa. Odprawa nie przysługuje w przypadku przyjęcia propozycji dalszego zatrudnienia w strukturach Banku.

Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Wynagrodzenia członków Zarządu i kluczowej kadry kierowniczej	Zarząd		Kluczowa kadra kierownicza	
	2018	2017	2018	2017
Wynagrodzenia stałe	12 573	12 774	24 951	21 824
Dodatkowe korzyści (np. ubezpieczenia na życie bez opcji emerytalnej, ubezpieczenia medyczne, podróży i opłat szkolnych)	1 066	1 136	544	951
Nagrody wypłacone w roku 2018 r. i 2017 r. *	9 940	8 186	13 859	8 906
Wypłacone ekwiwalenty za niewykorzystane urlopy	146	125	29	-
Dodatkowe wynagrodzenia z tytułu rozwiązania kontraktu i zakazu konkurencji	1 105	-	107	-
Kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym oraz ich krewnym	10 103	11 054	25 181	22 683
Depozyty złożone przez osoby zarządzające oraz ich krewnych	13 714	17 328	26 169	13 106
Rezerwa emerytalno-rentowa oraz rezerwa na niewykorzystane urlopy	1 184	797	1 868	1 119
Liczba warunkowych praw do akcji w sztukach	27 220	34 670	38 732	37 274

* obejmują część nagrody należnej za lata 2017, 2016, 2015 i 2014, której wypłata była warunkowa i została odroczone w czasie

Do kategorii „Kluczowa kadra kierownicza” zalicza się osoby objęte zasadami określonymi w „Polityce Wynagrodzeń Grupy Santander Bank Polska S.A.”.

W Grupie Santander Bank Polska obowiązuje Polityka Wynagrodzeń Grupy Santander Bank Polska S.A., zaakceptowana i zatwierdzona przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą. Polityka podlega przeglądom, które są dokonywane w okresach rocznych lub częściej w przypadku istotnych zmian organizacyjnych.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego dla osób zajmujących stanowiska kierownicze następuje raz w roku po zakończeniu okresu rozliczeniowego i ogłoszeniu wyników Banku. Wynagrodzenie zmienne przyznane na podstawie regulaminów premialnych, wypłacane jest w formie gotówkowej oraz w formie akcji fantomowych, przy czym część wypłaty wynagrodzenia zmiennego w formie akcji fantomowych nie może być niższa niż 50% całkowitej wartości wypłaty wynagrodzenia zmiennego. Wypłata nie mniej niż 40% wartości wynagrodzenia zmiennego określonego powyżej jest warunkowa i jest odraczana na okres 3 lat (po 13,3% w każdym z kolejnych lat) i następuje w trakcie tego okresu w równych rocznych ratach płatnych z dołu, uzależnionych od efektów pracy danego pracownika za okres podlegający ocenie oraz wartości akcji fantomowych.

W 2018 r. łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez Santander Bank Polska S.A. Członkom Rady Nadzorczej wyniosła 1 432 tys. zł (1 556 tys. zł w 2017 r.). Pan John Power otrzymał dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 853,5 tys. zł (84,0 tys. zł w 2017 r.) za sprawowanie w imieniu Rady Nadzorczej indywidualnego nadzoru nad procesem przejścia przez Santander Bank Polska S.A. wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. oraz wynagrodzenie w wysokości 37,3 tys. zł (28,7 tys. zł w 2017 r.) z tytułu funkcji pełnionej w Radzie Nadzorczej spółki zależnej Banku.

48. Nabycia, sprzedaże i likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych

Nabycie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A.

W dniu 9.11.2018 r. nastąpiła transakcja nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. oraz objęcie kontroli nad podmiotem powiązanym Deutsche Bank Securities S.A. przez Santander Bank Polska S.A.

Szczegóły opisane zostały w nocie 49.

Rejestracja spółki Santander Leasing Poland Securitisation 01

W dniu 30.08.2018 r. została zarejestrowana zgodnie z prawem irlandzkim spółka Santander Leasing Poland Securitisation 01 Designated Company z siedzibą w Dublinie. Jest to spółka celowa powołana do realizacji transakcji sekurytyzacji portfela należności leasingowych oraz należności z tytułu pożyczek. Spółka jest kontrolowana przez Santander Leasing S.A. w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.4.

Likwidacja spółki Giełdokracja Sp. z o.o.

W dniu 05.03.2018 r. nastąpiła likwidacja spółki Giełdokracja Sp. z o.o. Dokonano ostatecznego rozliczenia aktywów i zobowiązań spółki. Strata na likwidacji spółki wynosi 65 tys. zł.

Wniesienie aportem spółki Santander F24 S.A. (dawniej BZ WBK Nieruchomości S.A.) do spółki Santander Finanse sp. z o.o.

W dniu 24.11.2017 r. nastąpiła transakcja wniesienia aportem akcji spółki Santander F24 S.A. (poprzednia nazwa spółki BZ WBK Nieruchomości S.A.) do spółki Santander Finanse sp. z o.o. przez Santander Bank Polska S.A. na pokrycie objęcia udziałów przez Santander Bank Polska S.A. spółki Santander Finanse sp. z o.o.

W drugiej połowie roku 2017 r. nastąpiła zmiana modelu biznesowego spółki Santander F24 S.A. Główny profil działalności został skoncentrowany na finansowaniu zakupu samochodów dla konsumentów – spółka została zarejestrowana przez Komisję Nadzoru Finansowego, jako instytucja pożyczkowa.

Tak przekształcona struktura własnościowa pozwoli ograniczyć koszty zarządzania działalnością oraz jest elementem składowym rozszerzenia działalności Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A., polegającym na oferowaniu przez spółkę Santander F24 S.A. produktów finansowych adresowanych do klientów indywidualnych (konsumentów) na rynku tzw. samochodów lekkich.

W dniu 12.01.2018 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Santander Finanse sp. z o.o. do wysokości 1 630 tys. zł. Kapitał został w całości opłacony.

Likwidacja spółki AKB Marketing Services sp. z o.o.

W dniu 28.03.2017 r. nastąpiła likwidacja spółki AKB Marketing Services sp. z o.o. (spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.).

Dokonano ostatecznego rozliczenia aktywów i zobowiązań spółki. Wynik na likwidacji w wysokości 3 757 tys. zł został zaprezentowany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Zyski (straty) netto na udziałach w podmiotach powiązanych”. Spółka AKB Marketing Services sp. z o.o. prowadziła działalność pomocniczą w zakresie usług bankowych.

W dniu 20.11.2017 r. nastąpiło wykreślenie spółki AKB Marketing Services sp. z o.o. z Krajowego Rejestru Sądowego.

Połączenie Santander Leasing S.A. z BZ WBK Lease S.A.

W dniu 28.02.2017 r. nastąpiło połączenie spółek Santander Leasing S.A. oraz BZ WBK Lease S.A. Połączenie nastąpiło w drodze przejścia przez Santander Leasing S.A. (spółka przejmująca) BZ WBK Lease S.A. (spółka przejmowana). Nastąpiło przeniesienie całego majątku BZ WBK Lease S.A. na Santander Leasing S.A. W związku z połączeniem, BZ WBK Lease S.A. utracił swój byt prawny, natomiast Santander Leasing S.A., jako spółka przejmująca z mocy prawa wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. W efekcie Santander Leasing S.A. kontynuuje działalność prowadzoną dotychczas przez BZ WBK Lease S.A., jak również wstąpił z mocy prawa we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej BZ WBK Lease S.A.

49. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa

Podsumowanie przejęcia

W dniu 9.11.2018 r. Santander Bank Polska S.A. (Bank) nabył zorganizowaną część przedsiębiorstwa Deutsche Bank Polska S.A., obejmującą działalność w zakresie bankowości detalicznej, MŚP, bankowości prywatnej i bankowości biznesowej, a także 100% akcji DB Securities S.A. – domu maklerskiego Grupy Deutsche Bank Polska S.A. Zgodnie z umową transakcyjną, sieć oddziałów wraz z zewnętrznymi kanałami sprzedaży – agentami i pośrednikami Deutsche Bank Polska S.A. – została włączona w obecną strukturę Santander Bank Polska S.A. Wraz z przejmowaną działalnością przeniesiona została również działalność w zakresie dystrybucji produktów inwestycyjnych i zarządzania aktywami. Z transakcji wyłączono bankowość korporacyjną i inwestycyjną oraz walutowe kredyty hipoteczne, które pozostają w strukturze Deutsche Bank Polska S.A.

Uzasadnienie biznesowe transakcji

Przejęcie wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. umocniło pozycję Santander Bank Polska S.A. w polskim sektorze bankowym dzięki zdobyciu atrakcyjnej bazy klientów charakteryzujących się niskim kosztem ryzyka, w szczególności zwiększeniu obecności w segmentach klientów zamożnych, bankowości prywatnej i MŚP. Zapewni to wzmocnienie sieci sprzedaży Banku w regionach o znaczeniu strategicznym (np. Śląsk). Ponadto, w opinii Zarządu, połączenie jednostek przyniesie synergie kosztowe i dochodowe, wynikające głównie z potencjalnego obniżenia kosztu finansowania działalności i możliwościom sprzedaży związanej.

W wyniku przejęcia, Grupa Kapitałowa Santander Bank Polska zwiększyła swój udział w rynku kredytów do 12,0% (dane niezaudytowane), zwiększając należności od klientów netto do kwoty 137 mld zł. Z punktu widzenia segmentacji, przejęcie pozwoliło na pozyskanie atrakcyjnej bazy klientów i wysoce komplementarnej działalności biznesowej. Santander Bank Polska S.A. znacząco wzmocnił swoją pozycję w segmentach bankowości prywatnej, klientów Select i Mid Market (wzrost o 95 tys. klientów) oraz w segmencie masowym (wzrost o 226 tys. klientów). Ponadto pozyskano 35 tys. nowych klientów z segmentu MŚP.

W wyniku wyłączenia z zakresu transakcji portfela walutowych kredytów hipotecznych, udział tych kredytów w Banku przejmującym zmniejszył się do 9,2%.

Wstępna cena nabycia

Zgodnie z warunkami umowy podpisanej 14.12.2017 r., strony określiły wstępną cenę nabycia na kwotę 1 289 799 000 zł, która obejmuje:

- 1 269 799 000 zł z tytułu wstępnej ceny nabycia wydzielonej działalności Deutsche Bank Polska S.A.,
- 20 000 000 zł z tytułu wstępnej ceny nabycia DB Securities S.A.

Wstępna cena nabycia wydzielonej działalności Deutsche Bank Polska S.A. została obliczona w oparciu o początkowy poziom aktywów ważonych ryzykiem, pomnożony przez 13,875% i zdyskontowany przez uzgodniony mnożnik 0,60x.

Wstępna cena nabycia DB Securities S.A. w wysokości 20 000 000 zł została ustalona przez Strony na podstawie danych finansowych DB Securities S.A. i uzgodnionego dyskonta aktywów netto.

Wstępna cena nabycia została zapłacona gotówką w kwocie 257 959 800 zł, co stanowiło 20% łącznej ustalonej ceny, natomiast reszta kwoty została uiszczona w formie 2 754 824 akcji podziałowych podmiotu przejmującego. Liczba akcji wyemitowanych w ramach wynagrodzenia oparta była na ich wartości godziwej, stanowiącej średnią arytmetyczną dziennego kursu akcji banku przejmującego ważonego wolumenem obrotów na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w okresie od 14.11.2017 r. do 13.12.2017 r., która wyniosła 374,56 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące płatności :

Przekazana zapłata

Gotówka	257 960
Emisja akcji podziałowych	1 031 839
Razem	1 289 799

Ostateczna cena nabycia

Ze względu na to, że termin ustalenia ceny początkowej był znacznie odległy od terminu uiszczenia płatności na podstawie umowy, strony uzgodniły, że ostateczna cena nabycia będzie równa wstępnej cenie nabycia skorygowanej o ostateczną wartość aktywów ważonych ryzykiem, która stanowi element ceny i będzie uwzględniać wpływ zmian istotnych wolumenów biznesowych – kredytów, depozytów klientów i wartości zarządzanych środków klientów. Oczekiwane jest, że ostateczne rozliczenie ceny nabycia ma nastąpić do końca marca 2019 r.

Analiza przejętych aktywów i zobowiązań w dniu połączenia

Według stanu na dzień publikacji raportu Santander Bank Polska S.A. przeprowadził proces wyceny związany z przejściem zorganizowanej części Deutsche Bank Polska S.A. i Deutsche Bank Securities S.A. Wycena obejmowała weryfikację pozycji bilansowych (takich jak należności od klientów, aktywa trwałe oraz zobowiązania wobec klientów i banków) oraz potencjalnych zobowiązań warunkowych. Poza tym, w ramach przejęcia Bank rozpoznał składniki aktywów, które spełniają warunki do ujęcia ich jako wartości niematerialne. Są one wynikiem wyceny relacji z klientami depozytowymi Deutsche Bank Polska S.A. (142,2 mln zł) oraz relacji z klientami korzystającymi z produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych (50,4 mln zł).

Szczegóły podejścia do wyliczenia ww. kwot opisano w punkcie „Istotne osądy i założenia dotyczące wyceny”.

Amortyzacja wartości niematerialnych odnoszona będzie do rachunku zysków i strat nieliniowo. Okres ich ekonomicznej użyteczności, określony został w powiązaniu z okresem życia produktów których dotyczą.

W poniższych tabelach przedstawiono wartość godziwą nabytych aktywów i zobowiązań.

	stan na: 09.11.2018	Wydzielona część DB PL
AKTYWA		
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	51 073	
Należności od banków	405	
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	24 049	
Należności od klientów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	18 781 513	
- Kredyty hipoteczne	8 442 540	
- Kredyty consumer finance	3 092 067	
- Kredyty biznesowe	7 246 906	
Przejęte udziały w DB Securities	20 000	
Inwestycyjne aktywa finansowe w tym:	83 090	
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	63 077	
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	20 013	
Wartości niematerialne	195 977	
Rzeczowy majątek trwały	19 043	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	52 972	
Pozostałe aktywa	37 017	
Aktywa razem	19 265 139	
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec banków	4 430 226	
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12 122	
Zobowiązania wobec klientów	13 041 354	
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	7 945	
Pozostałe rezerwy	5 230	
Pozostałe zobowiązania	113 698	
Zobowiązania razem	17 610 575	
Przejęte aktywa netto	1 654 564	

Istotne osądy i założenia dotyczące wyceny

1. Rozpoznane wartości niematerialne

W wyniku przeprowadzonej wyceny Santander Bank Polska S.A. rozpoznał następujące wartości niematerialne:

Relacje z klientami posiadającymi rachunki bieżące („core deposit intangible”, CDI)

CDI oblicza się jako bieżącą wartość różnicy między kosztami finansowania rachunków bieżących a alternatywnym kosztem finansowania, który Bank musiałby ponieść, gdyby nie posiadał portfela takich rachunków. Wartość godziwa CDI została oszacowana przy zastosowaniu podejścia dochodowego. Przepływy pieniężne odzwierciedlające oszczędności kosztowe wyliczono w oparciu o różnicę pomiędzy prognozowanymi kosztami przejętych rachunków a kosztami alternatywnych funduszy rynkowych w średnim okresie funkcjonowania nabytych rachunków. Koszt funduszy alternatywnych został oszacowany na podstawie stóp referencyjnych dla finansowania w PLN i EUR. Obliczone przepływy pieniężne za kolejne lata zdyskontowano przy zastosowaniu odpowiedniej stopy dyskontowej na dzień nabycia.

Relacje z klientami – produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne

Wartość relacji z klientami wynika z korzyści powiązanych ze współpracą, takich jak potencjalne obniżenie kosztów sprzedaży, zwiększenie możliwości w zakresie dystrybucji i zapewnienie dobrego kontaktu między bankiem a klientem. Wartość godziwa relacji z klientami została oszacowana przy zastosowaniu podejścia dochodowego. Wartość ta została ustalona na podstawie zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z dodatkowych przychodów generowanych przez Bank posiadający dany składnik wartości niematerialnych. Koszty działalności (w tym koszty amortyzacji) i inne koszty odlicza się od określonych powyżej przepływów pieniężnych za każdy rok przewidywanego okresu trwania relacji z klientem. Otrzymane w każdym roku przepływy pieniężne są następnie pomniejszane o koszt kapitału, powiększony o odpowiednią premię, dając wartość godziwą danego składnika wartości niematerialnych.

2. Nabyte należności od klientów

Wycena wartości godziwej na dzień nabycia oparta była na danych dot. przejmowanego portfela przekazanych Santander Bank Polska S.A. w procesie migracji. Przy wycenie należności od klientów wzięto pod uwagę profil ryzyka nabytych portfeli.

Korekta wartości godziwej kredytów pracujących

Korekta wartości godziwej kredytów pracujących została również wyliczona w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Większość korekt wynikała głównie z nabytego portfela kredytów hipotecznych i MŚP, gdzie umowne marże są niższe niż obecne oprocentowanie na rynku. Nabyte kredyty pracujące zaklasyfikowano do Koszyka 1.

Korekta wartości godziwej kredytów niepracujących

Wycena wartości godziwej kredytów niepracujących, objętych rezerwami portfelowymi i indywidualnymi odbywa się zgodnie z metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W przypadku ekspozycji niepracujących podlegających indywidualnej ocenie Santander Bank Polska S.A. szacuje przyszłe przepływy pieniężne osobo dla każdego przypadku. W przypadku rezerw portfelowych przyszła wartość odzysków związanych z ekspozycjami niepracującymi podlegającymi wycenie portfelowej opiera się na wykorzystaniu krzywych odzysku. Szacowane przepływy pieniężne w odniesieniu do ekspozycji niepracujących zdyskontowano z zastosowaniem odpowiednich stóp dyskontowych. Nabyte kredyty niepracujące klasyfikowane są do kategorii aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości (purchased or originated credit impaired, POCI).

Na dzień transakcji kwota szacowanych przepływów kontraktowych dotyczących przejętych należności kredytowych wynosiła 19 549 631 tys. zł, natomiast szacowana, niezyskontowana wartość przepływów niemożliwych do odzyskania wynosiła 602 584 tys. zł.

3. Istotne nabyte składniki zobowiązań

Niekorzystne umowy najmu

Bank przejął umowy najmu obejmujące warunki gorsze od warunków rynkowych na dzień nabycia. Takie umowy rodzące obciążenia ujęto w ramach zobowiązań. Wartość godziwa umów najmu lokali (oddziałów), których stroną jest dzielony bank została oszacowana z wykorzystaniem podejścia dochodowego, w oparciu o różnicę pomiędzy czynszami rynkowymi za metr kwadratowy dla poszczególnych lokalizacji a rzeczywistymi opłatami czynszowymi z tytułu umów podpisanych przez

dzielony bank. Następnie różnice zdyskontowano z zastosowaniem stopy wolnej od ryzyka na dzień nabycia w ciągu pozostałego okresu obowiązywania umowy najmu.

Pozostałe zobowiązania

Poza powyższymi korektami, Bank wykazał szereg mniejszych rezerw związanych z oczekiwanymi postępowaniami sądowymi, postępowaniami egzekucyjnymi lub różnicami w szacunkach księgowych związanych z rezerwami na świadczenia pracownicze. Wartość zobowiązań oszacowano na podstawie oczekiwanego przyszłego wypływu środków. W związku z tym, że wykazane zobowiązania mają charakter krótkoterminowy, nie zastosowano dyskonta przepływów pieniężnych.

Udziały niekontrolujące

Z uwagi na fakt, że połączenie jednostek gospodarczych dotyczyło przejścia zorganizowanej części przedsiębiorstwa, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A. nie wystąpiły udziały niekontrolujące.

Wyliczenie wstępnego zysku z tytułu nabycia

Według stanu na dzień publikacji raportu Santander Bank Polska S.A. przeprowadził wstępne rozliczenie nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Deutsche Bank Polska S.A. i DB Securities S.A. Poniższa tabela przedstawia wyliczenie wstępnego zysku z tytułu rozliczenia transakcji nabycia, który w sprawozdaniu finansowym wykazywany jest w pozycji „Zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa” rachunku zysków i strat za 2018 r.

Wstępny zysk z tytułu nabycia

Przekazana zapłata	1 289 799
minus: wartość godziwa zidentyfikowanych aktywów netto	(1 654 564)
Razem	(364 765)

W ramach rozliczenia transakcji Bank zidentyfikował zysk z tytułu nabycia przedsiębiorstwa. Zgodnie z wymogami MSSF3, przed ujęciem zysku Bank ponownie ocenił poprawność identyfikacji nabytych aktywów i przejętych zobowiązań. W wyniku tej analizy stwierdzono, że wszelkie aktywa i zobowiązania, które zostały zidentyfikowane na wcześniejszym etapie, są kompletne i prawidłowo rozpoznane. Następnie ponownie oceniono prawidłowość procedur zastosowanych do wyceny możliwych zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań oraz przekazanej zapłaty. Oceniono ponownie istotne parametry użyte w modelach wartości godziwej, w szczególności zastosowane marże referencyjne dla przejętej bazy kredytowej i użyte w modelach stopy dyskontowe. W wyniku przeprowadzonych prac, w ocenie Zarządu wycena odpowiednio odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia, w rezultacie zasadne jest rozpoznanie zysku z tytułu nabycia przedsiębiorstwa.

Udział w przychodach i zyskach

W konsekwencji ustaleń zawartych w umowie nabycia zorganizowanej części Deutsche Bank Polska S.A.:

- Nie były dostępne dla nabywcy ani dane o bilansie otwarcia na dzień 1.01.2018 r. ani dane o wynikach finansowych wydzielonej części za okres od 1.01.2018 r. do dnia transakcji,
- Nie było możliwe sporządzenie za okres poprzedzający akwizycję istotnych szacunków wpływających na wyniki z działalności wydzielonej części przedsiębiorstwa,
- Przyjęte przez Sprzedającego szacunki kosztów finansowania działalności wydzielonej części DB PL S.A. różniły się istotnie od potencjalnie przyjmowanych przez Bank przejmujący,
- Nie znany jest wpływ istotnych aspektów operacyjnych związanych z działalnością wydzielonej części przedsiębiorstwa,
- Krótki odstęp czasu pomiędzy datą transakcji i zamknięciem roku 2018, nie pozwala w sposób wiarygodny oprzeć estymatów wyników o ekstrapolację związanych z tym okresem wyników finansowych.

Z uwagi na powyższe ograniczenia Santander Bank Polska S.A. nie był w stanie określić i ujawnić potencjalnego wpływu przejętych operacji na wyniki finansowe Grupy sprzed dnia akwizycji.

Wydatki dotyczące nabytych aktywów i zobowiązań, pomniejszone o przejęte środki pieniężne

Przekazana gotówka	(257 960)
minus: przejęte środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51 488
Środki pieniężne	51 073
Rachunki bieżące	415
Pozostałe ekwiwalenty	-
Przepływy pieniężne netto, działalność inwestycyjna	(206 472)

Koszty powiązane z nabyciem

W 2018 r. Santander Bank Polska S.A. poniósł koszty nabycia w wysokości 108 870 tys. zł. Były one związane z procesem przygotowania zasobów wewnętrznych i możliwości technicznych, do przeprowadzenia migracji rekordów klientów z wydzielanej działalności. Koszty te wykazano w pozycji kosztów działania banku w rachunku zysków i strat oraz w pozycji przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Poniższa tabela przedstawia funkcjonalny podział ww. kosztów:

Wynagrodzenia i premie	26 529
Koszty konsultacji i doradztwa	30 061
Eksploatacja systemów informacyjnych	10 330
Koszty administracyjne	23 364
Koszty marketingu i komunikacji	12 899
Pozostałe	5 687
Razem	108 870

Ponadto Santander Bank Polska S.A. rozpoznał dodatkowe odpisy na oczekiwane straty kredytowe przejęte w transakcji nabycia na kwotę 130 473 tys. zł.

50. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze obejmują następujące kategorie:

- Świadczenia krótkoterminowe (wynagrodzenia i składki, płatne urlopy wypoczynkowe, wypłaty z zysku i premie, świadczenia niepieniężne przekazywane nieodpłatnie lub subsydiowane). Wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jest niezdyktowana,
- Świadczenia po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne i podobne świadczenia, ubezpieczenia na życie lub opieka medyczna po okresie zatrudnienia).

W obrębie wymienionych kategorii podmioty Grupy Santander Bank Polska tworzą następujące rodzaje rezerw:

Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów jest wyceniane w kwocie oczekiwanej do zapłaty (na podstawie bieżących zarobków) bez uwzględnienia dyktowania.

Rezerwa na premie pracownicze

Zobowiązanie z tytułu przyjętego systemu premiowego w stosunku do zysku jest wyceniane w kwocie prawdopodobnej wypłaty bez uwzględnienia dyktowania.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Banku przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie o pracę:

- Odprawy emerytalne,
- Odprawy rentowe.

Wartość bieżąca tych zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarium za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz pośmiertnych jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Przewidywana kwota odpraw jest prezentowana w przewidywanej wartości bieżącej, uwzględniającej dyskonto finansowe, prawdopodobieństwo osiągnięcia przez daną osobę wieku emerytalnego, bądź momentu, w którym może nastąpić zgon. Dyskonto finansowe jest ustalane na podstawie aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon, jest ustalane metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę bierze się następujące ryzyka: możliwość odejścia z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci.

Programy określonych świadczeń narażają Grupę na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko mobilności pracowników – zmiany oczekiwanego wskaźnika rotacji pracowników,
- ryzyko długowieczności – zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

Do głównych założeń, przyjętych przez niezależnego aktuarium na dzień 31.12.2018 r. należą:

- stopa procentowa do dyskontowania przyszłych świadczeń w wysokości 3,15% (na dzień 31.12.2017 r. – 3,3%),
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,0% (na dzień 31.12.2017 r. – 2,0%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczone na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie Santander Bank Polska,
- umieralność przyjęta zgodnie z Tablicami Trwania Życia dla mężczyzn i kobiet, publikowanymi przez GUS, odpowiednio skorygowana na podstawie historycznych danych Banku.

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Tabela poniżej przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	67 225	55 737
Rezerwa nabyta w wyniku objęcia kontroli	4 670	-
Koszty bieżącego zatrudnienia	2 163	308
Koszty przeszłego zatrudnienia	(28 356)	
Koszty z tytułu odsetek	1 687	1 916
Zyski i straty aktuarialne	(13 038)	9 264
Stan na koniec okresu	34 351	67 225

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2018 r.

	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń		
Stopa dyskontowa	13,13%	9,06%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-3,57%	13,26%

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31.12.2017 r.

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Stopa dyskontowa	9,00%	-9,78%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-9,91%	7,04%

Pozostałe rezerwy pracownicze

Obejmują one rezerwy z tytułu płatności na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i odprawy pieniężne oraz rezerwę na godziny nadliczbowe oraz szkolenia. Zobowiązania te wyceniane są w kwocie oczekiwanej do zapłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Stany wymienionych rodzajów rezerw prezentuje poniższa tabela:

Tytuł rezerwy	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe	45 948	45 297
Rezerwa na premie pracownicze	239 134	213 451
Rezerwa na odprawy emerytalne	34 351	67 225
Pozostałe rezerwy pracownicze	12 928	14 797
Razem	332 361	340 770

Szczegółowo ruchy na rezerwach pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 36.

51. Program motywacyjny w formie akcji

Piąta edycja programu motywacyjnego została zrealizowana z dniem 30.06.2017 r. Spełnienie przesłanek zostało zrealizowane na poziomie 63% dla uczestników programu mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy oraz na poziomie 67% dla uczestników programu niemających istotnego wpływu na profil ryzyka Grupy. Realizacja planu poprzez emisję nowych akcji i ich alokację na indywidualne rachunki uprawnionych została przeprowadzona w trzecim kwartale 2017 roku.

W dniu 17.05.2017 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Santander Bank Polska S.A. wprowadziło 3 letni Program Motywacyjny VI, którego uczestnikami są pracownicy Grupy Santander Bank Polska S.A. (w tym Członkowie Zarządu Banku) w łącznej liczbie nie większej niż 250 osób. W dniu 26.06.2017 r. Rada Nadzorcza zaakceptowała listę indywidualnych uczestników programu („data przyznania uprawnień”).

Prawo do nabycia akcji będzie oceniane z dwóch perspektyw, osobno dla każdego roku funkcjonowania programu oraz ujęciu skumulowanym po okresie 3 lat.

W każdym poszczególnym roku będzie oceniana możliwość nabycia nagrody rocznej w wysokości nie przekraczającej jednej trzeciej nagrody łącznej. Uprawnieni szóstej edycji nabędą prawo do nabycia nagrody rocznej od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od wzrostu zysku netto i wzrostu wskaźnika RORWA. Przedział wzrostu zysku netto wynosi od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2017 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 17,8% dla pierwszego roku trwania programu oraz od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w latach 2018 i 2019 do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 13,4% dla drugiego i trzeciego roku trwania programu. Przedział wzrostu wskaźnika RORWA wynosi od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2017 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 2,24% dla pierwszego roku trwania programu, od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2018 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 2,37% dla drugiego roku trwania programu oraz od „poziomu dolnego” ustalonego jako 80% założonego poziomu realizacji w 2019 roku do „poziomu górnego” nominalnego wzrostu na poziomie 2,5% dla trzeciego roku trwania programu.

Dodatkowo brane będą pod uwagę jakościowe przesłanki programu - uczestnicy otrzymają uprawnienia do nagrody rocznej w zależności od poziomu satysfakcji klienta zewnętrznego oraz wyników badania zaangażowania pracowników (klienta wewnętrznego). Poziom satysfakcji klienta będzie spełniony, gdy w grupie porównawczej Bank znajdzie się na miejscu

drugim dla pierwszego i drugiego roku trwania programu oraz miejscu pierwszym dla trzeciego roku trwania programu. Wyniki badania zaangażowania nie będą niższe niż 50% dla pierwszego roku trwania programu, 60% dla drugiego roku trwania programu oraz 70% dla trzeciego roku trwania programu.

Ponadto, po okresie 3 lat zostanie dokonana ocena możliwości nabycia nagrody łącznej. Uprawnieni nabędą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od średniorocznego skumulowanego wzrostu zysku netto w okresie 3 lat wynoszącego od 11,7% do 15% oraz od średniej wartości wskaźnika RORWA w okresie 3 lat wynoszącego od 1,9% do 2,38%. Jeżeli liczba akcji wynikająca z oceny skumulowanej będzie wyższa niż suma nagród rocznych nabytych w okresie trzyletnim, uczestnikom zostaną przydzielone dodatkowe akcje do liczby wynikającej z oceny skumulowanej.

Do wyceny planu wykorzystano model Black'a-Scholes'a na dzień przyznania praw. Oczekiwana zmienność wartości akcji została oparta na historycznej zmienności cen akcji z okresu 160 sesji poprzedzających datę przyznania praw. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe założenia użyte dla potrzeb określenia wartości godziwej wynikającej z przyjętego modelu wyceny.

Prawa przyznane w roku 2017:

	2017
Liczba praw do akcji	131 262
Cena akcji w zł	350
Cena wykonania w zł	10
Okres nabywania praw	3 lata
Oczekiwana zmienność cen akcji	30,07%
Okres trwania planu	3 lata
Stopa dyskontowa - stopa wolna od ryzyka	2,12%
Wartość godziwa 1 prawa do akcji w zł	323,36
Stopa dywidendy	1,71%

Poniższa tabela podsumowuje zmiany w planie:

	12 miesięcy 2018	12 miesięcy 2017
	Liczba praw	Liczba praw
Stan na dzień 1 stycznia	129 799	157 254
Przyznane	-	131 912
Wykonane	-	(100 233)
Utracone	(9 113)	(3 958)
Wygaste	-	(55 176)
Stan na dzień 31 grudnia	120 686	129 799
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-	-

Prawa wygasłe zaprezentowane w tabeli dla 12 miesięcy 2017 roku wynikają z niższego poziomu realizacji Programu Motywacyjnego V.

Dla praw pozostających do wykonania na dzień 31.12.2018 r. i 2017 r. pozostały okres do wykonania wynosi w przybliżeniu odpowiednio 1,5 i 2,5 roku.

Koszty szóstej edycji programu motywacyjnego płatnego w formie akcji ujęte w rachunku zysków i strat w okresie w okresie 12 miesięcy 2018 i 2017 roku wyniosły odpowiednio 12 025 tys. zł. oraz 6 957 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych Członkom Zarządu Santander Bank Polska S.A. w ramach Programu Motywacyjnego V oraz rozpoczętego w 2017 roku Programu Motywacyjnego VI. Realizacja poniższych uprawnień jest warunkowa i uzależniona od przyszłych wyników Banku oraz może wystąpić jedynie w części przyznanych uprawnień. Realizacja całości lub części warunkowych uprawnień zostanie potwierdzona w przyszłych okresach.

Liczba sztuk	2018	2017
Stan na dzień 1 stycznia	34 670	17 671
Przyznane	-	35 687
Wygasłe	-	(6 053)
Wykonane	-	(10 541)
Rezygnacja z pełnionej funkcji	(7 450)	(2 094)
Stan na dzień 31 grudnia	27 220	34 670

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych kluczowej kadry kierowniczej Santander Bank Polska S.A.

Liczba sztuk	2018	2017
Stan na dzień 1 stycznia	37 274	28 615
Przyznane	-	40 214
Wygasłe	-	(8 451)
Wykonane	-	(17 849)
Zmiana z tytułu przyjęcia do Kluczowej Kadry Kierowniczej	9 366	-
Zmiana z tytułu wyłączenia z Kluczowej Kadry Kierowniczej	(7 908)	-
Rezygnacja z pełnionej funkcji	-	(5 255)
Stan na dzień 31 grudnia	38 732	37 274

52. Dywidenda na akcję

Na dzień publikacji niniejszego raportu, Zarząd Santander Bank Polska nie zakończył analizy w zakresie rekomendacji wypłaty dywidendy za rok 2018.

Rekomendacja wypłaty dywidendy z zysku netto za 2016 r. Dzień wypłaty dywidendy 14.06.2018 r.

W dniu 17.04.2018 r. Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, że stosując się w pełni do indywidualnego zalecenia wydanego przez Komisję Nadzoru Finansowego z dnia 16.03.2018 r. w sprawie zwiększenia funduszy własnych, podjął uchwałę rekomendującą nieprzeznaczenie na dywidendę żadnej części zysku netto osiągniętego w roku 2017. Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała tę rekomendację. Jednocześnie, biorąc pod uwagę dobrą sytuację kapitałową Banku i Grupy Kapitałowej Banku, Zarząd Banku zgłosił propozycję, pozytywnie zaopiniowaną przez Radę Nadzorczą Banku, przeznaczenia na dywidendę dla akcjonariuszy kwoty 307 627 tys. zł z niepodzielonego zysku netto Banku za rok 2016, co oznacza, że dywidenda na 1 akcję wyniosła 3,10 zł.

Wypłata dywidendy z zysku za lata 2014 i 2015. Dzień wypłaty dywidendy 14.06.2017 r.

W dniu 17.05.2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Santander Bank Polska S.A. podjęło Uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy. Na dywidendę dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 535 866 tys. zł z niepodzielonego zysku netto Banku za rok 2014 oraz za rok 2015. Wartość dywidendy przypadającej na 1 akcję wyniosła 5,40 zł.

53. Sprawozdawczość według segmentów działalności

Sprawozdawczość według segmentów działalności została zaprezentowana w „Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Santander Bank Polska S.A.” opublikowanym 22.02.2019 r.

54. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego

Zawarcie porozumienia ze związkami zawodowymi w sprawie zwolnień grupowych

Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, że w dniu 31.01.2019 r. Bank zawarł, ze wszystkimi działającymi w Banku organizacjami związkowymi, porozumienie określające zasady zwolnień grupowych.

Strony porozumienia uzgodniły m. in. kryteria wyboru pracowników, których umowy o pracę zostaną rozwiązane w ramach zwolnień grupowych, warunki odpraw i dodatkowych świadczeń oraz zakres programu pomocy zwalnianym pracownikom. Uzgodniono także, że zwolnienia grupowe zostaną przeprowadzone w okresie od lutego 2019 r. do 31.12.2019 r. i obejmą maksymalnie 1 400 pracowników.

Bank szacuje wysokość kosztów redukcji zatrudnienia na ok. 70-90 mln zł. i z tego tytułu zostanie utworzona stosowna rezerwa restrukturyzacyjna w księgach rachunkowych Banku.

Pismo Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące indywidualnych założeń polityki dywidendowej na 2019 r. dla Santander Bank Polska S.A.

Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, iż w dniu 18.01.2019 r. otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego, w sprawie założeń polityki dywidendowej na 2019 r.

Kryteria do wypłaty dywidendy do 75% wypracowanego zysku za rok ubiegły są tożsame z opublikowanymi w komunikacie KNF dotyczącym stanowiska organu nadzoru w sprawie założeń polityki dywidendowej banków komercyjnych, banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz powszechnych towarzystw emerytalnych w 2019 r. z dnia 15.01.2019 r.

Kryteria do wypłaty dywidendy do 100% wypracowanego zysku za rok ubiegły, dodatkowo uwzględniają wrażliwość Banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny.

KNF poinformowała Bank, że w wyniku dokonanych analiz w ramach testów warunków skrajnych, indywidualny narzut (ST) wykorzystywany w polityce dywidendowej banków komercyjnych, mierzący wrażliwość banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny, po pomniejszeniu o obowiązujący od stycznia br. wskaźnik bufora zabezpieczającego, dla Banku wynosi 0,92 p.p.

Wrażliwość banku na niekorzystny scenariusz makroekonomiczny definiowana jest jako różnica pomiędzy łącznym współczynnikiem kapitałowym (TCR) w scenariuszu referencyjnym i TCR w scenariuszu szokowym (na koniec prognozy – 2020 r.). Do wyznaczenia wskaźnika wzięto pod uwagę wyniki testów warunków skrajnych po uwzględnieniu korekt nadzorczych. Ze względu na obowiązujące w tym roku założenie stałości bilansu, czyli brak możliwości reakcji banków na negatywnie zmieniające się otoczenie zewnętrzne, wskaźnik ST jest pomniejszony o obowiązujący od stycznia br. wskaźnik bufora zabezpieczającego, tj. 2,5 p.p.

Zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych

Zarząd Santander Bank Polska S.A. poinformował, że w dniu 10.01.2019 r., zgodnie z postanowieniami Ustawy z dnia 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, podjął uchwałę o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych i rozpoczęciu procedury konsultacji w sprawie zwolnień grupowych.

Zamiarem Zarządu Banku jest przeprowadzenie zwolnień do 1400 pracowników Banku, co stanowi ok. 11% wszystkich zatrudnionych w Banku na dzień 31.12.2018 r. w okresie od lutego do 31.12.2019 r.

Bank opublikuje kolejny komunikat w sprawie zwolnień grupowych po zakończeniu wymaganych prawem konsultacji z organizacjami związkowymi i zawrze w nim informację o szacowanej wysokości rezerwy związanej z restrukturyzacją zatrudnienia w Banku, która w całości obciąży wynik Banku. Ostateczne dane w zakresie wysokości związanej rezerwy oraz wpływu restrukturyzacji zatrudnienia na wyniki finansowe Banku zostaną podane w sprawozdaniach finansowych Banku.

Podpisy wszystkich wymaganych osób

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
21.02.2019	Michał Gajewski	Prezes Zarządu	
21.02.2019	Andrzej Burliga	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Michael McCarthy	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Juan de Porras Aguirre	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Arkadiusz Przybył	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Feliks Szyszkowski	Wiceprezes Zarządu	
21.02.2019	Carlos Polaino Izquierdo	Członek Zarządu	
21.02.2019	Maciej Reluga	Członek Zarządu	
21.02.2019	Dorota Strojowska	Członek Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
21.02.2019	Wojciech Skalski	Dyrektor Obszaru Rachunkowości Finansowej	